

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

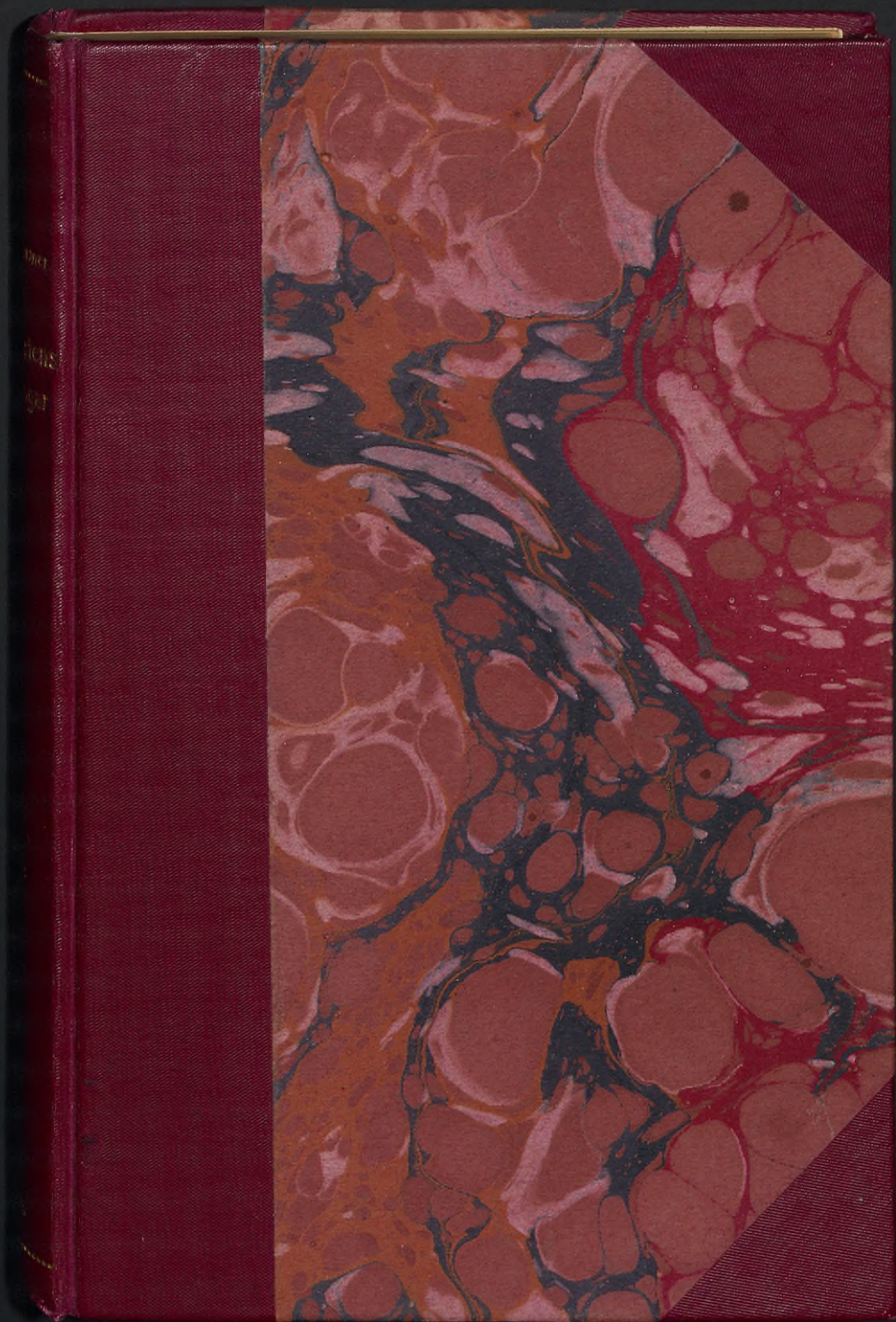
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

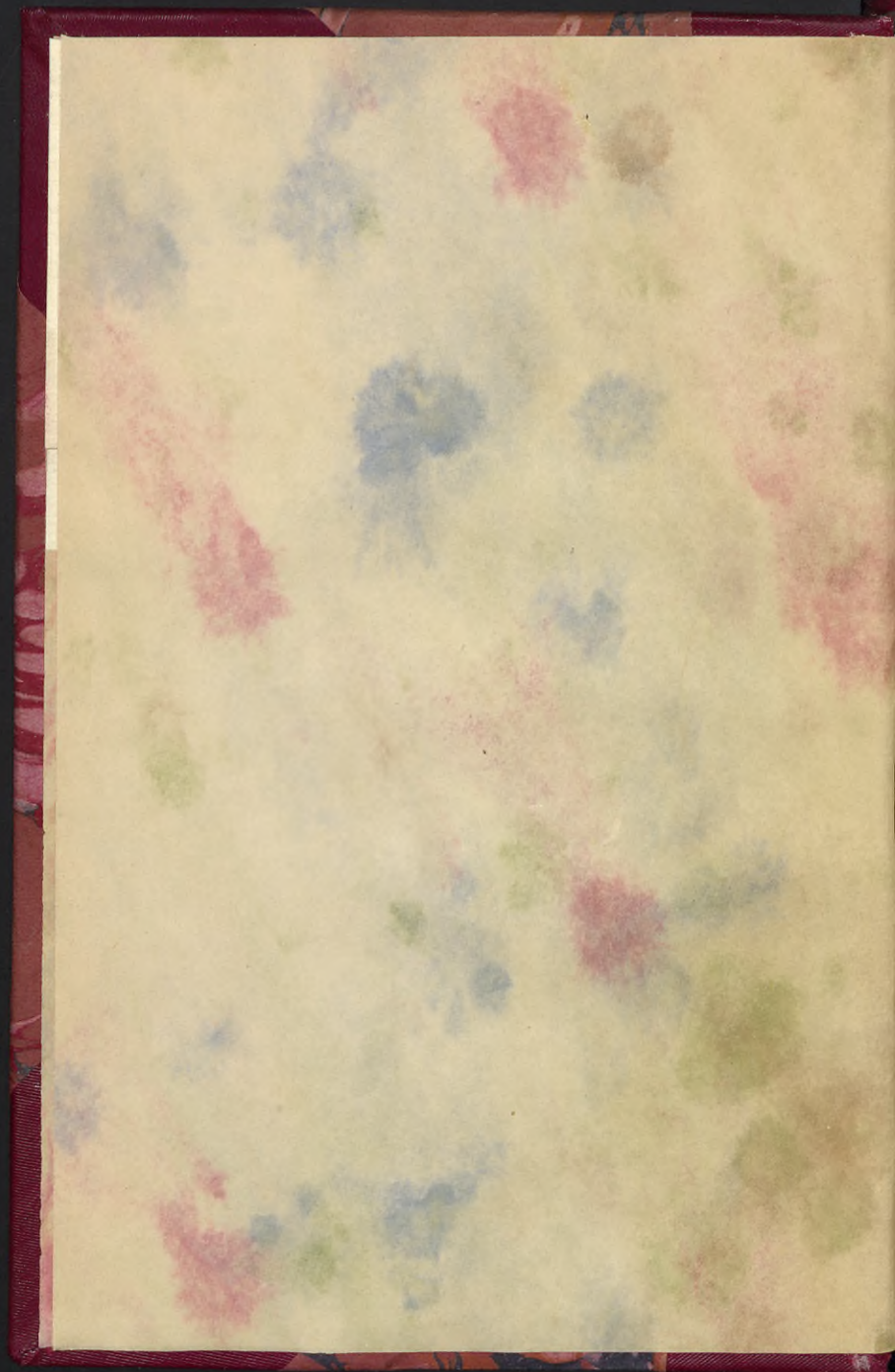

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

*Litt.
fr.*

ÖFVERSTENS ARFVINGAR.

—◆◆◆—
SVENSKT ORIGINAL

AF

CARL WERNER.

Eva Charlotta Berg

—○—
GÖTEBORG.
TORSTEN HEDLUNDS förlag.

Pris: 2 Kr. 25 öre.

40. 30/360

Ne 32039.

ÖFVERSTENS ARFVINGAR.

SVENSKT ORIGINAL

AF

CARL WERNER.

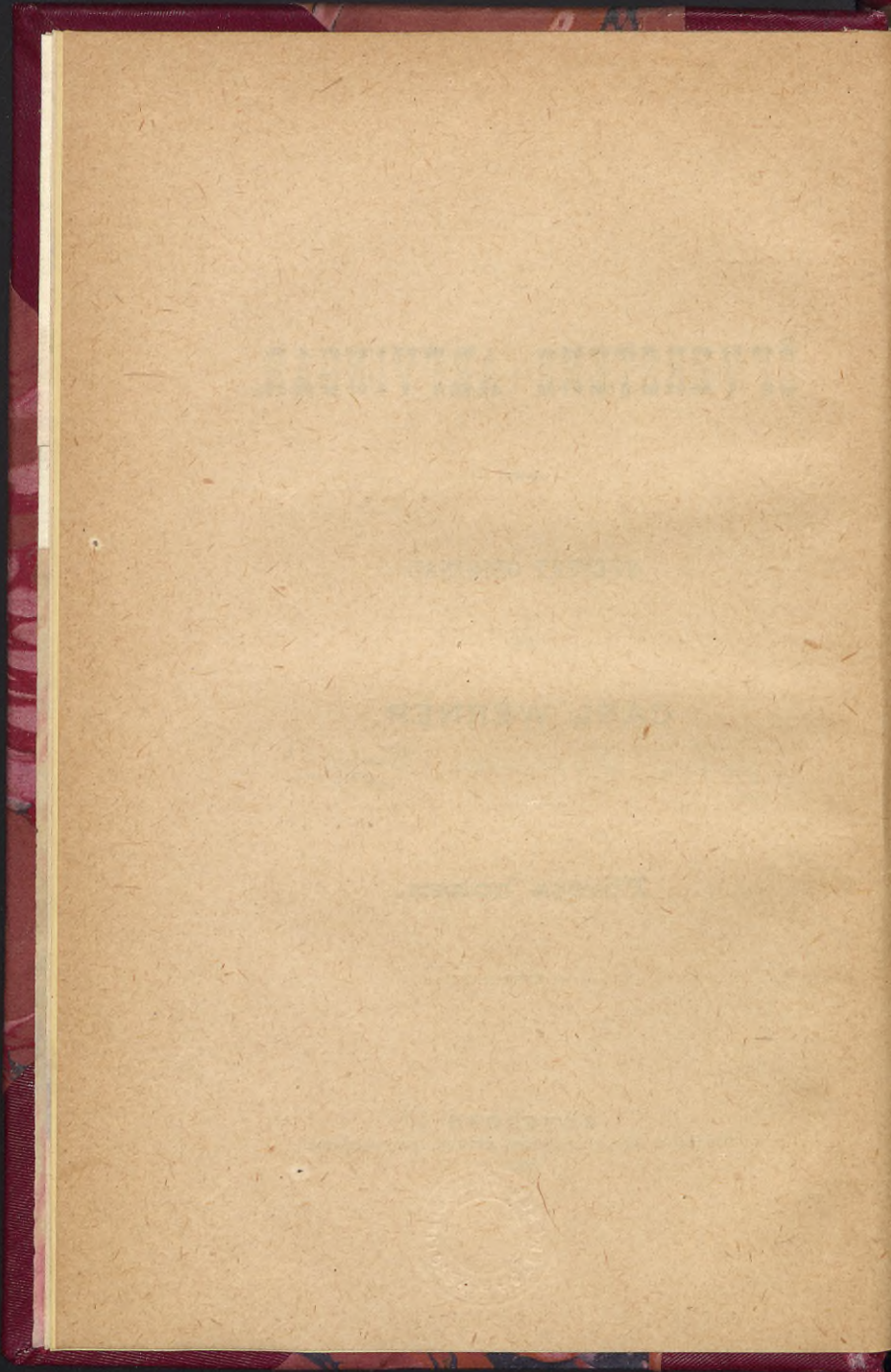
[=Bun Charlotta Brag.]

Första boken.

GÖTEBORG.

GÖTEBORGS HANDELSTIDNINGS AKTIEBOLAGS TRYCKERI.

1881.

I.

Januarisolens matta strålar trängde in i ett dyrbart möbleradt rum, hvarifrån man hade utsigst öfver ett stycke af Drottninggatan och det brokiga hvimlet på den snötäckta gångbanan. Men de hunno icke det hörn, der tvenne unga flickor sutto med Lamartines «Voyage en Orient» uppslagen framför sig. Ledsnadens tunga dimma låg öfver den femtonårigas sinne, under det att den adertonåriga kämpade tålmodets hårda strid mot smärtan och förödmjukelsen.

Grundligt bortskämd och ovan vid mödosam pligtuppfyllelse, såsom Euphrosyne Rosenstolpe var, kände hon verklig vedervilja för den undervisning, hvarigenom hon skulle beredas för den rol, som bestämts åt henne på lifvets stora skådeplats. Kanske berodde detta väsentligen på, att hon ej öfverskridit elementens gräns inom någon art af vetande. «Kunskapens rot är bitter, men dess frukter söta,» sade en vis man i det gamla Hellas, och ännu efter årtusendens förlopp, efter uppfinnandet af så många högt prisade lärometoder äger anmärkningen i behåll sin fulla sanning, sin vidsträckta tillämplighet. Euphrosyne fann den berömde författaren dödande tråkig; hon hatade detta franska språk, hvori hennes obildade men omtänksamma mor såg ett af de viktigaste villkoren för hennes framgång i sällskapslifvet, och hon afskydde den, som haft den oturen att

utses till hennes lärarinna deri. Fastän naturen mot henne varit lika karg som lyckan frikostig, såg hon framför sig ett långt perspektiv af nöjen och triumfer. Hvarför skulle hon då nödgas slita på sina blott för njutning bestämda kropps- och själskrafter genom att läsa om den gamla, ledsamma Orienten med dess turbanklädde turkar och araber, som omöjligt kunna duga till balkavaljerer — om detta Kanaan, hvari numera icke mjölk och håning flyta, men kring hvars blomstrande tidsålder erinringen om lexorna i bibliska historien svept tråkighetens gråa dok?

Illa lämpade sig för öfrigt den unga frökens organ för stora världens älsklingspråk, och genom barbariska rådbräkningar af ord och fraser sattes den stackars lärarinnans nervsystem på ett hårdt prof. Värre var dock, att Euphrosynes minne var dåligt, men värst af allt, att hjertat var ännu sämre. Kommer hon ihåg något visst ords betydelse, så är det dock rätt pikant att förneka detta och låta lektionsgifverskan upprepa det ofta sagda, i fall intet tillfälle att på annat sätt plåga henne erbjuder sig.

En särskild anledning till den långt drifna oviljan mot lärarinnan skulle den uppdaga, hvars tanke kunde dyka ned i det femtonåriga hjertats djup, der redan böjelser och lidelser af ganska betänkligt slag börjat röra sig och kämpa om herraväldet. Hennes kusin Thure — ett af Karlbergs mest oemotståndliga krigarännen — har sagt, att mamsell Agnes Villner är «förbannadt vacker» och derjemte låtit förstå, att spegeln ej bedrager, om den visar Euphrosyne ett ansigte, skiftande i grått och violett med mer än lofligt lång haka och näsa snarlikt det näbb, som utmärker Minervas fågel, samt en buske eldrödt

hår såsom det öfversta partiet af hennes yttre menniska. På en lycklig ansigtsrevolution, sådan som ej sällan inträffar vid gränsen mellan barn-dom och ungdom, hade hon och hennes mor alltjemt hoppats, men ännu säga spegeln och Thure detsamma. Derfor är hvarje skönt kvinno-ansigte och särskildt Agnes Villners henne en styggelse.

Efter att ha kastat en blick på sitt ur, steg den sistnämnda upp och sade:

— Hvad det är ledsamt, att det skrider så långsamt framåt! Jag hade hoppats, att vi skulle kunna tala franska på fullt allvar vid denna tiden.

— Hvarför hade ni hoppats det? frågade eleven med en gäspning, som visade munnens storartade omfång.

— Derfor att era föräldrar önskat det, och jag själf naturligtvis — —

— Ja, naturligtvis — — jag mins nu, att ni har goda skäl att längta derefter, sade Euphrosyne, häntydande på öfverenskommelsen, att priset för lektionerna skulle höjas, då de blefvo samtalstimmar.

— Om ni blott egnade mera tid och arbete åt det grammatikaliska studiet och explikationen, så kunde det gå lätt nog, anmärkte Agnes, låtsande icke förstå anspelningen.

— Kanske hjälptes saken snarare, om mam-sell Villner använde en annan metod, invände Euphrosyne med stegrad näbbighet, utan att rätt förstå hvad hon talte om. — I metoden ligger det hufvudsakliga, och när den är dålig, få de stackars eleverna sitta emellan. Det har jag hört mycket lärdt och förståndigt folk säga.

Utän att upptaga den nya ohöfligheten till

besvarande visade Agnes sin elev, huru långt denna skulle läsa i »Voyage en Orient,» och den stilöfning hon bestämt för henne. Euphrosyne fann uppgiften alltför mödosam, och hjertligt utledsen vid hela saken utropade hon med karaktäristisk hänsynslöshet:

— Jag önskar, att detta vore den sista lexan jag gaf mig.

— Ni glömmer er, fröken Rosenstolpe, sade Agnes med lugn värdighet. — Och då detta på långt när icke är första gången, som ni gjort det mot mig, frågar jag er, hvarigenom jag ådragit mig er ovilja?

— Jo, genom er odrägliga småaktighet, när jag icke kan allt, hvad ni behagar fordra. Ni pinar mig med era glosor och reglor, så att det skulle kunna reta en sten.

— Inser ni då icke, att det är min pligt att påskynda era framsteg i franska språkets känedom och talande så mycket som det står i min makt? Skulle ni, om ni vore i mitt ställe, genom flathet mot era elever göra er oförtjent af den inkomst, som ni skulle bereda er genom undervisningen? Ni bör för öfrigt besinna, att ni själf blir mest lidande på det, att ni undandraget er det arbete, som är ett oundgängligt villkor, för att ni skall kunna läsa och tala franska obehindradt.

— En sådan predikan hör väl icke till lektionen, utan får likvideras särskildt, sade den illa uppfostrade, unga damen och räckte hänskrattande ett silfvermynt åt Agnes.

Rodnande vek den förolämpade språklärarinnan ett steg tillbaka och tänkte på att icke mer återkomma. Men dystra taflor ur hemmets lilla värld — taflor, rika på sjukdomens, på bristens,

på nödens mörka skuggor drogo förbi hennes själs ögon, och hon betvang sina upprörda känslor, liksom hon gjort det så många gånger förut. Hon beslöt att framhärda i bemödandet att fullgöra sin tunga uppgift, helst den, som sårat henne på ett så ovärdigt sätt, knappast öfverskridit barnomens gräns. Och hon nöjde sig med att säga allvarligt:

— Fröken Rosenstolpe, ni vet icke hvad ni gör. Kanske skall ni framdeles ångra, att ni bemött så hjertlöst den, som aldrig gjort er något ondt, men som tvungits af behovet att fördraga era nycker och utbrotten af ert dåliga lynne.

— Icke ett ord mera vill jag höra, inföll den oefterrättliga flickan, i det hon satte fingrarne i sina öron. — Tid är penningar — det vet ni allrabäst. Hvarför står ni då der och håller tal och försummar nästa lektion? Skynda er, mamsell! — skynda er, ty annars kommer ni försent.

— Ni kan vara lugn, sade Agnes, — jag går genast. Huruvida jag någonsin återkommer —

— Hvad — hvad står på? afbröt Euphrosyne. — Stött på fullt allvar! Hur kan en så vis människa som mamsell Villner låta mitt raljeri reta sig? Kanske skall man väga orden inför er, som om man stode inför sjelfve kungen?

Agnes tog ett knapphändigt afsked och befann sig snart åter på gatan — på väg mot det lilla, tarfliga men kära hemmet på Söder. En frisk vind blåste, folkvimlet var lifligt och skiftande, och innan hon märkte det, hade detta hjälpt hennes lynnes naturliga spänstighet att förjaga den bittra stämningen.

Då hon omsider var framme vid det gamla, grå huset med den stora skomakarskylten vid

* * gatan, gick hon in genom porten och ilade snabbt uppför tvenne mörka, trånga, hårdt slitna trappor. Mellan gamla kistor och skåp, tvättkläder och andra ting af mångfaldiga slag gick hon varsamt till vindens aflägsnaste dörr, som snart öppnades för henne.

Vindskupan bar armodets stämpel, och dock låg öfver det hela ett visst skimmer af själens oförytterliga rikedom. Det var, som hade skönhetssinnet icke utan framgång bjudit ogynsamma, yttre förhållanden trots. Allt var friskt och tilltalande i sjelfva torftigheten och bristfälligheten. Och den bleka frun, som efter att ha släppt Agnes in åter hade satt sig vid symaskinen, hade något af blid skönhet i de tärda dragen och i de mörka ögonens djupa blick, under det att mycket vitnade om, att hon var en främling från ett sydligare land.

Och de talade på hennes modersmål om det förflutnas fröjder och det närvarandes bekymmer. Agnes meddelade, hvad hon nyss utstått i presidenten Rosenstolpes, hus och tillade sedan:

— Kanske skulle jag icke låtit en flicka, som jag anser nära nog otillräknelig, förarga mig, om ej mitt lynne förstämmts af ett litet upptråde kort förut. Generalskan B** såg mig tillfälligtvis, då hon med förkrossande majestät i plymer och fasoner färdades framåt på Drottninggatan i sin eleganta landå. Efter att ha låtit den stanna, vinkade hon mig till sig och erbjöd mig att gifva lektioner åt tvenne hennes söner, som nalkas tjugotalet. Då jag lät henne veta, att jag ansåg förslaget olämpligt på grund af min ålder, blef hon så förargad deröfver, att hon sade: »Min lilla mamsell, ni uppskattar ert utseende allt för högt, om ni tror, att det kan vålla några romantiska

intermezzon under lektionstimmarne, synnerligen som mina söners smak är lika fin som deras känsla af det passande, tack vare den atmosfer i hvilken de alltid rört sig.» Mina kinder glödde starkt af det varma blod, som jag ärft af min älskade mors släkt, men då sade hon: »Tag er icke det så när, mamsell Villner! Jag ville blott lugna er oroadе modesti, och jag såge helst, att vi genast gjorde upp saken, därför att det alltid är bäst att inhemta prononciation och fraser af en infödd. För det tvång, som ni skulle underkasta era hedrande grannlagenhetskänslor, lofvar jag er en vacker tillökning i timafgiften, oberäkadt att jag sjelf skulle ha uppsigt både öfver er och öfver mine söner. En extra förtjenst måste vara ganska välkommen, helst det ju icke går an, att er toalett förekommer era elever för enförmig.» Huru mycket jag än öfverraskades af den fina damens grofhet, kunde jag dock beherska mig tillräckligt för att blott svara ett: »Nej, fru generalska!» innan jag efter en ceremoniös helsning fullföljde min väg.

Dystra tankar genomforo fru Villners själ, under det hon lyssnade till dotterns förtroende. Omsider sade hon:

— Om du skulle lemna denna språkundervisning! Linnesöm och broderi — —

— Förslå på långt när icke för våra behof, huru små de än äro. Och mamma! — — så blek du är! Låt mig få intaga din plats vid symaskinen!

Och den unga språklärarinnan satte sig och arbetade med yttersta flit, under det att fru Villner, efter att ha betraktat den älskade dottern med tårglänsande ögon, gick att tillreda deras enkla middagsmåltid.

II.

Tunga moln hängde öfver den svenska hufvudstaden en förmiddag, då Agnes Villners undervisningsarbete föreföll henne besvärligare än någonsin förut. Hennes elever voro antingen trötta i följd af den föregående aftonens eller nattens sällskapslif eller förströdda af minnen, förhoppningar eller funderingar, som icke stodo i ringaste gemenskap med lektionerna i franska tungomålet, eller nedstämda af en eller annan motgång. I hvarje af dessa fall var det svårt nog för den stackars lärarinnan att bringa och hålla samtalet i gång — något, som ju var hennes ovilkorliga pligt, då hon uppbar penningersättning för sin möda.

En ung fru, som nyss blifvit hennes elev, befann sig i en afgjordt polemisk sinnesstämning. — Så besynnerligt, hette det, — att mamsell Villner ändrat det ordet och den frasen i min stil! Det har jag bestämdt sett användt i den bästa literatur. Jag har böcker, som nog skulle kunna visa, att jag har rätt — — ja, det blefve för besvärligt att söka upp det nu, men nog skulle jag kunna det, om jag hade lust. — — Är det möjligt, att mamsell Villner prononcerar det ordet så? Jag mins då aldeles bestämdt, att greve L***, attachéen vid franska legationen, uttalade det helt annorlunda — aldeles som jag gör — då han satt bredvid mig på excellens ***s sista middag. Ack, hvad han kan prononcera fransyska — veritabel parisiska af allrafinaste slag! Det skulle mamsell Villner ha hört! O. s. v. — o. s. v. i det oändliga!

Från denna dam gick Agnes till fröken Amelie Ekstjerna.

Vacker, men blek och stel, satt denna unga dam i sin eleganta boudoir och besvarade högst knapphändigt lektionsgifverskans helsning. Föga, om ens någon uppmärksamhet tycktes hon egna åt Agnes, då denna genomgick stilöfningen och motiverade de ändringar, hon gjort deri. Sedan gälde det att bringa ett samtalsämne å bane. Agnes pröfvade åtskilliga, men utan framgång. Hon fick veta, att fröken Ekstjerna varit på bal föregående natt, men hoppet, att en beskrifning på egna triumfer och andras toiletter skulle följa derpå, gäckades helt och hållet. Den stolta, firade skönheten hade ingen lust att göra mamsell Villner till sin förtrogna. Hon hade ingenting att säga, men den form, frökens lilla mun kunde antaga under en gäspningsprocess, fick Agnes lära känna, och det i grund. Denna föreslog då sin elev att läsa högt ett stycke fransk poesi. -- Jag trodde, att detta var en konversationstimme, anmärkte fröken Ekstjerna kallt. En liten paus följde derpå.

— Är det möjligt, sade en inträdande, äldre dam med något myndigt i ton och utseende, — att mamsell Villner icke håller samtalet i gång under konversationstimmarne? Sköter hon sina åligganden på det viset, kan du så gerna gå ut i salongen, der baron Edelsköld, som kommit hit på besök, redan en god stund suttit och väntat på dig.

Den sköna bilden fick lif. Hon tog knapt afsked af sin lärarinna, då hon begaf sig till salongen, hvarest genast ett glädt samtal uppstod, hvarom ock de ljud, hvilka nådde Agnes' öra, tydligt vitnade, under det att hon vid sitt af-

skedstagande fick uppbära åtskilliga skarpa varningar af friherrinnan Ekstjerna för en tystnad under konversationstimmen, som gjorde denna »fullkomligt gagnlös» för fröken Amelie.

I förstugan mötte Agnes en brokigt elegant dam, hvars hela uppträdande bar stämpeln af det slags effektsökeri, som så lätt slår öfver i det komiska.

— Ah, se der lilla Euphrosynes lärarinna, ropade hon. — Jag skulle just vilja be mamsell Villner göra sig litet mera besvär med min dotter, ty med sitt briljanta hufvud borde hon nu vid lag kunna tala fransyska kulemang, om ni varit riktigt mån om att drifva det derhän.

— Min bästa fru Rosenstolpe, jag försäkrar — —

— Folk i hennes ställning försäkrar aldrig något, utan rättar sig efter hvad man säger dem, anmärkte frun afgörande. — Det skall jag lära henne, så lärarinna hon är. Adjö, mamsell Villner, och tänk på hvad jag sagt.

Fru presidentskan Marianne Rosenstolpe var dotter till en rik brukspatron, den der tänkt så mycket på uppdrifvandet af sin rörelse och ökadet af sina kapital, att han saknat både förmåga och lust att draga försorg om sitt enda barns uppfostran efter sin hustrus tidiga fränfalle. Denna hade derfor anförtrotts åt en husförestånderska, som hade en medfödd afsmak för allt, hvilket icke var af omedelbar praktisk betydelse, och så hade det inträffat, att denna arftagerska var föga mera bildad än tjenarinnorna på fadrens gård. I sin mån motverkade detta jemte bristen på naturliga behag tillströmmandet af antaglige friare, och det var vid ganska mogen ålder, som hon genom äktenskapets band förenades med den

af borgenärer hårdt ansatte presidenten Rosenstolpe. Trots hvad som brast henne i många hänseenden, förstod hon strax att göra sin vilja gällande i hemmet och hålla sig framme i sällskapslivet. Genom fraser, som hon uppsnappat vid genombläddrandet af böcker, tillhörande den lättsmälta literaturen, samt i salongerna, trodde hon sig kunna dölja sagnaden af vanlig bildning, och presidentens vana att använda främmande ord efterhärmade hon äfven af alla krafter. Men att hon härvid ofta nog icke lyckades bättre, än att hon satte sina umgängesvänners makt öfver deras skrattmuskler på prof, anade hon icke i sin naiva tillförsigt.

I friherrinnan Ekstjernas salong fann hon före sig husets äldsta dotter och en herre vid några och trettio års ålder med sällsynt ståtligt yttre och uttryck i blick och ansigtsspel, alltför rikt och skiftande, för att fru Rosenstolpe skulle kunna bli klok derpå.

— Ah, hur står det till min sötaste Amelie? började hon i en ton, vidt skild från den, hvori hon tilltalat den unga språkläraryrinnan. — Pråktigt som jag ser — — fast litet blek — — nå nå, det är ju fashionabelt och vitnar om, att man är med om säsongens nöjen, aldeles som det bör vara. Men så aldeles ensam! — — fast icke totalt som jag ser — ödmjuka tjenarinna, herr baron. Aha, jag har kommit att störa en liten tête-à-tête — — jag får beklaga, om det är olägligt. Vackert väder, men kallt — barometern aderton grader. Min lille Fenix har alltid känningar af vinterkölde. Det är ett märkvärdigt kreatur, mitt herrskap — — så finkänsligt, så ömt — och sådant samvete han har sedan!

— Har tants hund samvete?

— Ja, är det inte remarkabelt? Och det är ändå sant som Evangelium. Ser ni, mitt herrskap, det trofasta djuret tillrättavisade en liten tiggarrunge, som förföljde mig häromdagen, då jag steg ur min vagn, genom att ge henne en liten minnesbeta på benet. Det var ingen skada alls, kjolen var redan förut så trasig, att ett hål till ingenting kunde betyda. Och en liten åderlätning är mycket nyttig i dessa tider, påstår min läkare, som säger, att en mängd sjukdomar tagit öfverhand, sedan det blifvit gammalmodigt att använda lansetten. Men stackars Fenix förstod icke detta, utan han blef riktigt dekontenanserad och gick upp och låg hela dagen, försänkt i den djupaste smärta. Ack, hvad det var rörande att se! — — mina ögon tåras ännu, när jag tänker derpå. Icke ens mandeltårta, som eljest är hans favoriträtt, kunde skingra hans dysterhet. Men säg mig, mitt herrskap, hvad tror ni det betyder, när hundarne få sådana samvetskval?

— Kanske samvetet liksom gikten kan öfverflyttas från ägaren på hunden, mumlade baron Edelsköld halfhögt.

— Hva — — hvad falls? frågade fru Rosenstolpe. — Jag hörde icke rätt.

— Ha samvetskvalen gifvit med sig? frågade baronen. — I annat fall skulle jag vara frestad att tro, det unge herr Fenix fått rabies canina.

— Rabies canina, du himmelske Gud! utropade fru Rosenstolpe bestört och for upp ur soffan, glömsk af att ingen sannolikhet för ett sådant sjukdomsfall finnes, då barometern står aderton grader under fryspunkten. — Fenix rabies canina! — hvilken olycka! Han kan då bita

mig — mig sin hulda matmor och min egen älskade Alexander och min ädla — min ljufva Euphrosyne midt i hennes ungdoms fagraste blomma! O, jag måste hem — hem genast! Vågar ingen annan, vill jag sjelf med dessa darande händer rikta en kula mot min stackars Fenix' trogna bröst.

— Lugna er, min nådiga, sade den skalkaktige baronen. — Rabies canina blir visst aldrig farlig för er eller er familj. Då har ni mer att frukta af rabies humana.

— Humana! utropade den stackars frun, som i häpenheten tycktes tilltro Edelsköld medicinska kunskaper. Ja, det kunde jag just tro. Jag har alltid varit mycket human af mig.

Nu kunde Edelsköld ej längre tillbakahålla ett lätt småleende. Detta väckte vissa misstankar hos den språksamma frun, hvilka stärktes genom en blick på Amelie, som tappert kämpade mot sin skrattlust.

— Ah, jag förstår, ni gycklar med mig, herr baron, och du också, Amelie, sade den förtörnade damen. — Det är besynnerligt — jag trodde annars, att sådant icke brukades i bildade kretsar, att det icke var menniskor af verld, utan simpelt folk — —

Amelie Ekstjerna och Edelsköld hade all möda ospard för att blidka den i sin djupt uppskattade värdighet kränkta frun. Detta lyckades dem omsider, och hon, som med den största lätthet i verlden öfvergick från den ena ytterligheten till den andra, var vid det yppersta lynne, då friherrinnan Ekstjerna inträdde.

— Ack, min dyra Beate Sophie, sade hon, sedan helsningsceremonien var öfverstånden, — jag sitter här och glömmmer aldeles bort mitt ärende

för det intressanta sällskapet. Jo, ser du, min Euphrosyne fyller om Onsdag i nästa vecka sitt femtonde år. Jag ville gerna på ett eklatant sätt fira denna sköna dag, som obestridligen är den mest romantiska i hela vårt lif. Och det förefaller mitt ömma modershjerter desto lämpligare, som stackars Euphrosyne väl kan behöfva något att muntra sig med, innan den långa konfirmationstiden börjar, och hon måste nästan uteslutande sysselsätta sig med religion. Jag har funderat på tusen saker, men jag har stannat vid ett förslag, som säkert skall anstå min dotters poetiska och skönhetsälskande hjerta.

— Och hvilket är det? frågade friherrinnan.

— Jo, det är tableaux vivants. Jag förutser hvad ett sådant estetiskt arrangemang skall förtjusa den herrligt utrustade flickan. Skada blott, att det skall vara en öfverraskning för henne, så att hon icke kan vara med om tablåerna. Vore det icke så, skulle jag ställa till en familjetafla, hvori min käre Alexander skulle vara Jupiter, jag Juno och lilla Euphrosyne Hebe. Tycker icke herrskapet, att det skulle vara sublimt?

— Jo, sade friherrinnan med beundransvärdt lugn, — det är verkligen skada, att icke en sådan idé kan utföras.

— Ja, är det icke det? Så sade också kongl. sekter Vindelhelm, som varit så ämabel att lofva mig sitt biträde vid arrangeringen. Vindelhelm är, en passant sagdt, en alltför charmant ung man. Han är lika hemmastadd i konst, literatur, drapering, kostymering, dekorering och allt hvad det nu heter, som lilla Euphrosyne är det i sin katekes. Ack, det söta barnet! — — vet ni, baron Edelsköld, att hon lägger i dagen de mest rörande tendenser. Jag tror minsann,

att hon fattat en riktig passion för Lindbloms ovala broschyr.

Fru Rosenstolpe sade — i förbigående anmärkt! — aldrig «bok,» ty det skulle varit mycket för simpelt. Alla små böcker kallade hon broschyrer och alla större volymer.

— Åh verkligen! sade friherrinnan andäktigt.

— Ja, fortfor presidentskan förande en näsduk af finaste batist till en näsa ännu mera lik ett ugglenäbb än lilla Euphrosynes, — är detta icke oändligt ljuft för ett modershjerter? Men för att återkomma till det världsliga, så hoppas jag, att lilla söta Amelie icke har något emot att uppträda i ett par tablåer. Vindelhelm har just påräknat dig för ett uppträde ur Bibeln — något som mycket väl passar för Euphrosyne, efter konfirmationstiden är så nära. Jag menar, passar för henne att se på.

— Tack bästa tant, för att jag blifvit ihågkommen. Jag skall icke undandraga mig, om —

— Inga »om» vill jag höra — nej inga »om» alls! Och så får jag vända mig till baron Edelsköld. Vindelhelm hade fått i uppdrag att tala med er, men när jag nu haft den turen att träffa er, anhåller jag att få placera er i ett par tablåer.

— Min bästa fru Rosenstolpe! — jag får be om ursäkt, men en sådan placering strider mot mina grundsatser, sade baronen, uppenbart oangenämt öfverraskad. Välj någon yngre i mitt ställe!

— Yngre! Liksom er ålder var något att tala om! Grundsatser! Gör bruk af dem, när ni har lust, blott ni glömmet dem nu. Ni är så bestämdt påräknad — ni är riktigt outhärlig. Ert ansigte är då icke så oersättligt, ty vi ha,

Gudskelof, ett halft dussin riktigt magnifika karlansigten med både grekiska och romerska näsor, som äro något att göra af, då de hjälpas upp med smink och lösskägg. Men figurerna äro som de kunna — spinkiga, slankiga, krokiga och skröpliga på allt sätt, eller också ha de en embonpoint, som fullkomligt borttager det poetiska intrycket. Ni deremot har en gestalt så muskulös och så ståtlig, att ni skulle kunna föreställa hvilken viking, riddare, rövvaranförare, kung eller kejsare som helst. Ack, baron Edelsköld, var då icke obeveklig! Uppfyll min bön, om icke för min skull, så för min lilla, oskyldiga Euphrosynes!

Fru Rosenstolpes ifver förmädde verkligen Edelsköld att samtycka till förslaget, med vilkor, att tablåerna och arrangemangerna öfverensstämde med hans smak.

Synerligt belåten tackade fru Rosenstolpe och sade sedan:

— Vid detta tillfälle väntar jag ett riktigt kärt besök. Min morbror, öfverste Silfverkrans, som hyser den varmaste ömhet för mig och lilla Euphrosyne, kommer då. Och så skola vi se alla våra vänner på en dag så upplyftande för ädla, estetiska sinnen som lilla Euphrosynes femtonde födelsedag. Och den morbror Eberhard — hvad han skall bli förtjust i Euphrosyne, som är så lik mig, och som en gång skall ärfva allt hvad han har — det förstås, se'n jag och min älskade Alexander gått in i det himmelska riket. Fast nog unnar jag den käre gubben — öfversten menar jag — att lefva så länge han kan, och Gud vill. Men jag sitter ju här och glömmer allt hvad jag har att arrangera för hans besök och lilla Euphrosynes fest. Det kan endast hända

mig i ett sällskap så ytterst intressant som ert — ett sällskap, hvori jag också är nästan endast öra. Farväl! farväl! Glöm icke tablåerna!

III.

Den stora dagen var inne. Euphrosyne Rosenstolpe fylde femton år och hade med anledning af denna viktiga tilldragelse öfverhopats med lyckönskningar och gåfvor, hvilka senare voro utställda i hennes egen äfven för gästerna upplättna boudoir. Sjelf njöt hon i fulla drag af lyckan att ändtligen vara observerad. Ett uttryck af oändlig belåtenhet låg i dag öfver ugglefysionmien, ty i följd af en icke ovanlig sjelfförvillelse förekom henne den dom, som den rådfrågade spegeln fält öfver hennes utseendé, ganska gynsam. Också hade omfattande och allvarliga åtgärder vidtagits för att göra hennes person så behaglig som möjligt, om de än icke varit rätt ändamålsenliga. Hennes mor, som, oaktadt hon alltid lefvat och rört sig i idel prosa, hade en afgjord böjelse för det romaneska, hade uppdragit åt en erfaren hårfrisörska att på Euphrosynes hufvud tillämpa en kolossalt-fantastisk idé, modifierad i barnsligt idyllisk anda. Så hade af en massa i eldrödt skimrande lockar och hårflätor af dels främmande och dels inhemskt ursprung uppstaplats en byggnad väl förtjent af ett rum i den moderna hårarkitekturens krönika, och detta synnerligen på grund af den djerfva samman-

smältningen af tvenne vidt skilda stilar. En rikt monterad klädning af azurfärgadt silkebarège betäckte de delar af den femtonårigas gestalt, som ej efter modets i detta hänseende ytterst liberala regler hade rätt att vara blottade. Men man anade, att den skickliga sömmerskan måste ha kämpat mot betydliga svårigheter, vållade af den osköna figurens kantigheter, innan hon kunde uppnå ett resultat, som, i och för sig betraktadt, blott kunde anses medelmåttigt.

Emellertid bidrog den uppmärksamhet, som en del ungherrar ansågo sig böra visa husets dotter, i väsentlig mån till att stegra hennes tillförsigt. Sjelfve kusin Thure, det hårdhertade föremålet för Euphrosynes unga låga, tycktes i dag ha kapitulerat, ty han öfverhopade henne med de mest hyperboliska artigheter, som hon utan all afräkning tog för godt mynt. Andra tillskrefvo dem emellertid herr kadettens pojaktiga böjelse för drift, särdeles som han sagt till en likasinnad kamrat: »Euphrosynes koeffyr liknar på ett hår när furiernas.» Hade denna klassiska bild nått den unga flickans öron, skulle sannolikt hennes lynne kommit att likna dessa tartariska damers.

Kongl. sekter Vindelhelm, hvilken, såsom anställd vid presidentens kollegium och såsom presidentskans förklarade gunstling, stod i dubbel förbindelse till huset, hade, tack vare de ihärdigaste ansträngningar, lyckats sammansätta ett kväde till husets unga dotter. Poemet kunde kallas djerft med afseende på den knaggliga metern, de oharmoniska rimmen och de barocka liknelserna, men tack vare det ymniga smicker som det innehöll, mottogs det med oblandad för-

tjusning af den i sjunde himmeln sväfvande Euphrosyne.

Efterhand försvunno åtskilliga af de i lekamligt hänseende lyckligast utrustade af sällskapets medlemmar. Såsom vanligen är förhållandet på supéer, kunde de kvarblifna indelas i dem, hvilka efter bästa förmåga sökte att slå tiden ihjäl för sig och andra, och dem, hvilka förhöllo sig fullkomligt passivt.

Der politiserades, disputerades och kurtiserades, der föredrogos små detaljer ur den nyaste skandalkrönikan för ifrigt lyssnande grupper, der vigilerades för giftvuxna döttrar och för söner, som sågo sig om efter ett rikt parti, der värfvades för olika meningsgruppers räkning, der gafs råd mot sjukdomar och olyckliga husliga förhållanden, der koketterades med beundransvärd talang, och der klagades bittert öfver tjenstfolkets vårdslöshet och lättja. Kort sagdt, konversationen skiftade i alla slags färger.

Värden, värdinnan och äfven fröken Euphrosyne egnade synnerlig uppmärksamhet åt en gammal officer, som tycktes främmande för flertalet af gästerna. Efter ett kort men lifligt samtal med baron Edelsköld presenterades han af sina släktingar för en del notabiliteter och det i smickrande ordalag. Han drogs än hit och än dit för att firas rätt, så att den stackars gubben snart började att känna sig trött och med glädje omfattade tillfället att, skild från det brokiga vimlet, i ett soffhörn få samspråka med en vän, som han ej råkat på årtionden.

Låt oss lyssna till deras samtal!

— Nej, ser du, käre Örnklou, — sade den ålderstigne krigaren, — sedan jag förlorat henne, som varit solen i mina ungdomsdrömmars verld,

tänkte jag aldrig på att förena en kvinnas öde med mitt. En sorg af det slag, som fräter på hjertats rötter, bemäktigade sig mig. Jag blef främmande för dem, som varit mig kärast, och lefde blott för mina pligter såsom militär och menniska. Dock detta vet du nog, liksom att jag steg i graderna, ärfde Bokeröd och äfven betydliga kapital. Men inga verldsliga fördelar kunde försona mig med min lott, och jag kände mig ensam och öfvergifven, der jag vandrade i de gamla, ödsliga salarne, på hvilkas väggar mina stamfäders porträtt hängde. Jag började omsider längta efter ungdom af min egen släkt, och så kom jag ihåg, att jag hade en brorson och en systerdotter, fast jag icke kände någondera. Dessa två kunde ju älska hvarandra och förenas, och de skulle ha ett hem på Bokeröd, der jag skulle omfatta dem med faderlig kärlek och sjelf bli lycklig genom deras lycka. Så räsonerade jag — dåraktigt, säger du förmodligen, derför att man bör lemna allt sådant åt de unga sjelfva. Denna kloka passivitet förekom mig emellertid för långsam, och jag skref till Julius Silfverkrans, som då var en hurtig, begåfvad och fager ungersven, att han skulle begifva sig till brukspatron Björnfelts egendom och göra bekantskap med sin kusin, brukspatronens enda dotter. Blevne följden deraf den, som jag hoppades, skulle jag genast anse honom såsom min egen son och arftagare till Bokeröd och hela min öfriga förmögenhet. För ynglingen, som var en fattig löjtnant, voro dessa utsigter lysande, helst Mariannes far var mycket rik; men af hela planen blef dock intet. Han gjorde visserligen bekantskap med Marianne, men fann henne motbjudande — ja, rent af löjlig och ansåg det äfven barockt, att jag ville

uppträda såsom giftermålsmäklare, då jag var en gammal ungtjänst, som sjelf haft otur i kärleksväg. Han sade allt detta i ett bref till en förtrogen vän — ett bref, som han råkade att adressera till mig, under det att det för mig bestämda sändes till denne. Huru mycket detta kostade på mig, kan du knappt föreställa dig. Kort derefter gjorde han sig skyldig till hvad som drog öfver honom lagens stränga straffdom och utplånade hans framtidsutsigter i fosterlandet. Jag fick veta, att han i flera vitnens närvaro råkat i tvist med sin förman vid regimentet, en kapten H * *, att de dragit värjorna mot hvarandra med den påföljd, att den senare sårats, innan tillskyndande poliskonstaplar gjort slut på den förgelseväckande striden. För att undgå att dömas till flera års straffarbete på grund af att officern, som han anfallit, vid tillfället burit uniform, flydde min brorson till ett främmande land — förmodligen till Förenta Staterna — och lät under många år icke höra af sig. Förbittrad öfver såväl hans yttranden om Marianne Björnfelt och om mig som öfver detta svåra brott emot lag och disciplin, skref jag till honom ett bref, hvori jag förklarade, att hvarje band mellan honom och mig var slitet för alltid, och detta lemnade jag åt en hans vän, som kände hans tillflyktsort. Till mig har han också aldrig vändt sig sedermera, men för fem år sedan gjordes för hans räkning ansökan om benådning, emedan han ville återvända till fäderneslandet. Denna beviljades äfven, men då han icke återkommit, är han förmodligen död. Nu tänker jag på honom med smärta och saknad och ångrar min hårdhet emot honom då jag fått lära känna orsaken till det olyckliga uppträdet, som sannolikt

haft till följd, att han måst arbeta strängt för sitt uppehälle utrikes, om icke lida bitter nöd. En fattig flicka, hvars blygsamhet och oskuld ej kunnat värna henne mot kapten H**s hänsynslösa råhet, sedan hennes utomordentliga skönhet hos honom, väckt den låga lidelse, som ej förtjenar att kallas kärlek, hade tillfälligtvis kommit i beröring med Julius och omtalat för honom, huru hon var föremål för den nedrigaste förföljelse. Han infann sig för att skydda henne der, hvarest den samvetlöse uslingen stält sig i försåt för det utsedda offret — och utgången blef hvad jag nyss berättat. Sedan den dagen föflöto många tunga år. Nu har jag kommit hit upp för att besöka de släktingar, som ännu återstå mig — Marianne Rosenstolpe och hennes dotter Euphrosyne. Men ser du — jag förstår mig icke rätt på den nya tiden, och jag känner mig främmande här.

Medan öfverste Silfverkrans gaf sin vän dessa förtroenden, försiggick följande samtal i förmaket.

— Ja, mitt herrskap, — sade presidentskan till en grupp lyssnande damer, — vi ha råkat ut för en verklig malheur. Tänk bara, allt hade lyckats förträffligt, och tablåerna voro aldeles charmant besatta, fast den der bibliska scenen, som skulle göra en sådan effekt, uteslutits, därför att passande kostymer och tillbehör af riktigt israelitiskt slag icke kunnat anskaffas. Vindelhjelm hade på det mest genialiska sätt utvecklat sin admirabla esprit d'arrangement, då just i elfte timman — d. v. s. precis kl. fem i går eftermiddag bud kommer från Amelie Ekstjerna, att hon icke kunde komma, då tablåerna skulle etableras, därför att hon skulle på middag hos grefve G.***, såsom sällskap till ett par f. d.

pensionskamrater, hvilka i morgon skulle resa till Frankrike. Oss emellan sagdt, anser jag det för en kapris af den bortskämda skönheten. Hvem reser väl till Frankrike så här midt i vintern? Det der kan man i alla fall nog få reda på.

«Det kan man säga!» «Är det möjligt?» «Så obehagligt!» «Det är henne så likt!» «Alltid så full af nycker!» «Hon vill väl visa, att hon är outhärlig!» ljud från den lyssnande gruppen.

— Ja, men det skulle vi visa, att hon icke är, återtog fru Rosenstolpe. — Kan ni emellertid tänka er en fatalare position? De tvenne förnämsta tabläerna voro derangerade, ty Vindelhjälm hade fått i sitt hufvud, att endast brunetter kunde fylla de lediga platserna, och vi hade inga andra än blondiner att tillgå.

— Och dessutom torde, — anmärkte en dam, — hvarken brunetter eller blondiner ha lust att fylla tillfälliga vakanser.

— Mycket sant, — bekräftade värdinnan, — och dertill kom, att Vindelhjälm fordrade en skönhet af första rangen. Sådana äro nästan alltid fasligt difficila, och vi voro därför i den horriblaste konsternation. Men det har också alltid varit något, som gått på tok, när jag firat lilla Euphrosynes födelsedag. Jag skall se efter, om den icke infaller på en Tychobrahedag.

— Det är nästan troligt, — sade fröken Justina Ulfkrona, som under årtionden varit känd för sina sarkasmer.

— Men, — inföll en gammal fru, som fann preludierna något för långa, — med din kända takt och den présence d'esprit har du säkert dragit dig ur dessa svårigheter.

— Nog har jag det, — sade fru Rosenstolpe helt förtjust öfver det erhållna vitsordet, — blott jag icke stött konvenansen för hufvudet. Jag kände ett subjekt, som hvad fysionomi och figur angår passade ypperligt, och hvars ställning gör, att hon måste anse som en ära hvad som skulle sära en dam af societeten. Det är min Euphrosynes lärarinna i fransyska. Jag drog först i betänkande, huruvida det gick an att använda henne, men så kom Vindelhjem lyckligtvis att tänka på, att vi lefva i så liberala tider, att man måste göra åtskilliga konsiderationer — nej, koncessioner var det kanske, och att det verkligen skulle göra briljant effekt och vitna om svenska aristokratiens upphöjda tänkesätt, om en dotter af folket kom att uppträda här bland dem, som ha anor från Magnus Ladulås tid. Ungefär så der uttryckte sig den charmante unge mannen, och jag, som alltid haft en viss tendresse för det arma folket — jag besegrades af hans vältalighet och skickade efter flickan och lät henne veta, hvilken ära, som förestod henne.

— Jag vill emellertid hoppas, — sade en äldre dam med märkbart rynkad näsa, — att det der «subjektet» om hvilket du talar, åtminstone är känt för en oklanderlig lefnad. Ty annars måste jag ångra, att jag tillåtit min Malla att vara med i tablåerna. Mamseller kunna visst vara hederliga men — — —

— Åh, hvad det angår, så kan grefvinnan trankilisera sig, — inföll en mörklagd fru med hållning lik en romersk imperators. — Personen i fråga är så pryd, att hon icke ville ge mina söner lektioner, fast jag, som aldrig ser på pengar, erbjöd henne dubbelt mot hvad hon annars får. Liksom en sådan stackare icke borde vara

tacksam för hvarje tillfälle att förtjena mer än vanligt! Jag vet väl, hvilka det är, som få betala fiolerna, när sådana der komma i nöd. Då börja alla slags annonsörer — kyrkoherdar, ordningsmän eller tidningsskrifvarne sjelfve att låta trycka långa tiggeriartiklar för deras räkning, så att man får låta pungslå sig om också bara för att tysta skriket.

— Jag befattar mig aldrig med så omoralisk lektyr som tidningar, — sade grefvinnan kallt. — Men hvad det beträffar, att den unga flickan nekat att undervisa generalskans söner, så stämmer det mig till hennes fördel. Hur lågt man än står på samhällets trappa, bör man alltid iakttaga det passande.

Förmodligen hade en allvarlig tvist i detta viktiga ämne uppstått, om ej det just då anmälts att tablåföreläsningen skulle börja.

IV.

Sällskapet samlades i en rymlig salong, i hvars bakgrund bildats en estrad, hvilken doldes af en improviserad ridå. Anordningarna voro i sjelfva verket så lyckade, att ej tadelsjukan här fann någon näring.

Åskådarne satte sig och framsträckte sina halsar, då ridåen gick upp eller — bokstafvigare sagdt — delade sig. Och den ena tafian efter den andra väckte beundran hos alla, hos hvilka ej en öfvervägande kritisk sinnesriktning eller

begäret att genom synnerligt fin smak utmärka sig framför det öfriga sällskapet var förhershkande. Såsom en klen poet hade Vindelhelm uppträdt, men konstnärlig uppfattning framstod i de kortlifvade afbildningar af stora mästares taflor, som här mötte åskådarnes blickar. Belysningen, valet af personer för hvarje tafla, smaken och drägternas historiska trohet förtjenade alla de loford, som de erhöilo.

Af Edelskölds ädla drag och kraftfulla, harmoniskt utvecklade gestalt hade han skickligt begagnat sig för bildandet af en tafla ur korstagens historia. Efter den följde en, som förestälde Erik XIV i fängelset jemte gemål och son, och som äfven vitnade om ordnarens fina urskiljning och sakkänedom.

— Är han icke ypperlig, denne Erik XIV med Katharina Jagellonika och den lille Gustaf Adolf framför dem? — sade fru Rosenstolpe till sin morbror.

— Jo visst, Marianne lilla, men Katharina Jagellonika var ju kung Eriks bittraste fiende, och hvad Gustaf Adolf beträffar — — —

— Nåja, käre morbror, det är möjligt, att jag icke mins så noga allt det der. En dam i min ställning har annat att göra än att hålla reda på gamla kungar, som så länge legat och multnat i — Riddarholmskyrkan, tror jag. Apropos det, så få vi nödvändigt gå dit, under det att vi ha morbror hos oss. Fanorna se väl ruskiga och trasiga ut, men nog är det mycket intressant alltid, och somliga af kistorna, som kungarne ligga i, äro riktigt magnifika. Och lilla Euprosyne skall vara med, hon är så skicklig i historien, att morbror aldrig kan tro det — det kära — kära barnet. —

Och presidentskan drog upp en präktigt broderad näsduk och torkade af en tår, som hörde till diktens område.

— Min bästa fru Rosenstolpe, hvilka charmanta arangemanger! — sade den korpulente grefve Brusenstråle, i det att han satte sig bredvid henne. — Se der bara hvilken magnifik madonna! — — — och det är minsann rätt snällt af det lilla barnet, som hon har i knäet, att det icke skriker. Och sedan alla dessa näpna englahufvuden i bakgrunden! Jag tror minsann, att fröken Euphrosyne gråter — så rörd är hon!

En tillstymmelse till grimas blef fröken, Euphrosynes enda svar, men kusin Thure ansåg rådligast att, sedan ridåen sammanslutits, säga:

— Jag har visst råkat att yttra något, som misshagat Euphrosyne, men hon borde känna mig alltförväl för att tro — Men se, hvad hon är gudomligt vacker!

Detta utrop gälde emellertid icke Euphrosyne, utan Jeanne d'Arc, som stod inför sina domare. Blek, men med ett gripande uttryck af frid och mot en annan verld riktadt hopp, af imponerande själshöghet och rörande saktmod i de klassiskt rena dragen stod hon i sin enkla, hvita dräkt, som i mjuka veck föll kring den höga, smärta gestalten, inför domrarne, aldeles sådan som den, hvilken studerat hennes karaktär och hennes historia, föreställer sig detta ädla offer för fiendernas hämdgirighet och fanatism. Det illusoriska hos tablån var i själva verket så starkt, att hvarje åskådare, som bildning och receptiv fantasi satte i stånd att rätt uppfatta denna egendomligt betydelsefulla företeelse, derigenom rycktes in i det stora sorgspelet, hvaruti

denna fosterlandskärlekens underbart utrustade martyr utfört hufvudrolen. Hvad som här fånglade blicken och sinnet var ej blott lekamlig fågning, konstnärligt förhöjd genom dräktens och belysningens mäktiga hjälpmedel. Det var äfven ett tragiskt moment ur den politiskt-religiösa historien, återgifvet lika gripande, som om för ändamålet pensel eller mejsel hade användts, eller kanske ändå mera, då taflan var lefvande — då idéen framträdde i den för henne naturligaste formen, i den menskliga skönhetsformen.

Af alla de ögon, som voro fästade på Jeanne d'Arcs lefvande bild, afspeglade inga i så hög grad denna ljuftva hänförelse, hvilken utmärker skönhetsnjutning fri från alla lägre föreställningar och begär, som den mans, hvilken stod på andra sidan estraden i den af tunga, röda portier halft beskuggade dörröppningen — som baron Ragnar Edelskölds.

Men äfven den gamle öfversten var lifligt gripen af hvad han sett.

— Tack, Marianne, — sade han. — Detta ensamt är värdt en resa till Stockholm äfven för den gamle enslingen på Bokeröd. Men hvem är denna ståtliga unga qvinna, som knapt tyckes kunna tillhöra nutidens obetydliga slägte? Hon ser ut, som förstode hon bättre både konsten att lefva och konsten att dö än vi andra.

— Käre morbror, — sade fru Rosenstolpe, som ingalunda delade den gamle krigarens entusiasm, — roligt är, att du är belåten med hvad som väl mest berodde på vår charmante Vindelhelms arangemanger.

— Hvad säger du? Han har väl icke arrangerat anletsdrag eller ansigtsuttryck heller. Nej, sådant låter din tusenkonstnär vackert bli, ty det beror

på vår Herre och själen, som han förenat med den härliga gestalten. Men erinrar hon dig icke om något i det förflutna? Det förekommer mig som — men det är väl minnet af något konstverk eller någon drömbild, som föresväfvar mig. Hvem är hon?

— En mamsell Villner, född och uppfostrad i Frankrike, men dotter till en svensk, enligt hvad hon sjelf uppgifvit och hvad man kan märka på hennes sätt att tala svenska, ty jag ertappar henne icke med några gallicismer. Det är alltsamman, och att hon fått vara här med på denna lilla tillställning, hvarmed jag ville fira min älskade morbror och mitt dyra femtonåriga barn, berodde på, att den vackra Amelie Ekstjerna mankerat oss.

En ny tablå förevisades.

Hög, smärt och dock kraftigt bygd, skön genom ögonens djup och glans och genom dragens ädla bildning står Hektor framför Andromache. Allt visar, att han är beherskad af den dystra aningen, att han icke länge skall vistas med henne i denna verld, hvarpå solgudens glans faller — att han inom kort skall vara i skuggornas rike, under det att slafvinnans lott i fiendens land förestår den så högt älskade. Och hon, den ädla, fagra trojanska furstinnan, som, leende i afskedets djupaste smärta, mottager den spåde Astyanax ur hjeltens händer, står der såsom den härligaste representant för kvinlig högsinhet och kvinlig kärlek från den gråa forntiden — från den gamla verldens af Homér besjungna hjelteålder.

I Hektor kände de lifligt beundrande åskådarna igen baron Ragnar Edelsköld och i Andro-

mache den unga flicka, som förut hade föreställt Jungfrun af Orléans.

Euphrosyne nalkades sin mor och sade halfhögt:

— Det smakar väl mamsell Villner att så der briljera den ena gången efter den andra inför ett så elegant sällskap. Thure är rent bortkollrad af henne, och de fleste andre herrarne så med, och sjelfve morbror sjunger hennes pris. Det var just icke rätta sättet att glädja och fira mig på min födelsedag, men mamma får också alltid de barockaste infall.

— Söta min älsklings, är du ledsen? sade den svaga modren. — Så ledsamt, att jag gjort dig emot! Lugna dig! — var glad och blif munter! Det klär dig så väl. Du skall få allt hvad du vill, bara du blir belåten. Hon skall aldrig bjudas hit mer — — ja, om du vill, skall en annan ge dig lektioner i franskan. Se så der ja, — nu är du riktigt vacker.

Öfversten kom och sade till sin systerdotter:

— Det är besynnerligt, men — — Presentera mig för all del för mamsell Villner!

— På nära håll, svarade fru Rosenstolpe, — och utan smink är hon som folket mest — som folket i hennes klass. Nog vore här många, som skulle kunna intressera dig mera. Men jag skall göra som morbror vill, tillade hon, då hon såg ett tjockt moln lägga sig på den gamles panna.

Euphrosyne hade lyssnat till dessa ord, men hennes harm skingrades snart af den uppmärksamhet, som efter tablåföreläsningens slut egnades henne af kongl. sekter Vindelhelm och andra beräknande salongshjeltar.

V.

Omsider infunno sig friherrinnan Ekstjerna och hennes dotter. Med en firad skönhets hela ståt och tillförsigt uppträdde denna i sällskapet och lyssnade nådigt till artigheterna och beklagandena, att man ej fått se henne i någon af tablåerna. Men hon förnam äfven på flera håll, der man ej fann sig föranlåten att dölja hvad som kunde såra hennes fåfånga, att hennes plats intagits af en societeten ej tillhörande ung flicka, som väckt en så stor beundran, att en större omöjligt kunnat komma på fröken Amelies lott.

Förvåning och harm fylde den unga damens sinne. Då hon af en tillfällig omständighet föranleddes att försaka nöjet att lysa i tablåerna, tröstade hon sig med att vara oersättlig — att, om någon annan intoge hennes plats, följderna skulle blifva halfhöga anmärkningar om hvilken helt annan effekt det skulle ha gjort, ifall den förtjusande fröken Ekstjerna uppträdt såsom Jeanne d'Arc eller Andromache. Ersatt! — så fullkomligt ersatt, att ingen saknad, men blott beundran försports! Och det — af en mamsell Villner, hennes egen obetydliga lärarinna i franska, som på köpet var så fasligt tråkig!

Amélie fann Agnes tråkig, just emedan denna var henne så öfverlägsen i afseende på verklig bildning, hjertats egenskaper och verldsåskådningens halt, att inga beröringspunkter dem emellan kunde finnas. Annorlunda skulle förhållandet varit, om Agnes haft reda på en del toalettmysterier och modenyheter af färskaste slag, om hon kunnat meddela sin elev upplysningar om eröfringar, som denna gjort, eller andra för hen-

nes omåttliga fåfänga smickrande saker eller ock pikanta historier om personer tillhörande societeten, små vinkar, som, om de än ej rent af tillhörde skandalkrönikan, dock stodo densamma mycket nära. Det fans unga damer, hvilka den firade fröken Ekstjerna måhända ej behöfde frukta, men som hon dock ogerna såg i sin närhet i anseende till deras förmåga att distrahera hennes tillbedjare och försvaga det intryck, hon gjort på dem, och om dessa hörde hon gerna ett och annat, som gick i grått — ja till och med i kolsvart. Men då Agnes aldrig bragt sådana samtalsämnen å bane, och då hon icke ens omfåttat tillfället att på ett smickrande sätt kommentera de meddelanden rörande dylikt, med hvilka fröken Ekstjerna behagat hedra henne, utan tvärtom helst ledt samtalet i andra strömfåror, var det helt naturligt, att Amelie ansåg sig nära nog som en martyr, som skulle samtala med den ledsamma språklärarinnan två gånger i veckan.

Att, när så förhöll sig, det icke kunde falla henne in att förspilla en minut af den dyrbara tid, som hon tillbragte i ett sällskap, hvilket vimlade af hennes beundrare, med att tala med Agnes, som var främmande för den mennisko-skara, i hvilken hon inryckts så oväntadt, är äfven lätt att förstå. Detta var också förhållandet med dagens hjeltinna och andra här närvarande unga damer, som voro Agnes elever. Och icke heller visade samlingens öfriga kvinliga medlemmar håg att göra bekantskap med henne, som nyss varit föremål för så liflig beundran.

Halft dold bakom en gardins rika veck och några i yppig blomstring stående växter satt Agnes helt lugn i en vrå af danssalongen utan att känna sig det ringaste besvärad af sin ens-

lighet, och helt hållet upptagen som hon var af den vackra och för henne så nya anblicken. Floder af ljus strömmade ned från de kristallglänsande kronorna öfver de dyrbara, delvis ganska fantastiskt bildade möblernas purpur, öfver de smakfullt ordnade grupperna af ståtliga orangeriväxter, bland hvilka framskymtade sköna marmorstatyer, och öfver den festligt klädda skaran, hvilken — äfven den såsom ett helt betraktad — bidrog att göra det hela anslående. Strålande ögon, solljusa leenden och milda, välljudande tonfall förekommo på alla håll, skarpt kontrasterande mot den erfarenhet, hvilken den unga språklärinnan redan hunnit göra i hemlivets prosaiska stunder af de karaktärer och lynnen, som utmärkte åtskilliga af gästerna. Huru härligt föreföll ej allt detta henne! Huru njöt hon ej af att kasta en blick in i ett lif så vidt skildt från hvad hon, vindskupans för dagligt bröd kämpande innevånarinna, dittills sett! Det var som om hon förflyttats till ett fépalats — nej, som om en verld full af yttre och inre skönhet plötsligt hade öppnats för henne, för att snart åter sluta sig, lemnande henne utanför i den råa, tunga, molnhöljda verkligheten. Hade hon känt denna verld bättre, så hade hennes uppfattning varit en annan — så hade ej hennes idealiserande inbillningskraft framställt skådespelet framför henne i en så härlig dager som den, hvaruti hon nu såg det.

En vals spelas upp. Vindlätt, behagfullt omböljad af mjuk silkegas sväfvar tärna efter tärna vid en ungersvens arm bortåt golfvet. Agnes blickar följa de dansande, utan att hon ett enda ögonblick tänker på, att hon sjelf sitter glömd och obemärkt i den vrå, hon valt, väg-

ledd af den fina takt, som sade att, sedan hon fullgjort sin uppgift i tablåerna, hon borde visa sig så litet som möjligt.

Glömd? Hon var det dock icke helt och hållet. Se der nalkas värdinnan sjelf, åtföljd af den gamle herrn med den enkla och dock militäriskt styfva hållningen och det ädla, varma uttrycket i de grå ögonen.

— Sådant besvär jag haft att finna rätt på mamsell! sade fru Rosenstolpe halfhögt men bistert. — Nånå, hon märker väl, att hon här icke är på sin rätta plats. Annars skulle jag kunnat säga, att hon roar sig med att leka kurragömma. Här får jag presentera mamsell Villner för öfverste Silfverkrans, som velat göra bekantskap med en af Euphrosynes lärarinnor.

Efter presentationen aflägsnade presidentskan sig. Öfversten sade vänligt:

— Jag skulle gerna vilja språka litet med er, men der inne i vrån får blott en elfva och icke en gammal krigsbuss som jag rum. Kom och sätt er här i soffan bredvid mig, så få vi talas vid.

Agnès efterkom den gamles uppmaning, angenämt öfverraskad af det enkla och hjertliga i hans väsen.

— Ni är väl icke van vid sådana här tillställningar? frågade han.

— Det är den första, som jag bevistar, svarade Agnès okonstladt.

— Tycker ni, att här är roligt?

— Ja, mycket.

— Ensam som ni suttit der i vrån?

— Ja, just för att jag fått vara ensam.

— Kuriöst att höra en ung flicka tala så

— och icke heller är det rätt artigt sagdt! Nånå, rodna icke för det! Är ni misantrop?

— Nej, men jag tror, att af den älskvärdhet, som jag på afstånd beundrar hos dessa unga damer, rätt mycket skulle försvinna, om jag nalkades dem.

— Det var ett bizarrt infall nog, sade den gamle förvånad. — Ni ser annars ut att vara en tänkande flicka, som icke talar på måfå. Hvilken grund har ni för denna förmodan?

— Min erfarenhet.

— Ni talar om erfarenhet, lilla dufva, som knapt hunnit få vingarna fullväxta. Ni tror — låt se, hvad tror ni? Tala uppriktigt med en gammal vän som vill ert väl — som ej kan förklara, hvarför han rördes så djupt, då han såg er i tabläerna. Se i mig en pålitlig vän, som ni länge känt, liksom jag i er såg Jeanne d'Arc och Andromache, och säg mig hvad det är för en erfarenhet ni talar om!

— Den, att jag icke kan vinna sympatier. Jag känner några af dessa unga damer, ty jag ger dem lektioner i franska. Men aldrig förr såg jag t. ex. detta skimmer af godhet och glädje, af lif och behag, som ligger öfver fröken Ekstjernas ansigte — öfver hela hennes väsen.

— Fröken Ekstjerna?

— Hon, som dansar derborta med baron Edelsköld. Stelhet, köld och otillgänglighet eller, i bästa fall, nedlåtenhet — se der, hvad som stämplat hennes ansigtsuttryck och hållning, när jag varit tillsammans med henne! Och — — men jag glömmar mig.

— Visst icke — vi äro ju gamla bekanta, vi voro ju ense derom. För min del — men fortfar! Ni älskar denna festglans — denna fest-

glädje, som så starkt kontrasterar mot hvad ni förut sett af de högre klassernas lif?

— Mig förekommer det, som vore jag med ens förflyttad till en verld full af sagolik härlighet, hvarifrån stolthet, småsinne och bitterhet äro bannlysta. Hvarje ansigte, som jag förut sett, förekommer här idealiseradt. Alla störande detaljer, alla kantigheter, alla obehag äro aflägsnade, och sjelfva det brokiga vimlet derborta utgör för mig en taffa lika fängslande som många af den sköna konstens skapelser.

— Lilla svärmerska, sade den gamle herrn, fästade på Agnes en blick full af vek mildhet.

— Och ni skulle icke vilja blanda er i detta vimmel, som tjusar er så?

— Nej, ty det förekommer mig, som skulle det sköna då förflygtigas och försvinna liksom elfvorna, då ett stoftets barn nalkas dem, liksom de härliga smycken, som bergkungen skänker, när man fattar dem, liksom det skimrande stoftet på fjärilsvingen, när människohanden vidrör den.

— Får jag anhålla om en polkett, mamsell Villner, sade helt plötsligt den »charmante» kongl. sekter Vindelhjem, som efter valsens slut fört Euphrosyne Rosenstolpe till hennes plats.

Bakom honom stod baron Edelsköld, som ville försäkra sig om nästa vals. Knappt var hans begäran framställd, förrän grefve Brusenstråle hann fram och presenterad af Vindelhjem, helt andtruten bad mamsell Villner att bestämma åt honom den dans, hon hade ledig. Sjelf hade han ej förut uppjudit till någon dans, då han, i allmänhet taladt, föredrog spelbordets, bälens och samtalens njutningar framför den, som ifrågasvarande kroppsöfning kunde bereda.

— Våga ni er tryggt in i det vackra vimlet, sade öfversten till den tvekande Agnes. — Troligen kommer ni ej att bevittna någon metamorfos! Mod bara! Skulle ni också få se en skymt af medaljens frånsida, så vore väl detta icke så farligt.

Den unga språklärarinnan mottog Vindelhjelms och Edelskölds uppbudningar och bestämde sig för en fransäs med Brusenstråle. Snart sväf-vade hon bland de öfriga dansande och blef föremål för en mängd anmärkningar på grund af bristen på chignon och den ljusröda tarlatansklädningens enkelhet, men äfven för smickrande uppmärksamhet. Det ena ballejonet efter det andra lät presentera sig för henne, och äfven några damer började att i nåder taga notis om »den der flickan, som såg rätt näpen ut,» samt inläta sig i samtal med henne.

Med sin ålders och sitt sinnes hela liflighet njöt hon af den för henne så nya förströelsen. Ett friskt, naivt behag och en nästan vördnads-bjudande oskuld stämplade hela hennes väsen och förhöjde hennes skönhets tjuskraft. Det mer eller mindre fina smicker, som egnades henne, tycktes helt och hållet förspildt, ty det framkallade icke det sjelfbelåtenhetens halfva leende, som i liknande fall plägar krusa så många vackra läppar.

Då hon återkom till sin vindskupa, var hon trött, yrvaken och mindre i stånd att reda sina intryck, än hon någonsin förut varit. Sedan hon lagt sig, stod den ömma modren vid hennes bädd, ängsligt spanande för att utforska, om aftonen medfört några plågsamma förödmjukelser för den kära dottern, hvars dagsarbete ofta nog ådrog henne sådana. Då emellertid den unga flickan

snart nog insomnade med ett uttryck af frid och ungdomsglädje i de bildsköna dragen, sökte fru Villner sjelf den ro, som hon så väl behöfde.

VI.

Det finnes menniskolif, som för den ytlige betraktaren ligga helt och hållet i lyckans bländande solljus, och det oakadt slag på slag drabbat hjertats ljufvaste förhoppningar, och sträfvan- den, i hvilka personlighetens hela kraft gått upp, hafva blifvit gjorda fruktlösa genom ogynsamma tilldragelser och förhållanden af öfvermäktig natur. För dem, som ej kastat en blick in i en sådan menniskas inre verld eller på annat sätt erhållit upplysningar om det viktigaste, som försiggått deri, är det då ej lätt att uppfatta och bedöma hennes lefnadsvanor och handlingar. De skola möjligen beteckna såsom sjelfviskhet och känslolöshet, hvad som endast är den naturliga följderna af bittra missräkningar med afseende på dem, hvilka stått henne närmast, och af oförmågan att fylla det tomrum, hvilka dessa vållat i den grymt besviknes hjerta.

Öfverste Silfverkrans hade i sin ungdom älskat en kvinna *så* som endast den kan älska, hvilken med känslolöshet förenar sinnesädelhet och de en gång mottagna intryckens varaktighet. Så djup och varm var i sjelfva verket hans kärlek, att icke ens den omständigheten, att hon bröt sitt trohetslöfte, kunde till-

intetgöra eller ens försvaga den. »Mitt hjerta kan brista,» sade han, »men hvarje stycke deraf skall afspegla henne.» Att han kom att vandra ensam genom lifvet berodde, trots hvad man sade derom, ingalunda på kvinnohat, utan derpå, att han älskat en kvinna för högt för att glömma henne, och att han aktade andra kvinnor för högt för att vilja bjuda någon af dem ett hjerta, som genomgått den gäckade kärlekens och den hopplösa saknadens förfärliga kris — ett hjerta, som ej mera ägde den friskhet och den mottaglighet för ljufva känslöintryck, som en gång utmärkt det. Så förblef han ogift, ehuru ingen högre än han värderade det husliga lifvets stilla fröjder.

Det var icke allenast i detta sistnämnda hänseende, som öfverste Silfverkrans var gammalmodig. Han var slägtkär, och då ett par årtionden förflutit, sedan hans tunga sorg drabbade honom, skulle han gerna hafva sett nära fränder bilda en krets omkring honom i de ödsliga salarne på Bokeröd. Men tvärt emot hvad förhållandet plägar vara med äldre, rika ungarlar, var han fattig på släktingar. En brorson och en systerdotter voro hans enda blodsfrvandter, och de voro begge främmande för honom, såsom redan omtalats i föregående kapitel. Men för den siste ättlingen af hans gamla, ärorika slägt på svärdssidan hyste han lifligt intresse och fästade vid honom stora framtidsförhoppningar.

Huru dessa tillintetgjordes, vet läsaren redan. Det må blott tilläggas att, när öfversten sjelf lärde känna Marianne Björnfelt, han fann den motvilja, som Julius Silfverkrans fattat för henne, ganska naturlig. Men då den olycklige, unge mannen på grund af de skarpa uttrycken i öf-

verstens sista bref till honom ansåg sig icke kunna hoppas några försonligare känslor hos den äldre fränden och därför aldrig tillskref honom från det land, der han, kämpande mot svåra motgångar, sökte skapa sig en oberoende ställning, kunde öfversten icke få tillfälle att återtaga de i en upprörd sinnesstämning fällda yttrandena och meddela honom det bistånd, hvaraf han kunde vara i behof. Häröfver sörjde den ädle mannen djupt, och flera år förflöto, innan smärtans udd förslöades, så att hans sinnesstämning blef hvad den varit före den olyckliga tilldragelsen. Han vandrade fram och tillbaka genom de gamla gemaken, såg suckande på de ståtliga familjeporträten, spelade preferens med landtjunkskarne i trakten och bräde med prosten, politiserade, läste tidningar, rökte tobak, bevistade en och annan bjudning och gjorde sådana med sin husföreständerskas, kaptenskan Mannerhjerta, hjälp och vårdade sig om sina underhafvandes bästa så godt han det förmådde. Men trots allt detta leddes han och längtade efter familjelif och ungdom — efter någon att älska, att smågnabbas med, att uppoffra sig för. Han var dömd till enslighet, ty ingen slägtning ville komma och förlufva hans lif på det gamla Bokeröd.

Att han kunde erbjuda andra än fränder rum vid sin härd och så genom fritt val bilda sig en familj, som hade blott hans godhet att tacka för allt, föll honom icke in. Ty med all sin ädelhet i tänkesätt och väsen var och förblef han uti flera hänseenden en Silfverkrans i första rummet och en människa i andra. Det fans ju ännu — sedan han på goda skäl antog att Julius Silfverkrans dött — tvenne personer, i hvilkas ådror silfverkransiskt blod rann, ehuru

de buro ett annat namn. Och måhända kunde den yngre af dessa sprida glädje i den gamles tysta borg, hvilken i många ätteleder varit ett hem för den slägt, som skulle utslockna med honom.

Under tidens lopp hade han lärt känna sin systerdotter tillräckligt för att inse, att hon skulle varit oförmögen dertill, äfven om hon ej fästats genom äktenskapliga pligter vid ett annat hem. Men om hennes dotter visste han intet, som kunde försvaga de förhoppningar, hennes blotta tillvaro väckt hos honom. Denna befann sig nu vid det råmärke, som skiljer barndomen från ungdomen. Hon ägde ju då den naivetet, den oskuld, det medfödda behag och den sprittande liflighet, som äro kännetecknande för denna ålder och ännu mera än den yttre skönheten bidraga till att göra den till lifvets blomstringsperiod. Hon kunde ännu ej ha hunnit att fästa sig vid någon särskild; hennes hjerta var friskt, tillgängligt för ädla intryck och i stånd till hängifvenhet och uppoffringar äfven för andra än den, som skulle komma att äga det odeladt.

Så tänkte den gamle ädlingen. Sångvinisk som i sin tidigaste ungdom, trots sina gäckade förhoppningar, längtade han starkt efter familjelifvets poesi. Han betraktade sig redan såsom den fjortonårigas far -- han tänkte sig med glädje den stund, då han skulle välsigna hennes förening med någon i alla hänseenden utmärkt man. Den omständigheten, att hennes föräldrar ännu lefde, inverkade ej störande på uppförandet af detta luftsloft, ty det var honom aldeles klart, att ingen egentlig själsfrändskap kunde finnas mellan detta par och den unga Euphrosyne, som

blifvit så härligt utrustad — af hans lifliga inbillningskraft.

— Hon måste, tänkte han, — länge ha varit oförstådd af sina närmaste, och med desto större innerlighet skall hon då sluta sig till mig, som förstår att göra full rättvisa åt hennes sköna egenskaper — som icke begär bättre än att finna en dotter i henne — som längtar af allt hjerta att få höra hennes friska skratt klinga i mina salar, som skall föryngras af hennes ungdom och till gengäld därför, när hon gjort sitt val af brudgum, kraftigt undanröjda allt, som lägger sig i vägen för hennes lycka samt bli den ömaste fader för dem begge!

Han hade beslutat att efter ett halft års förlopp göra en resa till Stockholm, för att lära känna sin unga släkting, då han fick ett aldeles oväntadt besök.

Öfverstens gamle kammartjenare Modig, hvilken fördom tjenstgjort såsom korporal vid hans regimente, kom en dag till honom med ett visitkort på den lilla silfverbrickan. När den gamle herrn granskat det, öfverfors hans ansigte af en plötslig blekhet, och Modigs bar orons stämpel.

— Baron Edelsköld — från Erlingsholm? — har du fått reda på det? frågade öfversten häftigt.

— Hans betjent har sagt, att han är derifrån, sade kammartjenaren.

Efter ett ögonblicks tvekan tillsade öfversten honom att införa den främmande i salongen, der han plögade mottaga besök.

Med en viss stelhet och en köld, som sällan sågs hos honom, gick han emot den högväxte främlingen, som nalkades vördnadsfullt och sade med något vekt i tonfallet:

— Såsom fullkomligt obekant skulle jag icke vågat besvåra öfverste Silfverkrans om icke en affidens uppdrag — —

— En affidens?

— Min mor dog för fjorton dagar sedan i Frankrike — i Hyères, dit hon rest för att söka helse. På sin dödssäng anförtrodde hon mig detta bref, som hon bad mig lemna i era händer.

— Sitt ned, herr baron, sade öfversten med en röst, som han sökte göra stadig, och tog brefvet så hastigt, som ville han dölja, att handen darrade. — Jag skall komma tillbaka, när jag läst brefvet från — från er mor.

Då han kommit in i sitt arbetsrum, satte han sig vid skrifbordet och läste brefvet under ständigt växande sinnesrörelse. Dess innehåll var följande:

»*Min vän!*

Ty så får jag ju kalla dig, fast jag förbrutit mig så svårt, att det synes mig, som skulle du kunna förlåta mig först, då jag gått till en annan värld. Och dock har det straff, som följde trohetsbrottet i spåren, varit lika långvarigt som tungt och bittert. Genom mitt svek mot dig gaf jag en helt annan riktning åt mitt lif, än det eljest skulle fått. Detta lif nalkas nu sitt slut; dödens skuggor falla mörka och tjocka öfver mig. I denna stund gripes jag af en utesäglig längtan att återse dig, som jag ej sett på fyra årtionden. Jag är viss på att han, som förmådde åtskilja oss, ej skulle ha något deremot, om han från en annan värld kunde följa mina tankars gång. Men det är omöjligt; haf och länder ligga mellan oss, och veken i mitt lifs lampa är nedbrunnen snart nog.

Ett vet jag — och det är, att jag skall

återfinna dig der, hvarest vi alla skola vara såsom Guds englar — der, hvarest det icke är fråga om dessa band, som så ofta ha i släptåg bitter smärta — ja stundom svåra förvillelser, hjertats förnedring och förfärliga samvetskval. Mitt lif har varit lika fullt af kamp mot frestelser som af lidanden. Dock vill jag ej klaga. Det var lyckligare, än hvad jag hade förtjent genom att öfvergifva den, som — om någon — hade rätt att fordra ovansklig kärlek. Plågsammast är för mig tanken att du blifvit ensam i lifvet, emedan din kärlek till mig ej kunnat tillintetgöras ens genom min trolöshet. Dock kanske har din pligttrogna verksamhet och njutningen af livets rika fullhet på andra områden än den husliga sällhetens kommit dig att glömma, att du gått förlustig om denna. I denna föreställning ligger en stor hugsvalelse för mig.

Men tiden lider — min tid lider mot sitt slut, och min hand är trött, såsom du ser af dessa osäkra drag. Jag har njutit en moders glädje, men också en moders smärta — — ja, jag har tömt denna kalk i botten. Tvenne söner och tvenne döttrar ha gått bort till den eviga härlighetens rike, innan de hunnit förspilla sin arfslott dertill, och år efter år ha mina tårar — — ymniga, bittert ljufva tårar fuktat det stoft, som betäcker deras. Min sistfödde fick jag behålla, och han var min stolthet, min glädje under många tunga dagar. Han är ej mera en yngling; han är en man, mogen för att utkämpa lifvets strider. Likväl har jag önskat, att du ville tillåta honom att sluta sig till dig. Jag vet, att trots skilnaden i ålder han aldrig skall kunna vinna en ädlare, en mera pålitlig vän, än han skall äga i dig, om trots hvad hans föräl-

drar brutit mot dig du för honom vill öppna detta sköna, rika hjerta, hvars värde jag glömde, förblindad som jag var af en plötsligt uppflyttad lidelse.

Pennan vacklar i min hand. Farväl Eberhard! — — farväl, du vän från min ungdoms ljusa dagar! En ny — en evig ungdom full af frid och salighet och fri från misstag, förvilleelser och smärta väntar jag af den allsmäktige Förbarmaren. Tänk med mildhet på henne, som, då du genomögnar dessa rader, icke mera tillhör den jord, på hvilken hon älskat, syndat och lidit! Och om du då känner någon återstod af din forna ömhet för henne, så öfverflytta den på honom, som framlemnar till dig detta bref — på honom, som — jag anar det — snart skall hysa för dig en sons hängifvenhet.

Farväl ännu en gång!

Louise Edelsköld. »

Strida tårar runno nedför den åldrige krigarens kinder, när han genomläste brefvets sista rader. Han sammanvek det med skälfvande händer, och hans gråa hufvud sjönk ned öfver bordet, vid hvilket han satt. En stund förfliöt under en tystnad så djup att, om någon annan varit inne i rummet, han skulle tydligt hört den gamles tunga andedrag. Omsider steg han upp och sade:

— Hon var dock en härlig kvinna, fast den lidelse, hvarom hon talar, gjorde henne trolös. O, huru helt annorlunda skulle icke allt ha varit om icke — — Och det icke blott för mig, utan äfven för henne sjelf! Hon klagat ej öfver honom, men den mångåriga smärtan, den bittra missträkningen, felsläendet af de förföriskt skimrande förhoppningarna om sällhet, om sympati,

om kärlekens oföränderlighet, som hon hyste, då hon räckte honom sin hand, skymta fram öfver allt. Utan tvifvel straffades hon hårdt för hvad hon brutit. Frid vare med henne — Guds egen frid och salighet!

Öfversten sammanknäppte händerna och bad en tyst bön.

Omsider återvände han till salongen, der baron Edelsköld väntat honom.

— Er mor önskade, att vi skulle lära känna hvarandra, sade den gamle herrn med tillkämpadt lugn. — En affidens sista vilja är mig helig — och framför allt hennes, vid hvars person så många minnen från min skönaste tid äro fästade. Har ni lust att stanna någon tid hos en gammal man, som är ensam, emedan han uppfattat lyckan på sitt eget sätt — emedan han trott, att hvad som gått förloradt ej kunnat ersättas — emedan hans hjerta ej har kunnat skifta färg?

Baron Edelsköld bugade sig och tryckte varmt den honom räckta handen.

Han dröjde ett par månader kvar på Boke-röd. Under de första veckorna egde i själfva verket intet närmande rum mellan öfversten och hans gäst. Då den förre trodde sig obemärkt, hvilade ofta hans blick forskande, nästan ängsligt spanande på den främmandes sköna ansigte. Men småningom bortsmälte isskorpan. Han blef förtroligare med Edelsköld, lärde att känna och älska honom med hela den värma, hvaraf hans själ ännu var mäktig. Det var ej längre sonen till den medtäflare, hvilken röfvat från honom hans ungdoms brud, som öfversten såg i sin gäst, utan sonen till henne, som under nära ett halft århundrade innehaft det främsta rummet i hans

hjerter, och det oaktadt hon tidigt nog förverkat all rätt dertill.

Det var en ljuf glädje, som fylde den gamles själ, i den mån som han fann, att de egen-skaper, hvilka han värderade högst, gäfvos sin färg åt Edelskölds ord och handlingar — att demnes inre menniska i ännu högre grad än den yttre strålade af frisk skönhet. Den ända tillvekhet gränsande mildheten, som utgjorde grunddraget i öfverste Silfverkrans karaktär, och som, i det dagliga lifvet undanträngd till hans personlighets bakgrund, stundtals plägade framskymta, bildande en nästan rörande kontrast mot den formela sträfheten — denna mildhet afspeglade sig allt mer och mer i den åldrige krigarens väsen. Han stod ju icke längre ensam i lifvet, då en man, som han kunde omfatta med en faders ömhet, plötsligt hade närmat sig honom, skönt omstrålad af den magiska glansen från det förflutnas drömverld.

Han invigde Edelsköld snart nog i sina personliga förhållanden, liksom detta varit den naturligaste sak i verlden. Han förde honom omkring på sitt gods, redogjorde för sina försök i tillämpningen af det moderna jordbrukets läror, för de svårigheter, som han i detta hänseende haft att bekämpa, och för de framgångar, som han slutligen rönt. Han visade honom, huru han inom sitt begränsade område arbetat i folkbildningens tjänst, och han talade om sina ytterligare planer i denna väg.

Dagen före Edelskölds afresa sade öfversten till sin gäst:

— Jag märker, att jag blifvit gammal, och när man kommit in på sjuttioåret, behöfver man väl bistånd från de håll, der kraft och eld ännu

äro oförminskade. Dertill kommer, att en kvinnas blick och en kvinnas sätt att gå tillväga äro af ojemförlig betydelse, då det gäller att understödja och leda mot ljus och sällhet den klass, hvars tunga lott så länge varit förbisedd af dem, som befunnit sig i en lyckligare ställning. Jag har ingen maka, inga barn, och jag är sjelf den siste på svärdssidan af min ätt. Men på kvinnolinien finnes ännu en gren af den gamla stammen. En systerdotter står mig åter, och hon har en dotter — en fjortonåring, som jag aldrig sett. Känner du presidenten Rosenstolpes familj?

— Förliden vinter var jag en och annan gång i hans hus. Der var en halfvuxen dotter — jag mins det nu — men jag kom icke att egna henne någon närmare uppmärksamhet.

— Att döma af fotografierna ser Euprosyne icke bra ut, men de kunna lätt vilseleda, och vid hennes år är intet vanligare än en plötslig svängning från det fulas in på det vackras område. Om några månader reser jag till Stockholm för att lära känna henne och söka vinna henne för mina planer. Du är ju också der vid den tiden?

— Ja, jag måste dit upp för att tjenstgöra. På förhand gläder jag mig att der åter sammanträffa med den, som är den trogna urbilden till min mors sköna teckning, hvilken bevarats i mitt minne alltifrån barnåren.

VII.

Då öfverste Silfverkrans efter några månaders förlopp kom till Stockholm och der åter sammanträffade med baron Edelsköld såväl i enrum som i andras sällskap, fann han ingen anledning att förändra sin uppfattning af honom. Hans hjerta slöt sig allt fastare till honom, som han redan kallade sin son.

Och dottern — Euphrosyne, som skulle förlufva hans återstående dagar, hjälpa honom att förverkliga hans förhoppningar att främja hans underhåfvandes välfärd och en gång ärfva de i detta syfte uppgjorda planerna jemte hans förmögenhet.

Hon hade erhållit vinkar — ja, uppenbara råd af sin mor att göra allt för att vinna och stegra den rike morbrodrens tillgifvenhet. Ehuru fru Rosenstolpe hvarken ägde människokänedom eller skarpsinnighet i någon högre grad, förstod hon tillräckligt att uppfatta en sådan karaktär som öfverstens för att anvisa dottern, huru ett sådant önskningsmål, bakom hvilket ett annat ännu mera lockande för den moderliga beräkningen framskyntade, säkrast skulle vinnas. Euphrosyne skulle visa sig hjertlig, eftergifven för öfverstens och i hans närvaro äfven för sina föräldrars önsknningar. Hon skulle omsorgsfullt dölja sin fåfänga och sin begärlighet efter nöjen; hon skulle visa lust för landtlifvet, uppmärksamt lyssna till gubbens skildringar af förhållandena på hans gods, tala med djupt medlidande om de fattiges hårda vilkor, klaga öfver, att hon själf, såsom boende i hufvudstaden och ännu nästan blott ett barn, ej kunde besöka dem i deras kysfen och lindra deras nöd, men förklara att, om hon komme att vistas på landet, så skulle hon

gå till torpen och de uslaste kojor i grannskapet och meddela all den hjälp, som hon kunde lemna. Och när hon blef litet äldre, skulle hon inrätta aftonskolor och lappskolor för barnen efter stockholmsmetoden.

Såsom man lätt kunde förutse, utförde Euphrosyne sin rol med föga framgång, ehuru hon i början bemödade sig rätt mycket att spela den väl.

Sjelfsvåldig, van att få hvarje nyck åtlydd, sin knapt ens halfbildade mors afgud, hade hon ej vant sig vid att lägga något band på sina böjelser eller fått hvad man kallar ett *stüdad* sätt. Hon befann sig i den merendels mindre behagliga öfvergångsperioden mellan barnaåldern och ungdomstiden, och sjelfviskheten framstack grof och raggig till och med under den glesa slöja, som hennes behagsjuka kastade öfver densamma någon gång. Äfven den på förhand gynsam stämde och af naturen sangviniske öfversten fann snart nog, att Euphrosyne föga motsvarade den fantasiskapelse, som dittills burit hennes namn, och som han trodde sig kunna förutsätta, dels på grund af hennes ålder och dels därför, att det gamla Silfverkransiska blodet rann i hennes ådror, ehuru visserligen temligen utspädd. Och han talade länge och varmt med henne i ämnen, som han trodde kunna förädla henne, vidga hennes synkrets och gifva henne en ny verldsåskådning. Derjemte vände han sig till Ragnar Edelsköld och bad honom sysselsätta sig med den unga flickan för att hos henne väcka håg för bildning af högre, gedignare slag än den ytliga, som meddelades henne för att göra henne presentabel i de kretsar, i hvilka hon efter konfirmationen skulle uppträda.

Ragnar efterkom sin gamle väns uppmaning, huru litet han än för egen del fann sig hågad derför. Han kom rätt ofta i presidenten Rosentolpes hus, språkade vänligt med Euphrosyne om sina vidsträckta resor och sökte att hos henne väcka sinne för naturen, för konsten och för verkligt bildande litteratur. Han talade om religionens kraft att höja och lyckliggöra själen, om pligtens betydelse, om människokärlekens och uppoffringens skönhet, om huru ljuft det är att verka för sin familj, för sin nästa — ja, för hela samhället inom den för hvarje särskild individ utstakade kretsen. Men huru enkelt han än talade, så gick dock mycket af hvad han sade öfver Euphrosynes horisont eller var åtminstone så främmande för hela hennes tankegång, att hon icke kunde intressera sig derför. Dock smickrades hennes fåfänga i hög grad af den omständigheten, att en så ståtlig herre som baron Edelsköld, den der på grund af både yttre och inre egenskaper intog en så framstående ställning och var så eftersökt inom societeten och gerna sedd vid sjelfva hofvet — en man, som äfven genom att hafva nått medelåldern tycktes äga ett visst företräde framför de kavaljerer, till hvilka hon skulle se sig närmast härvisad, så mycket sysselsatte sig med henne. Detta var ju i sjelfva verket något vida präktigare än kusin Thures så länge fåfängt eftersträfvade uppmärksamhet. Hvad var en kadett jemförd med en ryttmästare vid lifgardet till häst, som ofta deltog i hofvets aftonkretsar? Och dessutom hade ju en tant, som omgicks i huset, sagt, att en uppmärksamhet, så tidigt visad af en herre vid baron Edelskölds ålder och i hans ställning, kunde bidraga kraftigt att förskaffa en ung flieka ett gynsam

mottagande inom sällskapslifvet, när hon omsider skulle uppträda deri.

Snart började både mor och dotter att finna en djupare betydelse i Edelskölds närmande till den senare. Redan såg den unga fröken sig i andanom såsom en sjuttonårig friherrinna Edelsköld företaga en bröllopsresa genom en stor del af Europa och tänkte sig efter hemkomsten uppträdande i all sin glans på hoffester och andra lysande tillställningar vid sin makes sida. Hon fråssade af dessa föreställningar, och för att rätt förvissa sig om en sådan sakens utgång, började hon att af alla krafter kokettera för den stackars Edelsköld. Att dessa bemödanden att snärja och fasthålla honom nästan alltid voro klumpiga och ofta rent af löjliga var endast helt naturligt.

Under strängt tysthetslöfte meddelade emellertid fru Rosenstolpe en och annan af sina närmaste bekanta sina glada förhoppningar för dotterns räkning. Till en af dem sade hon:

— Baron Edelsköld slog sig först ut för Amelie Ekstjerna, men den närmare bekantskapen med min lilla Euphrosyne förde honom snart på andra tankar. Den charmante, unge mannen kunde icke vara blind för det söta barnets behåg och dygder — — ack ja, hvilka dygder har hon icke! Han gör allt för att intressera henne, och han talar med henne sådant, som den afhandlar, hvilken vill bilda sin blifvande hustru. Näja, hvad det beträffar, så behöfs det just icke, ty Euphrosyne har fått den allra finaste bildning. Se'n vi läto den sista guvernanten flytta, ha vi icke dragit i betänkande att betala hela två kronor — ja, till och med tre för hennes lektioner i timmen. Och med det hufvud, som hon har,

äro pengarna väl använda. Man vet, hvad man gör, skall jag ha den äran att anmärka.

— Men har baron Edelsköld låtit veta, att han har några planer på henne? frågade den förtrogna väninnan.

— Man vet, hvad man vet, söta du. Riktigt rent ut kan han ju inte förklara sig, då hon ännu icke är konfirmerad, och han går väl så långt som möjligt, då han visar henne så stor attention, hon, som egentligen är ett barn ännu. Men jag har lyckligtvis en blick så skarp, att jag ännu aldrig misstagit mig. Morbror Eberhard håller grufligt mycket af baronen, och det har väl sina särskilda skäl, kan jag tro. Att han gerna ser honom i vår lilla förtrollerskas närhet märks nog. Gifter Euphrosyne sig efter hans önskan med Edelsköld, så blir det nog icke något af med något testamenterande till välgörenhetsinrättningar eller människor, som lyckats ställa sig in hos gubben, utan hon kan vara så säker om arvet som jag om — — om — min älskade Alexanders ömhet. Och då blir hon med hvad Edelsköld har och med hvad hon får efter oss, då jag och min Alexander flytta in i himmelriket, (snyftar och snyter sig) en af de rikaste damer i hela Sverge. Men du får också medge, att hon kommer att ta sig väl ut i sin ståt med sitt, om icke precis sköna, så dock nobla och magnifika utseende. Och sådan hållning sedan och en sådan konversation som hon redan har! Man kan verkligen säga, att hon i mycket erinrar om mig sjelf.

VIII.

— Har baron Edelsköld nyligen varit här? frågade fröken Justina Ulfkrona friherrinnan Ekstjerna, der hon satt tillbakalutad i den emma, hvori hon vanligen slog sig ned, då hon kom på besök i denna dams på beqväma hviloplatser rika salong.

— Nyligen? — — jag mins icke rätt, sade friherrinnan något för starkt markerande den likgiltighet, hon ville visa, under det att fröken Amelie såg ut på gatan, der intet annat märkligt förefans än tvenne hundar, som började bilda bekantskap med hvarandra.

— Han är väl för mycket upptagen på annat håll, anmärkte fröken Justina illparigt leende, i det hon tog upp ett fotografialbum och långsamt vände dess blad utan att tillägga något ord, som röjde håg att inlåta sig på en närmare förklaring öfver den framkastade antydningen.

— Har du icke många gånger förr sett alla de der porträtten? frågade friherrinnan något otåligt.

— Åhjo — — jag tror nästan, men jag ville söka upp Edelsköld. Det roar mig att studera hans ansigte nu, sedan jag fått anledning att ändra mina tankar om honom eller, rättare sagdt, sedan han börjat förekomma mig som en gåta.

— Åh, hvad gätligt finner tant hos honom? frågade Amelie Ekstjerna med detta eleganta lugn, hvilket var en af de för salongslifvet passande egenskaperna hos henne, som så allmänt beundrades. Jag tycker, att han är som menniskor i allmänhet.

— Så — -- såå? sade fröken Justina med ett obeskrifligt uttryck af slughet i det magra långlagda ansigtet, som hade en alltför stark motvigt i den ofantliga chignonen. — Jag trodde — man trodde allmänt, att han skulle fastna här i huset, och det var äfven de, som trodde, att han funnit nåd inför Amelies vackra ögon. Dock — människans spår och Gud råder, men om det är kärlekens eller rikedomens gud, som rådt i detta fall, kan man inte så noga veta.

— Hvad är det der för mystiskt tal, som du har för dig, kära Justina? sade friherrinnan, uppenbart missnöjd med sin f. d. pensionskamrat. Och hur kan du hopblanda hedningarnas eller poeternas gudar med vår Herre, om hvilken ordspråket talar? Hvad det angår, att Amelie skulle ha på något sätt utmärkt Edelsköld bland den svärm unge män, som omgifva henne, så är det sysslolöst folks prat, hvilket icke förtjenar att upprepas af dig. Hvar och en, som känner henne, måste ha observerat den jemhet i sättet att vara, den indifferens, som konvenansen kräfver, och jag skulle vilja se den, som skulle kunna ertappa henne med ett ord eller en blick röjande en varmare känsla för någon adorator. Jag tror nästan, att hon blott kan väcka, men icke sjelf hysa något attachemang af det slag, som du antyder.

Denna skrapa gjorde fröken Justina något mulen, och derpå var ju icke att undra. Emellertid invände hon icke det ringaste mot hvad som sagts, utan tog i stället upp ett Dresdenergalleri, hvilket liksom det fotografiska albumet till sitt innehåll var henne fullkomligt bekant. Hon studerade det med större ifver, än hon ådagalagt ens då hon första gången höll det i

sina händer, och de knapphändiga svar, som hon gaf husets damer, visade att hon nu icke var hågad att inlåta sig på det ämne, som hon först sjelf börjat afhandla.

Men härmed kunde dessa icke låta sig nöja, ehuru de väl insågo vigten af att för en person af fröken Ulfkronas lynne och konversationsvanor icke röja något lifligt intresse för Edelsköld och hans angelägenheter eller någon harm öfver hans känslors förmodade skiftning. Nyfikenheten var nu en gång väckt, och de sökte blidka henne, hvilken ensam kunde tillfredsställa den, och det med den framgång, att hennes ifver att beundra Dresdenergalleriets stålgravyrer omsider slappades.

När detta syftemål uppnåts, sade friherrinnan:

— Du antydde något rörande ett rikt parti för Edelsköld. Det skulle verkligen glädja mig, om någon grund finnes därför, ehuru hans fideikomiss gör honom oberoende i ekonomiskt hänseende. Saken är den, att jag för honom hyser en välvilja, hvaraf han, såvidt jag vet, gjort sig förtjent.

— Det hedrar ditt goda hjerta, kära Beate Sophie! Jag skall utan ömsvep låta dig veta, hvad jag genom egen erfarenhet känner derom och visa dig, att det icke kommer skvallervägen. Du vet, att jag umgås rätt mycket hos presidenten Rosenstolpes, fast han är en stackars fjesk, som står under sin — oss emellan sagdt! — rätt löjliga och obildade frus toffel. Jag bor i samma hus som de, ser du, och dertill kommer, att de ge superba middagar och supéer för gäster af bästa ton — något, som jag ju icke behöfver tala om för er, som också umgås der. Men till saken! Förra vintern var Edelsköld der, såvidt jag vet, blott ett par gånger, men nu på en tid

har han kommit dit mycket ofta — nästan lika ofta som presidentskans favorit, kongl. sekter Vindelhjelm. I början trodde jag, att han ville sammanträffa med hennes morbror, öfverste Silfverkrans, hvilken fästat sig mycket lifligt vid honom, som ni väl vet. Men snart fann jag, att den skånske gubben icke var magneten, såsom jag ock kunnat inse redan därför, att Edelsköld ofta infann sig hos Rosenstolpes, långt innan han kom till Stockholm. Edelsköld sysselsätter sig ganska ihärdigt med Euphrosyne, fast hon ju är bara barnet och icke en gång konfirmerad, och han sjelf är mer än dubbelt så gammal. Han talar med henne i alla möjliga ämnen, aldeles som ville han uppfostra henne åt sig, och flickungen riktigt koketterar för honom, så att det ser verkligen sorglustigt ut. Att öfversten är mycket belåten med de långa tête-à-tête-erna mellan hans gunstling och hans petite-niece, märker man nog, och mamma Marianne myser så godt åt de tu, der de sitta i den gula kåsösen tillsammans långa timmar, och det gör presidenten också. Jag har observerat allt det der, emedan jag på sista tiden gått litet oftare ned till presidentens, just därför att jag trodde, att det kunde intressera dig, söta Beate Sophie, som hyser så mycken välvilja för Edelsköld.

— Edelsköld skulle vilja gifta sig med den rysligt obehagliga flicksnärtan! utropade Amelie med aldeles ovanlig häftighet. — Det är fullkomligt omöjligt — det är verkligen löjligt, att en sådan tanke kunnat rinna upp i tants hjerna.

— Jag har framställt förhållandena, sådana som jag funnit dem; tyd du dem på ett annat sätt, om du kan, anmärkte tanten icke utan en viss känsla af triumf öfver att den unga flickans

sjelfbeherskning rubbats genom de oväntade nyheterna.

— För öfrigt har jag från annat håll fått underrättelser, som sprida ett eget ljus öfver hela saken. Min kusin, fru Gyllenfält, som är öfverstens granne i Skåne, har skrivit till mig, att det der på orten väckt ett visst uppseende, att Edelsköld flera månader i somras uppehöll sig hos den gamle herrn, som, fast han annars är mycket otillgänglig och sluten, fattat för sin gäst en tillgifvenhet, som alltjemt tycks stegras. I vissa tendra minnen från gubbens ungdomstid har man trott sig finna nyckeln till denna gåta. Han lär en gång ha varit — mer eller mindre öppet förlovad med sin favorits mor, och den omständigheten, att hon bröt förbindelsen till förmån för den oemotståndlige baron Ludvig Edelsköld, gjorde, att han hardt nära förtviflade och med tiden blef en gammal ungarl. Kärleken till den trolösa var emellertid så seg, att den ännu efter nära fyrtio års förlopp kunde göra honom mycket svag för hennes son, och det oaktadt denne också var den gynnade rivalens.

— Det der låter ju riktigt romantiskt, anmärkte friherrinnan.

— Ja, alldeles fasligt — just hvad man kunnat vänta af ett sådant gammalt original som Silfverkrans. Nu ser ni emellertid att, när det förhåller sig så, gubbens idé att ställa till giftermål mellan sin nye gunstling och lilla Euphrosyne väl kan förklaras, då hennes mor och derefter hon sjelf äro öfverstens naturliga arfvingar. Presidenten och hans fru nappade naturligtvis genast på kroken, helst Edelsköld blefve en måg af prima slag, och giftermålet med honom skulle förjaga hvarje tanke hos öfversten på testamentariska

dispositioner. Detta är desto viktigare, som han lär ha rätt att testamentera bort hela den stora förmögenheten.

— Du räsinnerar så skarpsinnigt, som du vore en gammal advokat, min kära Justina, sade friherrinnan. — Men allt detta bevisar dock icke, att Edelsköld gått in på planen.

— Nej, men det ser man — såsom jag redan haft äran att anmärka, af — hans ständiga uppmärksamhet mot flickebarnet, som eljest nog får vara i fred för attentioner af detta slag ännu åtminstone. Att han är betagen i henne, tror jag väl icke, ehuru männens tycken stundom strida mot rim och räsion, som nogsamnt kändt är. Men penningar betyda mycket i våra dagar, mera än någonsin förr. Utsigten att bli en af landets rikaste magnater är en mäktig frestelse för de allra flesta epousörer — åtminstone för dem, som uppnått trettioalet och med det beräkningarnas ålder. Men så jag här sitter och glömmmer mig hos de kära vännerna — jag, som hade så angelägna saker att uträtta i ett par butiker. Adjö, käraste Beate Sophie! adjö, lilla söta Amelie! Au revoir!

Och sedan aflastningen sålunda var verkställd, styrde nyhetsskutan sin kosa — icke mot några butiker, utan mot en annan salong för att upplysa om att parti var beramadt mellan baron Ragnar Edelsköld och den ännu icke konfirmerade Euphrosyne Rosenstolpe, med det pikanta tillägget, att den så fashionabelt lugna Amelie Ekstjerna bragts ur jemvigt genom underrättelsen härom — ja, att Justina vid afskedet funnit henne ännu blekare, än hon förekommit efter en i balsalongen tillbragt natt.

IX.

Tyst lutad öfver symaskinen, hvarpå hon träget arbetade, satt Agnes Villner uti sin vindskupa en afton i början af April månad. Den unga flickan såg tankfull ut, och ett drag, vitnande om plågsamma bekymmer, gaf ett något främmande uttryck åt det sköna ansigtet, hvarpå liljans färg hade fått öfverhand öfver rosens. Gång efter annan flög hennes blick forskande förbi den gröna skärmen, som halft dolde sängen, hvaruti modren låg gulblek och aftärd och tydligen hemsökt ej blott af kroppsliga lidanden utan äfven af själskval.

— Tror du, mamma lilla, att du har ondt af symaskinens buller? frågade Agnes, i det hon steg upp och nalkades bädden.

— Jag tror det nästan, och dessutom kunde du ha godt af att hvila litet, svarade en röst, som vitnade om en hög grad af mattighet. — Men linnena skola ju snart vara färdiga och —

— Dermed får det bli som det kan, sade Agnes bestämdt och nästan häftigt. — Ack mamma, om du kunde sofva litet! Jag vet, att du flera nätter legat och vridit dig i plågor eller åtminstone i oro, och du ser tärdare ut för hvarje dag. Och doktorn — — han tycktes vara riktigt betänklig, då han ändtligen var här i går.

— Oroa dig icke för mig! — — det går väl öfver på ett eller annat sätt.

— Mamma, mamma! så får du icke tala. O, att jag kunde sjunga dig i sömn!

Och gripen af en plötslig ingifvelse stämde hon upp en liten fransk vaggvisa, hvarmed hennes mor fordom insöft ett ystert, mörklockigt

barn, som ännu ej lärt sig att förstå hvilans ljufhet. Hon sjöng den så, som den skall sjungas, om den skall fylla sin uppgift.

På tonernas vågor fördes den bleka fruns själ till södern, till hennes lyckliga barndoms sköna land. Det förekom henne snart, som vore hon en liten — en mycket liten flicka i det yppigt glada Frankrike, som om hela den tid, hvilken förflutit sedan hon var det, och som varit långt rikare på skuggor än på dagar, endast varit en dröm. Hon tyckte sig höra suset i de lum-miga träden, hvilka omgäfvö hennes faders slott, näktergalens sång i den dofrika vårkvällen och det aflägsna ljudet ur vallflickornas horn. Fader och moder böjde sig kärleksfullt ned öfver den vid bäckens rand lekande lilla — i drömmens verld, der hon nu befann sig fjerran från jordelivets kval och ångest.

Men det var ej allenast hon, som drömde.

Den unga flickan, som upphört att sjunga, sedan modren inslumrat, hade släckt lampan och dragit upp rullgardinen. Hon såg ut öfver den stora massa af människoboningar, som hon kunde öfverskåda från det höga och högt belägna hörnhusets vindskupefönster, hvarvid hon stod. Hon tänkte först nyktert och sansadt såsom andra människobarn pläga i dylika fall, men snart gaf reflexionen vika för inbillningskraften, och hon hängaf sig åt nöjet att framkalla taflo fulla af huslig sällhet, uppträden rika på känslolivets färgspel och förlagda under ett eller annat af de mer eller mindre spetsiga tak, som hennes blickar öfverforo, och det icke blott i den närmaste trakten, utan längre norrut i de ståtligare stadskvarteren. Och dock var hvad hon sett af lifvet i dessa fragmentariskt och innehöll, såsom det

tycktes henne, många motsägelser. Den »stora världen» på andra sidan »Slussen» förekom henne i sjelfva verket såsom ett kaos — skimrande, praktfullt, glittrande af oräkneliga facetter i lyckans solsken och omöjligt att reda på iakttagelsernas och slutsatsernas väg, men icke desto mindre — eller kanske just därför erbjöd den rika materialier åt hennes ungdomsfriska fantasis skapande, idealiserande och till ett harmoniskt helt utvecklande verksamhet.

Hon tänkte på den natt, då hon sjelf varit inryckt i denna värld — då hon deltagit i »elffolkets glädje.» Den ena bilden efter den andra höjde sig öfver minnets horisont i en skär rosenfärg, liknande morgonrodnadens. Några voro klara och lefvande, men andra insvepta i den mystiska dimma, som stegrar intresset, under det att den förvirrar omdömet. Den skönaste af dem hade småningom blifvit af en alltför stor betydelse för henne, och faran af att under enslighetens långa timmar sysselsätta sig med den hade hon börjat ana. Och då den nu visade sig och de ord, som voro förknippade med densamma — ord af ett djupare och rikare innehåll än de öfriga, som riktats till henne i det brokiga vimlet, åter ljödo för hennes själ, slet hon sig liksom med våld lös från stundens ljufva svärmeri.

Och med samvetskval blandade med oro af annat slag såg hon bort mot bädden, der modern sof en sömn, som genom de tunga, nästan jemrande andetagen vitnade om en betänkelig rubbning i den normala lifsverksamheten, om den än skänkte en välbehöflig hvila och således i någon mån höjde både kroppens och själens krafter. Och då Agnes ej vågade att åter sätta symaskinen i gång af fruktan, att modern skulle väckas

af den, tog hon, sedan hon tändt lampan, ett par linnen, som lägo på bordet, för att fästa deras trådar. Sedan hon fullgjort denna uppgift, gick hon med fjäderlätta steg till bokskåpet för att derur taga en af sina älsklingsböcker, och snart var hon långt inne i diktens verld. Der var henne godt att vara, der fördes hon af snilletts mäktiga hand ut i rymder af outsäglich skönhet, der visade sig för henne kraftigt tecknade gestalter, uppträden af beundransvärd åskådlighet och denna idéens rena utprägling i formen, som är kännetecknande för det äkta konstverket. Och i den ohejdade njutningen af dessa fantasiens härligheter låg för henne ingen fara, då deremot en stor sådan var förbunden med hennes egen inbillningskrafts uppförande af praktfulla luftslott med användande af materialier hemtade ur en verklighet, som hon kände så föga.

Omsider vaknade modern. Hennes första blick föll på symaskinen.

— Hur skall du kunna få linnena färdiga, stackars Agnes? sade hon och drog en djup suck.

— Fru L** vill ju ovilkorligen ha dem i morgon.

— Ack, om jag kunde flytta maskinen och lampan ut på vinden! sade den unga flickan betänksamt. — Jag inser, att ljudet plågar dig och skadar ditt nervsystem, älskade mamma!

— Det är icke värdt att tänka derpå. De unge herrar, som bo i de andra vindsrummen, gå ju der fram och tillbaka. Sätt dig här och arbeta! Jag är nu så stärkt af den ro, jag fått, att jag kan fördraga det.

Och Agnes, som bäst visste, huru trängande behovet att erhålla arbetslönen för linnesömnen var, oberäknadt att både samvetsgrannheten och klokheten manade henne att hålla det till fru

L** gifna löftet, satte sig åter ned att arbeta — och arbetade ända till midnatt.

Följande förmiddag, då hon var färdig att gå till fru L**, knackade ganska kraftiga fingerknogar på vindskupans dörr. Agnes öppnade densamma för en liten herre i den senare medelåldern med skarpa ögon under buskiga ögonbryn, men med ett uppmuntrande uttryck af välvilja i det ganska oregelbundna ansigtet — ett uttryck, som i synnerhet framträdde, då han talade. Efter att ha helsat på henne, gick han fram till den sjukas bädd.

Han framställde några korta och bestämda frågor och yttrade ett och annat, som vitnade om, att han väl förstod sin uppgift att motverka de inom organismen uppkomna rubbningarna genom att understödja naturen i hennes återställande verksamhet. Derefter satt han några minuter tyst med den runda, starkt bygda hakan stödd mot elfbensknappen på den af de knubbiga händerna omslutna tjocka käppen. Slutligen steg han upp, vinkade åt Agnes och gick med henne till dörren, så att de doldes för den sjuka af skärmen, hvilken också borttog ljudet af deras dämpade röster.

— En läkare, sade han, — bör ej blott se till, att hans råd i och för sig betraktade äro goda, utan äfven att de kunna efterkommas. Jag inser klart, att er mors tillstånd är betänkligt, och att intet för henne skulle vara så nyttigt som det, att hon vistades någon tid i sitt fädernesland eller i en annan sydlig trakt med liknande klimat. Låter detta sig göra?

Efter ett kort betänkande svarade den unga flickan:

— För ögonblicket är det mig omöjligt att

inse, huru det skall kunna utföras, men det måste ske, då — såsom jag sluter af era ord — min mors lif beror derpå. Jag skall uppbjuda allt för att skaffa medel dertill. Bör hon resa snart?

— Ju förr desto hellre. Då hon är fransyska, har hon förmodligen slägt eller vänner, som hon kan besöka.

— Uppriktigt sagdt, herr doktor, gifves det omständigheter, som bildat en oöfverstiglig skiljemur mellan min mor och hennes slägt. Det tjenar till ingenting att uppgifva dessa, som ej kunna intressera en främmande, men jag kan säga, att de hufvudsakligen bero på olikheten i religiös öfvertygelse. Såsom helt ung öfvergick min mor till lutherska kyrkan, och alla hennes slägtingar och närmare bekanta i Frankrike äro ifriga katoliker.

— Sää? — — ja, det der kan ni bedöma bättre än jag. Tänk emellertid efter, hur ni skall kunna ställa om saken, så att hon kommer åstad så fort som möjligt. Af sjelfva resan fruktar jag intet för henne, blott hon är varmt klädd. De växlande företeelserna under färden och sjelfva ombytet af vistelseort pläga uträtta mycket godt i sådana fall. Jag skall emellertid skrifva ett nytt recept och gifva ett par ytterligare råd.

Doktorn satte sig ned vid det af stülöfningar belastade bordet och raspade några svärläsliga ord och siffror på ett stycke papper, som till formen liknade en matsedel. Derefter steg han upp och sade:

— Jag kommer igen om ett par dagar. Men hvad är det der? Ingen symaskin får vara i gång härinne, förrän patienten rest söderut. Och glöm icke, att ro och bekymmerslöshet äro

de bästa läkemedel i en kasus sådan som denna — näst ett halft års vistande i Nizza eller på något annat ställe vid norra stranden af Medelhafvet, förstås! Farväl, mina damer!

Agnés följde läkaren ut på vinden och sade tankfullt:

— Nizza såväl som något annat ställe! — det är aldeles detsamma. Svårigheterna äro i alla fall stora. Ingen bekant finnes derute att mottaga mamma, och om jag följer med, bli res- och lefnadskostnaderna dubbelt så höga, oberäknadt att jag då icke kan förtjena något.

Doktorn, som stod i begrepp att gå nedför trappan för att fara till ett annat ställe, der han var oroligt väntad, dröjde gripen af det djupa bekymmer, som gaf sin färg åt Agnes röst, då hon uttalade dessa ord, som nästan kunde anses för en fråga, ehuru de ej hade formen deraf.

— Det är sant, sade han, — jag kan väl begripa, att ni skulle vilja följa er mor för att vårda henne, men detta vore ju ofördelaktigt också därför att, om ni tvärt afbryter lektionsgifningen, ni troligen icke återfår era elever nästa höst. Jag känner en hederlig och hygglig familj i Nizza, till hvilken jag förut sändt patienter, liksom jag nu skickar dit en dam, hvilken kunde bli resällskap åt er mor. Priset är etthundra-femtio francs i månaden — så billigt, som kan begäras, då bordet är godt, ehuru enkelt. Bestämmer er mor sig för att resa dit, skall jag skrifva några ord till den fru, som håller den lilla pension, hvarom här är fråga, för att anbefalla henne på bästa sätt och lemna nödiga anvisningar för hennes vårdande med afseende på eventualiteter, som äro i någon mån sannolika. Det blefve säkerligen det minst kostsamma

sätt, hvarpå saken kunde ordnas. Se nu till, att intet oroar eller upprör henne! Då jag kommer igen i öfvermorgon, hoppas jag, att krafterna höjt sig, så att jag får se henne i hennes länstol. Farväll!

Doktorn ilade nedför trappan. Agnes tviflade icke på att hans förslag var förträffligt, ehuru det smärtade henne, att hon under så oroande förhållanden skulle skiljas ifrån den kära modern och anförtro henne åt fullkomligt främmande människor. Men hvar skulle hon skaffa en penningssumma så stor som fordrades — åtminstone tusen kronor, om modren skulle vistas ett halft år i Nizza? När denna fick veta, hvarom fråga var, bad hon Agnes slå tanken derpå ur hågen — så omöjligt syntes det henne att skaffa de erforderliga penningarne.

X.

Planer och förslag af olikartad natur hvälfde sig i den unga flickans sinne under dagens lopp och ännu under det att hon långt in på natten arbetade med synål vid lampans sken för att, så vidt möjligt var, ersätta hvad som förlorats genom iakttagandet af det stränga förbudet mot symaskinens begagnande. Det gälde att låna en jemförelsevis betydlig penningssumma utan säkerhet och utan att hon för dess återbetalande kunde hänvisa till någon bestämd inkomst. För en man är detta steg, när det första gången ta-

ges, en helt naturlig sak, men för kvinnan är det ytterst motbjudande, innan hennes natur förändrats — man skulle nästan kunna säga förhärdats i detta hänseende. Huru fast hennes föresats att vid första möjliga tillfälle gälda den låntagna summan än är, tycker hon sig vara halft brottslig genom sin blotta begäran. Hennes inbillningskraft målar på förhand molnen på pannan och den kalla, föraktfullt misstroagna blicken, som den skall framkalla, och det är, som hviskade redan någon henne i örat det djupt förödmjukande afslaget. Dertill kommer den bittra tanken, att i alla händelser den omständigheten, att hon en gång anhållit om ett penninglån, skall för framtiden skada henne i de personers ögon, till hvilka hon vändt sig i detta syfte.

Ensam kände Agnes Villner sig — djupt, fullständigt ensam såsom vårdarinna af den arma lidande moder, hvilken i alla hänseenden var mera främmande än hon sjelf för de mennisko-skaror, som lefde och rörde sig innanför den stora stadens gränser. Trots hennes ungdom och skönhet förenade intet den personliga vänskapens, intet sympatiens band henne med någon af dem, hon kommit i beröring med under de fyra år, hon tillbragt i denna stad dels såsom elev uti en af dess anseddaste pensioner och dels såsom språklärarinna. Hon sjelf undrade deröfver och frågade sig, om felet var hennes eller andras, om förhållandet berodde på ogynsamma omständigheter, om den lott, hvars tyngd hon kände, helt naturligt tillkom den från sällskapslifvets glada kretsar uteslutna, som var bestämd för ett dagligt, genom penningar gäldadt arbete, för den plebejiska sjelfförsörjningens oafbrutna trældom. Var det endast rätt och billigt, att hon under

sträfvandet att fullgöra livvets närmast liggande pligter bar dagens tunga och hetta utan att njuta af den vederqvickelse, som det ena menniskohjertat förmår att i så rikt mått bereda det andra? Fastän hon först sett dagens ljus i det aflägsna Frankrike, var hon ju bland sin faders folk i det land, som gömde hans faders stoft, och det sköna, svenska tungomålet ljöd rent och klangfullt från hennes läppar.

Liksom ökenvandraren hade hon spanat efter hvad som kunnat lifva och vederqvicka henne under den mödosamma vandringen, men fåfängt! — alltid fåfängt! Hvad som på afstånd liknar oasens skuggrika palmer och yppigt grönskande blomsterrika fält — hvad som tyckes vitna om tillvaron af en ymnig källåder, befinnes snart vara en gäckande hägring. Och så gäckades hon af drömbilder, som snart upplöste sig i den svikna förhoppningens gråa dimma, så att allt omkring henne syntes ännu tommare, ödsligare, dystrare än förut — allt utom moderns vemodiga ömhet och den nåderika kärlek, hvarmed hon kände sig omfattad och uppehållen af den evige Förbarmaren.

Då Agnes följande morgon klädt sig, föll hennes blick på ett nummer af Stockholms Dagblad, som värdinnan lånat henne. I annonsafdelningen lästes en till »någon dam eller äldre herre» stäld anhållan af en ung flicka om ett lån, det der med all säkerhet skulle återgåldas i sinom tid. Ofta hade Agnes läst sådana annonser och undrat öfver, att det kunde falla någon in att framställa en sådan begäran. Nu deremot föreföll det henne helt naturligt, och hon skulle gärna följt exemplet, om hon blott haft ringaste

förhoppning, att detta skulle förmå någon att bistå henne.

Bistå henne! Huru kallt och fränstötande hon än bemötts på många håll, hade hon dock från andra rönt vida mer artighet och uppmärksamhet, än hon önskat. På grund af idéassociationer, framkallade af ofvannämnda annons, framskymtade plötsligt för hennes själs ögon artigt bugande och inställsamt leende herrar, med hvilka hon tillfälligtvis sammanträffat i hus, der hon gaf lektioner, eller som på gatan sökt inleda bekantskap med henne genom något tjenstaktighetspåfund, och särskildt åtskilliga hvilka sökt förny den, som de gjort på Euphrosyne Rosenstolpes födelsedagsfest. Liksom förhållandet är med hvarje annan flicka, som fått en sällspord fågrings gåfva på sin lott, kunde Agnes ej dagligen gå ensam på den stora stadens gator, utan att en eller annan gång bli föremål för närgången uppmärksamhet. Men genom att med ihärdig energi afvisa hvarje försök till närmande hade hon lyckats befria sig från en påflugenhet, hvilken föreföll henne desto mera motbudande, som den erinrade henne om, att hennes samhällsställnings ringhet stegrade förföljarens mod. Nu antog hon väl, att en och annan bland desse herrar skulle vilja försträcka henne den penningsumma, hennes mors betänkliga tillstånd kräfde, men icke ett ögonblick kände hon sig frestad att anlita denna utväg.

Helt annorlunda föreföll henne den att vända sig till den gamle öfversten, som hon väl sett blott en enda gång, men hvars nästan faderliga bemötande utöfvat en mäktig dragningskraft på den för sträf och kall motvind, för stötestenar af mångfaldigt slag på sjelfförsörjningens väg utsatta

unga flickan. Huru ofta hade hon ej önskat sig rätt att nalkas honom, att förtro honom sina ständigt växande bekymmer, att bedja honom om råd och bistånd i de brydsamma förhållanden, i hvilka hennes moders sjuklighet försatt henne under den sista tiden! Men hon hade ej råkat honom sedan den aftonen, då hon satt bredvid honom i den lilla soffan i orangeriväxternas skugga — något, som väl förnämligast berott derpå, att hon följande dag fått ett bref från fru Rosenstolpe, upplysande att Euphrosyne ej mer skulle begagna sig af hennes undervisning. Agnes hade tillfälligtvis fått veta den af familjen Rosenstolpe så högt uppburne »rike morbrors» adress i Skåne. Kunde hon ej i ett bref uppenbara sina bekymmer för honom, som med varm hjertlighet utbedt sig hennes förtroende? Kunde hon icke tryggt bedja honom om ett prof på den välvilja, som han vid deras enda sammanträffande förklarar sig hysa för henne? Men — kanske hade det intryck, som hon gjort på honom, varit af öfvergående natur och redan utplånats af andra. Och dessutom hyste hon grannlagenhetens halft mystiska vedervilja för begagnandet af detta medel. Det förekom henne, som skulle hon, genom att till den ädle, gamle intaga en om bistånd bedjandes ställning, oskära och förstöra det ljuftva och dyrbara minnet af hennes samtal med honom. Och ett bref, hvori hon anhöll om ett lån, för hvars återbetalande hon icke kunde gifva någon annan borgen än sin goda vilja och sin arbetskraft, skilde sig ju på det hela taget föga från mängden af dessa välviljan och hjälpsamheten i anspråk tagande skrivelser, med hvilka så rike män som öfverste Silfverkrans öfverhopas. Skulle hon efter dess

mottagande stå i samma skära, vackra dager, som den, hvaruti han först sett henne?

— Nej — nej! ljöd det i hennes inre. — Jag kan det icke — åtminstone icke förr än jag förgäfves anlitat andra utvägar.

Hon reste sig häftigt efter att ha fattat detta beslut, kastade en blick på sitt ur, kyste sin bleka mor, hvars blickar länge varit fästade på den grubblände flickan, och gick med tungt hjerta — tyngre än någonsin förr — att gifva de lektioner, som denna dag kräfde.

Då hon fullgjort sitt åliggande i grosshandlaren M**s hus, bad hon den fryntliga och rödblommiga flickan, som hon der undervisade, att få tala med fru M**. Med någon undran öfver att Agnes röst darrade, då hon uttalade denna önskan, gick fröken M** att uträtta uppdraget och återkom efter några minuter med det svaret, att hennes mor väntade att få se mamsell Villner i sitt kabinett.

Den stackars språklärarynnans knän svigtade, då hon kom in i det lilla af lyx och komfort stämplade rummet, der fru M** satt och knöt på en duk med en uppslagen roman framför sig. Med forskande oro såg hon på den fetlagda frun, af hvars godmodiga leende hon dragit slutsatser, som stegrat hennes mod.

— Min goda fru M**, började Agnes, — jag tycker mig ha märkt, att ni är nöjd med den undervisning, jag meddelat fröken Hilma. Eller kanske har jag misstagit mig häri?

— Nej visst icke, sade fru M**, något förvånad öfver denna inledning. — Lektor P**, Hilmas förre lärare, säger, att hon gör goda framsteg i franskan, och det samma tycker M**, som förstår icke så litet i den vägen. Det är ett nöje

för mig att kunna erkänna detta. Kanske behöfs en rekommendation, för att mamsell Villner skall kunna få fler elever.

— Nej men — —

— Eller kanske tänker mamsell Villner stegra priset? I det fallet får jag säga — —

— Visst icke, inföll Agnes lifligt. — Det är fråga om något helt annat. Min mor är mycket sjuklig, och läkaren har ordinerat för henne att vistas någon tid i södern — i ett land med hennes fosterbygds klimat. Det är därför, som jag tager mig den friheten att — —

Den vanligen så godlynta köpmansfruns läppar drogos till ett så kallt och satiriskt leende, att orden fröso bort för Agnes. Hon anade, hvad fru M** tänkte, hon visste, i hvilken misskredit inledningar, omtalande en mors sjukdom kommit — huru de på ordspråkets område fått en föga rekommenderande betydelse. Då pausen blifvit litet lång, sade den rika frun sträft.

— Er mor är sjuk — jäså — jag kan väl ana, hvad som nu skall följa. Ni önskar litet hjälp — ett förskott — ett lån eller något i den vägen.

— Ja, men missförstå mig ej, min bästa fru M**, sade Agnes och såg dervid vackert bedjande på damen i soffan. — Såsom omyndig kan jag icke en gång skrifva en lagligt gällande skuldsedel, och ni känner icke min mor, på hvars vägnar jag erbjuder en sådan. Men ni har ju märkt, huru ifrigt jag beflitar mig om att fullgöra mina förbindelser. Jag skulle komma att öfverträffa mig sjelf i den undervisning, hvarigenom jag skulle afbetala det lån, ni skulle godhetsfullt vilja lemna mig.

— Huru mycket vill ni låna?

— Af er?

— Nej, tillsammans för er mors räkning. Ni förstår väl att, om ni på detta sätt kommer i skuld hos alla eller hos de flesta af era elevers föräldrar, ni icke får tillräckligt att lefva af och i det fallet skulle komma att begära nytt förskott för ert uppehälle. Det är icke mer än rätt och billigt, att den, som lemnar ett lån utan säkerhet, underrättas om hvad andra ha att fordra på samma håll.

Agnés erkände inom sig, att affärsmannens värdiga hustru hade rätt, och hon svarade med ett uttryck af höpplöshet i rösten.

— Det är ett tusen kronor, som min mor behöver.

— Ett tusen kronor — och utan så mycket som en pant att ge till säkerhet! utropade fru M** öfverraskad. — Frågan är fri, det förstår — men nog är ni bra menlös, för att icke säga enfaldig, som tror, att ni kan drifva upp en sådan summa hos era elevers föräldrar. Lyd mitt råd och slå tanken derpå ur hågen! Finge ni också låna dem, komme ni uti en skuld, som skulle medföra det största elände, och följden blefve, att ni förlorade allt anseende för redbarhet och era elever på köpet. Er mor kan väl bli frisk på annat sätt, om hennes sjukdom kan botas. Det är verkligen kuriösa doktorer, som ordinera sådant för fattiga, som blott passar för rikt folk.

— Således, sade Agnes sorgset — har jag intet förskott att vänta af er?

— Nej — omöjligt — men för öfrigt önskar jag er allt godt. Kan jag vara er till tjänst på något annat, på något rimligare sätt, så säg till! Ni bor långt härifrån, men vill ni skicka

hit en korg i morgon, så skall jag låta lägga i den något, som passar för sjuka — en flaska buljong, som ni kan låta värma upp, kycklingsstek och en butelj vin!

— Tack — men något sådant behöfs icke — ännu åtminstone, sade Agnes, bittert kännande afsläendet af sitt första försök och anande, att de följande icke skulle lyckas bättre.

Och härutinnan bedrog hon sig icke.

Förvåning, missnöje och äfven förlägenhet visade sig hos dem, till hvilkas hjälpsamhet och förtroende till hennes redbarhet hon sedan väddjade, men icke ens så pass deltagande, som börs-magnatens hustru ådagalagt. Då hon omsider kom till fröken Ekstjerna för att gifva sin lektion, ämnade hon ej göra ett försök, och det oaktadt den stolta skönheten, med anledning af en förestående utrikesresa, som kräfde skicklighet i franska språkets talande, på sista tiden varit vida språksammare och vänligare mot henne än förut. Men då efter lektionens slut Agnes inkallats till friherrinnan i salongen och blifvit ovanligt nådigt bemött samt erbjuden att äfven gifva lektioner åt Amelies yngre systrar, tog hon mod till sig och framstälde den för henne på en gång viktiga och pinsamma frågan, huruvida hon kunde erhålla förskott på lektionsafgifterna, jemte det att hon i korthet redogjorde för orsaken till sin djerfva begäran.

Friherrinnans solskenslynne lemnade plötsligt rum för en molnhöljd stämning, som hotade urladda sig i ljungeld och tordön. Agnes fick veta, att det förtroende, man behagade visa henne, ingalunda kunde berättiga till så orimliga anspråk — ja, hon fick höra en hel del saker så bittra och så hjertlösa, att hellre än att här återgifva

dem vi lemna åt läsarens inbillningskraft att måla dem. Emellertid hade en dam, hvars ankomst en tillfällig omständighet hindrat betjenten att anmäla, inträdt i salongen nästan samtidigt med Agnes och i stället för att gå fram och helsa på friherrinnan tagit sig för att stå helt stilla och bevitna uppträdet. Damens uppsyn var helt bister redan då hon kom in och gaf anledning till den förmodan, att hon sjelf ämnade ställa till ett dylikt af det stormiga slaget.

Det var fröken Ulfkrona, som ansåg sig böra fordra något slags upprättelse för ett om henne af ungdomsvännen fäldt yttrande, hvilket framkallats af uppgifter, att nämnda fröken talat om Amelie Ekstjernas förtviflan öfver, att ett giftermål mellan fröken Euphrosyne Rosenstolpe och baron Ragnar Edelsköld var beslutadt. Friherrinnan hade i vredesmod talat åtskilligt om fröken Justinas otillförlitlighet och böjelse för skvaller, och dessa ord hade till den sistnämnda framburits af en gemensam bekant, som tycktes ha gjort till sin lefnadsuppgift att bilda och vidga klyftor mellan vänner. Då nu den vredgade damen händelsevis kom att bevitna det sätt, hvarpå friherrinnan Ekstjerna afslog Agnes anhållan, gjorde hennes sinnesstämning henne synnerligen klar-synt med afseende på det hårdhertade i f. d. pensionskamratens beteende. Hon greps plötsligt af stark lust att gifva den unga flickan det bistånd, som denna vägrat henne, och efter att ha temligen knapphändigt helsat på värdinnan sade hon till Agnes:

— Har ni genomgått någon pension, så att ni kan undervisa i andra ämnen än fransyskan?

— Jag var i en utmärkt pension i Paris, tills jag vid fjorton års ålder lemnade den för

att följa min mor till Sverige. Sedan meddelade jag tvenne år undervisning i mitt modersmål uti fru V**s pension härstädes mot att jag der fick undervisning i andra ämnen. Händelsevis har jag betygen från begge pensionerna med mig, derför att jag varit hos en fru, som önskat se dem.

Efter att ha noga granskat de utmärkt vackra betygen sade fröken Justina:

— Som jag hört åtskilligt till er fördel i hus, der ni undervisar, och nu ser dessa ståtliga vitsord, kan jag bereda er en plats hos kammarherre Gyllenfälts i Skåne. Jag har någon tid haft i uppdrag att skaffa dit en lärarinna, men icke funnit någon, som svarat mot anspråken. Lönen är bestämd till ett tusen kronor, och jag kan mycket väl ställa om att ni får den i förskott, då jag går i borgen för er. Ni kommer nog att trivas på det präktiga Thorsvik, ty min kusin, fru Gyllenfält, och kammarherren äro ej blott aktningstvårda, utan äfven grannlaga och humana mot alla, med hvilka de komma i beröring — något, som icke kan sägas om en och annan, hvilken anser sig för ett non plus ultra i sitt slag.

— Jag tycker, inföll friherrinnan Ekstjerna hvasst efter att ha kastat en blick på sin dotter, — att du icke borde väcka hos mamsell Agnes Villner förväntningar, som icke kunna realiseras. Skånska herregårdar äro icke kände såsom paradiser för guvernanter utan tvärtom, och det oberoende, som hon hittills haft, skulle hon med sitt temligen stolta och sjelfrådiga lynne snart komma att sakna, sedan hon tillträdit sin tjenst eller kondition, som det ju skall kallas.

— Det der känner jag bättre, genmålte fröken Justina, — och jag har nog reda på, hvad mamsell Villner haft att utstå såväl i det ena huset som i det andra. På Thorsvik blir hon bemött förträffligt — nära nog som en medlem af familjen, och det är fara värdt, att hon blir bortskämd. Jag känner i grund Clara Gyllenfält och hennes man och äfven de söta flickorna. På dem misstager man sig icke såsom på andra, för hvilka man äfven haft förtroende.

Emellertid hade Agnes haft tillfälle att taga förslaget i öfvervägande. Att i hufvudstaden vandra från hus till hus och ge lektioner, att af fruktan för elevantalets otillräcklighet nödgas undervisa dem, som i mer än ett hänseende satt tålmodet på prof, att ständigt pinas af omsorgen, för att lektionernas och maskinsömnadens inkomster jemte moderns lilla lifränta måtte förslå för de dagliga behofven, var så motbjudande för denna unga flicka, så stridande mot hennes af en poetisk fläkt lifvade sinnesböjelser och riktning, att hon mången gång känt sig frestad att afundas guvernanter deras lott, därför att de kunna tillbringa stunder af sorglöshet, af oblandad njutning af tillvaron och af den mångskiftande glädje, som denna kan skänka en i afseende på känsla och inbillningskraft rikt begåfvad natur. Det smärtade henne visserligen att, då hennes mor återkommit från Nizza, de icke skulle få vara tillsammans, men hon tänkte sig möjligheten af att fru Villner kunde finna ett hem i närheten af Thorsvik, och att detta skulle bli långt bättre för henne än att i det nordligare belägna Stockholm jemte dottern fortsätta den hårda kampen för tillvaron.

Stor var hennes tacksamhet mot fröken Ulfkrona, som, när allt mörknat omkring henne, plötsligt öppnat denna jembörelsevis ljusa utsigt, och hon grep lifligt denna dams knotiga hand och uttalade, hvad hon kände med enkel, rörande hjertlighet. Van att befinna sig i ett tillstånd af öppen eller hemlig fiendtlighet mot menniskor i allmänhet, att undvikas eller bemötas med försigtighet eller misstro, erfor fröken Justina ett eget intryck af det impulsiva och innerliga i denna känsloyttring. I den blick, som hon fäste på Agnes, låg ovanlig värma, och hon lofvade att, om hon i andra fall kunde vara henne till tjänst, skulle hon visst icke undandraga sig det. Allt detta misshagade i hög grad friherrinnan Ekstjerna, och hon sade skarpt:

— Således har både det gamla ackordet för Amelies räkning och det nya för mina yngre döttrars helt oförmodadt tillintetgjorts i min närvaro. Jag skall säga dig, min kära Justina, att det verkligen är bra originelt att så här komma och göra upp affärer med en främande i min salong, aldeles som om jag icke vore här.

— Ursäkta, sade fröken Justina, — den frihet jag tagit mig! När mamsell Villner aflägsnat sig, ämnar jag göra upp en annan affär, och det med dig, min kära Beate Sophie.

Agnes tog afsked och gick hem, full af glädje öfver att ha nått sitt önskningsmål och af tacksamhet för den godhet, som den för sin elakhet omtalade fröken Ulfkrona hade visat henne.

Åtta dagar derefter voro både fru Villner och hennes dotter stadda på resa söderut, men

den senare färdades icke längre än till Thorsvik i Skåne. Deras lilla lösörebo var såldt, och af den därför erhållna penningesumman skulle Agnes bestrida nödiga utgifter, tills hon kunde använda sin årslön för egen räkning.

ÖFVERSTENS ARFVINGAR.

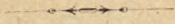
SVENSKT ORIGINAL

AF

CARL WERNER.

Andra boken.

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

FORN BRANCH

CARL WERNER

ANDERSON

I.

En vacker juniafton följande år vimlade en brokig skara af resande under suntältet på ett af de fartyg, hvilkas uppgift det är att ila fram och åter på den stora vattenväg, hvilken förbinder Östersjöns vågor med Nordsjöns. Långe, stele engelsmän med ett halft kvarter breda polisonger, med något obeskrifligt entonigt i ansigtsuttryck och hållning och den röda Bædeker eller Murray i den ena handen och kikaren i den andra vandrade fram och tillbaka på akterdäcket, der det var ledig plats för motions tagande, eller slogo sig ned på sofforna vid relingen och stirrade med samvetsgrann otålighet åt de håll, der de på grund af vägvisarnes uppgifter trodde sig finna något sevärdt. Tvenne svartmuskige, tyske handelsexpeditör sutto och talade vidt och bredt om det stora fäderneslandets och Bismarcks förträfflighet och den framgång, de hvar för sig haft i sina försök att vinna afsättning för detta fäderneslands industrialster hos »die dummen Schweden.» En ljuslockig, dansk ungersven, som då och då bestod desse herrar en bister blick, hade slagit upp sin öfverfyllda språklåda för en vermländsk brukspatronessa och hennes täcka dotter och försökte att öfvertyga dem, att Stockholm icke uthärdade någon jemförelse med det »deilige, morsomme Kjöbenhavn» och öfvertala dem att sjelfve förvissa sig om, huruvida hans skildring af härligheterna i »Kongens By» var öfverdrifven. Och att döma af vermlandsmöns

tindrane ögon och sympatetiska leende, såg det ut som om hans ord icke voro förspilda — som om hon hade god lust att vid ungersvennens arm blanda sig i vimlet på Östergade eller i Tivoli, eller att med honom beundra dansösernas oförlitneliga piruetter på »det Kongelige Theater.» En fet, pionkindad kyrkoherde från ett af Vester-götlands magraste pastorat och en gulblek, spindeltorr docent från Upsala tvistade ifrigt i religionsfrågor, och en skolyngling, tillhörande sjunde nedra, stod halfgapande och lyssnade till de disputerande, dock utan att röja huruvida den förstnämde ortodoxa argument behagade honom mera än den senares boströrianska.

Från Söderköping kommo åtskilliga nya passagerare och bland dem friherrinnan Ekstjerna och hennes dotter Amelie. Kort efter det att dessa skaffat sig plats, banade en annan dam sig väg mellan de talrika passagerarne på däck och kom bort till dem, välkomnande dem med mycken bråkig hjertlighet.

— Åh se min käraste Beate Sophie! — när kom du ombord? — och lilla söta Amelie, sade fru Rosenstolpe, ty damen var ingen annan än hon. — Här har jag suttit med min Euphrosyne och njutit af den magnifika utsigten; det der är riktigt ljuft för bildade, poetiska sinnen. Euphrosyne lilla, hvar är du? — kom och helsa på de kära vännerna! Ah jag ser, att hon kommit i en diskurs med den der elegante, imponerande engelsmannen. Det är säkert en lord, fast kaptenen tviflar derpå. De der sjökaptenerne förstå aldrig att af hållningen sluta till folks börd och samhällsställning. Det der har jag märkt, till och med då det varit fråga om mig sjelf. Och det är på det hela taget icke att

undra på, ty om de icke äro sjöofficerare — som ju mången gång händer — så höra de sjelfve icke till riktigt bättre folk.

— Ämnar herrskapet sig till öfverste Silfverkrans — till det vackra Bokeröd? frågade friherrinnan.

— Det förstås. Han är, som du vet, en gammal ungtkarl och känner sig så ensam och längtar så efter oss, att det vore synd att icke fara till honom, när vi nu kunna. Och Euphrosyne med sitt ädla, ömma hjerta — hon skulle då icke kunna härda ut, om hon icke visste med sig, att vi varit hos stackars morbror en del af året, då vi icke kunnat komma i fjol. Men se bara på lorden derborta! — eller kanske är han hertig eller markis, såsom de också bruka att vara i de engelska romanerna. Hvad det måtte vara roligt för honom att så oväntadt få tala med en fint bildad, intelligent flicka i ungdomens skönaste blomma! Han har gått fram och tillbaka och sett så ledsen ut, som om han råkat in i en fasligt stor diskonfityr, men nu när han talar med henne, synes han riktigt belåten — — ja, se bara, huru han skrattar! Och sådana charmanta tänder han har och näsa och polisonger sedan! Ja, det är bestämdt minst en riktig lord.

— Men hur har han kommit i tal med Euphrosyne? frågade Amelie Ekstjerna. — Det är icke riktigt comme il faut — och det minst i England — att tala till någon, för hvilken man icke blifvit presenterad.

— Han har väl observerat henne, blifvit frapperad af hennes utseende och stält om att han blifvit presenterad. Sådant går mycket lätt för sig.

— I romaner — ja, sade Amelie leende.

— Nej också annars, skall jag ha den äran att upplysa, svarade fru Rosenstolpe skarpt. — Det ligger något särdeles intagande hos den fräicha ungdomen — den nyss konfirmerade — den, som icke hunnit att vara med i svängen på baler och supéer, det har jag då bestämdt hört. Och jag vet också att, när engelsmän fått något i hufvudet, ge de sig ingen ro, förrän de genomdrifvit det. Hvar har Vindelhjelm blifvit af? Ah, se der står han. Konglig sekter Vindelhjelm, var snäll och kom hit! Har ni märkt, om den engelske lorden blifvit presenterad för Euphrosyne eller hur hon kommit i tal med honom?

— Att han blifvit presenterad för henne, kan jag så mycket säkrare intyga, som jag sjelf haft äran att utföra denna ceremoni, svarade Vindelhjelm.

— Nå se der, sade fru Rosenstolpe med en komiskt triumferande blick på Amelie. — Jag kunde väl veta det. Numera glömmet Euphrosyne sig aldrig. Både af mig och af sin direkte från Paris komna guvernant, som hon hade ett helt år, har hon lärt så mycket, att hon aldrig talar med en opresenterad.

Småleende bugade Vindelhjelm sig och gick. Friherrinnan Ekstjerna frågade:

— Reser Vindelhjelm med herrskapet?

— Ja, ty då Rosenstolpe icke kunde komma förrän åtta dagar senare, och då det är både komfortabelt och gentilt att ha en herre med sig på resor, och då hans sällskap kan vara trefligt på Bokeröd, skaffade jag honom en inbjudning dit. Han är obestriddigen en riktigt uppmärksam och charmant ung man, och hela Stockholm vet ju, att ingen kan rangera societetsspek-

takek och tablåer, anförä i kottiljong och ställa till andra estetiska produktioner så väl som han.

För valet af Vindelhelms sällskap hade fru Rosenstolpe haft ännu ett skäl, som hon framställt för sin man sålunda:

— Du ser, att fast Euphrosyne är konfirmerad, dröjer Edelsköld ännu att förklara sig. Att han i vintras kom så sällan till oss, berodde naturligtvis på, att han icke ville bringa något slags erotisk konfusion in i dens hjerta, som gick och läste för presten, och det är ju både moraliskt och comme il faut, aldeles som man kunde vänta af en herre i hans position. Men i alla fall tycks han höra till den kategorien, som skjuter upp att fria, och det är aldrig bra. Man bör smida medan jernet är varmt, och det är mycket fint att bli förlofvad kort efter konfirmationen; det bli merendels prinsessor. Och dessutom skulle vi, om han nu gjorde allvar af saken, kunna vara säkra om hela morbrors förmögenhet, oberäknadt hvad Edelsköld sjelf har att bjuda på, ty jag märker nog, att morbror har ett aldeles horribelt attachemang för honom. Att Vindelhelm är förtjust i Euphrosyne, kan man se, så framt man ej är stockblind, och det har jag föröfrigt märkt, alltsedan han skref de der charmanta verserna till henne på den högtidliga och poetiska dagen, då hon fylde femton år, och vi hade den magnifika supéen med tablåerna. Får han nu följa med till Bokeröd, så kommer han visst att göra Edelsköld, som redan är der, så svartsjuk och orolig, att han gör allvar af saken med det första.

Presidenten hyste visserligen tvifvel rörande riktigheten af sin frus beräkningar, men sedan åtskilliga invändningar visat sig fruktlösa, hade

han låtit henne få sin vilja fram äfven denna gång.

— Men hvart reser ni? frågade fru Rosenstolpe i sin tur. — Ämnar herrskapet sig utrikes äfven i år?

— Icke längre än till Köpenhamn, svarade friherrinnan Ekstjerna. — Sedan komma vi att vistas någon tid på Åkersnäs i Skåne hos min ungdomsvän Augusta von Berlow, enka efter hofmarskalken baron von Berlow.

— Nå, det var riktigt agreabelt. Åkersnäs ligger bara tre fjerdedels mil från Bokeröd, och det är en charmant possession, om också några af byggnaderna kunde behöfva en arkitektonisk restauration. Oss emellan sagdt, så lär baron vara så djupt initiërad i åkerbruket och äfven i att genom deltagande i aktieföretag uppmuntra vår svenska industri, att han icke kommit att visa uthusen och icke ens corps de logiet nödig attention. Men på Bokeröd är allt hållet riktigt magnifikt, och på morbror Eberhards vägnar kan jag be er att rätt ofta komma dit. Och nu då Euphrosyne är konfirmerad, hoppas jag, att hon och Amelie skola bli riktigt intima, helst hon har ett sätt att vara som — — ja, som det icke tillkommer mig att berömma, men som visar, att hon profiterat af den güvernans, hon haft i vinter, hon, som — — som — —

— Som kom direkte från Paris, sade Amelie lugnt.

Fru Rosenstolpe såg skarpt på »lilla, söta Amelie,» men då Euphrosyne i detsamma nal-kades, fick hon annat att tänka på.

— Jag visste icke, att du var så skicklig i engelskan, att du kunde underhålla ett så lifligt och långvarigt samtal med en engelsman, sade

Amelie efter att ha helsat på Euphrosyne, som stod framför henne i en reskostym, extravagant nog att väcka uppseende äfven bland modets vildaste fantasiskapelser. På den miniatyrhatt, som satt högt uppe på ett berg af hår och skogsull, vajade en plym häftigt nog, då den unga damen sade:

— Vi talade franska, men jag vet icke, hur det kom sig — han hade litet svårt att förstå mig, och då han icke förstod, så skrattade han bara.

— Förstod icke lorden dig? — är det möjligt? Och du, som talar så superb fransyska, du, som mademoiselle Lambert, efter att ha varit hos oss ett helt år, berömt i så storartade ordalag. Du misstar dig säkert; det var ett gentilt och nobelt leende, sådant som brukas i riktigt fina kretsar i London. Jag tror bestämdt, att jag läst någonstädes, att det är riktigt *comme il faut* att småle i stället för att tala. Nog kan en lord franska, om också icke fullt så bra som du, som har lärt af en, som kom dir — — ja, Euphrosyne lilla, det är mycket säkert.

— Men han är ingen lord — han är bara en tvålfabrikant, som varit i Stockholm. Det sade han mig rent ut, och därför gick jag ifrån honom!

— Tvålfabr — — är det möjligt? — — ja, jag tyckte det nog, jag misstar mig aldrig. Kunglig sekter Vindelhelm! — — kom hit, kunglig sekter! — — hvad tänker ni på, som presenterar en tvålfabrikant för min Euphrosyne?

— Fröken Euphrosyne, försvarade sig Vindelhelm, — hade uttryckligen befalt mig att inleda ett samtal med engelsmannen för att sedan kunna presentera honom för henne. Och jag

hade ingen aning om att han tillverkade tvål, men då jag sade, att han kallade sig mr Warren, svarade hon, att han reste inkognito, och att hon visste, att han är en lord.

— Huru kunna vi stackars fruntimmer ha reda på sådant? sade fru Rosenstolpe litet brydd.

— Det der hör herrarne till. Och kom ihåg, att ni aldrig presenterar min dotter för någon — någon — —

— Någon, som tillverkar tvål, sade Vindel-
hjelms, bugande sig så djupt, att han kunde
dölja ett leende. — Ja visst — — ja, jag förstår
fru Rosenstolpes befallning fullkomligt och skall
åtlösa den!

Emellertid samtalade de begge unga flickorna om hvarjehanda. Amelie var rättvis nog att inom sig göra den anmärkningen, att den direkte från Paris komna mademoisellen verkligen utträttat mycket, att de mest stötande kantigheterna i Euphrosynes väsende afslipats, och att utseendet, om än icke fördelaktigt, dock icke längre var »rysligt obehagligt.» »Euphrosyne Rosenstolpe har blifvit presentablare, än man kunnat vänta,» var hennes slutliga omdöme öfver den i stora världen omsider inträdda unga stockholmskan.

II.

Kring det vackra, grå marmorbordet i Thorsviksparkens stora löfsal, hvars vårligt ljusgröna tak erbjöd blott några få trånga pass åt solstrålarne, satt en eftermiddag ett litet sällskap lyssnande till ett af de allra intressantaste ställena i det tjugofjerde kapitlet af Marlitts sista roman, vackert och uttrycksfullt uppläst af Agnes Villner.

Der var den starkt bygde, godmodigt »gentlemanlike» kammarherre Gyllenfält, hvilken, så ofta ej idéassociationer förde honom in på i praktiskt hänseende viktigare områden, var en ganska uppmärksam åhörare, allt under det han satt och helt ridderligt rökte sin cigarr för att skydda damerna mot blodtörstiga myggsvärmars envisa anfall. Der var hans ännu mycket vackra fru, i hvars hela väsen låg något på en gång behagligt och förtroendeväckande och som, der hon satt och med konsterefarens hand knöt på sin långa gardin, bildade sällskapet's naturliga medelpunkt. Der var fröken Justina Ulfkrona, lång och torr som alltid och nu broderande på en matta så full af den moderna brokighetens effektsökeri, att färgerna tillintetgjorde hvarandras effekt, och det hela bildade ett synsinnet tröttande virrvarr. Der var Clara Gyllenfält, femtonårig, smärt, med ljust utslaget hår och blå ögon, hvilkas uttryck redan börjat bli svärmiskt, åtminstone i jämförelse med den fjortonåriga systerns, den ystra, mörklockiga Ebbas skålmska blick.

— Tyckte ni icke, att en vagn rullade in på gården? frågade fru Gyllenfält plötsligt.

— Nej, visst icke, söta mamma, utropade

Clara helt och hållet beherskad af oro för roman-hjeltinnans öde, hvilket då afbrottet gjordes, var i ganska kritiskt läge. — Hvem skulle det väl vara? — fortfar Agnes lilla! Förlåt, kära mamma! — skall icke Agnes fortfara?

— Jag är rädd, mitt barn, att du är alltför intresserad, anmärkte modern. — Det är också väl tidigt för flickor vid er ålder att höra och läsa romaner, och — — Men se, der kommer Lundgren med snabba steg.

— Öfversten från Bokeröd med det främmande herrskapet från Stockholm och baron Edel-sköld kommo nu, rapporterade betjenten och vände sig litet bort för att med en otadligt hvit näsduk aftorka de svettperlor, som den hastiga gången framkallat på hans runda, välfödda ansigte. — Befaller hennes nåd, att jag visar dem hit?

— Ja, men skynda, så att de slippa att vänta, sade fru Gyllenfält, och lade bort sitt arbete samt hviskade något till Agnes. — Att jag ändå hade rätt, fortfor hon sedan, — finner du, min lilla Clara, och du gör bäst i att tro dem, som äro äldre och förståndigare än du. Och nu får jag ju se, att begge mina flickor bjuda till att roa fröken Rosenstolpe, som är blott ett eller ett par år äldre än Clara.

— Men de der stockholmsflickorna äro så sippa, så superfina och eleganta — åtminstone de, som jag råkat, sade Ebba. — Jag har vida mindre respekt för de äldre damerna.

— Euphrosyne Rosenstolpe är hvarken sipp eller superfina, och af stockholmsselegans har hon icke en atom, om icke i kostymen — aldeles som sin på en gång vulgära och affekterade mor,

anmärkte fröken Ulfkrona. — Men full af kaperiser är hon, och — —

— Tag icke illa upp, Justina lilla, sade fru Gyllenfält halfhögt, sedan hon dragit sin vän litet afsides, — men jag vill icke, att mina döttrar skola få en ofördelaktig tanke om den främmande. De äro alltför okonstlade och förstå icke att lägga band på sina känslor och tycken, och jag önskar, att de måtte bemöta henne så vänligt som möjligt.

Fröken Ulfkronas starkt markerade mungipor drogos nedåt — ett osvikligt tecken till missnöje. Men de främmandes ankomst tvang henne snart att dölja detta. De åtföljdes af löjtnant Kasper Gyllenfält, en vacker, högväxt yngling, som tog sig ståtligt ut vid sidan af den lille, fjeskige och dock ovige presidenten Rosenstolpe.

Presentation, helsningar och handtryckningar försiggingo, såsom öfligt är. Då turen kom till Agnes, sade fru Rosenstolpe:

— Se der lilla mamsell Villner! — nå goddag! hur står till? Icke hade jag tänkt att få återse er på detta charmanta ställe. Ni kan ha stora skäl att tacka er himmelske Fader och fröken Ulfkrona för att ni fått allt stäldt så väl för er. Det var annat än att —

— Jag medger, att fröken Villner är lycklig att ha kommit till ett ställe, der man förstår att värdera henne, afbröt fröken Ulfkrona temligen snått.

Gästerna och värdfolket slogo sig ned på soffor och stolar, och nu vidtog en konversationsinledning af det slag, som vi känna till litet hvar. Helsotillstånd efterfrågades, väderlekens behag och fördelaktiga inflytande på årsväxten

framhölls, och dammets för vägfarande besvärliga natur påpekades. Snart klyfdes sällskapet i flera grupper till förmån för upptagande af samtalsämnen af mera särskildt intresse.

Öfversten språkade med fröken Ulfkrona om gemensamma bekanta från hennes ungdom och hans medelålder, och han lyssnade halft intresserad och halft betänksam till hennes sarkastiskt färgrika framställningar af deras karaktärsutveckling och lefnadsöden. Sin i Stockholmssalongernas drifhusatmosfer starkt utvecklade konversationstalang använde Vindelhjem för Clara Gyllenfälts räkning och var fullt förvissad, att den skulle göra starkt intryck på den menlösa landt flickan, understödd som den var af hans yttre människas tjuvningskraft, hvilken väsentligt berodde på ett par mörkgråa ögon, väl dresserade att gifva »mördande» blickar, en näsa med nobel krökning och en figur, af hvilken Stockholms skickligaste skraddare gjort hvad göras kunde. Baron Edelsköld talade med Agnes, och Kasper och Ebba bemödade sig begge om att underhålla Euphrosyne med det nit, som förhållandena kräfde.

Presidenten Rosenstolpe tog en pris ur sin emaljerade dosa och började sedan att säga långa och breda artigheter till sin värd. Han talade om »den charmanta possessionens» företräden i materielt och estetiskt hänseende. Han beklagade, att en embetsman så sällan får njuta af landtlifvets fröjder, han frågade, huru många tunnland egendomen omfattade — huru mycket deraf var åker, huru mycket äng och huru mycket skog. Han visade sig intresserad af kammarherrens tillämpning af nutidens reformidéer på landtbrukets område, och han uttalade sjelf ömdömen med afseende på dessa idéer, som han

dels snappat upp i någon tidning och dels trodde sig kunna framställa på grund af världens egna yttranden. Denne satt och smålog åt den gamle stockholmsherrns bemödande att vara artig, men sökte att småningom bringa konversationen in på andra områden, ehuru fåfängt! Presidenten hade en gång för alla fått i hufvudet att göra effekt genom sina utgjtelser rörande jordbruksfrågor.

— Hvad ni har förtjusande här! småpratade emellertid hans bättre hälft med schäferhatten på sned och tillika en sned blick kastad på Agnes, som var inbegripen i ett lifligt samtal med Edelsköld. — Sådan vacker park och gräsplaner så gröna och frodiga! — och döttrar så vackra! — och en så präktig bordskifva! Kan det verkligen vara kolmårdsmarmor? — den ser minsann ut, som om den vore utländsk. Tackar — jag har redan druckit kaffe; vi dricka på Bokeröd liksom i Stockholm strax efter middagen. Men det ser så magnifikt ut, att jag tror — — Och så smakar det också; helt visst mocka, eller hur, söta fru Gyllenfält? Jaså — bara java! — utmärkt i alla fall! Och så delikata småbröd! — — ja, det märks, när man kommer dit, der allt kan vara hembakt. I Stockholm är man så godt som tvungen att hålla sig till konditorierna. Men så är der i stället höga estetiska njutningar. En teater, som kan tillfredsställa de högsta anspråk — som sätter både mig och min älskade Rosenstolpe i hänryckning, och som kommit lilla Euphrosyne att gråta sin näsduk så våt, att man måst vrida den. Ty ser ni, söta fru Gyllenfält — den flickan har ett fint, poetiskt sinne — en känslighet af ädlaste slag, aldeles sådan som tar sig ut i elegier. Eller hur, baron

Edelsköld! — ni, som har hennes barnafromma själs obegränsade förtroende — hvad säger ni derom?

Agnes hade redan aflägsnat sig för att meddela hushållerskan ett uppdrag från fru Gyllenfält för supéen, och fru Rosenstolpe trodde därför, att baronen, som satt kvar, lyssnat till hennes ord. Men han tycktes ha varit rof för en i hennes ögon oförlätlig tankspriddhet, ty han var oförmögen att svara annat än:

— Hvad befalls, bästa fru Rosenstolpe?

— Så ni sitter och drömmer! — jo, jo — jag har nog märkt, att ni är ofantligt preockuperad, sade fru Rosenstolpe. — Något har det väl att betyda, eller hvad tror fru Gyllenfält?

Denna gång fick fru Gyllenfält visserligen tillfälle att svara, men då detta ej var det lättaste för den, hvilken ej gerna trotsade grannlagenhetens fordringar, och då intet lifligt samtal lyckats komma i gång mellan fröken Rosenstolpe och hennes döttrar, förnämligast emedan den unga stockholmsdamen kommit på det infallet att spela blaserad och likgiltig, frågade hon denna, om hon spelade krocket.

Ja, fröken Euphrosyne spelade visserligen krocket, fast det numera icke var så modernt som förr i verlden, då konung Carl och drottningen och hela hofpersonalen spelade det jemt och ständigt.

Och nu tågade de unga af till krocketplanen, med undantag af Agnes, som återkommit och tagits i anspråk af öfverste Silfverkrans, som ville rådgöra med henne rörande hvad som skulle göras för några fattiga familjer på hans gods. Hvad beträffar baron Edelsköld, så tycktes han finna sig förträffligt, der han, utan att deltaga i

något samtal, satt och njöt af utsigtens behag, såsom han sjelf förklarade med afseende på den uthuggning i skogen, som möjliggjorde uppfattningen af en bland den klarblå insjöns vikar och de bortom densamma belägna skogbevuxna kullarna — en miniatyrtafla af verkligt anslående fågning. Men fru Rosenstolpe, som misstänkte, att han hängaf sig åt ett annat slags ögonfägnad, hvilken bereddes honom af ett skönt föremål på närmare håll, började att bråka med påståenden om att han var efterlängtd af ungdomen på krocketplanen, och att hon icke kände igen honom, som satt der så orörlig, som vore han genom idel stirrande förvandlad till en bildstod liksom — ja, hon erinrade sig icke precis hvilken, men möjligen föresväfvade Loths hustru hennes fantasi. Och han, som med hvarje dag fann det mindre angenämt att utgöra föremålet för den mot honom dock så ytterst gynsamt stämnda damens utgjutelser, beslöt därför att uppsöka de krocketspelande. Samtidigt aflägsnade sig fröken Ulfkrona för att afsända ett viktigt bref.

Fru Gyllenfält föreslog de kvarstannande gästerna att företaga en promenad i parken och trädgården samt att bese drifhusen. Då lagade den omtänksamma presidentskan, som tyckt, att äfven hennes morbrors samtal med Agnes räckt alltför länge, att han kom att gå jemte henne sjelf och värdinnan. Men när kammarherren nödgades gå in i följd af ett affärsbesök, blef följden af denna anordning, att hennes »älskade Alexander» slöt sig till Agnes och började visa denna, att han icke legat af sig i konsten att säga närgångna och föråldrade artigheter — en konst, hvarpå han gifvit henne prof redan, då

hon tillfälligtvis sammanträffade med honom i Stockholm såsom Euphrosynes lärarinna i franska. En och annan af dessa grannlåter nådde emellertid hans hulda makas öron, och den unga flickan slöt snart af presidentskans ojemna gång och af vissa betydelsefulla ryckningar på hennes axlar och den ofantliga chignonens viftningar, att den stränga frun var missnöjd. Och presidenten skulle gjort det samma, om han ej varit så helt och hållet upptagen af »lyckan att här återse den charmanta mamsell — förlåt! fröken Villner.»

Slutligen kunde fru Rosenstolpe ej längre beherska sina upprörda och i hennes tanke fullt berättigade känslor, och hon såg sig om för nöjet att få ljunga en junoblick på den stackars harkjertade presidenten, hvilken icke liknade Jupiter i något annat hänseende än i sitt lifliga sinne för den kvinliga skönheten.

Då de promenerande nalkades krocketplanen, utropade Ebba:

— Snälla Agnes, kom och var med! — nu börja vi ett nytt parti. Fröken skall få se, att det blir lif i spelet, så snart Agnes kommer!

Glad att bli kvitt den sliskigt artige presidenten stod Agnes snart bland de krocketspelande och deltog med ungdomsfriskt sinne i leken med klubbor och klot.

Hade ej den vackre löjtnant Gyllenfält genom sin blotta närvaro kommit Euphrosyne att egna den tid, som spelet ej upptog, åt den koketterikonst, hvilken hon på senare tiden idkat — ehuru med mera nit än framgång — skulle hon ha märkt, huru Edelsköld, om hvars ömma känslor för henne hon ännu alltjämt var öfvertygad, uppmärksamt följde den af skönhet och helsa

strålande Agnes' behagfulla rörelser, när denna i följd af klotens läge med elflik lätthet gled öfver krocketplanens gröna matta, och huru hans blick fästades på hennes lilla fot, som ej af skoden beröfvats den sällsynt vackra formen, då den hvilade på klotet, hvilket af klubban erhöll det viktiga slaget. Men fru Rosenstolpe, som jemte de öfriga promenerande stannat för att en stund betrakta spelet, såg det, och hennes af föregående iakttagelser nedstämda lynne blef nu sådant, att fördöljandet af hvad som försiggick inom henne skulle kräft en större själfbeherskning, än den, som hon tillegnat sig.

* * *

— Koketteri är något vedervärdigt och röjer dålig ton, sade några timmar senare fru Rosenstolpe till fru Gyllenfält och fröken Ulfkrona, då hon satt bredvid dessa damer på den af praktfulla slingerväxter omgifna verandan. Hennes blick hvilade betydelsefullt på Agnes, som stod ett stycke derifrån och samtalade med Edelsköld, under det att den öfriga ungdomen kastade krans på gräsplanen framför verandan.

Fru Gyllenfält visste ej rätt, hvad hon skulle svara på denna obestridligt sanna anmärkning, men fröken Justina sade:

— Också måste det kosta mycket på en mor, då hon hos sin dotter upptäcker anlag för sådant, och hon gör rätt i att på allt sätt söka kväfva det onda i sin linda.

— Men då det är fråga om den, som själf åtagit sig det heliga kallet att handleda barn, är det mest upprörande, — sade presidentskan salvelsefullt. — Min själ uppskakas i sitt djup, då jag ser — —

— Hvad menar du? frågade fröken Ulfkrona så bistert, att fru Rosenstolpe, i stället för att svara henne, sade till fru Gyllenfält:

— Är ni riktigt nöjd med er guvernant? Jag frågar, därför att jag skulle kunna rekommendera en utmärkt skicklig och hygglig lärarinna, och som är vid en ålder — som — som bäst passar för guvernanter.

— Fröken Villner bestrider sina åligganden till vår fulla belåtenhet, svarade fru Gyllenfält, — och vi äro Justina mycket tacksamma, för att hon skaffade oss henne.

— Bordet är serveradt, anmälde Lundgren i detsamma.

Och lyckligtvis var supéen af den beskaffenhet, att fru Rosenstolpe, som trots hvad hon lät påskina om sin ideala lifsuppfattning, var mycket svag för njutningar af det slag, hvilket här är i fråga, återfick sitt goda lynne tillräckligt för att kunna tala vänligt till de begge andra äldre damerna. Men vid afskedet bestod hon Agnes dock endast en onådig nick — och det på tre fots afstånd.

III.

Öfver den täta, vidsträckt bokskogen, öfver den för friska morgonfläktar manshögt vajande säden, öfver ängarnes mångskiftande växtlighet föll östanifrån ett rikt solljus, då Agnes Villner snabbt, lätt och smidigt, behagfullt vandrade mot det i idel stil bygda Thorsvik, som skymtade fram mellan parkens höga alléer. Solskärmen värnade mot de redan nästan tropiskt heta strålfoderna, och på den venstra armen hängde en korg, hvars tomhet vitnade om ett utträttadt ärendé.

Hon stannade, vände sig om, och hennes blickar flögo spanande kring den vackra trakten. Då de ej spårade något menskligt väsen, stämde hon upp en sång, som klang frisk och rik på smekande välljud så långt som luftvägorna förmålde bära den. Klart vitnade den om, att hennes ande vaknat till full uppfattning af det yttre lifvets skönhet och det inres betydelse, om att tanke och känsla rörde sig inom henne med den kraft och den sjelfständighet, som betinga den menskliga individualitetens harmoniska utveckling och hennes förmåga att på ett värdigt sätt utkämpa lifvets stora strid.

Omsider bortdogo den sköna sångens sista toner. Snart ljödo snabba steg bakom den unga vandrerskan — steg, som måste varit henne välbekanta, ty de höjde färgen på hennes kinder. Hon stannade icke utan gick framåt, som om hon ingenting hört — dock märkbart påskynande gången.

Snart var vandraren vid hennes sida, och efter att ha helsat sade han:

— En bokstam har jag att tacka, för att jag fått lyssna till hvad som var egnadt att ohördt förklinga. Jag märkte, huru ni såg er spejande omkring, min nyfikenhet väcktes, och underliga tankar uppstego i min själ. Men snart fann jag, att morgonens härlighet hos er väckt behovet att utgjuta i toner hvad som lefver inom er, fast ni numera får sjunga ensam, sedan högsommarn bragt edra bevingade sånga-bröder till tystnad.

— Ni talar högstämtdt, baron Edesköld, sade Agnes leende.

— Om så är — kan ni undra derpå? Stämningen är väl stundom oförklarlig eller förekommer så, men i de allra flesta fall beror den dock på tillfälliga förhållanden. Morgonens friskhet, den natursköna trakten — sången — ni sjelt — Ack fröken Agnes, lifvets prosa lägrar sig så ofta blytung, nästan kväfvande öfver hela vår tillvaro, att det ej är underligt, om vi glädja oss åt de stunder, då vårt inre genombäfvast af en snt poetisk fläkt — då alla störande intryck och förmimmelser aflägsnats, och den yttre verlden ligger framför oss i en egendomlig skönhetsglans.

— Men huru kan lifvets prosa lägga sig öfver er tillvaro — ni, som är helt och hållet oberoende, undantagandes att ni egnat er åt ert fosterlands tjänst?

— Ni förknippar, tycks det, prosans begrepp med beroendets. Öferskrider jag grannlagens gränser, då jag frågar om personlig erfarenhet fört er till en sådan uppfattning?

— Jag tvekar ej att säga, att det beroende, hvori jag varit försatt, alltsedan barndomens tanklösa ysterhet lemnade rum för ett verkligt sjelfmedvetande, varit af det slag, att det måst

lägga bojer på andens vingar, på samma gång, som det kommit mig att betrakta dem, hvilka fritt kunna välja sysselsättningar och njutningar, såsom mycket lyckliga.

— Fritt? Då måste ni mena ej blott den yttre friheten utan äfven den inre — den sedliga. Ty den yttre friheten ensam störtar i ett elände, mot hvilket den materiela nödens är ett intet.

— Ja visst, sade Agnes lätt rodnande.

— Ni är lyckligare, än ni föreställer er — lyckligare än många, som ni anser afundsvärda. Har er beroende ställning vållat er någon verklig skada, förlust eller smärta?

— Baron Edelsköld, vi ha kommit in på ett kapitel, som ej kan intressera en främmande. Eljest skulle jag väl kunna svara er.

— Nå så gör det då — och upphör en gång att i mig se en främmande, sade Edelsköld med en viss häftighet. — Hvarför så ihärdigt beslöja era förhållanden — ert yttre och inre lif — ert eget jag? Under den tid jag känt er har, oakadt den skiljemur, som ni sökt resa mellan oss — och hvarpå äfven andra arbetat under den sista tiden, i förbigående sagdt, en bekantskap mellan oss kommit till stånd, som väl måtte berättiga åtminstone till någon grad af förtroende. Förlåt, om mina ord ej varit väl valda! Säkert är, att de äro redligt menade och afse att förmå er att upphöra med en förbehållsamhet, som så länge plågat mig.

— Näväl, jag skall tala öppet. Redan vid fjorton års ålder meddelade jag undervisning i en pension uti franska till ersättning för den i andra ämnen, som jag mottog der. Och när jag tvenne år senare lemnade denna undervisnings-

anstalt, måste jag arbeta för bröd — för mitt eget och min mors uppehälle. Tidigt hade min far hos mig väckt törst efter de njutningar, hvilka en långt framskriden kultur skänka menniskoanden. Men jag kunde ej längre tillfredsställa den, då det trägna arbetets tid kom, ty jag fann, att under de sparsamt tillmätta fristunderna hvarken tanken eller inbillningskraften eller känslan ägde kvar sin ursprungliga lifskraft, förslappade som de voro af den långvariga, nästan mekaniska själsverksamheten. Ni vet ej hvad detta är för den, som fjerran från umgängeslivets förströelser återvänder efter lektionsgifvandet till den tränga vindskammaren. Dessutom — att mången gång nödgas fördraga nycker och ovänlighet, för att ej elevantalet skall minskas, att vara i ständig oro, för att inkomsten skall bli otillräcklig, att ej kunna lindra något af den nöd, man ser omkring sig i kvarteret, der man bor — ack, ni vet ej hvad allt detta vill säga!

— Men här tycks ni lindra nöden, sade Edelsköld med en blick på den tomma korgen.

— Nej — jag kan mycket sällan hjälpa någon fattig! utropade Agnes med ett uttryck af smärta i de sköna dragen, — och det är ett uppdrag af fru Gyllenfält, som jag nu uträttat. Vålgörenhetens glädje blef mig förnekad, och jag blef blott hänvist till pligten att sörja för min mor och mig sjelf. Hvarje krona jag för-tjenar är noga beräknad för en bestämd utgift och — vet ni, baron Edelsköld! — om nätterna hålles jag stundom vaken af eftersinnande, huru jag skall kunna använda min inkomst så, att den förslår så långt som möjligt. Ni anar ej, huru plågsamt det är, detta småaktiga ekonomiserande — huru det trycker sinnet, huru det i

sin mån motverkar det inre lifvets friskhet. Kan ni då undra, att jag anser lifvets blytunga prosa snarare lägra sig öfver min tillvaro än öfver den rikes?

— Det ligger något hjeltemodigt — något sant poetiskt just i denna kamp mot tryckande förhållanden, hvilket ej kan undgå dens blick, som vet hvad arbetets ära vill säga.

Agnés såg på mannen, som gick bredvid henne. Det förekom henne, att han, som under denna sommar liksom under den föregående, då han äfven varit gäst på Bokeröd, synbart vinlagt sig om att vinna hennes vänskap, nu när hon omsider skänkte honom ett ofta begärdt förtroende icke hade ett ord af sympati för henne, utan snarare ådagalade ett intresse likt det, som åskådarne visa en skicklig skådespelare, eller kanske snarare likt det, som man hyser för romanens eller dramats hjeltar. Hvad hon hade uthärdat — derom tycktes han föga bekymra sig, då blott den företeelse, som hennes svåra kamp utgjorde, öfverensstämde med den sedliga skönhetslagens stränga kraf. Var det ej till och med i den lugna belåtenhet, hvarmed han såg på henne, något, som påminde om den romerska publikens känslor, då den betraktade gladiatorns blodiga strider på arenan?

Utan att ana dessa tankar, som genomflögo hennes själ, väntade han ett svar, och då intet kom, sade han:

— Mången gång hörde jag en bitter klagan af kvinnor, tillhörande de rikas i er tanke så afundsvärda klass, öfver att bristen på sysselsättning gjorde deras lif tomt och öde.

— Något dylikt har jag sjelf erfårit under de timmar, jag tillbragt i dessa boningar, der

lyx och komfort äro högt uppdrifna. Men vidsträckt är afståndet mellan bristen på sysselsättning och ett sådant öfverflöd derpå, att själsutvecklingen, tillväxten i kunskap och njutningen af det sköna i konst och natur — ja, nära nog själfpröfningen förhindras. För öfrigt gäller hvad jag sagt ej om min ställning på Thorsvik, der jag är kvitt den gnagande omsorgen för morgondagen och lefver hos en älsklig familj, bemött bättre, än jag någonsin vågat hoppas, och så litet sysselsatt, att jag kan njuta både af naturens skönhet och det dagliga samlifvets glädje.

— Så litet sysselsatt! Mig förekommer ni oupphörligt verksam — så flitig, att ni gör löjtnant Kasper nervös, och att ni sällan haft tid att språka med mig, då jag kommit till Thorsvik.

— Mitt lefnadssätt här betraktar jag dock såsom en hvila. Det är, som hade jag först här kunnat andas ut efter att under årtal ha hållit på att digna under mina åliggandens, mina omsorgers och min oros tredubbla börda. Se der, baron Edelsköld! — nu har jag riktigt biktat för er; ni har ej längre skäl att klaga öfver min förbehållsamhat.

— Tillåt mig ännu en fråga! Har ni ingen fäderneslägt?

— Ingen alls.

— Ingen enda anförvandt till er far! Besynnerligt! Och på mödernet? Förlåt, fröken Villner, detta låter som ett förhör. Men mitt varma deltagande för er, som i hög grad stegrats genom hvad ni nu meddelat om ert dystra, glädjelösa lif i Stockholm, är orsaken till denna fråga.

Agnes teg och betänkte sig något. Hon såg tankfullt på Edelsköld och sade omsider:

— Nåja — hvarför skulle jag icke säga er detta? Såsom officer i fransk tjänst deltog min far i kriget mot araberna i Algier och blef illa sårad i en drabbning. Efter återkomsten till Frankrike vårdades han på en egendom i trakten af Montpellier, emedan han räddat ägarens son undan ett lifsfarligt sabelhugg. De äldre af husets döttrar voro gifta, och den yngsta hade alltifrån sin späda barndom varit bestämd för att bli nunna, ehuru hon aldrig röjt någon håg eller kallelse derför. Enligt gällande sed hade hon nu återvänt till hemmet från det kloster, hvori hon uppfostrats, för att se något af världen, innan hon tog novisens hvita slöja. Den unge svensken tillstånd och den förbindelse, hvori hennes bror stod till honom, tillunno honom hennes intresse, och genom sina personliga egenskaper gjorde han småningom på henne ett desto djupare intryck, som han var den förste familjen icke tillhörige man, hvars närmare bekantskap hon gjort. En tillfällig omständighet hade tvungit hennes far, som var enkling, att företaga en resa norrut, och hans syster, som förestod hans hus och som i likhet med honom själf var en ifrig katolik, trodde att samtalen mellan den tillämnade nunnan och den unge svensken skulle hafva hans öfvergång till den katolska läran till följd. Det var emellertid tvärtom han, som lyckades omvända henne till sin tro, och när hennes far återkom, förklarade hon öppet för denne, att ingen skulle förmå henne att gå i kloster, att hon redan var lutheran i sitt hjerta och längtade efter att få bekänna det offentligen, och att hon trolofvat sig med sin broders räddare och vågade hoppas på sin faders samtycke till sitt giftermål. Men den sistnämdes och hela släktens

förbittring var gränslös. Den man, hon lofvat sin tro, beskyldes på det bittraste för att på ett ovärdigt sätt missbrukat den gästfrihet, som visats honom, och han drefs genast ur huset med tillsägelse att aldrig mera öfverskrida dess trösklar. I familjerådet beslöts, att den unga flickan genast skulle återsändas till klostret, ehuru man visste, att der stränga disciplinärstraff väntade affällingen, och att i nödfall grymma medel skulle användas för att tvinga henne till klosterlöftets afläggande. Inga böner förmådde beveka den fanatiska fadern till förbarmande, och han lyfte sjelf den förtviflade dottern upp i vagnen, som skulle fört henne till den dystra bostad, hvilken utsetts till hennes lifstidsfångelse, om ej hennes trolofvade och några af hans vänner, hvilka harnades öfver det våld, man ville utöfva i kyrkans och fadersrättens namn, hejdat hästarne på ett ensligt ställe och i trots af det motstånd, som kusken och betjenten gjorde och den bredvid den unga flickan sittande fasterns högljudda protester, befriat den fångna. Kort derefter vigdes de älskande i en schweizisk kyrka af en protestantisk prest, sedan hon offentligent öfvergått till den lutherska läran. Naturligtvis måste min far taga afsked ur krigstjensten och antaga ett nytt namn, på det att ej det sätt, hvarpå han vunnit sin brud, skulle vålla dem olägenheter och obehag, när han bosatte sig i en stad i norra Frankrike, der han erhållit en liten befattning. Det försök att åvägabringa försoning med min mors familj, som mina föräldrar gjorde längre fram, misslyckades fullkomligt och upprepades aldrig.

Sedan Agnes slutat sin berättelse, vandrade hon och Edelsköld tysta några minuter. Då de

kommit in i alléen, som förde till borggården, tog han hennes hand och sade:

— Ni kan ej ana, huru tacksam jag känner mig för hvad ni låtit mig veta och som till en del förklarar er isolerade ställning. Undra ej vidare öfver min önskan att närmare känna era förhållanden! Grunden till densamma skall snart nog bli er fullt klar, och då skall en gåta, med hvars lösning jag så länge fåfängt sysselsatt mig, lösas — då skall jag få veta, hvad jag har att hoppas af lifvet.

En varm rodnad spred sig öfver Agnes fina kinder, och hon påskyndade gången utan att se upp. Snart sutto de på verandan vid det rikligt försedda kaffebordet, der den öfriga familjen var samlad. Löjtnant Gyllenfält såg temligen bister ut och mumlade ett och annat om »tur på morgonpromenader,» och äfven fröken Justina tycktes fundersam.

Men baron Edelsköld sade, innan han tog sin kaffekopp:

— Långe hade jag ämnat företaga en morgonvandring för att gå på jagt med Kasper. Och i dag har jag ett särskildt ärende att framföra, då öfversten genom mig anhåller att få se herrskapet samtliga hos sig på middag i morgon. Friherrinnan Berlow med son och gäster från Stockholm, prosten Vollinders och ett par herrar från staden äro äfven bjudna.

IV.

Solljus och dam föllo rikligt ned öfver en char-à-bancs, hvare de fyra från Åkersnäs till Bokeröd inbjudna gästerna sutto afhandlande ämnen, som hvarken kunde anses nya eller rika. Kammarjunkaren, baron Henrik Berlow, hade under åtta dagars tid uppbjudit all sin förmåga att underhålla och synas älskvärd, och det hade förekommit honom, som om den stolta stockholmskönheten nådigt mottagit hans hyllning, ehuru den långa, skarpt krökta näsan, de små, mörkgrå, oroligt blickande ögonen, de tunna bleka läpparne och det rödgula skägget, men framför allt det illsluga, hårdhertade uttrycket i det i gult skiftande, kantigt formade anletet ingalunda voro egnade att vinna hjertan. Men i dag voro hans bemödanden fruktlösa, ty fröken Amelie var uppenbart tankspridd, och det småleende, som någon gång kom honom till godo, förstod han sig icke rätt på. I brist på uppmuntran beslöt han sig för att spara sina konversationsgåfvor för sällskapet på Bokeröd, och han satt derföre helt tyst och funderade ut små infall och kvickheter, med hvilka han skülle lysa vid middagsbordet.

— Se der sitta redan Gyllenfälts och prostens Völlinders på verandan, anmärkte friherrinnan Berlow, då vagnen rullade in genom alléen.

— Men hvem är den äldre damen med det sydländska utseendet, som sitter bredvid prostinnan? frågade friherrinnan Ekstjerna.

— Modren till lärarinnan på Thorsvik och inackorderad i prestgården. Den stackars lilla mamsell Villner — eller fröken, såsom Gyllenfälts artig nog låta kalla sin guvernant — bro-

derar på fristunderna för att kunna betala prostens för henne, och så har jag kommit att låta henne sy öfverdragen på mina kabinettsmöbler. Det är ju alltid roligt att kunna lemna en sådan der stackare någon förtjenst!

Då det blef Agnes Villners tur att uppmärksammas af de nyankomna stockholmsdamerna, skedde det med en viss sval vänlighet, och fröken Amelie värdes till och med förklara, att hon under sitt vistande i utlandet haft god nytta af de lektioner, fröken Villner gifvit henne. Baron Edelsköld kom omedelbart derefter och förde den förstnämnda till bordet, vid hvilket fru Rosenstolpe skulle göra les honneurs vid kammarherre Gyllenfälts sida.

— Vi ha bjudit hit ett par officerare från staden, sade presidentskan till kammarherren, sedan hon intagit sin hedersplats, — på det att ungdomen skall kunna få treffligt och ingen af flickorna sakna kavaljer vid bordet.

— För mina döttrar kan jag åtminstone svara, anmärkte kammarherren, — att de skulle kunnat uthärda detta, utan att förlora lynne och aptit.

— Åh, hvad dem beträffar hade det väl ej kommit i fråga, men nu räcker det så väl till, att också fru och fröken Villner blifvit försedda. Det får jag då säga, att så gentilt som herrskapet är mot sin guvernant — —

— Hvilken utmärkt vacker brosch fru Rosenstolpe har! afbröt kammarherren, viss om att der Agnes satt, hon kunde höra hvad fru Rosenstolpe sade.

— Den fick jag i julklapp af min älskade Alexander, sade presidentskan sentimentalt.

Och nu fick den stackars kammarherren en

öfersköljning af det slags vältalighet, hvarigenom denna dam utmärkte sig. Hennes husliga lycka, hennes makes, hennes dotters och äfven hennes egen förträfflighet samt det anseende, de åtnjöto i hufvudstaden, skildrade hon med en värma, som stegrades i den mån, hon tömde de glas, hvilka kammarherren gång på gång fylde med ridderlig artighet.

Öfversten, som satt midtemot sin livvade systerdotter, delade sin uppmärksamhet mellan fru Gyllenfält, som han fört till bordet och fru Villner, emedan dennas andre granne, major Bulvén, tycktes ha antagit, att en middagsgästs enda uppgift är ätande och drickande. Presidenten sade vackra saker på en med gallicismer starkt blandad svenska till sin dam, friherrinnan Ekstjerna, men ännu vackrare till hennes dotter, hvilken en gynsam slump gjort till hans venstra granne, under det att prosten underhöll friherrinnan Berlow och förvaltaren på Bokeröd prostinnan.

Löjtnant Gyllenfält ålåg det särskildt att tillgodogöra Euphrosyne Rosenstolpe sin konversationstalang, men en betänklig nedstämdhet — en tankspriddhet, som hvarken skämt eller leenden, vin eller läckerheter kunde skingra, hade bemäktigat sig honom. Och så blef det hennes andre granne kongl. sekter Vindelhelms uppgift att uppehålla hennes goda lynne — något, som desto lättare gick för sig, som Ebba Gyllenfält, hvilken var hans dam för tillfället, gerna såg, att »stackars Kaspers» försumlighet öferskyldes så mycket som möjligt. Orsaker till densamma funnos nog i den omisskänneliga förtjusning, som genomskimrade den ljuslockige och blåögde kapten Mannerhertas ord och väsen, då han sam-

talade med Agnes Villner, och i de blickar, som fästades på henne af den, hvilken ju borde helt och hållet hängifva sig åt lyckan att vara föremål för Amelie Ekstjernas intagande vänlighet.

Clara Gyllenfält hade visat sig temligen otillgänglig mot baron Berlow, ehuru bekantskapen med honom sträckte sig jemförelsevis långt tillbaka i hennes korta lefnad. Hennes allvar hade icke rubbats af de på förhand tillverkade infallen och kvickheterna, som han låtit glittra för henne och de närmast sittande i den glada middagsstämningens strålgans. Omsider sade han:

— Längtar ni ej efter att anses riktigt stor — att ha vuxit från grammatik och katekes — att ej behöfva rätta er efter någon guvernants anmärkningar och föreskrifter?

— Ack nej, svarade Clara, — de riktigt stora bete sig ofta nog som om de kunde haft godt af att ännu längre studera både grammatika och katekes, och min guvernant skulle jag vilja behålla alltid.

— En from önskan, som troligen kommer i konflikt med kapten Mannerhertas! sade baronen, ömt smekande sina rödgula mustascher och lade ett stort stycke rådjursstek på sin tallrik.

Och nu var hela hans språklåda uttömd, och han teg alltsedan som ett godt barn, öfvertygad att Clara Gyllenfält var en liten gås, som sannolikt aldrig skulle kunna höja sig till den ståndpunkten, att hon kunde förstå honom rätt.

Enkla, men hjertliga tal höllos af öfversten. Stämningen blef allt lifvigare, här och der flammade både ögon och kinder, och när gästerna stigit upp från bordet, begåfvo de sig med nöje till verandan och till planen nedanför densamma för att söka svalka.

De fleste valde, för omvexlings skull, annat sällskap, än de haft vid bordet. Icke så baron Edelsköld och Amelie Ekstjerna. De sutto länge tillsammans under den stora eken, halft dolda bakom guldregnsträd och akacier för det andra sällskapet. Sjön låg framför dem klarblå och glittrande i solskenet, och vackert beglänsta strömoln drogo fram öfver himlahalvfvet's omätliga rymder.

Hon talade om det skönaste hon sett i det underbara Italien — om huru hennes ögon der öppnats både för konstens och för naturens härlighet. Och dock hade något saknats under färdens. Hon borde haft någon jemte sig, som förstått uppskatta hvad hon beundrade såsom hon — nej, sannare och djupare än hon. Mycket hade förändrats inom henne, men för att den började utvecklingen skulle förskrida, kände hon behovet af en ledare, liksom hon känt det, då hon klättrade uppför de schweiziska alperna. Och hon måste uppåt — hon insåg det nu allt klarare. Den glada verld, som vimlat kring henne, var henne icke nog. »Excelsior!» var nu hennes lösen, fast hon blott var en svag kvinna.

Edelsköld såg undrande på den sköna Amelie. Så olikt hvad hon förr talat förekom honom allt detta. Känslor, som länge slumrat på hans hjertas djup, började ånyo att strida mot andra, som på sista tiden herrskat der. Hon talade åter, och han lyssnade, nästan som man lyssnar i drömmen, oviss om man ej snart skall vakna upp och finna, att hvad man trott sig förnimma var ett intet.

— Och så vandrade mina tankar, sade den unga flickan, — så ofta tillbaka till den tid, då vi först lärde känna hvarandra. Mycket, som

ni sagt, och jag ej förstätt — ej fattat i dess innersta kärna blef mig klart — skimrande i sanningens renaste ljus. Jag lärde känna er för tidigt — då jag ännu var föga mer än ett barn, då mitt sinne dårades af glitter och flärd, af dessa såpbubblor, som glänsa och försvinna. Ni var redan då en fullmogen man, och kanske gafs det en tid, då ni dömde mig hårdt — orättvist, då ni begärde, att jag skulle vara hvad jag omöjligen kunnat blifva i de förhållanden, i hvilka jag uppväxt, innan den utveckling börjat, som kom mig att bryta med det förflutna.

— Har ni gjort det? — Kan ni göra det? frågade Edelsköld halft medvetslöst.

— Om jag kan! sade Amelie med ett eldigt uttryck, som väl få hade tilltrott den blida, eleganta salongsdamen. — Jag kan allt, der man vädjar till mitt väsendes innersta kraft — der man vill tro på mig och ej taga för afgjort, att jag alltjemt skall förblifva en af dockorna på stora världens marionett-teater. Hvad ni sade mig i detta Marstrand, som jag aldrig velat återse, har under tvenne år legat i min själs fördolda djup. Men ännu äger det sin hela betydelse — för mig en större än någonsin. Förstår ni mig?

— Ni förvånar mig, sade Edelsköld, blek och nästan bäfvande.

— Ni skall säga, att jag förskräcker er, och då talar ni sant, sade Amelie bittert. — Ser ni, baron Edelsköld, denna ring på ett finger, som är bestämdt för de släta, betydelsefulla, hvilka beteckna en kvinnas öde? Hvem gaf mig den? Det gjorde en man, som sjelf hunnen till mogen ålder begärde ett barns hjerta — en flickas, så utvecklade, så följande andras tankar och före-

skrifter utan omdöme och utan tvekan, att hon kunde kallas ett barn, fastän hon ej mera var det till åren. Han skrämde henne genom hvad hon i dag beundrar hos honom, genom det, som höjer honom öfver alle andre män, som hon lärt känna, och hvilkas rökverk tröttat henne. Med denna ring förknippades löftet, att han efter tvenne års förlopp skulle komma och förnya sin begäran.

Edelsköld såg stelt på den sköna flickan. Han visste, att hvad hon sist sagt, var sanning, men han hade aldrig föreställt sig, att hon skulle erinra honom om ett löfte, som han väl tänkt att inlösa på förfallodagen — men skämtande och på ett sätt, som beröfvade det all dess betydelse. Allt hvad hon här talat var så nytt, så öfverraskande och gripande, att han tyckte sig se i Amelie Ekstjerna en annan människa, så vidt skild från henne, hvilken han dittills betecknat med detta namn, att han skulle velat gifva henne ett nytt, om ej anletsdragens, ögonens och gestaltens sköna egendomlighet varit honom så välbekant. Hade i denna marmorkalla Galathea ett verkligt lif börjat röra sig. Var det kärleken, som hade väckt de slumrande andliga förmögenheterna och förvandlat detta exemplar i sällskapslifvets drifhus till en fri, själfständigt tänkande och handlande personlighet? Hos honom vaknade plötsligt minnet af ett rykte, som fröken Ulfkrona för mer än ett år tillbaka satt i omlopp — ryktet att, trots det ytliga i Amelie Ekstjernas natur och de för allt djupare känslolif ogynsamma förhållanden, i hvilka denna unga flicka lefde, hon älskade honom varmt och djupt. Men om det förhöll sig så, var ju hans lufs öde afgjordt. Det förflutna fängslade honom med

oupplösliga band vid henne, som han på senare tiden allt mer och mer betraktat såsom främmande för sig. Detta blef honom ännu klarare, då hon efter en stunds betydelsefull tystnad sade:

— Ni ansåg mig glömsk af hyad som försiggått mellan oss och på en gång tanklös och njutningslysten, der jag bortfördes af de dagliga förströelsernas strida flod. Ni var blind för hvad som försiggick inom mig — ni dömde för mycket på grund af skenet, hur skarpsinnig ni än är. Ty midt i detta brokiga vimlet blef ni för mig af allt större betydelse, och de täta sammanträffandena med er grundlade hvad som nu är fulländadt. Jag lärde att förstå er allt bättre, och i det fördolda uppväxte det inom mig, som var beslägtadt med er, allt friskare och kraftigare. Det inflytande, som ni aldrig kunnat få på Euphrosyne Rosenstolpes själsutveckling, utöfvade ni på min, utan att ni sjelf anade det, och det under den tid, som ni bestämt för min profning af ert anbud.

Edelsköld teg ännu, men ur hans på Amelie fästade blick talade varm beundran och innerlig ömhet, men på samma gång djup bestörtning. Hon förstod honom och rodnade lätt, då han omsider frågade.

— Hvarför dolde ni för mig den underström, som gick under ert väsendes, i sällskapslifvet flärdfullt skimmerglittrande, yta? Och hvarför fick jag aldrig ana, att jag var något för er?

— Ni glömmet, att en sådan omgestaltning i en människas inre måste försiggå tyst och omärkligt, om den skall blifva genomgripande — att, när sådana känslor, som jag antydt, uppspira ur själens djup, de framför allt kräfva skugga och skydd mot kalla vindar. Blygsamheten är

för kvinnan mer än en pligt — den är ett behof. Och dessutom, när den tid kom, då längtan efter att tala förtroligt med er bemäktigat sig mig, hade ni dragit er tillbaka, liksom misströstande att finna i mig hvad ni väntat.

— Och nu? frågade Edelsköld, och med andlös uppmärksamhet väntade han svaret.

— Nu har jag talat med en öppenhet, som ej rätt väl öfverensstämmer med konvensansens regler för ett fall som detta, sade Amelie, i det hon log ett gåtligt leende, — och ni skall måhända anse mig konsiderationslös och okvinlig. Men ser ni, baron Edelsköld, efter långa, dystra dagars och sömnlösa natters inre strider har jag beslutat att låta er veta, hvad följderna blifvit af att, trots det otvetydiga afslag jag en gång gaf er, ni tillkämpade er personlighet ett rum i mina framtidsdrömmars perspektiv — af att ni kom och ingrep i min själsutveckling och gjorde er till föremål för min fantasi och min småningom vaknande känslas starkaste lifsyttningar. Men sedan jag sagt er detta, frikallar jag er från löftet, som ni en gång gaf mig. Här har ni ringen, hvori ni låtit inrista: »Den sjetta augusti 1873» — och i öfvermorgon, då jemt tvenne år ha förflutit, sedan jag mottog detta tecken till er tro på er kärleks oföränderlighet, slipper ni att göra mig några ursäkter eller vädja till mitt ädelmod.

Amelie Ekstjerna steg upp och räckte till den redan framför henne stående Ragnar Edelsköld en ring, uti hvilken var infattad en diamant af det renaste vatten. Hon var blek, men öfver de sköna dragen låg ett drag af lugn kraft, och hennes hållning hade något af en drottningens majestät.

— Jag skattar mig lycklig, sade Edelsköld

med en afböjande åtbörd, — att ni ansett mig värdig denna förklaring. Ringen måste ni behålla, åtminstone tills ni på Åkersnäs i öfvermorgon afgjort öfver mitt och ert eget öde. Men låt mig emellertid försäkra er, att ni aldrig synts mig ädlare, mera sant kvinlig än i detta afvikande från konvenansens slentrian, i detta högsinta afslöjande af hvad som försiggått i ert inres verld, dit aldrig förr min blick mäktat tränga. Och om ni — —

Längre hann ej Edelsköld, ty fru Rosenstolpe hade oförmärkt nalkats dem och sade icke utan en viss skärpa:

— För det fall, att herrskapet i dag ej ämnar sysselsätta sig uteslutande med hvarandra, vill jag nämna, att båtarne äro färdiga för utfärden på sjön, som baron sjelf anordnat. Det flägtar derute, så att man der kan få svalka för vissa heta känslor, om det skulle behövas, och vägorna taga sig riktigt poetiskt ut i solnedgången.

V.

Gästerna hade rest, och Edelsköld satt i sitt rum med ett försegladt bref i handen, som han sjelf skrifvit. Han bröt det, och ett eget leende krusade hans läppar, då han började läsa det. Skrifvelsen lydde sålunda:

»Broder Claës!»

Mins du ännu vårt egendomliga samtal i Marstrands Alphydda för tvenne år tillbaka? Jag

kom för att förtro dig, huru jag omsider lärt känna den makt, hvarom skalder kvädit under årtusenden, att jag förföljdes dag och natt af en kvinnas bild, att mitt hjerta slog häftigt i hennes närhet, och att jag till och med ertappat min hand i en darning, som skulle varit otänkbar under normala förhållanden. Du förvånade mig genom påståendet, att den känsla, som bemäktigat sig mig, icke var den, som för en man af min ålder och mitt skaplygne skulle bli för det yttre och inre lifvet af någon afgörande betydelse. Och du sade att, om jag förenade mitt öde med Amelie Ekstjernas, skulle jag snart komma att inse detta, emedan de beröringspunkter och den själsfrändskap, som utgöra villkoren för böjelsens utveckling till kärlek, här saknades. Att söka öfvertyga dig om motsatsen var fåfängt, huru lifligt jag än framhöll, att icke ens det afslag, hon gifvit mig, förmått mig att afstå från mina förhoppningar, utan att jag, viss om min kärleks oföränderlighet, förklarar att, om hon ej vore gift efter tvenne års förlopp, jag åter skulle begära hennes hand. Men nog trodde jag, att din verldskänedom och din skarpa psykologiska blick svikit dig den gången, och gerna gick jag in på ditt förslag, att jag vid den tidpunkten skulle underrätta dig om hvilkendera af oss, som haft rätt.

Och ärligt vill jag redogöra för dig, huru förhållandena gestaltat sig.

Då jag lärde närmare känna den tjusande Amelie Ekstjerna, blef det klart för mig, att mycket — oändligt mycket, som för mig var af hög betydelse, var främmande eller likgiltigt för henne — att det lif, hon förde, var så uteslutande bestämdt af fåfängans och njutningslyst-

nadens omätliga kraf, att de ädlare anlag och böjelser, som måhända slumrade inom henne, icke fingo tillfälle att vakna. Jag försökte att väcka dem — men märkligt nog med ringa framgång. Hos henne liksom hos många andra unga damer har jag iakttagit ett allherskande begär efter beundran i stället för sträfvande efter andlig utveckling och fullkomnande. Det tyckes, som ansåge de för ett majestätsbrott, att man, i stället för att i dem se idealer, hänvisar dem till vägen, som leder mot fullkomlighetens höjd. De vilja dyrkas, och de förtörnas öfver den svagaste erinran om, att de ej äro gudinnor eller ens englar. De älska ungdomsförströelsens fjärlslif och glömma, att för dessa den obevekliga tiden utstakat tränga gränser, och att de böra hängifva sig åt andra sträfvanden än den sorgligt sjelfviska jagten efter tomma nöjen och tillfällen att smickras och afgudas, om de vilja göra sig sjelfva och sina närmaste verkligt lyckliga.

Min böjelse för Amelie Ekstjerna och min öfvertygelse, att hon tillhörde den klass af kvinnor, hvarom jag talat här, kämpade länge mot hvarandra. Hon är en firad salongsdrottning, som förvrider hufvudena på skaror af »epousörer» — af män, hvilka klappa på familjelifvets port, när ungtkarlslifvets förhållanden af en eller annan orsak blifvit dem obehagliga. Det är, som lefde hon blott för att beundras, göra eröfringar, lysa och njuta af allt hvad det högre sällskapslifvet erbjuder den ytligt uppfostrade kvinnan. Men oberäknadt, att hon således visat sig vara helt annan, än jag trodde, då jag först hembar henne min hyllning i Marstrand, har intet — undantagandes ett löst rykte, hvars ursprung jag snart upptäckte — gifvit mig anledning att tro på

några varmare känslor hos henne för mig, och jag har allt mer och mer aflägsnat mig från henne. Då jag om några dagar pro forma förnyar mitt anbud, skall hon säkerligen småle mot mig med en furstinnas värdighet och till tecken, att Ragnar Edelsköld ej är den man, för hvilken hon vill försaka sin frihet, återgifva mig den ring, som jag lemnade henne i Marstrand.

Och då — sedan detta är gjordt, är det ju tid för mig att välja mig en maka efter mitt sinne. Alla mina vänner säga det, och öfverste Silfverkrans, som omfattar mig med en faders kärlek, yrkar ifrigt derpå. Han skulle gerna sett, att mitt val fallit på hans unga fränka Euphrosyne Rosenstolpe, och om hon varit anorlunda — t. ex. sådan som en viss Agnes Villner — skulle jag sannolikt efterkommit hans önskan.

Denna unga flicka tillhör icke de njutande, utan de arbetande kvinnornas klass, men i bildning är hon de förra ingalunda underlägsen. Då jag lärde känna henne, bodde hon med sin sjukliga mor i en vindskupa och arbetade strängt för deras lifsuppehälle, meddelande språkundervisning i flera ansedda stockholms-familjer. I skönhet och intelligens är hon jemförlig med Amelie Ekstjerna, men hon äger dessutom en poetisk uppfattning af det yttre och inre lifvets företeelser, en friskhet i sinnet, en kraft och ädelhet i viljan, förenade med ett okonstladt, nästan underbart behag, som måste anslå dem, hvilka tröttnat vid salongernas inlärda, enformiga »grace.» Aldrig framträda hos henne dessa anspråk på afgudande, som äfven der de visa sig hos de mest intagande verka så starkt afkylande, och

sig sjelf tycks hon glömma helt och hållet för samtalsämnets intresse. Med hjertats hela värma och ungdomlig hänförelse omfattar hon allt hvad som är stort och skönt, och der det gäller pligt-uppfyllelse och försakelse, sviker hon aldrig.

Man skulle kalla mitt giftermål med denna unga flicka, lärarinna för kammarherre Gyllenfälts döttrar på Thorsvik, för en dåraktig mésallians — en romanesk nyck, föga värdig min ålder och mitt sunda förstånd. Men detta bekymrar mig föga; hvarken hennes beroende samhällsställning eller hennes brist på anor betyda något i denna fråga, så framt jag älskar henne, och hon älskar mig.

Men är den känsla, som drager mig till Agnes Villner, verklig kärlek, har jag frågat mig sjelf mången gång. Jag har blifvit misstrogen i ämnet, sedan min böjelse för Amelie Ekstjerna småningom dunstat bort, och jag nu med lugn kan tänka på, att vi ej mera skola vara något för hvarandra. Dessa en varmare känslas symtomter, som jag erfar i Agnes närhet, äro ju de samma, som utmärkt förtjunsningsperioden i Marstrand, och de båda måhända icke något vidare. Dock stundom förekommer det mig, som hade denna nya känsla gripit djupare in i mitt själslif, som slingrade den sig kring mitt väsendes rötter. Der Agnes är, sluter all min uppmärksamhet sig till henne — jag ser och hör blott henne. Och dock är det stundom, som om Amelies bild, sådan hon föresväfvade mig ständigt under den tid hon var mig kär, ställer sig emellan mig och Agnes, eller som om den småningom utträngde eller utplånade Agnes', aldeles såsom den ena bilden uttränger den andra i dissolving views.

Förstår du detta? Och förstår du äfven, att Agnes' bild ofta på samma sätt uttränges Amelies?

Och Agnes — älskar hon mig? Har hon för mig ett ord, en blick af varmare eller mera enskildt slag, än dem, hon har för andra? Aldrig! Det är som förskansade hon sig mot mig och alla andra, som vilja vinna hennes förtroende och tillgifvenhet, med mod och tapperhet, som såge hon i oss idel fiender. Det tycks äfven som omgifve ett visst hemlighetsfullt töcken både hennes och hennes moders förflutna lif, ehuru det nyligen lyckats mig att af henne erhålla några upplysningar derom. Men när hon gaf dem, så förekom det som en stor eftergift — som hon tyckte, att jag toge mig en alltför stor frihet, då jag efter så pass lång bekantskap med henne ville blicka in i hennes förhållanden

Och äfven om jag begärde hennes hand och erhöle den — kunde jag vara säker på att hennes hjerta kom att tillhöra mig? Hon förtrodde mig, att armodets börda föreföll henne blytung, att det arbete för hennes och hennes moders lifsuppehälle, hvartill förhållandena dömt henne, hindrat henne att så utveckla sina själsförmögenheter, som hon velat, att tillfredsställa sin törst efter »de njutningar en långt framskriden kultur skänker menniskoanden,» liksom dessa förhållanden göra, att hon ej får utföra barmhertighetens och välgörenhetens värf. Om hon utan att älska mig samtyckte att blifva min maka för att försättas i lefnadsvilkor, som synas henne så afundsvärda! Hvilken förödmjukelse!

Du förvånas måhända öfver att jag kan försätta såsom möjlig en sådan beräkning hos den flicka, som står för mig i en idealisk ljusglans, och att jag sjelf kan rasonera så lugnt

och betänksamt i dessa ämnen, som om de rörde någon annan, alldeles tvärtemot hvad förhållandet är med romanheltarne, hos hvilka lidelsen framträder såsom en oemotståndlig naturkraft. Jag lärde aldrig att känna kärlekens patos såsom allbetvingande, såsom dels kväfvande och dels tagande i sin tjänst själens förmögenheter, och dock tror jag, att det spelat och ännu spelar sin rol i mitt lif. Beror detta på min egendomliga själsbeskaffenhet eller på att jag inträdt i reflexionens och lemnat impulsens ålder bakom mig, innan jag började att älska. Eller teckna romanförfattarne icke efter naturen, utan lemna oss konventionela, på fri hand uppgjorda skildringar af själslifvets märkligaste företeelser och af de handlingar, som stämplas af dessa?

Och nu farväl! Nästa gång jag skrifver till dig, vet jag troligen hvad jag vill och hvad jag har att hoppas.

Din trofast tillgifne

Ragnar Edelsköld.»

Efter att ha genomläst detta till hofrättsrådet Claës von Arnfels adresserade bref, som han ämnat afsända följande morgon antände han det. Tankspridd såg han, huru hastigt eldslågan flöt öfver papperet, och huru askan nedföll bredvid en halfrökt cigarr på det lilla fatet på skrifbordet. Han steg upp och gick fram och tillbaka i rummet, ett rof för underliga tankar och känslor.

— En härlig kvinna är hon dock, denna Amelie Ekstjerna! utropade han plötsligt. — Huru har jag så länge kunnat vara blind för hvad som rörde sig i denna storslagna själ? Hvarför har jag ej anat något med mig beslägtadt innanför hennes väsendes yta, som bländade verlden — denna så kallade stora värld, hvori hon herskade

som en drottning? Dock, det var en tid, då jag gjorde det, men småningom bortdogo dessa föreställningar, och jag upphörde att i henne se den, som skulle gifva verklighetens form och färg åt de dunkla, sväfvande aningarna om framtidssällhet. Hur skön stod hon ej under den kungliga ekens krona, när hon, besegrande alla för henne så naturliga betänkligheter, omsider lät mig veta hvad hon var och hvad jag var för henne — och dock löste mig från det löfte, jag en gång gifvit henne, genom att räcka mig tecknet dertill!

Han gick tyst några slag fram och tillbaka. Tankfull, nästan sorgsen stannade han omsider och sade halfhögt:

— Och Agnes!

Han gick bort till fönstret, drog upp gardinen och såg ut öfver park och sjö, som togo sig präktigt ut, öfvergjutna som de voro af fullmånsens rika glans. Längre stod han der drömmande, som sökte han fåfängt att reda de stridiga tankar och känslor, hvilka störtade sig på honom, tillräckligt för att göra det klart för sig, huru han borde handla. Slutligen sade han:

— Jag vill återse henne dessförinnan. Är hon hvad hon syntes mig vara i dag — lika främmande för mig som för hvarje annan, som fångslas af hennes ögas underbara glans, af det veka, halft sydländska behaget i hennes väsende, så är det bäst att ju förr ju hellre resa en öfverstiglig skiljemur mellan mig och henne.

VI.

— Riktigt söta flickor de der små fröknarna Gyllenfält! sade öfverste Silfverkrans följande dag, under det han vandrade i Bokeröds ståtliga park med sin systerdotter. — Ack, om lilla Euphrosyne liknade dem något — om hon finge något af deras naturfriska, behagliga väsende och lade bort att bråka med tillgjorda imitationer af stora verdens manér, med hvilka hon ändå aldrig kommer till rätta! Och hvad jag gerna skulle vilja se hos henne deras hjertegodhet! — ja, du tar ju icke illa upp, att jag säger det rent ut — jag, som vill er begge så innerligt väl.

Fru Rosenstolpe, som kände sig ytterst obehagligt öfverraskad af dessa den rike slägtingens ord, ville begagna sig af denna stämning för att pressa fram några tårar, som skulle göra god effekt. Men huru hon än ansträngde sig härutinnan, hann hon ej längre, än att näsan blef röd och ansigtet vanställdt af grimaser, under det att ögonen förblefvo torra. Och när så förhöll sig, ansåg hon klokast att låta dervid bero.

— Käre morbror, du har blifvit annorlunda emot oss, än du var förr, jemrade hon sig på det mest bevekande sätt, som stod i hennes makt.

— Någon måste ha trängt sig mellan barken och trädet — mellan dig och dina närmaste slägtingar — nej, dina enda. Annars kunde icke en man med din säkra blick och din bildning så illa uppfatta det fina och nobla i Euphrosynes väsende.

— Fina och nobla! — hon rynkar på näsan, då hon kommer in med mig i en af de stugor, der mina underhafvande bo. Jag mär-

ker det nog, fast meningen är, att jag inte skulle se det, liksom jag observerat, huru hjertlost hon bemött tjenstfolket, sedan hon tröttnat vid den vänlighet, hon bestod dem de första åtta dagarna. Och jag såg en gång, huru hon gaf sin kammarjungfru en örfil, så att den stackars flickan höll på att ramla omkull, och jag märkte igår, huru hon gjorde en riktig grimas åt fröken Villner — och det i flera personers närvaro.

— Ser du, morbror lille, en flicka så fint och komfortabelt uppfostrad som min Euphrosyne kan väl icke känna sig riktigt å son aise, när hon kommer in i en kvaf och ruskig bondstuga, och att komma i beröring med folket här på godset lämpar sig väl icke för en flicka med så hög bildning och poetisk stämning som hon. Och hvad angår Charlotte, så är hon så oefterrättlig och går så i drömmar — i giftastankar tror jag — att en liten väckelse, som min originela dotter gifvit henne, varit riktigt på sitt ställe — ja, en verklig välsignelse för en domestik, som glömmar och konfunderar sig. Hvad slutligen beträffar Thorsviksguvernanten, så betyder väl den grimasen, som gjordes åt henne, icke så särdeles mycket, utan den liksom örfilen, som väckte Charlotte ur hennes drömmeri, visa bara, att Euphrosyne ännu är ett barn, aldeles som du vill, att hon skall vara så länge som möjligt. För öfrigt tål nog fröken Villner allt hvad hon får, ty den nippetippan är oerhördt kokett, och det sätt, hvarpå hon i går lade ut sina nät både för kapten Mannerhjerta och löjtnant Gyllenfält och det såväl till vatten som till lands, var — —

— Nej, håll nu — jag vill icke höra ett enda ondt ord om den flickan, som jag värderar

högre för hvar gång jag ser henne, sade öfversten tvärt. — Både Gyllenfält och hans fru tycka, att fröken Ulfkröna sökt upp en verklig skatt åt dem, och flickorna hålla af henne såsom en äldre syster; det vet jag aldeles bestämdt. Och långtifrån att kokettera för någon, så håller hon sine beundrare utanför bestämda gränser; det har jag både sjelf sett och hört dem säga.

— Vål vore, om hon handlat så klokt, ty några allvarliga afsigter kan en flicka i hennes ställning icke räkna på, sade fru Rosenstolpe. — Icke ens en flicka tillhörande de bästa kretsar kan alltid tryggt lita på att den hyllning, som hembäres henne, är af det veritabla slag, som hon förtjenar. Så har denne baron Edelsköld, som morbror svärmar så för och som Rosenstolpe och jag visat så mycket förtroende, efter att ha i åratal på det eklatantaste slagit sig ut för Euphrosyne, så att hela Stockholm ansett dem såsom förlofvade, dragit sig tillbaka och väntat sig åt annat håll. I går hade han ögon blott för Amelie Ekstjerna, och efter middagen kom jag i lagom tid och afbröt en öm tète-à-tète mellan dem. Jag behöfver väl icke fästa morbrors uppmärksamhet på det upprörande nedriga af en man vid hans år att söka väcka varmare känslor i Euphrosynes oskyldiga barnahjerta, och att så föreha tidsfördrifskurtis på andra håll, såsom t. ex. på Thorsvik, och så förlofva sig ett, tu, tre med den inbitna koketten Amelie Ekstjerna. Ty förlofvade äro de — det såg jag nog till min fasa; och det var till och med fråga om ett slags ringvexling, när jag stod bakom det såta paret, om jag icke allt för mycket be-
drar mig.

— Tyst, Marianne! sade den gamle öfversten med ovanlig skärpa. — För spioneri och skvaler har Bokeröd ej hittills varit skådeplats — åtminstone icke i min tid, och det skall ej heller bli det, så länge jag är herre här. Det var jag, som bad Edelsköld närma sig din dotter i hopp, att han skulle kunna inverka fördelaktigt på hennes själsutveckling, och jag vet, att han samtalade med henne blott för att göra mig till viljes. Dina antydningar om att han skulle förgått sig på något sätt mot Agnes, som du själf icke kan tåla, föraktar jag, och det skulle han själf gjort, om de nått hans öra. Och har han verkligen beslutat sig för att förena sitt öde med Amelie Ekstjerna, så har han dertill full rätt, och jag önskar blott, att hon måtte vara honom värdig.

Efter att ha sagt dessa ord, inlät den gamle sig i ett samtal med förvaltaren, som kom honom till mötes för en vigtig angelägenhet.

Fru Rosenstolpes ögon sprutade eld, och kinderna glödde likt pioner, då hon fortsatte sin väg. Att hon, presidentskan Rosenstolpe, skulle höra sådant, var gräsligt! Vistandet på Bokeröd föreföll henne outhärdligt i detta ögonblick, och hon funderade på att resa med sin Euphrosyne till en «fashionabel» badort och stanna der, tills Stockholm åter blefve bebogigt. Men vid närmare eftersinnande föreföll det henne opolitiskt att lemna öfversten, innan hans vrede var blidkad, helst han hade mer än en gunstling, till hvars förmån han kunde skriva testamente, oafsedt den alltid hotande möjligheten, att han kunde göra ett sådant till förmån för välgörehetsinrättningar eller andra allmännyttiga ändamål. Och dessutom erinrade hon sig, att baron

von Berlow visat Euphrosyne hoppgivande uppmärksamhet. Åkersnäs kunde slås tillsammans med det angränsande Bokeröd — i sanning ingen dålig framtidsutsigt! Det gälde blott, att den nya bekantskapen kultiverades, och i denna väg var fru Rosenstolpe böjd för energiska mått och steg.

Och denna gång misstog sig icke den sangviniska frun i sina antaganden. Samtidigt med att hon gick in till sin dotter för att underrätta henne om att hon borde öfverflytta alla de ömma känslor, hon hyste för baron Edelsköld, på en annan baron, som säkerligen bättre förstod att uppskatta hennes värde, talade i kabinettet på Åkersnäs friherrinnan von Berlow med sin son, den magre, långnäsige och rödskäggige kammärjunkaren, sålunda:

— Det kan nästan tagas för afgjort, att Edelsköld och Amelie snart öfverraska världen genom att eklatera sin förlofning. Vi sågo litet hvar i går hvad som föregick, och fru Rosenstolpe och fröken Ulfkrona kommenterade den långa tête-à-tête på gräsplanen så högt, att modren måste ha hört det. Och när jag sonderade henne litet i ämnet, blef svaret ett «nej», som ej kunde betyda annat än «ja.» Och då nu denna utsigt försvunnit, tror jag, att vi böra lugnt finna oss i förhållandena och på annat håll se oss om efter ett konvenabelt parti. Om jag ej misstar mig, har du till och med redan gjort det.

— Jag, sade den unge baronen gäspande.

— Hur då, om jag får fråga?

— Tror du icke, att jag såg, huru träget du låg för ankar hos den lilla stockholmska Rosenstolpen, under det att Edelsköld satt och

lyssnade till vår ståtliga salongsdrottningens bedärande tal. Och det är verkligen icke illa uttänkt! betydligt efter föräldrarne och ännu mera efter öfversten, som redan är öfver sjuttio! Allt det der skulle komma dig väl till pass, helst ditt vistande i Stockholm och hvad du lagt ned i jorden slukat alla besparingar, som kunnat göras medan du var omyndig, så att du blott har kvar hvad du lagt ned i industriela företag och sjelfva fideikommisset.

— Det förstås, ljöd svaret, — men en person i min ställning får också göra afseende på sätt att skicka sig och utseende, oberäknadt hans egen smak. Icke finner jag något behagligt hos den pretentiösa flickungen, och hur tror mamma väl, att hon skall kunna taga sig ut i större sällskap, der jemförelser skulle komma bristerna att framsticka desto hjertare? Hon har ärfträtt mycket af sin kära mamma, som är en ytterst vulgär — ja, en verkligt komisk figur. Och dock lär denna unga stockholmsfröken för ett eller ett par år sedan tecknat sig till att bli något ännu värre — till något rent af opresentabelt.

— Ja, ser du, min käre Henrik, det är just detta, som gör mig mera hägad för saken. För jag henne hit, så tror jag mig om att educera henne så, att vi icke behöfva skämmas för henne, då det visat sig, att den der fransyska guvernanten förmått afslipa de värsta kantigheterna. Det fins unge ädlingar, som fått besluta sig för partier af vida värre slag — giftermål med dötrar i helt simpla familjer, der man skrapat ihop penningar tillräckligt för att hjälpa upp förstörda affärer. Så illa står det icke till för dig, men också är här gammal adel både på fädernet och

modernet, oberäknadt att fadern är hög embetsman.

— Det är sant — och, oss emellan sagdt, är jag trött vid att gå och fjeska för flickor utan att få se en skynt af ett gynsamtt resultat. Det är då ren otur, ty nog tror jag mig kunna mäta mig med de fleste af dem, som haft aldeles glupsk framgång såväl här i provinsen som i Stockholm och vid badorterna. Och ett vackert kapitaltillskott från käre svärfars sida skulle vara en magnifik sak i dessa tidernas trångmål. Jag kunde då slippa att söka hypotekslån för upptagandet af nya jordsträckor till åker och inköp af ångplog och tröskmaskin, och jag kunde dessutom reparera både stall och ladugårdsbyggnad, som äro så förfallna, att det är en riktig skam för en fideikommissarie — det inser mamma nog. Jag skall verkligen fundera på saken.

Friherrinnan, som ofta varit utsatt för påtryckningar af sin käre herr son afseende, att hon skulle understödja honom medelst egna kapitaltillgångar, sade lifligt:

— Fundera — säger du? Nej, smid, medan jernet är varmt — det är mitt råd. Nästa säsong komma helt visst många krokare att läggas ut för den guldfisken af stockholmsépousörer, som äro mindre difficila än du. Vindelheljelm, som står så högt hos modern, uppvaktar flickan så träget och så decideradt, att det ser ut, som han ämnade försöka sin tur med det första, och en stor fortyn vore det ju också för en stackars, skuldsatt kongl. sekter, om han ginge af med segern.

— Nå, då får jag väl gripa mig an, helst Bokeröd och Åkersnäs tillsammans skulle utgöra en riktigt ståtlig possession. Det var också det

jag tänkte i går, när jag började mina förarbeten, som icke blifvit helt och hållet fruktlösa, om jag såg rätt. Penningar äro hufvudsaken i våra dagar, och har man dem i öfverflöd, behöfver man icke genera hvarandra genom ständig samvaro.

VII.

— Låt mig slippa att spela krocket i dag, Ebba lilla! — en förständig man kan väl ha annat att tänka på än att leka med klubbor och klot.

Så talade löjtnant Kasper Gyllenfält, der han tagit plats på den mest romantiskt belägna hvilosoffan i Thorsviks park, obevekligt afvisande systrarnas anhållan, att han skulle följa dem till krocketplanen. Så snart de aflägsnat sig, kastade han bort den bok, hvori han låtsat studera, och vildt stirrande bort öfver sjön satt han försänkt i bittra, smärtsamma tankar. Den fordom så hurtige och lefnadsfriske martissonen led af något, som folk af öfvervägande praktisk riktning räknar bland barnsjukdomarnes antal, men som eljest hedras med titeln: den första kärleken.

Symptomerna funnos der alla. Den hederlige ynglingen använde på sin klädsel lika mycken tid och omsorg som den behagsjukaste hoffröken använder på sin, och dock vandrade han tidigt och sent omkring i den närbelägna skogens svårtillgängligaste och dystraste trakter till

stor skada för sina stöflar och de plagg, som vidtaga der dessa upphöra att visa sig. Stundtals ådagalade han en tankspriddhet, som skulle ha anstått såväl poeter som professorer i matematik, och — hvad som mest betydde — han började fuska i de förres yrke med en ifver, som varit värd en bättre sak. Märkvärdigt nog anade hvarken hans närmaste eller föremålet för hans ömma låga hvad som stod på, och icke ens den skarpsynta fröken Ulfkrona hade kommit underfund med arten af denna själsglöd, som genomskimrade hela hans väsende och kom honom att synas så «konstig.» Hans systrar och Agnes skämtade glädt öfver hans «sjukliga sentimentalitet», sedan de förvissat sig, att ingen yttre olyckshändelse drabbat honom, och dermed måste den förälskade ungersvennen låta sig nöja.

På sista tiden hade den uppmärksamhet, baron Edelsköld visat föremålet för hans dagliga och nattliga drömmar, uppdrifvit hans hjertas låga till en vådlig höjd. Då dertill kom kapten Mannerhjertas naiva och obegränsade hyllning, som hembars åt detta föremål — enligt hvad redan blifvit antydt i det föregående — på öfverste Silfverkrans' bjudning, kunde löjtnant Kasper icke längre sluta sina känslor inom sitt bröst, hvilket de hotade att spränga, enligt hvad han försäkrade sjöjungfrur och skogsrän på sina ensliga promenader.

Sedan hans systrar begifvit sig till den kära krocketplanen, hade han suttit och rufvat öfver sina sorgliga tankar väl en half timma. Men plötsligt nådde ljudet af lätta steg hans öra. «Det är hon», suckade han och gick upp för att möta Agnes, som kom med sitt broderi att slå sig ned på sin favoritplats i närheten.

— Fröken Agnes! sade han, då han gått några steg vid hennes sida.

— Löjtnant Kasper! sade hon nästan lika melankoliskt som han.

Hon satte sig i skuggan af en präktig bok och började att arbeta, som det tycktes lika ostörd och obesvärad af hans närvaro, som om han varit en af fåglarna, hvilka byggt sitt bo på dess grenar.

— Fröken Agnes, sade han slutligen, — denna förfärliga flit kan göra mig förtviflad. Ni vurmar då verkligen för dessa eviga broderier?

— Äro broderierna eviga, så är min flit icke stor, invände Agnes leende.

— Grymma! har ni då ingen aning om, huru plågsamt det är, att era ögon alltid äro fästade på dessa arbeten, som skola tillhöra andra än mig.

— Jag trodde, att ni icke tyckte om «tapisseriarbetade saker», såsom ni kallar dem — att ni undanbedt er alla sådana julgåfvor.

— Af er hade jag ändå icke fått någon. Men sluta då en gång! Jag blir nervös af att sitta och stirra på dessa små fingrars oupphörliga rörelser.

— Se då åt ett annat håll, sade Agnes godmodigt.

— Den som det kunde! ljöd svaret, beledsagadt af en suck så djup, att den skulle väckt uppmärksamhet hos hvarje annan än den, som kände den unge löjtnantens sed att uttrycka sina känslor.

Han märkte emellertid, att Agnes var ovanligt allvarlig, nästan dyster till sinnes. Hur skulle han tolka detta?

— Om några dagar, sade han — reser jag bort

— jag vet ej hvart. Andra skola komma — skola söka en blick, ett ord af ljuf förhoppning. Kapten Mannerhjerta — O Agnes, ni förstår mig!

— Icke alls, sade Agnes nu verkligen bestört.
— Mår ni illa, löjtnant Kasper? Det är varmt — ni talar osammanhängande — —

— Nåväl, jag skall tala fullkomligt klart.
Älskar ni kapten Mannerhjerta?

— Huru kan en herre vara så der nyfiken?
Det anses ju såsom gamla damers skötesynd?

— Älskar ni honom? Mitt väl och ve bero kanske derpå. Jag vet, att han kommer med det snaraste hit för att låta er afgöra hans öde.

— Det är i sanning en pålitlig förtrogen, han valt, om ni har det ur första hand, och ni kan säga honom, att han må bespara sig besväret att komma hit, om det sker i detta syfte.

— O Agnes, är det ert allvar?

— Fullkomligt.

— Låt mig då tala för en annan — för mig sjelf! Ack, jag vet, att ni icke gifvit mig orsak att hoppas. Jag har behandlats med obarmhertig njugghet, då strålande leenden och ord fulla af den ljufvaste huldhet slösats på så många andra, som ej förstå värdet deraf — på fattiga gummor — på flickorna i er aftonskola — på kringvandrande krymplingar — på — —

— Ställ icke, sade Agnes lugnt, — mig till ansvar för hvad som är omedvetet — för hvad som är det naturliga uttrycket för min sinnesstämning. Ett råd vill jag för öfrigt ge er, löjtnant Kasper. Behaga blickar och leenden er, så njut af dem i tysthet, men fordra dem icke, när de uteblifva, ty de komma ej på befallning eller beställning. Och hvad ord angår, så ha vi

samtalat tillräckligt för att finna, huru svårt vi ha att förstå hvarandra.

— Men förstår ni er sjelf, Agnes? — Vet ni så säkert, om icke på er själs djup en känsla lever, som är egnad mig — som, huru omärklig den än är, skulle bringas till brådmognad af smärtans eld — om — — om

— Om ni vände er till en annan, sade Agnes med ett fint leende. — O, hvad I liknen hvarandra, I skapelsens herrar, som, när I fån en nyck, ett infall — en vurm —

— En känsla lika oförgänglig som brinnande — en lidelse — en —

— Nåväl, om ni gripas, eller tron er gripas af något sådant, ansen I det såsom en omöjlighet eller åtminstone som en obillighet, en orättvisa, att icke föremålet för er vurm i sin ordning börjar vurma för er.

— Ni är obarmhertig, fröken Agnes; är det möjligt att *ni* kan vara det?

— Tro det gerna, löjtnant Gyllenfält! — tro mig om all möjlig elakhet, om detta kan kureras er. Ser ni, jag känner mig så lycklig i era föräldrars hus, och jag håller af era systrar, som om de voro mina egna. Och som min mor dessutom funnit ett hem i prestgården, önskar jag blott att få stanna kvar här ännu ett år, såsom era föräldrar föreslagit. Men huru skulle jag kunna begagna mig af ett förtroende, som jag uppskattar så högt, om ni fortfar att egna mig en uppmärksamhet, som plågar mig af flera skäl? Vill ni, att jag skall söka mig en plats annorstädes? På er beror det, såsom ni ock sjelf måste inse.

Den enkelhet och det allvar, som stämplade detta vädjande till den unge officerens bättre

känslor, förfelade icke sin verkan. Han betvang den smärta, som fyllde hans inre, och sade:

— Ni skall icke mer klaga öfver mig, fröken Agnes — jag skall icke längre störa er genom min dårskap. Lofva mig blott, att ni icke härmas på mig. Jag reser snart och helsar på hos våra släktingar i Södermanland, och när jag kommer åter, skall ni vara nöjd med mig. Räck mig blott er hand till tecken, att ni ej vredgas på den arme, som vågat hoppas.

Agnes stannade och räckte honom vänligt handen. Ynglingen fattade den, men upprörd som han ännu var af sin känslostorm höll han den länge i sin, under det att hans glödande blick hvilade på hennes sköna anlete. Hastigt sökte hon slita handen ur hans, men innan det lyckats, hade kyssar brunnit på den, och ett: «Du är dock min evigt älskadel!» ljudit för hennes öron. Derefter flydde han, liksom bortjagad af den harm, som blixtrade i den unga flickans vanligen så milda ögon.

Då hördes ett ljud af annalkande steg, och Agnes vände sig hastigt för att se framför sig baron Ragnar Edelsköld. Hans blick var allvarlig och betydelsefull, och något i hans ansigtsuttryck vittnade om att han varit åskådare af det egendomliga afskedet mellan henne och löjtnant Gyllenfält; men icke ett ord tillkännagaf detta. Agnes skulle dock sett det gerna, emedan ett tillfälle till förklaring sålunda hade beredts henne. Såsom nu var, ville hon ej nedlåta sig till en belysning af ett uppträde, som dock var egnadt att sprida ett falskt sken öfver hennes förhållande till hennes elevs bror. Hon ville det så mycket mindre, som det fans i baron Edelskölds uppförande mot henne åtskilligt, som djupt sårade henne.

Han hade såväl denna sommar som den föregående närmat sig henne på ett sätt, som väl kunnat gifva anledning till de funderingar rörande hennes framtid, hvilka fröken Justina och fru Gyllenfält icke förstått att dölja så, att ej en och annan vink rörande saken nått Agnes öron. Ja, han hade gång på gång talat till henne med en innerlighet i tonfallet, en värme i ord och blick, som väckt förrädiska rosor på hennes fina kinder till lif — han hade enträget sökt vinna hennes förtroende i ämnen, som hon ej gerna vidrörde, och det på grund af sitt varma deltagande för hennes person, och hade klagat öfver den förbehållsamhet och den köld, hon visat honom. Och i går — kort efter det han aflockat henne ett förtroende, som hon ej ens gifvit medlemmarne i den familj, af hvilken hon rönt så mycken hjertlighet — i går hade han ej haft ett ord för henne på öfverste Silfverkrans' middagsbjudning, upptagen som han var af den stolta stockholmsskönheten fröken Ekstjerna.

Tyst grubblande på allt detta gick Agnes vid hans sida och hörde knappt på, huru Edelsköld berättade, att han blifvit af betjenten hänvisad till parken, der han skulle finna herrskapet, men att han dittills ej lyckats råka någon annan än fröken Villner. En paus uppstod, och han sade omsider:

— Löjtnant Gyllenfält är en mycket älskvärd, ung man — skada blott, att han varit så tankspridd på den sista tiden! — Jag hade verkligen svårt nog att få honom att svara ett förnuftigt ord i går under båt färden, och jag började verkligen frukta, att denna hans sinnesfrånvaro i ett gladt sällskap hade någon betänklighetsförklaringsgrund. Och nu — —

Men nu hade Agnes föresatt sig att ej låta baronen affordra sig någon förklaring. Hvem var han, denne man, som tilltrorde sig rättighet att blanda sig i hennes görande och låtande — att skaffa sig reda på hennes personliga förhållanden, hennes tankar och förhoppningar, för att sedan bli henne på en gång främmande och blott hafva ögon och öron för den, som stod så högt öfver henne, att en jemförelse, en täflan med denna vore en galenskap för guvernanten på Thorsvik? Och hon hade dessutom hört fröken Justina tala om «ömma ord», som fru Rosenstolpe uppsnappat, då hon med karaktäristisk påflugenhets nalkades det ståtliga paret, och till och med om ett slags ringvexling, som skulle försiggått under den stora eken bakom guldregns-träden och akaciorna. Det lät nu visserligen öfverdrifvet och litet fabelaktigt — men någon grund fans säkerligen för de begge skarptungade damernas historier, och Agnes var icke den, som passade till lekboll för en förnäm herre på hans lediga stunder. Så tänkte den unga flickan, och när Edelsköld hann till sitt «Och nu — —» afbröt hon honom med denna ädla värdighet i ton och hållning, som han kände så väl, i det hon sade:

-- Jag undrar om icke baron sjelf är tank-spridd, då ni förirrar er till småprat rörande er nästas sinnesbeskaffenhet och vågade funderingar rörande saker, med hvilka hvarken ni eller jag ha något att göra. Om jag förmåts att lemna onödiga upplysningar om mig sjelf och mina förhållanden, som ju på det hela taget icke böra kunna vara af vigt eller intresse för er, så kan ni icke deraf sluta, att jag skulle vara villig att bistå er för det fall, att ni skulle vilja göra nå-

gon medlem af den familj, hos hvilken jag vistas, till föremål för edra psykologiska studier.

Förvånad såg Edelsköld på Agnes. Hvad betydde den svagt maskerade bitterheten i dessa ord? Var denne pojke, som nyss blifvit satt i tillfälle att lysa i sin löjtnantsuniform, så dyrbar för henne, att en löst utkastad och — han medgaf det inom sig — svagt formulerad anmärkning mot honom skulle framkalla denna tillrättavisning? Hvad han sett — hvad han hört, då han kom till Agnes favoritplats i parken, kunde efter detta ej tolkas mer än på ett sätt. Klarare än förut insåg han sin pligt att på fullt allvar förnya sin anhållan om Amelie Ekstjernas hand, och hans förmodan att vinna hennes samtycke antog en förhoppnings gestalt. Derpå tänkte han, när Agnes och han omsider sammanträffade med kammarherren, som under rättad om baronens ankomst gått ut att söka upp honom.

Baron Edelsköld dröjde ej länge på Thorsvik. Men redan innan han aflägsnade sig, hade Agnes gått till prestgården, för att hos den älskade modern söka tröst och klarhet för det af blytunga bekymmer, af djup förödmjukelse och plågsam tvekan tryckta sinnet. Men denna gång lyckades det ej fru Villner att bringa det i jämvigt. Och länge sedan alla Thorsviks öfriga inbyggare gått till hvila, satt Agnes med det utslagna, mörka håret böljande öfver den hvita peignoiren och såg ut öfver den månbeklänsta slätten, der allt låg i fridfull ro, under det hennes vilja kämpade en hård strid mot rastlösa tankar, mot känslor fulla af en egen, trotsig kraft. Huru mycken glädje hade väl lifvet bjudit henne? — huru mörknade icke allt nu omkring henne, då hon bör-

jat hoppas — då hon gladt sig öfver de vänner, hon trodde sig ha vunnit!

Huru skulle hon kunna stanna på Thorsvik, då löjtnant Kaspers dåraktiga bøjelse för henne antog en så häftig karaktär? Hvad skulle man tro om henne? Skulle det ej heta, att hennes behagsjuka väckt eller stegrat den? Och om han vistades längre tid fjerran från fädernehemmet, der han var så högt älskad, skulle man då ej börja afsky henne, som var orsaken dertill?

Och han, som förstrött sig med att tillskansa sig hennes förtroende — hennes bästa och ädlaste känslor för att sedan ej mer fråga efter henne än en annan leksak, då den drottninglika hufvudstadsskönheten kom och åter drog honom inom sin trollkrets! Hon skulle söka att glömma honom — hon skulle slita honom ur sitt hjerta. Men ack! — kunde hon det, utan att detta hjerta äfven sönderlets? Hon *måste* det — äfven om hennes lefnadshimmel alltjemt betäcktes af moln; hon måste nöja sig med hoppet, att något af dessa skulle äga »silfverkant», såsom så många före henne fått det.

VIII.

— Då onkel nu vet allt, sade Ragnar Edelsköld till öfverste Silfverkrans, — så väntar jag en lyckönskan — en välsignelse öfver henne, som är min trolofvade, och mig.

— Du vet väl, svarade den gamle, liksom betvingande en här af sorgsna tankar, — att jag af allt hjerta deltagar i hvad som rör dig och önskar dig den rikaste sällhet, som det står i kvinnans makt att bereda åt en varmhjertad, trofast make. Men jag känner så föga den, som du utsett till din brud, och det förekommer mig, som skulle jag aldrig komma att känna henne närmare. Detta smärtar mig, ty när jag tänkt mig din maka, har jag förestält mig henne såsom min dotter.

Den gode öfversten tryckte Edelskölds hand med värma och gick snart in i sitt rum. Han ville ej låta honom ana hvarken de förhoppningar, han hyst, eller de dystra aningar, som nu trängde sig på honom. Och baronen hade allt för mycket att tänka på, sedan hans lefnadsöde blifvit afgjort på ett så oförutsedt sätt, för att han skulle kunna egna någon närmare uppmärksamhet åt sin gamle väns sinnesstämning, huru hjertligt tillgifven han än var honom.

Samfärdseln mellan Bokeröd och Åkersnäs var naturligtvis mycket liflig under de åtta dagar, friherrinnan Ekstjerna och hennes dotter dröjde kvar. Men när de återvändt till hufvudstaden och baron Edelsköld samtidigt begifvit sig till sitt gods för att snart äfven resa till Stockholm, der förlofningen skulle eklateras, antogs af granne, att ett annat förhållande skulle inträda.

Emellertid misstog man sig deruti. Baron von Berlow var nära nog en daglig gäst på Bokeröd, och hans mor gjorde honom ofta sällskap. Dessutom förekommo skogspartier, fiskeripartier och andra tillställningar, som skulle kunna behaga fröken Euphrosyne Rosenstolpe.

Henne gälde det — det var aldeles uppenbart! Inspektoren fick handla och äfven besluta sjelfständigare än under de närmast föregående åren, alldenstund baronen var upptagen af en vida mer vinstbringande affär än någon af dem, som annars hade kraf på hans uppmärksamhet. Utgifter, som eljest icke skulle kommit i fråga — som af den i smått och stort beräknande fideikommissarien skulle ansetts såsom bevis på galenskap, underkastade han sig nu med ett så älskvärdt småleende, som de i skuggan af den långa, krokiga näsan och den starkt utskjutande hakan förekommande tunna läpparna kunde prestera. Baron von Berlow var desto ifrigare, som han såg, att den unge stockholmsherrn i presidentskans svit hade aldeles samma afsigt som han, och som det således var fråga om att besegra ett gammalt, kanske starkt rotfästadt inflytande — måhända ett tycke eller något i den vägen.

Ett verkligt rivalskap visade sig snart. Euphrosyne var hänryckt öfver att utgöra föremål för denna täflan, och fru Rosenstolpe, som denna gång kunde vara fullt viss, att något öfverskattande af Euphrosynes tjuvningskraft icke vilseledde henne, kände bitter saknad öfver att så få bevitnade denna hennes dotters lysande triumf — att hon blott undantagsvis träffade någon, hvilken hon kunde förtro alla de smickrande detaljer, som voro förknippade med en sådan sakens ställning. Enkom för att lätta sitt hjerta

genom dylika utgjutelser aflade hon besök på Thorsvik, i prestgården och på andra ställen i trakten, der hon ansåg sig kunna påräkna uppmärksamhet för den.

Den starkt skuldsatte kongl. sekter Vindelhelms hade länge trott, att ett giftermål med Euphrosyne var hans säkraste räddning — kanske den enda möjliga. Då nu baron von Berlow började sina belägringsarbeten grundligt och enligt konstens regler, ansåg han sig icke ha någon tid att förlora. Han bjöd upp alla sina sällskapstalanger och utvecklade en älskvärdhet, som verkligen så starkt inverkade på den sedan gammalt mot honom gynsamt stämda unga damen, att hon kände sig böjd för att lyckliggöra honom med sitt val.

Men Vindelhelms förklarade beskyddarinna, den vaksamma presidentiskan, öfverraskade honom genom att hårdnackadt motsätta sig hans sträfvan den att på detta sätt blifva kvitt skuldbördan och komma sig upp i verlden. Hon gjorde det klart för sin dotter, att gäldandet af den förtjusande kongl. sekterns skulder skulle medtaga ett rätt vackert kapital, och att han sedan icke hade några inkomster att bestrida ett elegant hushålls utgifter med. Helt annat vore förhållandet med fideikommissarien, som dessutom kunde bjuda på en friherrlig krona, och som redan stod i ett närmare förhållande till hofvet. Och kammarjunkarevärdigheten vore naturligtvis blott att anse såsom första länken i den kedja af utmärkelser, som väntade denne skånske magnat, och Euphrosyne blefve således genom att välja honom själskrifven till ett ärofullt rum i de högsta regionerna. Då presidenten, som lifligt smickrats af baron von Berlows beundran för hans

insigt i jordbrukets mysterier, till alla delar instämde i sin hulda makas framställning af saken och starkt betonade det i ekonomiskt afseende ofördelaktiga i en förening med en person, som lefde i det sorgligaste beroende af sina björnars mångartade skara, gaf den så ifrigt efterfikade unga fröken efter för sina föräldrars åsigt, såsom man ock kunnat vänta af en så alltigenom »praktiskt» anlagd natur. Men hon begagnade för öfrigt tillfället för att spela en grymt förtryckt romanheltinna, som slitits ifrån sin utvalde vän af hårdhertade föräldrar, för att förenas med en, som icke kan höja sig till hennes ståndpunkt i andligt hänseende. Hon talade om sig såsom en pligtens martyr, den der underkastade sig ett helt lifs olycka för deras skull, som hon hade att tacka för lifvet. Och hon lyckades så väl i detta försök på småstadskomediens område, att presidenten och hans fru började snyfta och förklara, att de alls icke ville öfvertala henne till något giftermål med von Berlow, och att till och med, om hon var så dödligt förälskad i Vindelhelm, de skulle tänka på att ställa det så för dem, att detta kärleksparti kunde blifva en verklighet. Men då öfvergaf Euphrosyne plötsligt sin så con amore spelade rol och förklarade, att hon nu en gång för alla bestämt sig för att lyssna till den unge baronens bön, när han kom att erbjuda henne sitt fideikommiss, sin friherrliga krona och sitt hjerta. Det var visst gruffligt synd om den olycklige Vindelhelm, och sorgligt vore, om han gjorde slut på sitt lif, när hans djerfva förhoppningar tillintetgjordes — men hon kunde ej annat. Hennes föräldrar hade fullkomligt rätt — och baron Edelsköld skulle få se, att hon kunde bli friherrinna och det genast.

fast han burit sig åt som en stackare och låtit fånga sig af den der erkekoketten Amelie Ekstjerna.

Så räsonerade Euphrosyne Rosenstolpe och handlade följdriktigt i öfverensstämmelse dermed.

Baron von Berlow hade i de förbindligaste ordalag skriftligen frågat, om fröken Rosenstolpe klockan tolf förmiddagen den 24 Augusti värdigades förunna honom ett samtal, som för honom vore af yttersta vikt.

Ytterligt förtjust öfver detta fina, kammarjunkarkartiga sätt att sköta denna hjerteaffär sände Euphrosyne honom en liten rosenfärgad biljett, innehållande i nådiga, nästan majestätiska ordalag hennes samtycke.

Strax efter frukosten på den viktiga dagen gick hon upp på sitt rum för att kläda sig för frieriscenen. Att hon skulle mottaga sin friare i morgonkostym föreföll både henne och hennes mor orimligt, och de hade bestämt sig för en af hennes ståtligaste middagstoalletter, ehuru presidenten, som fått vara med i öfverläggningarna, på det bestämdaste opponerade sig deremot. Emellertid egnades den första omsorgen åt härmassornas upptornande — en sak, som ingalunda var lätt för den stackars mamsell Charlotte, trots den dagliga öfning, hon hade i detta arbete. Ty ej nog med att hufvudets form genom sin snedhet och långsträckthet kräfde stor beräkning och skicklighet, så vållade den omständigheten, att fröken önskade förändringar i anordningen af de dels af naturen erhållna och dels ärligt betalda hårtillgångarna i öfverensstämmelse med de sista modjournalernas planscher, ständigt nya svårigheter. Och då, såsom nu, den unga damen befann sig i en upprörd sinnesstämning och icke

gjorde något afseende på kammarjungfruns ödmjuka anhållan, att hon ej skulle vrida hufvudet jemt och ständigt, så var mamsell Charlottes uppgift verkligen ytterst kinkig. Men i den mån, som tiden gick, utan att hennes sträfvanden kröntes med önskelig framgång, stegrades Euphrosynes otålighet och hotade att öfvergå till ett raseri, för hvilket den stackars tjenarinnan darade, då en lätt knackning på dörren vållade ett välkommet afbrott.

Det var betjenten, som framförde en ödmjuk anhållan från kongl. sekter Vindelhjelm, att fröken Euphrosyne måtte förutnå honom ett samtal så snart som möjligt — åtminstone inom en half timma. Euphrosyne försattes ögonblickligen i det bästa humör, och efter att ha uppdragit åt betjenten att helsa kongl. sektern, att hon skulle infinna sig om en half timma på östra verandan, satt hon helt stilla och lät kammarjungfrun bygga upp ett storartadt helt af valkar, flätor och lockar. Och så påtogs den blå sidenklädningen, hvars tunik baktill bildade ett så magnifikt virrvarr, och krage, manchetter och rosetter fulländade värdigt en dräkt, som jemte de naturliga behag, på hvilkas tillvaro hon blindt trodde, ju skulle kunna förvrida hufvudena på hela världens kammarjunkare och kongl. sekreterare.

Hon stod i begrepp att gå till den östra verandan förtjust öfver tillfället att få ge bort en korg, innan hon skänkte baron von Berlow sitt »ja.» Eljest skulle hon ju aldrig få tillfälle att gifva en sådan, och det anstod ju knappast en dam sådan som hon att taga den friare, hvilken först infann sig, huru tidigt förlofningen än försiggick. Men just som hon lyssnade till denna

en omätlig och dock halft barnslig fåfängas gifvelser, knackade åter någon på hennes dörr.

Denna gång var det icke betjenten utan den gamle öfversten sjelf. Sedan han kommit in och sett Euphrosyne i hela hennes elegans, satte han sig vemodigt leende i soffan och gaf kammarjungfrun en vink att aflägsna sig. Det var med en känsla af misräkning och otålighet, som den unga flickan slog sig ned bredvid den gamle fränden, ty hon befarade, att hon icke skulle få tid att göra den af henne dock mycket gynnade kongl. sektern olycklig genom ett afslag, innan baronen anlände. Att han väntade en stund på verandan, skadade emellertid icke i hennes tanke, utan det skulle stegra hans otålighet och ifver och tillika det ståtliga i hennes egen ställning.

Men öfversten, för hvilken fru Rosenstolpe icke längre förmått hemlighålla den stora nyheten, att kammarjunkaren och fideikommissarien baron von Berlow denna dag skulle anhålla om hennes dotters hand och hjerta, började helt oväntadt att varna Euphrosyne för den tilltänkta förbindelsen. Han talade om, huru han känt denne sin granne från hans barndom och alltid hos honom saknat den högsinhet, den kärlek för hvad som var rätt och sant, den känsla af pligt mot underhafvande och varmt intresse för deras bästa, som utmärkte så många af de svenska magnaterna och bland dem icke minst de skånska. Och denne von Berlow härstammade hvarken från en svensk eller en dansk släkt, utan hans farfar hade kommit hit från Tyskland och gjort Åkersnäs, som han ropat in på en konkursauktion, till fideikommiss i sin familj, enligt då ännu gällande lag. Men såväl denne som hans

son hade gjort sig kände genom girighet och hårdhet mot underhafvande och hade aldrig umgåtts på riktigt förtrolig fot med grannarne. Och den nuvarande baron von Berlow hade ärfv dessa egenskaper och ådagalade en småaktig beräkning, der någon ekonomisk fördel kunde vinnas, en brist på omtanka för sina underhafvandes bästa, på lyftning och på verklig själsadel, hvilken öfversten så gerna ville anse såsom företrädesvis utmärkande rikets första stånd. Efter att med kraft och värma ha yttrat detta, tillade den gamle herrn att, om Euphrosyne blef friherrinna von Berlow, han skulle djupt beklaga, att hon lärt känna baronen på Bokeröd, så att han själf vore en orsak — om ock helt oskyldig — till hvad han måste anse för hennes olycka.

Öfversten blef obehagligt öfverraskad af den likgiltighet, hvarmed den unga flickan afhörde honom. Tidigt hade hon lärt af sina föräldrar att anse öfversten såsom ett gammalt original, såsom den der svärmade för idéer, hvilka i dagliga lifvet hade föga betydelse, om de icke rent af hindrade människor att göra lycka, och hon fann det helt naturligt, att baron von Berlow, som var vida klokare och icke drömde dag och natt om att göra bönder och torpare lyckliga, skulle ha misshagat honom. Men förstod baronen att draga så stor inkomst som möjligt af sin egendom, måste detta blifva fördelaktigt för hans unga friherrinna, hvilken ville rikligt njuta af detta lifvets goda.

Så tänkte Euphrosyne, och hon lät den gamle fränden veta, att hon var förtviflad öfver, att han ej tyckte om baron von Berlow, som hon själf älskade så högt, och som hennes föräldrar dessutom önskade till svärson. Säkert var han myc-

ket bättre än öfversten trodde och en helt annan baron än den, som roade sig med att slå sig ut för den ena flickan efter den andra för att slutligen låta fånga sig som en gammal narr af en rutinerad stockholmskokett. Och hvad von Berlow angick, så skulle öfversten säkert finna i honom den tillgifnaste son och älska honom såsom en sådan, när han lärt att känna honom rätt. För sin egen del tyckte Euphrosyne, att en af detta äktenskaps största fördelar var, att hon skulle blifva den käre morbror Eberhards grannfru.

Sedan öfversten erhållit detta svar och förvissat sig om, att intet mera tillfredsställande var att motse, om han än använde all den vältalighet, som stod honom till buds, aflägsnade han sig mycket nedstämd. Redan förut hade han föfångt sökt sin systerdotters bistånd för sina bemödanden att föra Euphrosyne på andra tankar. Den värda frun drog för öfrigt mindre i betänkande att handla i strid mot öfverstens vilja än förr, emedan dennes gunstling, baron Edelsköld, beslutit sig för en förbindelse, som säkerligen icke heller behagade den gamle herrn.

— Kanske, tänkte den gamle hedersmannen, — bör jag ej sörja utan glädjas öfver att vår gamla familj håller på att utslöckna. Hvad jag finner hos de enda utom mig sjelf, i hvilkas ådror silfverkransiskt blod rinner, röjer att ätten under tidens lopp betydligt försämrats, att den högsinhet i karaktär, verldsåskådning och åsigter, som utgjorde dess ära, småningom aftagit och lemnat rum för — hvad skall jag säga? — en småaktighet, en sjelfviskhet och en låghet, som hålla på att göra mig förtviflad och betaga mig allt hopp att se omkring mig en familj, dyrbar

för mig både genom själens och blodets förvandt-
skap.

Huru fröken Euphrosyne Rosenstolpe gick till väga, då hon tillintetgjorde kongl. sekter Vindelhjelm's förhoppningar för hans egen och hans borgenärens räkning, lemnar jag åt mina läsares och läsarinna's inbillningskraft att måla. Ja, mitt förtroende till denna är så stor, att det synes mig öfverflödigt att skildra det i president-skans tanke ytterst romantiska uppträde, som kort derefter ägde rum mellan Euphrosyne och den lycklige baron Henrik von Berlow, och hvilket afslutades genom denna frus och hennes makes högtidliga välsignelse.

IX.

Den hederlige, frytliche och i ordets dubbla bemärkelse välmående prosten Vollinder och hans med samma egenskaper utrustade bättre hälft sutto i kastanjetråd's skugga framför den gamla, hvitrappade prestgårdsbyggnaden jemte sin pensionär fru Villner och öfverste Silfverkrans, under det att från närbelägna åkrar det ena stortade sädeslasset efter det andra hemkördes och urstjelpes framför ladan, i hvars dörr hvita linygsärmar och runda, purpurkindade flickansigten helt trefligt framskymtade.

— Skall det icke vara litet bigaråer, herr öfverste? — de se ju inte så illa ut, sade prostinnan, i det hon sträckte mot den ärade gästen en

gammalmodig, genombruten porslinskorg vådligt rågad med stora i rödt och gult praktfullt skiftande bär.

— Tackar ödmjukast, fru prostinna, svarade öfversten, — de äro så frestande, att jag icke kan motstå, fast jag rätteligen borde akta mig för sådana delikatesser. Så att ni blef öfverraskad af notifikationen om Euphrosynes förlofning! Nåja — jag nekar icke, att jag sjelf blef det först, då jag märkte hvad som förestod, och det icke på det angenämaste. Men ser ni — vi gamle förstå oss icke på hvad som är önskvärdt och klokt, och det är bäst, att vi så litet som möjligt blanda oss i hvad de unga besluta för att ej bli ansedda rent af odrägliga.

— Det talades en tid om en helt annan baron för fröken Rosenstolpe, sade prosten och tog en ny cigarr. — Men så fick man veta, att hennes liksom hans tycke gick åt annat håll, och i dag har notifikationskortet om baron Ragnar Edelskölds och fröken Amelie Ekstjernas förlofning kommit oss till handa.

— Bekantskapen mellan dem daterade sig från en marstrandsejour, och hon har väl hela tiden föresväfvat Ragnars själ såsom ett kvinligt ideal, sade öfversten med en liten anstrykning af ironi. — Det låter kanske, som jag hade något af gamle ungarlars missbelåtenhet med underättelser om förlofningar, men så illa är det icke stäldt med mig. Jag skulle till och med gerna sett, att den hederlige kapten Mannerhjerter haft bättre tur hos fröken Villner än honom var beskärd, ehuru hon, såsom jag nog fått höra på sista tiden, är min förklarade favorit.

— Stackars Agnes, sade fru Villner, — har nog alltför tidigt fått smaka lifvets bitterhet och

bära bekymrens och det öfveransträngande arbetets tunga bördor, för att hennes sinne skulle vara tillgängligt för de känslor, som utgöra vilkor för ett lyckligt äktenskap.

— En underlig slutsats! sade prosten småleende. — Dyligt borde ej kunna förhärda hjertat mot intryck, som främja människans sanna utveckling och förbereda den högsta jordiska sällhet.

En blick på den redlige mannens aktningvärda maka, som i trogen pligtuppfyllelse tog ihop hälen på en strumpa ämnad åt honom, avslutade detta högstämnda yttrande.

— Och det desto mindre, sade öfversten, — som fröken Agnes ju väl kan minnas sin far, hvilken ni än i dag sörjer så djupt, min bästa fru Villner. Det tycks, som talade ni ej gerna om det förflutna, hvilket är naturligt nog, då sorger och motgångar spridt en så dyster färgton deröfver. Eljest skulle jag, som så lifligt intresserar mig för er och er dotter, gerna vilja veta något närmare derom.

— Det är nu snart sex år, sedan han dog, sade den bleka fransyskan vemodigt, i det hennes blick fylles af tårar, som det ej lyckats henne att tränga tillbaka. — Och på denna stora olycka följde snart flere smärre. Den köpman, hos hvilken min man, som förut varit officer, insatt sitt lilla hopsparade kapital, gjorde cession, och den utdelning, som erhöles, var jemte en liten lifränta allt hvad jag ägde, då jag flyttade till Sverige. Kort efter vår ankomst gjordes inbrott i den lilla våning, vi bebodde, en dag, då vi gjort en utflykt till Drottningholm. Den chiffonier, hvori jag förvarade mina penningar och papper af ännu större värde — papper, hvarpå Agnes framtidsutsigter berodde i väsent-

lig grad — var uppbruten och allt detta borttaget. Hvem som föröfvat stölden, vet jag ännu icke, och icke det ringaste af hvad som förlorades har jag någonsin återfått, ehuru polisens verksamhet genast togs i anspråk, och jag utlovade i tidningarna en så betydlig summa, som jag kunde anskaffa för återbekommandet af de för tjuftarne fullkomligt värdelösa papperen. Mot vår tjenarinna kunde intet bevisas, och hon lemnade oss kort derefter.

Prosten och prostinnan lyssnade med förvåning till fru Villners berättelse, icke minst därför, att denna aldrig förut lemnat den ringaste upplysning om dessa förhållanden och uppenbart undvikit att tala om sitt förflutna lif. Men öfversten sade:

— Jag tackar hjertligt för det lilla, ni här meddelat mig, såsom helt naturligt är, då jag fästat mig både vid er och er dotter. Men skulle den dag komma, att ni skulle vilja säga mig något närmare om era förhållanden — om ert lif i Frankrike och de förlorade papperens betydelse för er dotter, så skulle jag möjligen kunna vara er begge till något bistånd. Gäller det några rättigheter, för hvilka dessa utgjorde bevisen, så är det ju möjligt, att saken kan hjälpas på något annat sätt. Vi kunna taga en jurists biträde i anspråk, ty dylike herrar kunna ofta finna utvägar, der vi oinvidga ej se någon. Jag kan icke säga, huru stor glädje det skulle vara för mig att kunna uträtta något af verkligt gagn för fröken Agnes.

Det var en hjertligt tacksam, men på samma gång djupt forskande blick, som fru Villner fästade på öfverste Silfverkrans, då hon sade:

— Om de förlorade papperens betydelse vet

Agnes intet, och då jag nu kommit att omtala den, beder jag er alla att ej låta henne ana den. Förhållandet är, att min man och jag fruktade att, om hon vänjt sig vid att hysa förhoppningar, som sent eller aldrig skulle förverkligas, så kunde detta förbittra lifvet och motverka en lycklig karaktärsutveckling för henne, som med all sin trägna, pligttrogna verksamhet har en afgjord fallenhet för vidsträckta utflykter i fantasiens rymder och en tillgänglighet för de svikna förväntningarnas smärta, som ej lofva godt för hennes framtid. Men, tillade hon med darrande röst, — det förekommer mig, som om jag verkligen skulle våga att tala med er derom, herr öfverste, ehuru jag nog inser, att jag skulle kunna komma att bittert ångra detta förtroende.

— Huru, min fru? sade den gamle krigaren sårad. — Kan ni tro — —

— Förlåt mig, bad den bleka fransyskan, — jag väntar icke annat än all grannlagenhet och deltagande af er. Men ni vet icke — ni kan ej fatta hvad det vill säga, då det gäller att uppenbara en under årtionden dold hemlighet, innan de förhållanden, som kräft detta fördöljande, upphört. Och — — ursäkta, mina vänner, men är det icke kallt? Jag fryser, och jag känner mig mycket mattare, än jag känt mig på länge.

— Ni är upprörd af att ha talat om det förflutna, sade prostinnan, — ty det är mycket varmt, som naturligt är i röt månaden. Men — ja, ni ser verkligen dålig ut, det är som skakades ni af en frossbrytning. Ni måste gå in, och vi skola genast skicka efter läkaren.

Stödd på prostens arm skulle fru Villner gå in, men hon stannade och sade:

— Jag har flera dagar känt mig illamående, men jag trodde mig kunna besegra det onda. Farväl öfverste Silfverkrans — — jag skulle vilja — — När jag blir bättre, får jag ju tala med er. Ni kommer ju, så snart jag låter er veta det — gör ni ej det?

— Jo visst — när helst ni låter kalla mig, och jag hoppas det blir snart nog.

* * *

I Thorsviks vackra salong satt fru Gyllenfält i den lilla trefliga kåsösen invid den tjänstlediga kakelugnen och knöt träget på sin gardin, allt under det hon lyssnade till fröken Ulfkronas brokiga meddelande ur Stockholms skandalkronika med en uppmärksamhet och en belåtenhet, som man icke skulle kunnat tilltro denna dams goda hjerta. Det förhöll sig med henne aldeles som med många andra människor så, att hon kraftigt motsatte sig hvarje försök till förtal, som riktades mot hennes bekanta, och icke ens fördrog, att deras obestridliga svagheter framhölls i ljuset, men deremot utan ringaste betänkanke — ja, med verkligt intresse afhörde ofördelaktiga uppgifter om för henne främmande personer, och det desto hellre ju högre de stodo på samhällstrappan. Hofskvaller och bidrag till de kungliga personernas enskilda lifs historia bildade den anrättnings läckra desert, hvarmed fröken Ulfkrona undfagnade sin värdinna.

En annan grupp utgjordes af Agnes Villner, hennes begge elever och deras bror, som trots sin föresats ej kunnat vistas längre än fjorton dagar fjerran från hemmet, och som ännu besvärade Agnes med utbrotten af sin kärlek, då ej andra personers närvaro kom honom att lägga

band på sina känslor. Det var omkring det med planschverk belastade runda bordet, som de hade slagit sig ned, väntande på att solens och temperaturens sjunkande skulle göra en utflykt på den skogomkransade insjön behaglig. De hade en stund bortåt fördrifvit tiden med ett gladt och brokigt samspråk, hvori de redan framträdande egendomligheterna i dessa unga människors skaplynne uppenbarade sig friskt och kraftigt. De muntra yttrandena och de klingande skrattsalvorna nådde äfven kammarherrens öron, der han satt fördjupad i läsningen af en tidning, och han glädde sig åt, att de skämtande och skrattande voro hans högt älskade döttrar. Agnes var på långt när icke så glädtig som förr — ja, hennes allvar skiftade i vemod, och endast då hon för att undgå anmärkningar vinnlade sig om att dölja detta, kunde hennes läppar krusa sig till ett leende, och ett skämt bana sig väg öfver dem. Och löjtnant Kasper var ännu mera sjukligt sentimental än före sin resa till Södermanland.

Omsider började behofvet af omvexling att göra sig gällande, och Ebba utropade:

— Nej, detta blir för torrt i längden. Skola vi icke gå i biljardsalen och försöka ett parti? Agnes skulle ju lära att spela biljard.

— En annan gång — jag har icke tid, sade Agnes, som under samtalets gång arbetat på en i alla afseenden storartad krage.

— Så är det alltid, sade Ebba. — Denna förfärliga flit plågar mig utomordentligt. Och nu börjar det regna. O, huru mycket har ej en stackars flicka att uthärda här i världen!

— Och en stackars löjtnant sedan! suckade Kasper med en blick på Agnes.

Lyckligtvis voro Clara och Ebba ännu långt-

ifrån att antaga, det en roman börjat på Thorsvik, ty eljest skulle denna suck väckt deras uppmärksamhet och ådragit brodern en störtskur af skämtsamma anmärkningar. Såsom nu förhöll sig, ansågo de, att hans suckar berodde på fysiska orsaker, på motgångar af ganska prosaisk natur, på en ovana, som stod i samband med hans löjligen vana att spela sentimental — kort sagdt, på allt annat tänkbart än på ömma känslor för deras lärarinna.

Ebba gick och tog tidningen, som hennes far lemnat, och läste med stort intresse följetongen, under det att denne fåfängt sökte att fästa sin sons uppmärksamhet på sin plan att förvandla en betesmark till åker.

Omsider sade fru Gyllenfält:

— Se, skuren har upphört, och molnen börja skingras. Clara, var snäll och öppna dörren till terrassen!

Flickan lydde, och en frisk aftonfläkt, förnämlig med blomsterdoft, strömmade in i rummet. Allas blickar riktades utåt och möttes af en vacker tafla. Yppiga buskar och blommor i rik, liksom pånyttfödd fågring glittrade af regndroppar i solljuset likt salongsskönheter af juveler. Och bakom dem stodo, trots dräktens entoniga färg, nästan lika praktfullt glänsande växtrikets jättar, ättlingar af söderns ädla träd, smakfullt vexlande med stolta bokar, lindar, ekar och björkar.

— Ja, molnen skingras, och solens makt gör sig åter gällande, sade Agnes, i det hon steg upp och gick till dörröppningen. — Se, huru hon förskönar allt — huru hon till och med förlänar en skimrande färgton åt de mörka, tunga molnmassor, som nyss dolt henne för våra ögon — en bild af den förlåtande kärleken, som lönar med godt hvad förtalet och smädelsen brutit!

— Fröken Agnes svärmar för solen, märker jag, sade kammarherren. — Det är ovanligt nog, då deremot det urgamla månskenssvärmeriet ofta låter höra af sig.

— Jag har aldrig kunnat rätt förstå det, sade Agnes. — Något kallt — något dödt ligger i månens sken, något, som erinrar om att det är länadt, att man, för att så säga, har det ur andra hand, att det långtifrån att som solens svepa den undersköna, blomstersmyckade manteln kring berg och dalar, icke ens kan komma ett enda frö att gro. Och sjelfva detta ofruktbara skimmer, som jorddrabanten sprider öfver ett landskap, har för mig något spöklikt, något, som inverkar förslappande och förlamande på själsförmögenheterna, huru ofta jag än hört det skildras såsom fantastiskt lockande och såsom egadt att stegra lifskraften både hos fantasien och hos känslan. Att jemföra det med det löftesrika, frisk och lefvande skönhet alstrande, till kraftfull verksamhet uti idéens tjenst manande solljuset kan icke falla mig in, och oberäknadt allt annat, synes mig dettas belysningsfenomen vara af så öfvervägande skönhet, att månens icke äro att nämna mot dem.

Clara och Ebba sågo beundrande, men halft förskräckta på sin lärarinna, och kammarherren komplimenterade henne till den «charmanta» framställningen af hennes soldyrkan. Löjtnant Kasper var så gripen af månskenssvärmeri som någon tjuogoettåring kan vara det, och han hade god lust att uppträda och bryta en lans för månen mot sjelfva föremålet för hans ömma suckar. Men som han var rädd, att detta skulle ställa honom i löjlighetens dagar, helst hans månskenskänslor voro af ganska outredt slag och ej

förknippade med några bestämda skäl, vågade han ej öfvertaga rolen af månens riddare mot Agnes, som stod der i strålande skönhet liksom gripen af verklig ingifvelse och belyst af denna sol, hvars herrlighet hon prisade.

Han skulle ej heller haft tid dertill, ty just då kom ett bud från prestgården med underrättelse, att fru Villner hastigt insjuknat. Kammarherren lät genast spänna för en vagn, på det att den uppskrämda Agnes så snart som möjligt skulle kunna vara hos denna mor, som hon så högt älskade.

X.

Vid Agnes' ankomst till prestgården låg fru Villner i häftig feber. Man vidtog alla för dylika fall vanliga åtgärder, och den unga flickan satt blek och tyst vid bädden och lade kalla omslag på den sjukas hufvud, ända till dess doktorn anlände.

Den skicklige och erfarne provincialläkaren, som fru Villner redan förut rådfrågat, sade, att en häftig förkylningsfeber, hvars förebud den sjuka måste ha känt flera dagar, omsider brutit ut, och att den möjligen skulle öfvergå till nervfeber, hvaraf flera fall hade förekommit i trakten. Under sådana förhållanden ansåg han, att prosten och prostinnan borde hålla sig aflägsna från det i en flygelbyggnad belägna sjukrummet, och att patientens vård skulle anförtras åt dottern och en efterskickad, erfaren sköterska.

Det var, som hade en genomgripande förändring plötsligen försiggått i Agnes' inre. Hon förebrådde sig bittert att ha bekymrat sig öfver mycket, som i sjelfva verket var obetydligt jemfördt med den fara, hvori hennes mors lif sväf-vade. Hvad voro väl för henne andra menniskor i jemförelse med denna enda? Huru långt hon än såg tillbaka i sitt lif, hade hon oafbrutet omfattats af sin mor med en obegränsad, en allt uppoffrande ömhet. Och hade väl Agnes såsom hon borde uppskattat värdet deraf? Hade hon ej låtit sig gripas af en dåraktig smärta öfver att en annan, som på lediga stunder bevärdigat henne med sin uppmärksamhet, längre fram visat, att hon var intet för honom. Och hvarföre hade hon någonsin inrymt åt honom en plats i sitt hjerta, hvilken borde varit förbehållen henne ensam, som älskat Agnes såsom blott en mor kan älska?

Ack, huru mycket hade ej Agnes att förebrå sig! Huru ofta hade hon ej genom sin klagan öfver hvad hon sjelf haft att utstå stegrat moderns redan förut nog bittra bekymmer! Lifvets väg borde Agnes ha vandrat utan vacklande och utan saknad liksom hon, hvilken nu låg framför henne i den dystert gåtlika febersjukdomens våld — kanske snart i dödens.

O nej, hon finge ej gå bort, denna enda varelse, som för Agnes varit hvad hennes efter kärlek oändligt törstande — trängående ande kraft. Bruste dessa ögon, stelnade denna gestalt, upphörde detta hjerta att slå — o, huru skulle då den arma efterlevande kunna bära lifvets börda?

Då fans för henne endast den Oändlige — han, som i natten såg ned till henne, der hon

satt i ångestens, i samvetorons outsägliga kval. Men skulle Han någonsin blifva så allt för henne, att hon icke längre skulle känna behovet att sluta sig till ett jordiskt väsende, att hon skulle kunna rikta sitt hjertas hela längtan, alla dess förhoppningar uppåt — till den oförgängliga värld, dit hennes moder gått, liksom hennes fader långt före denna?

Så tänkte den unga flickan, under det att de tröga timmarna skredo fram, den ena efter den andra. Hon kunde ej sofva, och hon ville det ej heller, ehuru sköterskan bad henne derom. Slutligen togo hennes tankar mindre bestämd gestalt, men med öppna ögon ångestfullt bidande ett tecken till feberns aftagande och återinträdande ro satt hon der hela natten vid sjukbädden.

När doktorn följande dag återkom, fann han tillståndet redan ytterst betänkligt. Han sade öppet till Agnes, att på grund af fru Villners allmänna svaghet det fans föga utsigt, att hon skulle kunna genomgå en sjukdom sådan som denna; faran skulle varit stor, äfven om större motståndskraft funnits. Och Agnes lyssnade med ett visst iskallt lugn till hans ord — ett lugn, som vitnade om att den häftiga ångestens tid var förbi, att smärtan verkat förlamande på lifsandanarne, att ett slags bedöfningsstillstånd inträd, hvilket dock icke hindrade henne att fullgöra sin pligt med all den noggrannhet, som förhållandena kräfde.

Så förflöt tiden i plågsam snäckgång, utan att någon förändring till ett bättre visade sig. Efter en veckas förlopp aftog omsider febern, och nu först kände den sjuka igen den, som satt vid hennes hufvudgård. Men det var henne

klart, att hennes timmar voro räknade — att dödsengeln var redo att föra henne till det land, för hvilket sjukdom och förgängelse äro främmande. Och en blick på doktorn upplyste Agnes om detsamma, och motvilligt dröjande skildes hon ifrån den sista förhoppningen.

Prosten kom in och talade om kärleken, som inga gränser har, om försoningen, som är tillgänglig för den ångrande syndaren, när han funnit lifvets rikaste perla, om denna tro, som är nådens gåfva och på samma gång dess vilkor. Den sjuka lyssnade med stilla glädje, och med svag röst uttalade hon bekännelsens, hoppets och den ödmjuka förtröstans ord.

Sedan han aflägsnat sig, grep hon Agnes' hand och tröstade med en moders hela innerlighet den af sorg öfverväldigade dottern och varnade för hvad som hon ännu denna stund ihågkom såsom egnadt att utgöra en frestelse för henne, den der kunde undergräfvat hennes själsfrid. Snart blef rösten svagare, och hon teg, då krafterna sjönko allt mer och mer. Så låg hon stilla med slutna ögon, tills hon såg upp såsom plötsligt gripen af en tanke och sade:

— Öfverste Silfverkrans — hvar är han?
— kan jag icke få tala med honom, innan allt är förbi?

— Han är ej här — han är på Bokeröd — jag visste icke — stammade Agnes, halft undrande om ej yrseln återkommit.

— Jag måste tala med honom, om det ännu är möjligt, sade fru Villner med häpnadsväckande kraft. — Sänd efter honom! — bed honom! — säg, att han måste komma. Han vet sjelf, att jag har något viktigt att säga honom.

Agnes gick ut och underrättade prosten och

doktorn om sin mors önskan. Genast sändes ridande bud efter den gamle öfversten. Fru Villner låg tyst, bidande, liksom ville hon hålla lifvet kvar genom en våldsamt ansträngning. Intet ord yttrade hon till dottern, som satt vid sängen med ögonen stelt fästade på de kära dragen, hvilka allt tydligare bådade, att slutet nalkades. Den döende ville spara det sista af sin kraft för att kunna säga öfversten, hvad hon hittills ej vågat meddela honom. Han kunde förut ha tviflat på en uppgift, för hvilken intet bevis fans, men hvem sätter ej tro till ett meddelande, som göres på dödsbädden?

Men en timma förflöt, innan den gamle kom, ehuru han genast låtit spänna för sin vagn, då budet framfört sitt ärende. Dödsarbetet hade börjat, och djupt gripnen bevitnade Agnes dess kval, ehuru de ej voro så svåra som i många andra fall, därför att en flerårig sjukdom undergrävt motståndskraften — försvagat bandet mellan kropp och själ. Omsider stannade en vagn utanför prestgårdens dörr, och öfverste Silfverkrans steg ur och gick in.

Agnes kom emot honom, oförmögen att säga något, liksom vore hennes själ upplöst i smärta. Han omfamnade faderligt den unga flickan och gick in i sjukrummet. En blick på fru Villner sade honom genast, att dödens skuggor börjat sänka sig öfver henne. Men då hon slog upp ögonen och blef honom varse, lästes i dem hennes önskan, att han skulle nalkas bädden.

Han satte sig bredvid henne, och hon samlade sina krafters sista återstod, för att tala till honom. Men den var för ringa; hon kunde blott säga, i det hon pekade på Agnes:

— Hon är — —

När dessa begge ord mödosamt banat sig väg öfver hennes läppar, gjorde hon flera fåfänga försök att fortsätta. Ännu hade hon dock styrka nog att lägga öfverstens hand på den knäböjande dotterns hufvud. Och då öfverforos de bleka, nästan stelnade dragen af ett fridfullt leende.

Men derefter tycktes lifskrafterna vara fullkomligt uttömda, och handen sjönk styf och kall ned på bädden. Under dyster tystnad förflöto några minuter, och åter var det som om hon gjort ett försök att tala. Men förgäfves! — öfver anletet spriddes det uttryck, som bådardens frigörelse från stoftet, hvilket väcker hos sjelfve tvifflaren en aningsfull bäfvan. Hon drog ett djupt andetag och — allt var förbi!

Agnès steg upp, slöt de brustna ögonen och tryckte en kyss på läpparna, öfver hvilka ej mera något moderkärlekens ord skulle gå. Och så föreföll det henne, som om allt omkring henne hade mörknat, som om höga vågor hade brusat i hennes närhet — som om hennes hjerta stod stilla.

Hon bars in i det rum, som upplåtits åt henne, och då hon återkallades till medvetande, satt öfversten vid hennes bädd.

Först såg hon sig omkring undrande, men plötsligt erinrade hon sig allt, och hon dolde ansigtet i sina båda händer, oförmögen att gråta eller ens att klaga.

Den gamle mannen böjde sitt hufvud mot hennes och tryckte en kyss på hennes panna. Och med en röst genombäfvad af djup rörelse sade han:

— Hon har gått bort, denna främling från den fjerran södern, som stod dig närmast af alla -- modern — som följt sin dotter till hennes

faders kalla land. Länge dröjer icke jag här nere, men tills jag kallas hädan, har Agnes Villner en fader i mig. Med moderskärlekens instinkt har hon utsett mig dertill; så tolkar jag hennes sista ord — *så*, att hon i dödsstunden lade min hand på ditt hufvud.

Agnes log ett matt leende. Ännu var hon oförmögen att glädja sig öfver detta löfte, men dock blandade sig med hennes djupa sorg en känsla af innerlig tacksamhet i hennes själ.

Efter en stunds tystnad sade hon:

— Det var något annat än detta — mera än detta, som hon ville säga åt er. Hvad var det? Jag har ingen aning derom — jag, för hvilken hon eljest ej dolde något.

Öfversten erinrade sig, hvad fru Villner sagt honom sista gången han samtalade med henne, och han sade:

— Ja, något annat, men hvad? Döden har förseglat hemligheten.

* * *

Länge var det, som om sorgen öfver den bortgångna modern hade hos Agnes kväft en annan, öfver hvilken hon blygdes inför sig sjelf, huru väl hon än dolt den i stolt blygsamhet såväl för den kärleksfullt forskande som för den fientligt spejande blicken. Men omsider var det, som hade de begge sammansmält till en enda dyster, själsfrätande smärta — som om den högt älskades död och tillintetgörandet af de seglifvade framtidsförhoppningarna begge kastade sin skugga öfver den unga flickans lefnadsväg.

Och dock omgafs hon vid denna tid af varm vänskap och hjertligt deltagande. Den ädla familj, hos hvilken hon funnit ett hem efter tidiga

pröfningar, gjorde allt för att trösta henne, och den allvarligt tänkande, milda Clara egnade henne en ömhet så innerlig, att Agnes hjerta öppnade sig för henne, att en vänskapsförbindelse, sådan som fordom Agnes ansett för ett af de förnämsta vilkoren för lifvets lycka, uppkom emellan henne och hennes elev.

Länge skulle dock icke Clara och Ebba Gyllenfält äga en lärarinna i Agnes. För öfverste Silfverkrans hade denna blifvit allt kärare — allt outhärligare, och när fru Mannerhjerta följande vår flyttade till sin son, som tycktes ha bestämt sig för ungarlslifvet allt framgent, sedan Agnes afslagit hans förnyade anbud, åtog sig Agnes att fylla hennes plats på Bokeröd. De egentliga hushållsgöromålen bestriddes af andra, men Agnes hade ledningen af det hela — och hon ledde det på ett sådant sätt, att den gamle herrn aldrig känt sig lyckligare i sitt eget hem, och att hon vann de tjänandes oinskränkta tillgifvenhet. Det var som om en skön och god få hade tagit det gamla herresätet under sitt hägn, och ett sådant intryck mottogo också de flesta gäster, som besökte Bokeröd.

För uppfyllandet af sina mångartade pligter och framför allt för att förljufva den gamle öfverstens dagar lefde den unga flickan helt och hållet. Och omsider fann hon häri en tröst, hvarpå hon icke vågat hoppas, och skära rosor uppblomstrade åter på dessa kinder, hvilkas blekhet vållat öfversten så mycken oro. Hon tänkte allt mindre på sig sjelf — på de motgångar och lidanden, hon varit underkastad, och i den mån hon gjorde detta, blef hon allt bättre i stånd att fylla sin uppgift. De böcker, hon föreläste, gäfvö ämnen till underhållande och innehållsrika

samtal mellan öfversten och henne, och i sådana indrogs hon äfven allt mera af åtskilliga bland hans vänner, som togo gästfriheten på Bokeröd i anspråk för timmar eller dagar. Och den spänstighet, som är kännetecknande för lynnet hos hennes faders folk liksom för det hos hennes moders, hade satt Agnes Villner i stånd att åter verka som en solstråle i hemlifvet och i sällskapslifvet, om ock vemodet ofta nog afspeglades i blicken och i sjelfva leendet.

ÖFVERSTENS ARFVINGAR.

SVENSKT ORIGINAL

AF

CARL WERNER.

Tredje boken.

STEVENS ARTILINGAR

STEVENS ORIGINAL

CARL WERNER

Tryckes hofen

I.

— Jag förstår henne icke mera, sade baron Edelsköld, i det han reste sig med ovanlig häftighet och gjorde ett slag fram och tillbaka i friherrinnan Ekstjernas salong. — Allt var så klart mellan oss, och jag trodde så fast på Amelies kärlek och på likstämningen i smak och åsigt i följd af det sätt, hvar på hennes rika natur omsider utvecklats sig. Och nu — —

— Var billig och förnuftig, käre Ragnar, sade friherrinnan, — och rör dig ej så våldsamt, om du ej vill, att småsakerna på bord och étagerer skola dansa i golvet. Hvad har väl min stackars dotter förbrutit, noga räknadt? Den likstämning, du talar om, tror jag visst på — men allt har sina gränser. Har hon ej suttit afton efter afton tillsammans med dig och läst tyska och engelska, dansk och norsk poesi — för att ej tala om den svenska? Har hon ej genom att lyssna till dig och de manliga och kvinnliga vänner, du presenterat för henne, och genom att studera böcker och tidningar till och med tagit kännedom, om medlen att förbättra de fattigare klassernas vilkor? Jag har icke kunnat låta bli att småle, då jag sett min Amelies tid upptagen på sådant sätt. Men likväl är du icke nöjd.

— Nej, derföre att hon icke själf är nöjd, utan har tröttnat vid allt detta och drages allt mer och mer åt andra håll. Sällskapslivet har återtagit hela sitt inflytande öfver hennes sinne, och hennes själsutveckling och tillväxt i kunska-

per tyckas glädja henne förnämligast därför, att de sätta henne i stånd att på nytt sätt lysa deri — att de stärka hennes makt öfver desse tillbedjare, som kringsvärma henne, glömska af, att hon är fästmö.

— Hvilka fantasier! — hvilka anspråk! — hvilka misstankar! utropade friherrinnan harmset. — Det förekommer mig underligt, att du dömer så strängt öfver hennes deltagande i detta sällskapslif, hvaraf du sjelf njutit under ett helt årtionde, innan hon infördes deri.

— Ja, jag har njutit deraf, men på ett annat sätt och med en måtta, hvarförutan jag icke skulle kunnat bevara min andliga sjelfständighet och min själs helsa. Jag sätter värde på det, när det begränsas natur- och förnuftsensligt, men detta dagliga besinningslösa förströelselif är mig motbjudande och måste förslappa andens bästa krafter och kväfva de ädlaste känslorna.

— Det ligger hos er män, sade friherrinnan kallt, — en blind tro på er egen förträfflighet. Och när ni följa er egen smak, finna ni merendels de ädlaste grunder till ert handlingssätt och fordra, att andra skola taga ert exempel till rättesnöre för sina handlingar.

— Blif icke ond tant lilla, bad Ragnar undfallande. — Det är möjligt, att hvad jag nu yttrat haft en viss anstrykning af öfversitteri, men jag ger gerna med mig, om jag får höra något förnuftigt skäl deremot. Men fins något sådant för att min trolofvade skall hvar eller hvarannan natt af andre män föras, öga mot öga och bröst mot bröst, i dansens yrande ringar, för att följande förmiddag, när jag besöker henne, trött och förströdd knappt ha ett ord eller en blick för mig.

— Du öfverdrifver, käre Ragnar. I går kom

hon hem klockan tio efter middagen hos statsrådet P** och lade sig genast, såsom både jag och hennes kammarjungfru kunna intyga.

— I går, ja — efter en middagsbjudning, på hvilken hon varit helt och hållet upptagen af den i diplomati och kurtis lika rutinerade greve Liljesvärds enträgna hyllning. Men låt oss räkna efter! I dag ha vi Fredag, och trenne nätter i denna vecka har Amelie tillbragt på baler. Jag säger «nätter», ty den lilla återstoden af natten efter hemkomsten är knappt värd att nämna, helst i de flesta fall ingen sömn inträder före morgonen, iföljd af lifsandarnas onaturliga uppjagande, af nervsystemets spänning, af dansmusiken — af samtalsorlet — af ett och annat yttrande, kanske i sig sjelft tarfligt och betydelselöst, men hvaröfver de festliga förhållandena spridt en viss glans. Det skulle krävas jättekrafter — både andliga och lekamliga — för att ett så tillbragt lif ej skulle ha den inverkan på Amelie, som jag iakttagit under hela månader och som ej kan ha undgått modersögat.

— Nåja — möjligt är, att hon dansat för mycket. Men huru skulle detta kunnat ändras?

— *Min* fästmo behöfde ej stå till reds för hvar och en i dessa stora sällskap inbjuden mansperson, som bugar sig för henne för att få, med armen tryckt om hennes midja, föra henne bort i den vildt hvirflande dansen, liksom vore hon hans tillhörighet för tillfället. Dessa mellan-fyra-ögon midt i balsorlet — detta utbytande af ord och blickar — detta insupande af den främmande mannens andedrägt, under det att han med upprörande djerfhet njuter af hennes skönhets anblick — af dessa den festliga tillställningen till ära blottade — —

— Tyst, Ragnar! det är horribelt! Ingen man af verld — han må nu vara fästman än så mycket — låtsar om sådant der. Och stiga sådana obehagliga tankar upp i hans hufvud, så kläder han dem icke i ord, och det allraminst för sin blifvande svärmor. Och hvad talar du om manspersoner? — när komma manspersoner in i den högsta societetens salonger, sådana som jag och Amelie besöka? Och hvad vill du, att hon skulle göra? Skulle hon — en af denna societets skönaste prydnader, såsom jag väl oss emellan kan kalla henne — sin fästman till behag afslå de haglande uppbudningarna och helt saktmodigt nöja sig med att vara väggdekoration.

— Detta vore väl ett offer, som hon skulle kunna förmå sig till, om den kärlek till mig, hvarom hon talat, vore en verklighet. Och då skulle hon fara hem mycket tidigare. Men ännu bättre vore, om hon endast undantagsvis besökte detta slags sällskap. Jag skulle bjuda upp all min förmåga att bereda henne glädje och intressera henne, för att ej de aftnar, hon sålunda kom att tillbringa i hemmet, skulle blifva långa för henne.

— Du har en anspråkslöshet i dina önskingar såväl som i din uppfattning af denna förmåga, som förtjenar allt erkännande, sade fruherrinnan ironiskt. — Men jag tror dock, att det vore bäst, om du uppsköte bestämmandet öfver hennes deltagande i sällskapslifvet, till dess att du såsom äkta man får något att säga i frågan. Dessförinnan har jag ett ord med i laget, och detta kommer visst icke att uttalas, för att hon skall draga sig ifrån dessa superba tillställningar, der hon blott behöfver visa sig för att vinna triumfer — och det för att tillbringa aftnarna

tillsammans med sin fästman. Vet du, min käre Ragnar! — det der skulle anses både löjligt och opassande.

— Löjligt och opassande! utropade Edelsköld, i det han åter steg upp från chaiselonguen, hvori han suttit under den sista delen af samtalet. — Hvilken förvändhet i uppfattning! Och det skulle deremot vara passande, att andra än jag — —

— Så häftigt, käre Ragnar, och det mot sjelfva mamma! afbröt en blid och behaglig röst.

Han vände sig mot Amelie, som osedd af dem begge kommit in i salongen.

— Du skall döma mellan oss, sade friherrinnan, — och det desto snarare, som det är för dina rättigheter och dina intressen, som jag kämpat.

— Männe detta vädjande är riktigt? invände Ragnar med ett matt leende. — Amelie skulle ju då komma att döma i egen sak.

— Det der klingar mystiskt, sade den unga flickan, i det hon slog sig ned i en emmastol midtför sin fästman, — och det så mycket mera, som Ragnar omfattar de nya teorierna om kvinnans rättigheter och intressen — mycket varmare än både mamma och jag.

Hon var obestriddligen mycket vacker, der hon nu satt i den purpurröda gardinens skugga, så att ej dagsljuset skulle förråda den blekhet — den brist «på fraîcheur», som allt oftare framstod för dem, som aflade förmiddagsbesök hos den firade stockholmskönheten. Det rika, mörka håret var efter tidens halft antikiserande mod uppsatt öfver hjessan nog högt för att bilda ett slags bakgrund för sjelfva ansigtet, egnad att göra dragens finhet mera framstående och bryta fördel-

aktigt mot den bleka hyn, som hon — klokt nog — icke sökt upphjelpa genom de eljest äfven i vårt land numera icke så sällsynta skönhetsmedlen. Näsans kontur var blott helt lindrigt böjd, och der hon bildade ansigtets medelpunkt, betryggade hon dettas rätt att anses regelbundet skönt. Munnen var fri från denna rätlinighet, som vållar så många fadda och intetsägande leenden, och läpparna voro svällande — kanske för mycket med afseende på den karaktär, som utmärkte Amelies skönhet såsom ett helt betraktadt. Vare härmed huru som helst, så var den unga flickans leende ofta nog rent af bedårande, och det väl förnämligast, emedan det ej blott var munnen, utan hela ansigtet och framför allt de underbart skiftande ögonen, som logo. Ett saknade dock dessa ögon — och det var egenskapen att utgöra «själens spegel.» Ty de hade så länge stått i behagsjukans tjänst, att de ej längre röjde hvad som bodde inom henne tillförlitligt nog, för att man skulle kunna trygga sig dervid, om än impulsen eller nycken stundtals förlänade dem deras uttryck.

— Frågan är, sade Ragnar, efter att ha betraktat henne med omiskännelig ömhet, — om jag ännu är dig så kär, att du föredrager att vara tillsammans med mig framför att uppvaktas af dessa salongslejon, som ofta nog omhvärfva dig så tätt, att jag svärligen skulle kunna bana mig väg till dig.

— En underlig fråga och en listig fråga, fruktar jag, sade Amelie långsamt. — Du vet mycket väl, att jag älskar dig högt, och jag hoppades, att detta skulle komma dig ätt med lugn se en uppmärksamhet, hvarpå jag sätter föga värde.

Friherrinnan steg upp och aflägsnade sig efter att ha sagt något om ett bref, som skulle skrivas. Hon var öfvertygad att, om Amelie blott fick tala otvunget om saken med sin fästman, hon lätt skulle förmå honom att «taga rason.»

— Jag vill ej tvista med dig i detta ämne, sade Ragnar allvarligt. — Vi ha redan ofta afhandlat det utan att komma till något resultat. Det förekommer mig emellertid, som kunde jag åberopa mig på löften, att du skulle sluta dig till mig var det äfven för dig, och att det icke var «en af dockorna på stora världens marionett-teater», som du ville blifva, utan en kvinna, som skulle lefva för det stora och sköna, för uppfyllandet af rättförståddas pligter, för sin själs utveckling i den bästa riktningen — och för mig, den man, som du utvalt bland de många, som omgäfvade dig, till ditt hjertas förtrogne vän, till din brudgum, din make.

— Ragnar, sade Amelie med detta hennes rösts bevekande tonfall, som utgjorde ett af hennes mäktigaste tjustningsmedel, — du vet mer än väl, att i lifvets stämmingsrika stunder, då vi starkt gripas af ett patos, som för oss är det innerst bestämmande, vi se allt på ett annat sätt än i det dagliga lifvet. Det egentliga — det, som för oss är och blir hufvudsak, träder så allherrskande fram, att allt annat är såsom om det aldrig funnits. Så är det i stunder af religiös hänryckning — så är det, då kärleken, förbunden med öfvertygelsen, att det älskade föremålet ensamt kan lära oss att fatta lifvets betydelse — att lösa dess högsta frågor, omsider träder fram ur hjertats fördolda djup och uppenbarar sig nästan mot vår vilja. Hvad jag sade dig vid

det tillfälle, hvarpå du anspelar, var fullt uppriktigt. Men om du deraf slöt, att jag skulle slita mig ur de förhållanden, i hvilka jag dittills lefvat för att motsvara det ideal af maka, hvilket du bildat dig, så misstog du dig. Ensidig, tröttsam i längden, mera lik en abstraktion än en jordisk kvinna skulle den bli, som motsvarade dessa dina anspråk. Låt din Amelie förblifva hvad hon hittills varit! Låt henne lefva för dig och dina idéer, men äfven röra sig bland andra menniskor, sådana som sällskapslifvet bjuder på! De visaste män ha erkänt detta lifs betydelse för menniskosjälens utveckling, och har någon filosof tänkt annorlunda, så har han råkat in på bedröfliga afvägar och blifvit en fantast eller en narr. Nöj dig därför med mig, sådan som jag är, liksom jag nöjer mig med min Ragnar, då han icke tager på sig denna blåskäggsmin, hvarmed han stundom skrämmer mig.

— Jag vill ej neka, sade Edelsköld, — att i mycket af hvad du sagt ligger sanning. Men den kan ej tillämpas på de nu ifrågavarande förhållandena. Ett sällskapslif, sådant som de vise tillstyrkt, anser jag lika nödvändigt som du. Och då du blir min hustru, skall jag utveckla en gästfrihet, som tack vare din älskvärdhet och mina bemödanden torde komma att göra tillträdelt till vårt hus eftersökt. Men detta är något helt annat än det kropp och själ förslappande lif af idel förströelser, som afbrutit det behagliga, hvilket följde efter vår förlofning. För din mor har jag förklaradt, hvarföre det är mig så motbjudande — ja, verkligt fasaväckande, och hon må säga dig deraf hvad henne lyster. Men nu frågar jag min Amelie: Vill du blifva hemma i afton i stället för att gå på general B**s bal?

Jag har länge väntat på någon aftons ledighet för att läsa «Keiser og Galilæer» för dig. Får jag komma?

— Men Ragnar — detta kan du dock icke begära. Vi ha för flera dagar sedan antagit bjudningen; man väntar oss säkert, och jag har verkligen lofvat mig stort nöje deraf.

— Det lofvar jag dig här. Amelie! — jag ber dig — du blir hemma! Det är ju afgjort.

— Det der är en orimlighet, bäste Ragnar. En annan afton kommer du med din «Keiser og Galilæer» — men icke denna! Min egen Ragnar!

Och den sköna flickan steg upp, stälde sig framför honom och lade smekande handen på hans axel, i det hon såg in i hans mörka ögon så magiskt hon det förmådde. Men han sade med strängt allvar:

— Denna gång måste jag ha min vilja fram. Jag har gifvit efter länge nog, och den ena förhoppningen efter den andra har ryckts ur min själ. Jag måste veta, hvem du är — du, som jag efter ett par månader skall trycka till mitt hjerta såsom min maka. Är detta dansens sinnesbedöfvande rus — äro dessa fåfångans bedrägliga triumfer — är denna balsalens smickeruppfyllda, moraliskt fördertliga atmosfer dig kärare än jag — nå då, Amelie — —

Han talade ej ut de skickesediga orden. Med bestörtning såg den unga flickan, huru molnen skockades på hans panna, huru ögats eld blef dyster. Och hon beslöt sig för eftergift.

— Nåväl, sade hon, är det dig då så vigtigt, så måste jag väl gifva vika denna gång för din vilja, men jag är öfvertygad, att en annan

gång du böjer dig för min både tacksamt och ridderligt.

Och då modern nu visade sig i dörren, tillade hon:

— Mamma, vi skicka återbud till general B**s.

— Som du vill, mitt barn, sade friherrinnan tankfullt. — Men kom ihåg, att det är olycksbådande, att mannen tilltvingar sig eftergifter före bröllopet. Huru skall det då gå, sedan vigseln gifvit honom en verklig myndighet?

Amelie sade leende:

— Och jag säger till Ragnar: Kom ihåg, att Pyrrhus sade: En sådan seger till, och jag är förlorad!

— Jag vet ett, sade Edelsköld med fasthet, — och det är, att jag aldrig i otid begär uppoffringar. Men när jag på grund af mogen öfverläggnings fordrar en sådan af dig, så är detta viktigt både för din och min framtid. Och du må veta, älskade Amelie, att denna icke blir den sista i den vägen, som jag kommer att begära, så fram ej du förekommer detta genom att själfmant handla i öfverensstämmelse med min nu uttalade uppfattning af din pligt mot mig och mot dig själf.

— Så sträfft, Ragnar! Har icke det, att jag fogat mig efter din vilja, förtjent ett ord af tacksamhet — af kärleksfull ömhet?

— Förlåt Amelie! Jag är dig innerligt tacksam, men jag kom ej att säga det, upptagen som jag var af farhågan, som du nyss väckt, att detta skulle blifva ett undantag. Och jag tror, att just derföre, att du och jag vilja förenas genom oupplösliga band, full klarhet bör råda i alla våra förhållanden till hvarandra. Kärleks-

fulla ord, som alstra föreställningen om en eftergifvenhet, hvilken i sjelfva verket ej kan påräknas för framtiden, äro olycksbringande.

— Det der klingar hårdt, sade Amelie, som satt sig bredvid sin trolofvade och lagt en hand liknande en antik Venusstatys i skönhet, på hans arm. — Är det verkligen din fördran, att jag skall bryta med hela mitt föregående ungdomslif? Skall mitt deltagande i sällskapslifvet inskränkas till hvad du nyss antydt? Se på mig och säg, om du har hjerta att draga så trånga gränser för detta deltagande — om du vill blifva en despot, en tyrann i ditt eget hus, om din hustru såsom en slafvinna — en martyr skall efterkomma din vilja, äfven der den skulle tillintetgöra hennes ungdomsglädje, skilja henne från de lefnadsvanor, som blifvit hennes andra natur, och rycka henne undan de kretsar, som ensamna känna hemligheten af den högsta lefnadsnjutning och den finaste sällskapston.

— Nej — var öfvertygad om att jag för intet pris i verlden skulle vilja göra detta, sade Ragnar vemodigt. — Sjelf skulle jag blifva martyren i det hem, der jag skulle nödgas herrska såsom du tänker dig det. Blott om du frivilligt kan lemna allt detta, hvarmed jag icke kan förlika mig, om du af egen håg besluter dig för den lott, jag bjuder dig, och icke med saknad blickar tillbaka på dessa härligheter, som äro oförenliga med mitt begrepp om huslig sällhet, kan jag tryggt se in i den framtid, som skall bli gemensam för oss.

Amelie satt tyst en stund, medan underliga tankar genomkorsade hennes själ. Det var, som om hennes mor, hvilken följt samtalets gång uppmärksamt, hade velat säga något, men som

om hon plötsligt hejdats af en ny tanke, ty hon tog åter upp sitt arbete, hvilket hon lagt på bordet. Edelskölds blick var stadigt fästad på den unga flickan vid hans sida, men just i samma stund sväfvade en annan bild för hans själs ögon — en bild, som ännu ofta nog hotade att uttränga hans trolofvades från det rum, hvarpå den senare egde anspråk, hvilkas giltighet han själf var den förste att erkänna.

— Det förekommer mig, sade Amelie omsider, — som liknade du en af dessa forntidens gudomligheter, hvilkas kraf på offer stegrades med hvarje nytt, hvilket förtärdes af elden på deras altaren. Du nöjer dig ej med en tillfällig eftergift för din vilja, utan fordrar en ständig. Och så tillfredsställer icke ens den dig, utan du begär, att jag gladt och utan ringaste saknad skall slå in på denna nya väg, som du utstakat för mig, och aldrig blicka tillbaka på hvad som varit min glädje och som, fast du bryter stafven deröfver, ännu är det. Du spänner bågen hårdt — och detta ligger i männens och särskildt i din natur, huru blidt ditt väsende än förekommer i det dagliga lifvets förhållanden. Kanske var det dock en dunkel föreställning härom, som kom mig att rygga tillbaka, då du först begärde min hand, och som gjorde, att kärleken till dig först långsamt kunde spira upp hos mig.

— Men denna kärlek finnes, — fortlevver ju ännu, Amelie?

— Ja — ännu, huru hårdt du än satt den på prof, och det bästa beviset derpå är, att jag skall försöka att motsvara dina fordringar, huru vidtgående de än äro.

Hon sade detta med den ljufva blidhet, som var kännetecknande för hennes väsende, och som

väsentligt bidrog till hennes makt öfver männens hjertan. Ragnar steg upp, tryckte en kyss på hennes hand och sade:

— Farväl, min Amelie. Jag tryggar mig vid dessa ord, ty hvad du försöker i ädelt syfte, måste lyckas dig.

II.

— Min sötaste Beate Sophie, hvilken horribelt lång tid sedan jag satt hos dig så tète-à-tète i din charmanta salong! Och så många nya eklatanta konststycken, du har fått placerade här! Det märks min sann, att du och lilla Amelie gjort en tur utrikes. Jag borde riktigt sjelf ut en gång, för det friskar upp ens estetiska känslor och gör att man icke trifs, om man icke har taflor och statyetter omkring sig hvart man vänder sig. Jag ser bara på min lilla Euphrosyne. Sen hon kom hem från sin bröllopsresa, är hennes själ upptagen af sådana der magnifika saker — målningar i alla kulörer, gudar och gudinnor af marmor, gips och lera och fotografier för utan all ända. Om hon icke har gjort vår väning till en riktig exposition, så är det icke hennes skull, utan min käre Berlows, som är en makalös agrikultör, men ännu icke kan svinga sig upp i sådana höga sferer som hans lilla friherrinna.

Så talade fru Rosenstolpe, der hon satt midt emot friherrinnan Ekstjerna, i brokig elegans, som

hon envist vidhöll i trots af det herskande bruket af mörka dräkter för promenader och besök.

— Baron von Berlow har ju redan rest till Åkersnäs? frågade Amelie Euphrosyne, som iklädd en ytterst extravagant parisisk visitdrägt halflåg i den bekvämaste hvilstolen.

— Ja, han måste ju se om sin egendom, svarade den unga friherrinnan, — hur det än kostade på honom att resa. Vi skulle haft vår egen våning här, men det blef för sent att få någon riktigt efter min smak och mina anspråk. Och så beslöt jag att stanna hos föräldrarna under den egentliga säsongen.

— Du talar icke om hvilken heroisk offering det var af dig att skiljas från din älskade Henrik så kort efter smekmånaden, blott för att vi peu-à-peu skulle vänja oss vid att undvara dig, sade fru Rosenstolpe. — Ni känner Henrik och hans charmanta herresäte tillräckligt för att veta hvad hon försakar för vår skull genom att stanna. Men så belönas hon också därför genom briljanta operor, dinéer och baler, föreläsningar, muséer och expositioner, på hvilka man har ett sådant öfverflöd i detta välsignade Stockholm, — för att icke tala om det goda samvetets récompense, hvilken naturligtvis är den solidaste.

Friherrinnan Euphrosyne ryckte på axlarna — rätt fransyskt i hennes eget tycke. Det var visst angenämt att bli prisad, men fru Rosenstolpe lofsjög henne så, att man skrattade åt den begge, såsom Euphrosyne nog hade märkt. Försöken att educera modern, som den adertonåriga dottern gjorde, lemnade inga eller dåliga resultat, oaktadt fru Rosenstolpe skulle velat göra allt, som stod i hennes makt, för att tillfredsställa den unga friherrinnan. Denna brukade

ofta själf föra ordet, på det icke hennes mor skulle få tillfälle att kompromettera dem begge. Och hon gjorde det äfven nu, i det hon talade om hvad hon sett och erfarit under sin resa, och visade derigenom den henne i begåfning och själsutveckling vidt öfverlägsna Amelie, huru föga Euphrosyne kunnat tillgodogöra sig och njuta af denna resa i ordets högre mening.

Men fru Rosenstolpe lyssnade till allt hvad dottern sade med den varmaste beundran, och när denna tystnat, utropade hon patetiskt:

— Hvad det dock i denna tunga värld är ett soulagement för ett tendert modershjerta, när man hör, hur ens enda kära barn kan i grund förstå och beskrifva sådana magnifika saker! Men min kära Beate Sophie, hvilken skada, att den der innerligt söta bilden har förlorat begge armarne! Hur har det gått till? Har jungfrun varit slarfvig vid damningen och slagit omkull den? Vi veta litet hvar, hur lätt sådant händer.

Då friherrinnan Ekstjerna och Amelie nu brusto ut i skratt, gjorde fru Rosenstolpe en slug min och sade:

— Aha! — jag förstår, det har varit fästmannen, som genom en sådan der passionerad gest i ett tendert ögonblick knuffat den i golfvet. Nånå, lilla Amelie, sådant händer blott före bröllopet; sedermera bli männen loje och spake och stillsamme som lam. Jag mins nog, hur fasligt min Alexander for fram, då han slog för mig och till och med då jag redan fått ring på fingret, men då han väl blifvit gift, lade han bort alla häftiga fasoner, och mina vaser och porslinsgubbar fingo vara i fred.

— Ack, så mamma talar! sade Euphrosyne, som tegat i det längsta för att spela aktningfull

dotter. — Det är ju den der Venus af Milo, som var utan armar redan då hon gräfdes upp ur jorden, och som kommit så på modet i Sverige, sedan Viktor Rydberg skrifvit om huru hon höll armarna och hvad hon egentligen var för något.

— Nåja — om *jag* då inte vet så mycket just, så har du desto bättre reda på allting, min söta Euphrosyne, sade modern beundrande. — Men nog är det i alla fall kuriöst, att man har inne i eleganta salonger sådana der armlösa beläten.

För att gifva samtalet en ny vändning sade friherrinnan Ekstjerna:

— När ämnar herrskapet sig till Åkersnäs?

— I slutet af Maj, sade fru Rosenstolpe. — Icke blott för stackars Henriks skull, utan också af andra skäl komma vi att resa så tidigt. Den hederlige morbror Eberhard har låtit locka sig att taga guvernanten på Thorsvik till sig i stället för fru Mannerhjerta, som till våren ämnar flytta till sin son. Den der halffranska intriganten tycks ha till metier att insinuera sig hos folk, och hela den Gyllenfältska familjen är aldeles bortkollrad i henne. Sak samma är förhållandet med den godtrogne öfversten, och man kan icke veta till hvilka galenskaper den äfventyrerskan kan locka honom. Det sägs, att hon gifvit korgen åt en och annan, som hon fått i sitt nät — såsom åt kapten Mannerhjerta och löjtnant Gyllenfält; men är det sant, så visar det bara, att hon sigtar högre. Ja, ser ni, om man icke just har reda på armlösa statyer och sådant der, förstår man ändå saker, som icke hvar man observerar. Men så tyst och blek du är, min älskade Euphrosyne! Så är det, när man i ungdomens skönaste blomma och omsvärmad af uppbjudare skall hålla ut på dessa eviga baler. Men — vi glömma

rent bort oss hos dessa intressanta vänner, och vi ha flera besök att göra. Farväl, käraste Beate Sophie! — adjö, lilla söta Amelie!

Då fru Rosenstolpe och hennes dotter aflägsnat sig, blefvo de föremål för de kära vännernas skoningslösa kritik. Sedan det tacksamma ämnet blifvit uttömdt, sade friherrinnan:

— Jag beundrar ditt tålmod att gifva efter för Ragnars orimliga fordringar så mycket som du gjort, sedan den sista stora scenen mellan er ägde rum. Och dock är han ännu icke nöjd, därför att du icke helt och hållet följt hans föreskrifter. Det börjar verkligen att se mörkt ut

— ja, jag är riktigt orolig för din framtid. Men kom ihåg, kära Amelie, att du varit sjelf den bestämmande i valet af make, att jag aldrig —

— Jag vet — jag vet, mamma lilla, sade Amelie med ett gätlikt småleende. — Allt reder sig nog — den, som vinner tid, vinner allt. Men intet bör undvikas bestämdare än en brytning i otid utan något bestämdt i reserv, och det midt i säsongen. Och vi ha ännu tre månader till första lysningsdagen. Dessförinnan kan man hinna att pröfva både sig sjelf och andra och kanske att grundlägga något aldeles nytt.

— Men du talade om din kärlek till honom? — sade modern öfverraskad.

— Kärlek är något förunderligt, svarade Amelie lätt rodnande, — jag åtminstone förstår mig icke derpå. Då han småningom drog sig tillbaka, då rykten utkommo om att han fastnat på ett eller annat håll, rörde sig inom mig en känsla i starka vågor, hvilken jag tog för kärlek och som väl också var det. Jag kunde icke uthärda detta. Han *måste* återkomma, han måste ryckas ur det nät, hvori han höll på att fastna, hvilket

nu än detta var. Att han efter att stå mig så nära skulle genom en familjeintrig smidas fast vid en mig så ovärdig rival som Euphrosyne Rosenstolpe, eller att han skulle falla offer för Thorsviksguvernanten, som gått ur hus i hus för att ge lektioner, förbittrade mig. Och der jag satt i Bokeröds park i skuggan af eken och akaciorna tillintetgjorde jag genom en mästerkupp alla anslagen, till förargelse för dem begge. Jag kände då mig lycklig — jag hade segrat, och jag älskade honom tillräckligt för att på fullt allvar besluta mig för att bli friherinna Edelsköld, helst som jag *då* icke funnit någon, med hvars namn jag hellre ville ersätta mitt eget, och det oaktadt jag trenne säsonger varit ute i världen och dessutom sett mig om i utlandet. Dertill kom, att Hedvigs inträde i världen förestod, och att skilnaden i år mellan oss var så pass stor, att jag åtminstone måste vara fästmö för att utan obehag se henne vid min sida.

— Det der förstår jag väl och har sjelf tänkt derpå. Men du sade att, då du antog Edelskölds anbud, du ej funnit någon, med hvilken du ville hellre förena dig. Betyder detta, att det nu är annorlunda? Du betonade detta *då* så starkt, att jag har fullt skäl till denna fråga.

— Mamma! — mamma! grip icke in i mitt hjertas hemlighet, innan den hunnit utveckla sig och mogna, sade Amelie rodnade och dock leende. — Jag kan icke säga dig mer än, att ett luftslott skimrar för min blick natt och dag, och att för det stackars Ragnar är aldeles främmande. Men det är ytterst viktigt, att hvarken han eller någon annan får ana hvad som föregår inom mig. Säkert är emellertid att, om min dröm förverkligas, någon tvist sådan som de, hvilka ha ägt rum mel-

lan honom och mig, aldrig skall inträffa. Ty denne andre skall fordra af mig det, som Ragnar vill förbjuda mig. — Han skall glädja sig lika mycket som jag sjelf öfver de triumfer, som jag får, och han skall bereda mig ett fält för sådana, i jemförelse med hvilket det, jag hittills känt, ej är att nämna. Tänk dig blott, mamma! — nya, storartade sferer, för hvilka just jag blir passande, som börjat finna våra stockholmsförhållanden alltför små. Och denna bildning — denna intelligens, som Ragnar måste erkänna hos mig, och som gjort kedjan, hvarmed jag håller honom bunden, så mycket starkare — huru skola ej de taga sig ut på den storartade skådeplats, som öppnar sig för mig, och der — om icke alla tecken svika — jag skall komma att spela en af de främsta rolerne.

— Jag anar, sade friherrinnan gladt intresserad, — hvem som —

— Tyst, mamma, låt ej väggarne förnimma dina aningar, sade dottern, i det hon varnande lade handen på moderns axel. — Har jag en gång misstagit mig — har jag genom en lika djerf som skicklig manöver tillkämpat mig hvad jag nu önskar vara kvitt, så skall jag andra gången vara försigtigare. Här har jag dock icke att befara något annat än att det intryck, som jag gjort på honom, icke är nog starkt, för att min dröm skulle kunna förverkligas, då vi sympatisera i allt, hvari likstämighet är af vigt för ett lyckligt samlif. Men brötes min förlofning nu, skulle jag aflägsnas från målet i stället för att närma mig det, ty en man sådan som *han* och i *hans* lefnadsställning vänder sig icke med ett anbud till en flicka, från

hvars finger förlofningsringen glidit, helst det ju alltid heter på något håll, att hon är den försmådda. Helt annat blir det, om brytningen sker för hans skull. Sköter jag saken rätt, så skola hindren, som resa sig mot hans böjelse, småningom förvandla den till en lidelse, och det skall smickra hans fäfånga att besegra en sådan medtäflare som Ragnar. Derföre måste jag gå till väga ytterst diplomatiskt — fint, hemlighetsfullt och dock energiskt. Ragnar måste fortfarande insöfvas i säkerhet — och den andre komma allt mer under mitt välde. Han måste växa in i den öfvertygelsen, att hans framtid, hans sällhet heter Amelie. Ekstjerna — eldas, elektriseras och hänföras, tills han besegrad lägger sitt öde i mina händer. Och då torde jag bevekas att för honom uppoffra Ragnar. Tror du, mamma lilla, att detta kan uträttas på tre månader?

Innan friherrinnan hann att svara på denna hoppfulla fråga, kom betjenten in och anmälde grefve Liljesvärd. Mor och dotter vaxlade en betydelsefull blick, och då han aflägsnat sig, sade Amelie med en ton af triumferande visshet:

— Ser du mamma — jag anade detta; jag öfverskattar aldrig mitt inflytande.

Den inträdande befann sig på lifvets middagshöjd eller — för att tala utan bild — han nalkades fyrtiotalet. De fina och regelbundna dragen voro vanda ej blott att dölja tankar och känslor utan äfven att väcka föreställning om sådana, som ej förefunnos, men då intet dylikt förekom, väckte de intrycket af att grefve Liljesvärd var en energisk, beräknande och på samma gång njutningslysten man. Bliken och ett drag vid den kraftigt bildade munnen röjde ett anlag

för lidelsefullhet, som sällan förefinnes jemte den art af intelligens, vi antydtt såsom förnämligast framstående hos denne ädling, hvars naturanlag i väsentlig mån påverkats af det lif, som han fört under halft annat årtionde såsom medlem af svenska beskickningar i stora, europeiska huvudstäder. I hans hållning och skick fans denna orubbliga, finslipade elegans, som oftare anträffas vid ifrågavarande lefnadsålder än vid någon annan, emedan den då hunnit att rätt införlifva sig med väsendet, men spänstighetens aftagande och den längre framskridna medelålderns tungroddhet ännu ej kommit att motverka den.

I afseende på sin beräkning och diplomatisk skicklighet kunde han dock icke mäta sig med denna unga qvinna, hvilken var så rikt utrustad med hvad som kunde fångla äfven dem, som lärt känna Europas yppersta skönheter både inom den stora verlden och den halfva, och som tillika var redo att använda dessa tjuvningsmedel till all den kraft och verkan de kunde äga.

Hvad ville han henne? Hvarför sökte han en annan mans trolofvade brud öfver allt i sällskapslifvet, der han visste, att hon var tillstädes, och nu äfven i hennes eget hem? Han drogs först till henne af denna kraft, hvilken måhända vetenskapsmän en gång skola beteckna såsom ett magnetiskt fluidum, men som i sjelfva verket ej är något annat än kvinnoskönhetens och det kvinliga behagets inflytande öfver männens sinnen och hjertan. I konsten att göra dem gällande i fruktansvärd grad gick Amelie så långt som en svenska kan gå, oaktadt eller, kanske rättare sagt, till en del emedan hon aldrig öfverskred det passandes — den konventionela blygsamhetens gränser. Då hon först kommit

ut i världen, hade hennes fina, blida väsendes lugn skenbart gränsat till passivitet, och en mindre skarpsynt iakttagare hade liknat henne vid en härlig bildstod, åt hvilken tillbedjarne egna rökoffer. Men i den mån, som hennes själ utvecklades, som hennes kunskapsförråd tillväxte och hennes stora anlag för hvad som oöfersättbart kallas «en spirituel konversation» utbildats genom öfning och verldserfarenhet, hade småningom detta väsende erhållit en liflighet, som dock alltid begränsades genom den säkraste takt och ett visst, nästan instinktlikt skönhetssinne. Det behöfver knappt tilläggas, att hon aldrig varit farligare än nu, och det så mycket mer, som de anslag, hon uppgjorde mot ett hjertas frid, utfördes, innan den, som angreppet gälde, anade oråd. När den besegrade lade sitt öde i hennes händer, var den blick ur de fagra, blå ögonen, som mötte honom, så fullkomligt menlöshetens och öfverraskningens, att icke ens den mest skeptiske skulle misstänkt, att någon energisk eröfringskamp ägt rum.

Men om Amelie kunde utveckla energi uti dylika fall, som voro henne jemförelsevis likgiltiga, skulle hon naturligtvis till det yttersta uppbjuda den sällsporda tjusningsmakt, hvaröfver hon förfogade, när det för henne gälde att försäkra sig om hvad hon ansåg för sin lefnads lycka och att, utan skada för sina framtidsutsigter, komma ur en falsk ställning — ett för henne obehagligt förhållande, som snart skulle förekommit henne rentaf outhärdligt. Och detta hade hon gjort med den framgång, att grefve Liljesvärd, hvars genom döden upplösta äktenskap icke varit lyckligt i annat hänseende, än att det förskaffat honom stora rikedomar, allt lifligare

beklagade, att den sköna fröken Ekstjerna icke mera var fri, helst han insåg, att ingen bättre än hon skulle kunna göra les honneurs i hans salonger, då han efter ett par månaders förlopp skulle vara «envoyé extraordinaire och ministre plenipotentiaire» i **. Mellan dem fanns föröfrigt så mycken samstämmighet i verldsåskådning och böjelser, i smak och lefnadsvanor, att det var endast helt naturligt, att tanken på att uttränga baron Edelsköld ur hans fästmöjs hjerta och, efter förlofningens brytande, sjelf anmäla sig såsom friare till den oförlikneliga Amelie Ekstjerna småningom förlorade den karaktär af äfventyrlighet i hans ögon, som den ägt, då den första gången föresväfvade honom.

Hvad som väsentligt bidrog dertill var den svartsjuka, som Amelie visste att framkalla hos grefven, så snart hon förvissat sig om, att hos honom förefanns en böjelse nog stark att möjliggöra denna känsla. Hon talade mycket och ömt om sin fästman i hans närvaro och om de planer, hvilka de uppgjort för den tid, som skulle följa efter giftermålet, allt medan hon derunder, liksom mot sin vilja, lät framskymta det lifliga intresse, hon kände för grefven sjelf, och de inre strider detta vållade henne.

Då han denna dag besökte henne, förekom hon honom mera intagande än någonsin förr, och det fanns verkligen något, som liknade inspiration uti denna unga flickas väsende, då hon dock blott spelade mästerligt en länge förberedd rol.

Grefven å sin sida sade hvad som måste stegra hennes förhoppningar. Efter att ha skildrat ett sändebuds lif i en af de stora, europeiska hufvudstäderna och äfven framhållit, att ett sådant väntade honom, antydde han, huru detta

gjorde, snart sagdt, till en pligt för honom att ingå ett nytt äktenskap, men att på sista tiden omständigheter inträffat, som gjorde tanken på ett dylikt motbudande för honom. Hans anspråk på den, som skulle dela hans öden, hade stegrats, och det hade blifvit honom klart, att blott en enda kunde motsvara dem. Men från denna enda skilde honom en oöfverstiglig mur; och det var blott medgifvet honom att på afstånd egna henne sin hyllning — han frestades nästan att säga sin dyrkan såsom den skönaste — den i alla hänseenden rikast begåfvade kvinna, han någonsin lärt känna.

III.

— Från hvem är detta respektabla manuskript, mamma lilla? frågade Ebba Gyllenfält, i det hon såg upp från en blifvande divanmatta, hvars mönster af konstförståndiga påstods vara fornnordiskt, ehuru en och annan vidhöll envist, att det blott var bondaktigt.

— Från hvem om ej från den hederliga Justina, sade fru Gyllenfält, som ur ett kuvert upptagit sex fullskrifna brefark. — Ingen annan af mina vänner offrar så mycken tid på bref till mig, och det oaktadt har jag ej besvarat hennes sista.

— Få vi ej höra det? sade Clara, i det hon med komisk förtviflan betraktade sitt storartade pointlace-arbete, hvilket i likhet med Ebbas matta

var ämnadt till brudpresent. — Agnes' flyttning till Bokeröd, Kaspers vistande på Strömsholm, regnet och detta tröttsamma broderande i enslighet göra hvarje afbrott välkommet — till och med litet stockholmskvaller.

— Så du talar! — ha ej mina flickor det lyckligaste hem? sade fru Gyllenfält förebrående.

— Och kallar du tant Justinas underrättelser stockholmskvaller, så kan du väl icke begära att få del af dem.

— Förlåt, allrakäraste mamma; jag skall ge dem de vackraste namn i verlden, blott jag får höra dem.

— Icke nu åtminstone, sade fru Gyllenfält och såg misstänksamt på det tätt skrifna brefvet. — Jag skall gå in i kabinettet och se igenom det, och sedan — —

— Sedan få vi veta, att hon mår väl och helsar till oss, du försigtigaste af mammor, sade Ebba och skrattade hjertligt, då modern aflägsnade sig.

Uppkrupen i ett soffhörn läste fru Gyllenfält ifrigt sida efter sida. Bland annat hette det:

»Rosenstolpes säga, att von Berlow ej skaffade sig någon våning här i vinter, emedan det blef försent att få någon, som tillfredsställde Euphrosynes anspråk. Men skälet var, att de penningar, som svärfadern anslagit för detta ändamål och för möbleringen, af den kloke baronen användes produktivt i lilla Euphrosynes intresse för uppförande af stall och ladugård. Och de årliga anslagen skola gå till jordens förbättring och anskaffande af landtbruksredskaper af nyaste konstruktioner. Det är visserligen sant, att mågar kunna använda sämre åt dem anslagna penningar, men den unga friherrinnan är förbit-

rad öfver detta streck i räkningen, ty hon hade ämnat att uppträda såsom värdinna vid middagar och soarées i sin våning och bevista hoffester tillsammans med sin make, sedan han nu blifvit utstyrd med kammarherrenyckeln. Af allt detta blef intet, ty hennes inflytande öfver honom reducerar sig till noll, så snart det rör utgifter, och han vurmar blott för att förtjena och spara, fast han ännu är en ung man. Det kom hon underfund med redan på bröllopsresan, som skulle varit rik på komiska uppträden och konflikter mellan de begge makarne, såsom malisen, till hvilken jag aldrig vill lyssna, envist påstår. Emellertid har Euphrosyne fört ett gladt gräsenkelif hos föräldrarna, som utvecklat en verklig storartad gästfrihet. Trots sina gäckade förhoppningar officierar Vindelhelm hos henne såsom cavaliere serviente — kanske för de briljanta tillställningarnas skull. Dem har hon nog också att tacka för den relief och gloria, som hennes uppträdande ute har, ty annars skulle väl uppvaktande kavaljerer saknas. Nu inbillar hon sig, att hon är firad, stackars fjolla! Marianne är förtjust öfver dotterns «succès» och döljer sin missbelåtenhet med svärsonen under ifrigt framhållande af hans «enorma» förtjenster och påstår, att hans «ädla sinnelag» visar sig i att han låtit hans afgudade Euphrosyne stanna några månader hos föräldrarna. Du mins ju, huru barockt hon brukar reproducera här och der uppsnappade romanfraser.

Icke bättre lyckades den andra förlofningen, som kom till stånd nere i er bygd i somras, så framt salig Dumbom ej hade rätt, då han sade, att det bästa äktenskapet är det, som ej blir af. I alla händelser ligger ett visst mörker öfver dess

historia. Jag tror fullt och fast, att Amelie Ekstjerna var så lifligt fästad vid Edelsköld som en så njutningslysten, så verldsligt beräknande kokett kan vara. Men samvaron under förlofnings tiden och de konflikter, som dels äro egenomliga för hvarje sådan och dels här framkallades af olikheten mellan fästmannens och fästmöns åsichter och lefnadsvanor, tyckas ha snart nog undergrävt denna kärlek. Först gaf det anledning till någon undran, att hon fortsatte att spela sin drottningröl inom salongerna, att hon dansade, skämtade och koketterade lika mycket som någonsin förr i stället för att vid sin fästmans sida intaga en imponerande och i vissa fall afvisande hållning. Men detta olyckliga skvaler, som förlänar något småstadsaktigt åt vår goda hufvudstad, fick riklig näring först, då greve Liljesvärd, som nu är utnämnd till svensk minister i **, började att flitigt uppvakta henne. Som han vistats utrikes under de senare åren, var hennes skönhet, hvilken förhöjes af ett fulländadt behag, något helt nytt för honom. Att hon bjöd upp hela denna raffinerade behagsjuka, som hos henne utvecklats under tre föregående säsonger, för att fånga honom, och det oaktadt hon kort förut lofvat sin tro åt en annan, nödgas jag erkänna, huru ondt det gör mig, att jag ej kan försvara dottern till en af mina barndomsvänner. Allt fastare snärjdes han i hennes garn — allt mörkare blefvo molnen på fästmannens panna, allt högljuddare hviskandet om att en katastrof förestod. Det har påståtts, att Edelsköld först fordrat, att Amelie skulle afstå från dans, och att hon omsider samtyckt dertill men blott för att lemna plats vid sin sida åt denne ståtliga diplomat. Hvilka uppträden, som slutligen ägde

rum mellan de i saken intresserade, känner åtminstone icke jag, som helst undviker dem, hvilka närgånget sysselsätta sig med sin nästas angelägenheter. Nog af! — förlofningen mellan Amelie Ekstjerna och Ragnar Edelsköld är bruten, och han har tagit afsked från lifgardet och rest utrikes för att skingra sin sorg. Hon är förlofvad med greve Liljesvärd, och det lär komma att lysas för dem om ett par veckor. Större delen af den ofantliga förmögenhet, som sätter denne herre i stånd att lefva stort äfven i jemförelse med diplomater från andra länder, tillföll honom på grund af hans giftermål med en österrikisk furstinna, hvilket artade sig att blifva ganska olyckligt men i rättan tid upplöstes af döden. Då dertill kommer att den ställning, som Amelie kommer att intaga såsom maka till ett sändebud i en af vår verldsdelns förnämsta hufvudstäder, fullkomligt motsvarar om ej öfverträffar hvad hon tänkt sig såsom önskvärdt för framtiden, är det förklarligt nog, att hon gifvit vika för en frestelse, som kanske mången af de unga flickor, hvilka klandra henne bittrast, icke skulle kunnat besegra.»

Då fru Gyllenfält återvände till salongen, fann hon der sin man, som kommit tillbaka från ett besök på Bokeröd, och Agnes Villner, som han öfvertalat att följa med honom.

Sedan samtalet en stund vändt sig kring öfverstens helsotillstånd och förhållandena på Bokeröd, sade fru Gyllenfält:

— Förlofningen mellan fröken Ekstjerna och baron Edelsköld är bruten, och hon skall snart gifta sig med greve Liljesvärd.

Clara och Ebba gafvo begge på ett naivt

sätt sin förvåning öfver denna nyhet tillkänna, men kammarherren sade:

— Jag vet det redan, ehuru notifikationskort utfärdats blott till de allra närmaste med afseende på den föregående brytningen af en förbindelse, som ansågs så säker och tryggad för alla passionernas och tillfälligheternas vindkast. Öfversten hade från Edelsköld fått ett bref, dateradt dagen före hans afresa till Södern och Orienten. Han var naturligtvis ytterst nedslagen, men öfversten tyckte sig äfven läsa bitterhet och människoförakt mellan raderna.

— Det der går öfver hos en så ädelt anlagd natur, sade fru Gyllenfält. — Men kära Agnes, den lilla färden har icke gjort dig godt; du mår bestämdt illa. Du hade icke nog på dig, förmodar jag; jag känner, hur oförsigtiga unga flickor äro, och vi ha ännu icke hunnit långt in i April.

— Jo — jag mår fullkomligt väl — jag skall blott värma upp mig litet vid brasan, sade Agnes och satte sig så, att ingen blick kunde falla på hennes ansigte, helst den inbrytande skymningen bidrog att dölja ansigtsfärgens vexlingar mellan snö och purpur.

— Öfversten, berättade kammarherren vidare, — var på det hela taget nöjd med hvad som skett, öfvertygad som han var, att denna »hjärtlösa salongsdam» — såsom han kallade fröken Ekstjerna — aldrig skulle gjort hans gunstling lycklig. Emellertid har Edelsköld lemnat gardet, anförtrott sin egendom åt sin bepröfvade förvaltare och förklarad tidpunkten för sin återkomst såsom något i fjerran liggande obestämdt, hvarpå man icke får räkna. Ja, jag tror till och med, att han skref, att han kanske aldrig kommer åter.

— Ack så romantiskt! utropade Clara sym-

patetiskt. — Och det var ju till Orienten — till Arabien, Persien, Turkiet och kanske sjelfva Indien, som han skulle resa. Hvilket brokigt vexlande — hvilket underbart lif, han skall föra derute — och det med ett brustet hjerta på köpet!

— Jag ville blott, att han förde en dagbok och sedan lät oss läsa den, sade Ebba. — Det vore på det hela taget bra mycket intressantare än romaner, som äro uppiktade alltigenom.

— Jag är rädd, anmärkte fru Gyllenfält, — att det fins andra flickor än fröken Ekstjerna, som äro hjertlösa. Ni tala begge som om den staccars Edelskölds sorg och den färd långt i fjerran, hvartill denna driiver honom, blott vore förtjenta af små flickors nyfikenhet och lämpade sig till förströelse för dem. Har jag icke rätt, kära Agnes?

— Jo, jag tror, att hjertats lidanden och de kvalfulla stämningar, som följa efter ett hårdt slag, borde vara fridlysta för alla nyfikenhetens forskningar, svarade Agnes allvarligt. — Icke ens det varmaste deltagande berättigar oss till ett förtroende, som man ej sjelfmant lemnar oss, och den, som sjelf lidit, vet bäst, huru välgörande det är, att tjocka skuggor falla öfver smärtan och de svikna förhoppningarna.

— Så stränga ni äro, mina damer! anmärkte kammarherren. — För min del håller jag emellertid före, att denna sorg skingras, förr än Edelsköld nu anar. En man sådan som han kan ej länge älska den, som han ej mera aktar, och snart nog skall harmen öfver att han låtit dåra sig af en skön sirén, som hänsynslöst lemnade honom, när möjligheten af ett mera lysande parti höjde sig öfver hennes beräkningars horisont,

vara den lifligaste känslan i hans själ. Detta var också öfverstens tanke.

— Och jag tror det också, sade Ebba med naiv tillförsigt till sin egen skarpsinnighet, — helst så mycket kommer att förströ honom. Jag vet icke själf hvilken sorg jag icke skulle glömma, om jag fick rida på en kamel eller, ännu bättre, på en elefant genom öknen och sedan sitta under en palm med turbanklädda, kroknäsiga araber och äta dadlar och oliver och hvila om natten i ett tält, men icke kunna sofva för lejons rytande eller schakalers skri.

— Det der, sade fru Gyllenfält, — tycker jag för min del icke skulle vara så treffigt. Då sofver jag hellre i min välförsedda sängkammare, der på sin höjd Hektors skall väcker mig. Men hvad talade öfversten annars om? Hade baron von Berlow återigen hemsökt honom med råd och anmärkningar?

— Ja visst, och öfversten är aldeles utledsen vid detta myckna tal om att egendomen ej skötes rationellt, att arrendena äro för låga och arbetslönerna för höga och dagsverkena för få, att det är en galenskap att lemna underhåll åt dessa gamla, som borde vara tacksamma för att de ej drifvas från de små hus och täppor, som upplåtits åt dem m. m. i det oändliga. Märkvärdigt är, att en så slug karl som von Berlow icke fruktar, att detta skall skada hans arfsutsigter. Det vore ju icke underligt, om öfversten genom ett testamente räddade sina underhåfvande från att komma under en så hård och sniken husbondes välde.

— Justina berättar, sade fru Gyllenfält, — att Berlow använt de penningar, som presidenten anslagit till möblemang och våning i Stockholm

åt det unga paret, till uppförandet af stall och ladugård och inköp af landtbruksredskap. Jag trodde, att han ärft kapital, som satt honom i stånd att sjelf bestrida sådana utgifter.

— Det har han också, ty hans far liksom farfadern före honom voro af samma skaplynne och samlade betydligt. Men han har lagt ned stora summor i industriela företag, och de hemman, genom hvilkas inköp han arrenderat egendomen, ha kostat honom mycket, så att jag nog tror, att svärfaderns penningar, om hvilka du talar, varit honom välkomna särskildt med afseende på ekonomibyggnadernas usla skick. Men hvar togo flickorna vägen?

— De gingo alla tre upp på rummet, som står för Agnes räkning, kan jag tro. Glädjen är stor, när hon kommer hit, och mycken nattro torde icke våra flickor unna sin gäst, om jag känner dem rätt.

— I morgon få de icke mycken tid till sampråk, ty jag lofvade öfversten, att fröken Villner skulle vara på Bokeröd redan klockan elfva, då hon skall läsa högt för honom, enligt den antagna dagordningen. För öfrigt har han fäst sig vid henne så lifligt, att jag knappt skulle haft hjerta att beröfva den gamle henne för längre tid.

— Öfverstens tillgifvenhet för Agnes tycks blifva allt varmare — allt faderligare med hvar dag, anmärkte fru Gyllenfält tankfullt.

— Aldeles och det till slättingarnes stora harm, ty de underrättas noggrannt om förhållandenas utveckling på Bokeröd af von Berlow. Öfversten talar om henne, som vore hon hans egen dotter, och i dag fann jag till och med, att han sysselsatte sig med tanken att utse en man åt henne — naturligtvis under den förut-

sättning, att denne skulle vinna flickans tycke. Detta och andra yttranden ha väckt hos mig den förmodan, att den hedersmannen kommer att göra ett testamente till fördel för henne — kanske gifva henne Bokeröd, helst han nog inser, att hon der skulle föra ett regimente i hans anda och till fromma för de underhafvande, om också på samma gång ett tidsenligare och mera välberäknadt.

— Agnes Villner, ägarinna till Bokeröd! utropade fru Gyllenfält. — En sådan tanke! — skulle verkligen det vara en möjlighet? Men — — så underligt har man sett förr, och öfverste Silfverkrans har alltid gått sin egen väg. Att han är mycket missnöjd icke blott med von Berlow utan också med släctingarna i Stockholm ligger i öppen dag, och dessutom är han nog rik, för att fru Rosenstolpe också i detta fall skulle kunna få ett stort arf. Men om Bokeröd kom att tillfalla Agnes, så — — så — —

— Så skulle fru kammarherrinnan Gyllenfält icke längre ha något att invända emot ett giftermål mellan denna intagande, unga flicka och en viss löjtnant, som är svärmiskt förälskad i henne, då deremot, så länge Agnes endast var en fattig guvernant, nämnda fru var rätt tacksam för att löjtnantens uppmärksamhet icke rönt någon uppmuntran. Näja, den bäste af oss är icke fri från verldsliga beräkningar för sig sjelf eller sina närmaste, och du behöfver ej se så mulen ut, för att jag plötsligt ertappade dig på en sådan. Jag tror också, att öfversten ej skulle ogerna sett en förbindelse mellan Kasper Gyllenfält och Agnes Villner, om icke — —

— Om icke?

— En annan möjlighet kommit att före-

sväfva honom på grund af något, som nyss afhandlats här, af brytningen — — Men se här ha vi åter vår kära gäst omhvärd af sina ifriga beundrarinnor. Nu saknas blott Kasper i den husliga kretsen, sådan som den förr livvade denna salong. I går fick jag ett bref från honom, som riktigt humoristiskt och lefvande skildrar de förhållanden, i hvilka han nu lefver och rör sig. Jag skall läsa upp det, ifall det roar fröken Agnes, och det med nöje.

IV.

Under kastanjerna utanför Bokeröds venstra veranda sutto en varm Julidag fru Rosenstolpe, hennes dotter och svärson på den bekväma trädgårdssoffan. Framför dem hade öfversten tagit plats i en rörlänstol och lyssnade till en följd af oangenäma anmärkningar och råd, under det att han stötte det ena rökmolnet efter det andra ur sin kära sjöskumspipa.

— Morbror vet alltförväl, att jag icke vill befatta mig med det sätt, hvarpå Bokeröd skötes, sade baron von Berlow, och ett eget leende krusade de tunna, af rödgula mustascher skuggade läpparna, som bildade en däld mellan den långa, krokiga näsan och den skarpt framskjutande hakan. — Men min tillgifvenhet för min älskade Euphrosynes vördnadsvärde anförvandt gör, att jag icke kan se stillatigande, huru det tillgår här i stort och smått. Jag vill visst icke

påstå, att förvaltaren här icke är en redlig man, men att han icke står synnerligen på morbrors bästa, tror jag mig med lätthet kunna bevisa.

— Kan du? sade öfversten tvärt. — Då skulle du vara en verklig trollkarl, min käre Henrik. Han står visst på mitt bästa, men också på mina underhafvandes, och det är hvad jag fordrar af honom. Det är långt viktigare, att deras intressen bevakas än mitt, ty jag kan lättare bära en förlust än de. Och i längden är det min vinst som egendomsherre, att mina underhafvande ej äro förtryckta och utarmade. Detta sista tycker jag, att du borde behjerta.

— Mätta bör finnas i allt, sade von Berlow och kastade bort en cigarrstump. — Jag vill visst, att man skall göra hvar man rätt, och på mig kan ingen klaga i det hänseendet. Men låga arrenden, täta eftergifter, höga löner och dessa tillställningar, i hvilka man vill realisera modernt filantropiska funderingar, göra mera ondt än godt. Folket demoraliseras, blir lättjefullt och odugligt och slutligen så anspråksfullt att det är omöjligt att styra det. När en ny Tullberg kommer, skola bönderna förklara sig sjelfve för herrar till jorden och be egaren draga sin kos, om han ens slipper undan så lätt.

— Jag gitter icke att höra sådana barnsligheter, svarade den gamle. — Tror du verkligen, att jag i ett sådant fall hade mer att frukta än du?

— Utan tvifvel. Och nu skall jag föreslå en sak äfven med risk att väcka morbrors ovilja. På det der stora jordstycket på andra sidan skogen, hvilket icke duger till åker, har förvaltaren — naturligtvis med morbrors samtycke — låtit sätta potatis för de fattigaste hushållens räkning, på det att de skulle kunna använda sina täppor

till annat. Om nu i stället morbror besluter sig för anläggningen af ett bränneri, såsom jag så länge tillstyrkt, och potatisen användes till bränvinstillverkning, skulle egendomens afkastning kunna uppdrivas aldeles otroligt. Tänk bara hvad sjelfva dranken skulle betyda i dessa tider, då en storartad kreatursexport till England fortgår oafbrutet, oberäknadt hvad bränvinet skulle inbringa. För närvarande äro ladugårdsaffärerna af så stor vigt att — —

— Icke af så stor, att jag skulle vilja handla i strid mot samvete och öfvertygelse för att vara med om den vinst, som de kunna lemna, utropade öfversten häftigt. — Begrip en gång, Henrik Berlow, att du aldrig får blanda dig i mitt regimente här på gården, och att de råd, du hittills gifvit mig, lika litet stegrat min aktning för ditt omdöme som min sympati för din person.

— Nå nå, morbror lille, inföll fru Marianne, — blif icke het! Henrik menar dig så innerligt väl, och han är allmänt ansedd att vara en ovanligt klok och skicklig jordbrukare. Men naturligtvis styr och ställer du i allt som du bäst tycker, utan att någon har den ringaste rätt att blanda sig deri. Visste jag icke det, skulle jag kunna nämna om huru kuriöst här går till, sedan fru Mannerhjerta, som var en riktig dam och hade samvete på köpet, kommit härifrån. Fröken Villner i all ära, men nog skulle jag med mera lugn och trankillité kunna återvända till Stockholm, om jag visste dig vara i andra händer än hennes och den vresiga och inbundna mamsell Lublins och den gamle tvärviggen Modigs.

— Se så — är du icke lika topprasande som din herr måg? sade öfversten förbittrad. — Hvad har du att anmärka mot mamsell Lublin

och Modig? Sköta de icke förträffligt allt hvad de ha om händer? Och Agnes! — hennes like i att bereda en gammal ensling glädje och trefnad vore svår att finna. Och det samma kan sägas om det sätt, hvarpå hon ställer och styr för gäster, som komma att se om oss.

— Derom lära tankarne vara delade, käre morbror, invände den unga friherrinnan med en ful min, som skulle uttrycka öfverlägsenhet. — Att en stackars språklärlarinna, som bott i ett uselt vindsrum på Söder och sprungit omkring och gifvit lektioner samt sedan varit guvernant hos de hederliga Gyllenfälts, der allt går rätt landtligt och ogeneradt till, skulle kunna göra les honneurs på ett så ståtligt ställe som Bokeröd, kunde man väl också icke begära. För min del räknar jag icke så noga, helst när jag kommer till den käre morbror Eberhard, men nog skulle mycket kunna vara annorlunda, och det utan att det skulle kosta mera. Och den ton, som hon tar sig mot gäster, aldeles som om hon vore fru eller dotter i huset — den är då, minst sagdt, riktigt löjlig.

— Jag håller aldeles med Euphrosyne, sade fru Rosenstolpe uppmuntrad af det skenbara lugn, hvarmed öfversten afhört hennes dotter. — Man undrar litet hvar öfver det inflytande, som den der halft utländska intriganten vunnit öfver den förträfflige, men litet godtrogne herrn på Bokeröd, och åtskilliga historier, som äro ganska désagréabla för dina närmaste, cirkulera redan.

— Ja, inföll Berlow, — det kan jag intyga, och man talar till och med om en viss likhet mellan henne och morbror samt vissa af familjeporätterna. Sådant är naturligtvis rent af gripet ur luften, men det är icke så underligt, att

man gissar hit och dit, då man ser, huru en sådan der äfventyrska lyckats innästla sig hos den rike öfversten på Bokeröd.

— Ja, en veritabel avanturière — det är just ordet, sade fru Rosenstolpe, som nu ansåg spelet halft vunnet. — Naturligtvis har hon sina planer — det kan morbror lita på, när hon så der tränger mellan barken och trädet. Och att se det sätt, hvarpå hon far fram med allt hvad som finnes på gården! — det är ackurat som om det tillhörde henne redan. Stora korgar med allehanda sändas omkring hit och dit — det har jag då sjelf observerat. Det heter väl, att det är på morbrors vägnar, som hon är så charitabel, men det ligger väl något under detta system att insinuera sig hos folket på godset för att få det på sin sida. Jag kan icke riktigt räkna ut, hvarför hon så der sans façon söker göra sig vänner genom den orätta mammon aldeles som den otrogne gårdsfogden, som prosten talte om i Söndags. Men intrikat är hon, och slugt spelar hon sina kort — det kan den blindaste se.

Hade fru Rosenstolpe gifvit akt på, hur öfverstens hy förvandlades och på det egendomliga uttrycket i hans blodsprängda ögon, skulle hon säkerligen icke gått så långt. Hon förskräcktes emellertid, när han häftigt, men med uppenbar ansträngning ropade:

— Hvem har gett er rätt att angripa — att förtala henne? Hur kan ni inbilla er, att ni kan reta mig mot — —

Längre hann icke öfversten. Orden dogo på hans läppar, hufvudet sjönk baklänges, och han skulle ha fallit af stolen, om icke baronen hindrat detta genom att springa upp och slå sina armar kring den gamle, medvetlöse mannen. Friherr-

innan gick bort att tillkalla betjenten, som skyndsamt ilade till stället. Varsamt bars den sjuke in i sängkammaren, der han omgafs af anförvandterna, af den gamle trotjenaren och husmamsellen. Kusken afsändes genast att hemta läkaren.

— O min älskade morbror Eberhard! — hvilken olycka! hur horribelt! klagade fru Rosenstolpe, under det att den rådiga husmamsellen sörjde för att den sjuke kom att intaga en halft sittande ställning i den stora länstolen, lossade hans halsduk, öppnade fönstren och vidtog andra nödiga åtgärder. Snart infann sig klockaren, som på hennes tillsägelse slog åder på armen under lifliga protester från fru Rosenstolpe, som icke ville, att före läkarens ankomst något så viktigt skulle företagas med den, hvars närmaste släkting hon var, och under det att friherrinnan ifrigt påstod, att det icke var modernt att slå åder, och att här på landet var man gruffligt efter sin tid.

Det förekom emellertid, som om hvarken mamsell Lublin eller den hederlige Modig frågade det ringaste efter hvad de begge damerna sade, och som voro de båda redo att i nödfall med våld sätta sig emot deras ingripande i patientens vård. De ömma fränkorna tycktes också inse detta och därför nöja sig med att visa sin vigt och sin släktkärlek genom ett alltjemt fortsatt högljudt beklagande af sjukdomsfallet, genom att fjeskande röra sig omkring den medvetlöse sjuke, flyttande hans i rummet befintliga tillhörigheter, eller genom att intaga ställningar afpassade för det sorgliga tillfället, i det de ömt lutade sig öfver karmen på den länstol, hvori den sjuke satt. Omsider slog han upp ögonen. Först var

blicken stel och stirrande, men småningom fick den ett uttryck, ehuru ett halft förvirradt. Men slutligen tycktes medvetandet klarna, och öfverstens bemödanden att göra sig reda för hvad som inträffat syntes ej vara helt och hållet fruktlösa. Han smålog vänligt mot mamsell Lublin och Modig, men då fru Rosenstolpe och friherrinnan störtade fram för att sluta honom i sina armar, var det som om han sökt göra en afböjande åtbörd, ehuru han saknade krafter dertill.

I detsamma inträdde doktorn, som hade mött kusken, i det han var på väg till en af sina patienter. Han undersökte patienten och förklarade, att hvad han i första rummet tarfvade var ro, och att alla utom mamsell Lublin, som var känd för sin skicklighet och pålitlighet såsom sjuksköterska, skulle genast aflägsna sig. Tillsägelsen efterkoms, och snart sutto de begge damerna och baronen på verandan och åto meloner och körsbär med god aptit, som om ingenting händt.

Konversationen var ganska liflig.

— Ett slaganfall! sade baronen, — det är då mycket säkert.

— Jag är rädd, att det är så, sade fru Rosenstolpe och förde näsduken till ögonen. — Och vid hans ålder är det naturligtvis mycket inquietant, tillade hon och lät en hel drifva af socker falla jemte den tjocka melonskifva, som hon utvalt åt sig.

— Tror mamma att det är riktigt farligt? frågade Euphrosyne, i det hon lade en handfull stora bigaråer på sin tallrik.

— Ack, ja, mitt barn, och tänk den siste Silfverkrans och din mors morbror! sade fru Rosenstolpe. — När jag tänker derpå, är det som mitt hjerta skulle brista.

Och så lade hon en ännu tjockare melon-skifva på tallriken och jemte den en ny socker-drifva.

— Men är det nu så säkert, att han är den siste Silfverkrans? sade baronen betänkligt. — Mammans kusin, som måste rymma, kan ju lefva.

— Att han är död, är aldeles afgjort, svarade fru Rosenstolpe. — Det är nu inemot tjugofem år sedan han for sin kos förmodligen till Amerika, och han har aldrig låtit höra af sig. Jag vet det bestämdt, ty morbror Eberhard sade mig det uttryckligen häromdagen. Hade han lefvat, skulle han väl någonsin vändt sig till sin rike farbror med bön om soutien, så ytterligt stolt som han var. Ånej — hvad det angår kunna vi nog vara säkra.

— Hur mycket tror du, att Bokeröd är värdt? frågade Euphrosyne sin man.

— Fyrahundratusen kronor bröder emellan, sade baronen. — Men nog kan det drifvas upp betydligt högre, när dels mera jord lägges under gården till eget bruk och dels arrendena höjas i den mån detta låter sig göra, och gården öfverhufvudtaget skötes på det sätt, jag så ofta tillrädt gubben. Dessutom lära mycket stora kapitaler stå ute, som komma väl till pass en gång för de förändringar, som skola drifva upp afkastningen ofantligt. Allt det der skall jag ställa om på bästa sätt, när det stora arvet tillfaller mamma.

— Och då hoppas jag, att vi få en ståtlig våning i Stockholm, sade Euphrosyne.

— Ja, då blir det jag sjelf, som arrangerar den saken, sade fru Rosenstolpe och kastade en halft misstänksam, halft föraktfull blick på sin svärson. — Jag skall icke släppa hvarken inkom-

sterna af Bokeröd eller räntorna ur mina händer, och jag skall hyra den magnifikaste våning vid Drottningatan eller Regeringsgatan åt min lilla, söta Euphrosyne. Vill då herr baronen gå här och spela landtjunkare både vinter och sommar, så alltför gerna! Jag tror dock nog, att han håller till godo med att agera värd i dina salonger uppe i Stockholm, Euphrosyne lilla.

— Det förstås, min nådiga mamma, svarade baronen spakt, — och jag skall ha äran säga, att Euphrosyne skall ha sin egen våning i Stockholm i alla händelser till vintern — ja, äfven om gubben derinne mot förmodan skulle kunna hålla ut ett år till eller ett par.

Euphrosyne förunnade sin make en smekning och en kyss till stor uppbyggelse för modern.

I detsamma kom Agnes uppför trappan till verandan med en korg på armen.

— Nå se der ha vi fröken Villner ändtligen! utropade fru Rosenstolpe. — Ett förträffligt sätt att sköta sin syssla här på Bokeröd! — att springa omkring i byn med korgen på armen, dragande från huset man kan aldrig veta i hur stor skala, under det att husbonden drages med döden!

— Drages med döden! utropade Agnes häpen, icke vetande hvad hon skulle tänka, helst det lugn, hvarmed de främmande från Åkersnäs tillgodogjorde sig frukträdgårdens afkastning icke gaf anledning till antagandet, att något svårt sjukdomsfall inträffat.

— Strax efter middagen foro vi hit, sade fru Rosenstolpe, tydligen njutande af att kunna öfverväldiga den stackars flickan med förebräelser, — men vi fingo icke se en skymt af henne, som öfvertagit den charmanta och samvetsgranna fru

Mannerhertjas plats, utan stackars morbror mottog oss här. Och väl var det, att vi kommo, ty när han fick det horribla slaganfallet, hade det varit slut med honom, om han ej lyckligtvis just då varit omgifven af ömma släktingar. Henrik tog honom i sina armar, och min Euphrosyne flög efter hjälp, och jag gjorde mitt till med den sjelfbeherskning och rådighet, för hvilken jag, Gudi lof, har ett sådant renommée. Och se'n ha vi gjort allt för att rädda hans lif, medan hon, som var lejd att vårda den gamle, ädle mannen, strök omkring på landsvägarne.

Gripen af förskräckelse öfver detta sakförhållande, som nu ändtligen blef henne klart, hade Agnes, när sjukdomen slutligen omnämdes, slagit armen omkring en af verandans pelare för att hålla sig uppe. Då hon sansat sig och samlat krafter tillräckligt för att skynda till den sjuke, tog hon ett par steg mot salongsdörren. Men Euphrosyne tog henne häftigt i armen och sade:

— Gå icke in och gör det onda mycket värre! Han är ännu så dålig, att han icke ens kan se sina närmaste.

— Hvilken présencesprit vår lilla friherrinna har! utropade fru Rosenstolpe beundrande. — Ja, det är bäst, att fröken håller sig undan nu, när hon icke var på sin plats, då hon behöfdes, och då hon icke gifvit akt på öfversten nog för att observera förebudet till slaganfallet, så att det kunnat förekommas.

— Några sådana förebud ha sannolikt icke visat sig, sade doktorn, som i detsamma kom ut på verandan. — Det var lyckligtvis ett jemförelsevis lindrigt anfall — icke någon blodsutgjutning utan blott en tryckning på hjernan, och

hvarken förlamning eller något försvagande af själsförmögenheterna har inträddt. Jag har allt skäl att tro, att en stark sinnesrörelse vållat det, och därför vill jag uppmana dem, som stå honom nära, att göra allt för att förekomma en sådan, emedan en annan gång följderna kunna bli mycket svåra — ja, det kan bli fråga om lifvet. Det var väl, att fröken Villner återkommit. Öfversten har flera gånger frågat efter er.

— När han är så mycket bättre sade fru Rosenstolpe, — så kunna naturligtvis vi, som äro hans närmaste, gå in till honom.

— På intet vilkor, sade doktorn allvarligt. — Han vill icke se någon annan än fröken Villner, efter hvilken han längtar mycket, och han kan det icke heller utan risk.

— Nå — må så göra, sade fru Rosenstolpe tvärt. — Jag förmodar att ni handlar efter bästa öfvertygelse; annars skulle man kunna säga, att det ser ut som en komplott. Det der att ställa sig mellan barken och trädet drifves här riktigt i system, tycks det. Var god, Henrik, och ställ om att vagnen genast förspännes!

V.

— Nu min kära Agnes, har du läst nog för i dag, sade öfverste Silfverkrans, hvars ansigte bar spår af en nyss öfverstånden sjukdom, men hvars blick och ansigtsuttryck röjde, att själsförmögenheterna ingalunda försvagats.

Den unga flickan, som satt midtemot honom på verandan, slog ihop boken och lät sina blickar sväfvä öfver de friska, blomsterprydda gräsplanerna och de i solljuset glittrande vågorna bort mot den med ståtlig bokskog beväxta, sakta sluttande stranden hinsidan insjöns stora vik.

Det kunde sägas, att Agnes' fägring icke aldeles var den samma, som då den först väckte öfverstens beundran, men om den förändrat karaktär, hade den derigenom blott blifvit rikare och betydelsefullare. Också hade hon aldrig förekommit sin gamle vän mera intagande än nu, då den nedgående solen kastade sitt gyllene skimmer öfver de fritt böljande, svarta lockarna och öfver dessa fina drag, hvilka skulle varit klassiskt regelbundna, om de ej mildrats af en viss mjukhet af nordiskt tycke. Det låg något mystiskt i de stora, mörka ögonen, och det var som om i deras uttryck detta kraf på sällhet, hvilket bär hoppets namn, genomskimrade vemodet, som tidigt genomgångna, bittra pröfningar försäkrat om infödersrätt i ett hjerta, för hvilket det ursprungligen var främmande. Dessa friska läppar, om hvilkas sköna bildning man fick ett riktigt begrepp först då de logo, eller då ett skämt banade sig väg öfver dem, denna genomskinliga blekhet, som begränsades blott af kindernas skära rosor, och som så väl öfverensstämde med det svärmiska och inåtvända i hela hennes väsende, sådant som detta gestaltat sig på senare tider, och denna smärta, högväxta gestalt, hvars vackra former den ljusa sommardrägten — tack vare det antikiserande modet — lät framträda till dess fulla fördel, fullbordade den fagra företelsen bland slingerväxter, rosor och tropiska blommor på Bokeröds östra veranda.

Med innerlig ömhet hade den gamle öfversten länge betraktat Agnes, då han omsider sade:

— Hvilken tur, att mitt telegram träffade Edelsköld i Athén! Att han skulle bevekas deraf att uppgifva tanken på sin österländska resa och återvända till fosterlandet var jag säker på. Det ligger något af moderns varma och ädla, men veka och lättörda sinne hos denne man, ehuru han stundom utvecklar en förvånande fasthet och stränghet i sitt uppträdande; och det var derför helt naturligt, att han ej kunde motstå min bön att få återse honom så snart som möjligt. För öfrigt hade väl hans sorg redan mildrats af de för honom nya företeelserna, som mött hans blick i Europas äldsta kulturländer, der både naturen och konsten återkalla i minnet det ärorika förflutna.

— Liknar han sin mor äfven till det yttre? frågade Agnes och bröt en ros, hvars doft hon långsamt inandades.

— Ja, men med hvad som var egendomligt för hennes skönhet blandar sig något främmande, som, huru varmt jag än är fästad vid honom, stundom inverkar störande på mig. Hans natur är dock alltigenom högsint, och han har både behof och förmåga att älska. Men det förekommer mig, som rådde en viss oklarhet i hans inre, som förstode han sig ej rätt sjelf, och som bestämdes han ofta af tillfälliga förhållanden och intryck, aldeles som hans far gjorde. Och hans karaktär företer äfven underliga motsägelser, såsom denna lättrogenhet och denna misstänksamhet, hvilka vixelvis i ej oväsentlig mån bestämma hans uppfattning af menniskor. Ej underligt då, att en så genomdrifven, en så fint utbildad kokett som Amelie Ekstjerna skulle kunna inverka på

hans inbillningskraft och hans egen känslöstämning, helst hon dervid kunde stödja sig icke endast på verklig fyndighet och skarpsinnighet, utan äfven på den fruktansvärda, naturliga instinkt, som framträder hos många af detta slags kvinnor.

Agnes lyssnade med djupaste intresse till hvad öfversten sade, men när han tystnat, genomförs hennes själ af en annan tanke, och hon smålog. Hon undrade på hvad baron von Berlow, som talat så mycket om öfverstens bedröfliga slaganfall och påstått, att den stackars gamle mannen sedan röjt betydlig slapphet i afseende på minne och tankekraft, skulle sagt, om han hört den fina och träffande karaktäristik, som denne lemnat af Edelsköld.

— Du småler, sade öfversten, oförmögen att fatta hennes tankegång i detta afseende, — men du vet ej, huru starkt en sådan kvinnas välde kan vara. Sjelf har jag haft tillfälle att iakttaga det under ett långt lif, ehuru jag aldrig varit underkastad det. Men kommer ej en vagn derborta i alléen? Jo riktigt — ser du hvem det är?

— Det är — det är en af droskorna, som äro att tillgå i grannskapet af stationen, sade Agnes lifligt. — Och — ja, jag tror det verkligen, han, som farbror nu talat om, sitter deri.

Det var en stund af hjertlig glädje både för öfversten och Edelsköld, som nu följde. Med glad öfverraskning fann den senare, att sjukdomsfallet, på grund hvaraf han återkallats till Sverige af den gamle vännen, icke haft de svåra följder, som han befarat.

Då han vände sig till Agnes, genomkorsades hans själ af stridiga känslor. En af dem var snarlik blygsel, men han kunde icke göra sig reda för grunden till densamma. När han tryckte

hennes lilla hand, förekom det honom, som om den skälfde med en liten fågels nervösa känslighet, men ett kallt lugn låg öfver de vackra dragen. Sedan de vexlat ett par af dessa betydelselösa yttranden, som äro vanliga vid dylika tillfällen, satte han sig hos öfversten och talade med honom om Schweiz och Italien och om det gamla, ärorika Hellas, hvars folk, trots allt det bittra klander, för hvilket det varit föremål, gått framåt i andligt och materielt hänseende med en snabbhet, som vitnar om, att blodet i deras ådror är vida mera rent helleniskt, än som vanligen påstått.

Agness satt en stund och lyssnade till Edelskölds fängslade skildringar af dessa sydliga länder, som hade så mycket gemensamt med hennes moders fädernesland, der hon sjelf först sett dagens ljus — detta vackra Frankrike, vid hvilket hennes barndomsminnen voro fästade. Omsider aflägsnade hon sig för att vidtaga de anordningar, som den redan väntade gästens ankomst ytterligare kräfde, och för att gå till rätta med sig sjelf i ensligheten, såsom hon hade för sed, då starka vindar kommo själens vågor att gå högt, eller då hon i sitt inre saknade den jemvigt och den harmoni, hvilka hon allt mera lärt sig att anse såsom nödvändiga vilkor för lefnadsuppgiftens fyllande.

När Agness gått, sade öfversten:

— Det sjukdomsfall, hvaraf jag träffades, var lindrigt och utan svåra följder, men enligt läkarens utsago var det sannolikt ett förebud till svårare, och det har manat mig att beställa om mitt hus. Detta är ej så lätt för en man i min ställning, oaktadt jag hvarken har maka eller barn eller kanske just därför. I viss mån ha

mina underhafvande i många år varit för mig i barns ställe, och jag kan ej uthärda den tanken, att de efter min död skola behandlas med hårdhet — att blott beräkningen af egen vinst skall bestämman godsegarens handlingssätt mot dem. Detta har länge oroat mig, och det har funnits stunder, då jag tänkt på att göra mina bönder till sjelfegare — att dela egendomen emellan dem. Men så har det åter synts mig, som vore det en dårskap att splittra Bokeröd sålunda, då landbrukets framåtskridande beror på, att det finnes stora egendomar liksom andra näringars på att det finnes stora kapitaler, då för de fattigaste på dess område det komme sannolikt att sörjas sämre, om här vore många bönder, än om egendomen tillhörde en herre, och då dessutom i det förutsatta fallet mina förfäders gamla boning skulle blifva öfverflödig, förfalla eller nedrifvas. Eller hvad tänker du om saken?

— Att onkel har rätt i allt detta, svarade Edelsköld. — I fall sådana som de ifrågavarande förutsätter förmågan att uträtta något, att stor förmögenhet är samlad på en hand. Då de moderna samhällsreformatörernas idéer förverkligats och staten hunnit derhän i utveckling, att han sörjer för alla sina medlemmars välstånd och upplysning antingen sjelf eller genom kretsstyrelser, blir det måhända öfverflödigt. Men dessförinnan torde det just för folkets skull vara betänkligt att splittra de stora egendomarna. Den närmaste följden blefve sannolikt, att inflyttade danskar eller tyskar, för hvilka omedelbar penningvinst blefve hufvudsaken, snart tillhandlade sig jorden i större eller mindre partier, och att deras underhafvande skulle komma att bittert sakna den förflutna tiden.

— Det der är aldeles klart, sade öfversten. Det var en tid — ehuru kort nog — under hvilken jag fästade mina förhoppningar med afseende på Bokeröds framtid på dig. Hvarest jag verkat svagt och ofullkomligt skulle du utträtta något verkligt stort, liksom du redan på ett hedrande sätt fyllt dina pligter såsom godsegare på den gård, som tillhör dig.

— Jag förstår icke, sade Edelsköld undrande.

— Det var, sade öfversten, — då jag ännu icke sett Euphrosyne — då jag hoppades, att du skulle kunna fästa dig vid henne. Och naivt förtröstande på denna älsklingstanke sökte jag tidigt att bilda en närmare bekantskap mellan dig och hennne. Jag får dock framhålla till heder för mitt omdöme, att så snart jag fann, huru vidt hon skilde sig från den fantasibild, som jag förlänat hennes namn, jag uppgaf denna förhoppning, ehuru motvilligt. När det blef allt klarare för mig, att min unga anförvandt lika litet som hennes moder, min närmaste arfvinge, kunde motsvara den föreställning, jag gjort mig om en ädel borgfru på Bokeröd, och när jag fann, att de ej med det silfverkransiska blodet ärfvt det ringaste af mina förfäders ädla, menniskovänliga sinnelag och pligtkänsla, och när Euphrosyne gifte sig med den girigaste, hårdaste och minst samvetsgramme godsegaren i vårt landskap, trots allt hvad jag gjorde för att hindra det, beslöt jag, att genom testamente sörja för mina underhållandes bästa.

— Detta testamente — är det skrifvet?

— Icke ännu — jag har velat taga dig till råds, liksom jag ämnar att uppdraga åt dig att vara testamentsexekutor. Mina kapital utgöras ungefär af femhundredrusen kronor. Etthundra-

tusen har jag bestämt till välgörenhetsinrättningar, arvode åt dig i nämnda egenskap samt legater åt gamla tjenare och underhafvande. De återstående fyrahundratusen kronorna skola tillfalla min systerdotter och efter henne hennes afkomlingar. Men själfva Bokeröd med alla inventarier och lösöreboet ämnar jag testamentera till den unga flicka, vid hvilken jag kände mig förunderligt starkt fästad redan första gången jag såg henne, till Agnes Villner, som förljufvar mina sista dagar, och om hvilken jag med visshet vet, att hon skall handla mot mina underhafvande i min anda och vida bättre, än jag förmått. Hvad som gör mig fullt viss, att detta beslut är det bästa, jag kan fatta, är den säkra blick, hvarmed hon bedömer karaktärer — är min öfvertygelse, att hon aldrig skall välja en make eller en förvaltare, som i någon mån skall motverka hennes ädla sträfvanden. Hvad tänker du härom?

Edelsköld, som lifligt öfverraskats af detta meddelande, teg några minuter, men svarade sedan:

— Då både presidenten Rosenstolpe och baron von Berlow ha fullt upp af det jordiska goda, kunna de liksom deras fruar icke billigtvis ha något att invända häremot, helst onkel har laglig rätt att testamentera bort hela sin förmögenhet. Fröken Villner känner jag icke tillräckligt för att bedöma, huruvida hon förtjenar det oinskränkta förtroende, som onkel hyser för henne, men tager detta för afgjort, då intet ger mig anledning att antaga motsatsen.

— Ett ganska diplomatiskt svar, sade den gamle småleende. — Vill du emellertid ställa om, att häradshöfding P** i L. kommer hit så snart som möjligt? Det är en så skicklig och heder-

lig jurist, att jag kan tryggt anförtro honom uppsättandet af denna handling, som måste vara fullkomligt felfri, om ej von Berlow skall söka att beröfva Agnes Bokeröd genom en process. Och sedan kan jag tryggt lägga mig ned att dö i hopp och tro på den kärleksrike Försonaren, när han behagar kalla mig hädan.

Baron Edelsköld böjde vördnadsfullt hufvudet och tryckte varmt denne gamle mans hand, som talade om, huru hans förmögenhet skulle skiftas efter hans död, så lugnt som blott den kan, hvilken fullt förtröstar på att döden är ingången till det eviga lifvet.

VI.

— Så, att ni skall lemna ert ställe redan i höst, sade Agnes Villner till en äldre, tarfligt klädd karl, som stadd på väg till Bokeröd hade mött henne, hvilken redan var känd såsom godssets — ja traktens gode engel. — Har ni talat med baronen sjelf och visat honom, hur hjälplös ni står med hustru och barn, om ni drifves bort? — Om jag talat med honom! sade karlen bittert, och ett uttryck af hopplöshet och djup känsla af hans nöd spred sig öfver det grofva, tärda ansigtet. — Visst har jag det, men dum var jag, som bjöd till, då jag vetat, hur han varit sinnad, allt se'n han var bara pojken. Hårdt ha han och inspektoren förut satt åt en stackare och skinnat och skafvit så mycket som möjligt

var, men man fick trösta sig med, att andra på godset voro i samma fördömelse och slita och släpa ifrån morgon till kväll, för att hustru och barn icke skulle svälta ihjäl. Men så funderade de ändå ut, att det skulle vara förmånligare, om åkerstyckena lades under gården och pantofflor sattes på de uslaste jordbitarne för bränneriet, som slukar så ofantligt, och så blef jag uppsagd. Nu är det så, att de säga, att öfversten på Bokeröd, som alltid varit en krona till karl, gör ändå mer för den, som vill arbeta, men inteser jag någon lefvande råd att få arbete, se'n fröken kommit till herrgården. Och så tänkte jag, att jag skulle höra mig före här, då jag har prestbetyg på att jag är en arbetsam karl och ärlig på köpet inför både Gud och menniskor.

— Har ni icke vändt er till den unga friherrinnan i er nöd? frågade Agnes. — Både hon och hennes mor äro nu på Åkersnäs.

— Jag vet det nog, liksom att gamla friherrinnan flyttat till Kristianstad, för att inte vara stockholmsherrskapet i vägen. Jo, nog vet hon om'et, för då jag var på herrgården och fick tala med baron sjelf, hörde jag, hur hon sa', att hon tyckte det var ackurat som det skulle, att sådant der patrask som vi sopades bort från godset. Det såg mycket finare ut, att der inte var några fattiga, mente hon på, och så fick folk se'n inte något att säga mot baron för det, och tiggare slapp man också. Det märktes, att hon inte förstod mycket, för statfolket kan di inte undvara, om gården skall skötas, och de ha det lika uselt som vi, om inte värre.

Under detta samtal hade Agnes, som vändt om mot Bokeröds park med den stackars karlen,

hunnit grinden till densamma. Hon stannade och sade:

— Öfversten har många att hjälpa, och hans eget folk står honom naturligtvis närmast. Men jag skall tala med honom om er sak, och om ni går upp på herrgården och ber att få tala med honom klockan tio, så får ni svar. Och i alla fall blir det väl någon hjälp, om icke här, så på annat håll.

— Gud signe fröken för de orden! Jag skall hvila här utanför litet, och ackurat klockan tio skall jag vara uppe på gården.

Med en vänlig nick skildes Agnes Villner från den bedröfvade mannen och gick in i parken. Först dröjde hennes tankar vid en frälsbondes hårda lott, men i det hon i bokars och ekars skugga vandrade genom de redan henne så välbekanta, i engelsk stil anlagda gångarne, vändes de småningom genom idéassociationer åt andra håll. Den härliga Augustimorgonen med sina ljufva, friska dofter från träd och blommor och det af löfmassorna behagligt dämpade solljuset inverkade välgörande på den unga flickans sinne och skingrade småningom det dystra intryck, som mötet på landsvägen och den inblick i oförskylladt elände, som det föranledt, hade framkallat hos henne. Småningom började den i morgonbelysningens rika färgspel glänsande sjön att här och der skymta fram för hennes blick mellan trädstammarne. Och så spratt hon till vid ett plötsligt ljud, men fann snart, att det blott var en vacker ekorre, som med behagfull vighet klättrade upp i ett träd, hvori den gömt sina förräder för kommande, bistra tider, under det att han fläktade med den plymlika svansen,

och de små runda ögonen glittrade likt svarta perlor.

Omsider kom den unga flickan fram till sin älsklingsplats och sjönk ned på en bänk, från hvilken man hade en förträfflig utsigt öfver sjön och de skogbeklädda höjder, som begränsade den. Blicken hvilade på den vackra taflan framför henne, men beredde henne blott en half — en nästan medvetlös njutning. Drömmande satt hon under den lummiga boken, som så ofta förlänat henne sitt skygd mot de brännande solstrålarne, och de tankar, som spirade upp i hennes själ, hunno icke att bli fullväxta, innan de förjagades af andra.

— Fröken Villner! sade plötsligt en välbekant röst.

Och med en hastig, skygg sprittning, beslägtad med den, som genomilar skogens villebråd, då det skrämmer upp ur sin ro af ett på slump aflossadt skott, vände hon sig mot den kommande.

— Redan uppe och ute, baron Edelsköld! sade hon på detta halft mekaniska sätt, som röjer själsfrånvaro jemte ett dunkelt medvetande, att något bör sägas.

— Jag är icke värre sjusofvare, än att jag är uppe klockan sju, sade baronen, i det han intog den hviloplats, som en trädgårdsemma erbjöd i hennes närhet. — Ni hade kanske icke väntat ett så naivt svar?

— Min anmärkning var ännu naivare! — förlåt! sade Agnes lätt rodnande. — Ni är så nyss kommen till Bokeröd, att jag ej haft tillfälle att lära känna edra lefnadsvanor.

— Jag erinrar mig likväl, att jag förlidet är under mina tidiga morgonvandringar mer än en gång hade den lyckan att sammanträffa med

er, då ni var på återväg till Thorsvik. Men intet är naturligare, än att dylika småsaker ej fastnat i ert minne.

Agnes höjde lätt på sitt vackra hufvud, som ville hon erkänna denna anmärknings riktighet, och med sin parasoll ritade hon en stornäsigt profil i sanden framför sina fötter.

— Mycket har händt, sedan jag såg er sist, fortfor Edelsköld, — men dock icke allt hvad jag väntat.

— Med afseende på er sjelf eller den öfriga världen?

— Med afseende på er.

Agnes ädla drag öfverforos af ett stilla vemod, och en tår glänste i hennes öga. Ville han på detta sätt erinra henne om den oersättliga förlust, hon lidit?

Han förstod henne och sade lifligt:

— Det var ej om er mors bortgång jag ville tala, helst det att ett år ligger mellan den och min ankomst hit afhållit mig från att uttala mitt deltagande uti er sorg. Det var något helt annat som jag antydde.

— Jag kan icke ens ana hvad ni menar, sade Agnes, och hennes hufvud höjdes, och hennes blick fick ett uttryck af stolthet. — Jag mins dock att, när jag förr hade den äran att sammanträffa med er, ni stundom roade er med att tala om mig och mina personliga förhållanden med en förtrolighet, som eljest blott utmärker närmare vänner — ja, att ni till och med en gång afloekade mig några förtroenden rörande min lefnadsställning och min uppfattning af denna, som jag icke bort lemna.

— Öfverskred jag derigenom grannlagenhetens

fordringar? Eller tror ni kanske, att jag missbrukat dessa förtroenden? frågade Edelsköld.

— Det har jag aldrig befarat, svarade Agnes med en allvarlig värdighet. — Men jag tror, att dylika böra lemnas endast i undantagsfall, och jag är säker, att icke något dylikt förelåg den morgon, då jag biktade för er åtskilligt, som ej kunde intressera er. Det fins stunder i vårt lif, då man är fallen för ovanlig öppenhet, och en sådan måste ha förekommit, då jag på stora landsvägen mellan Bokeröd och Thorsvik invigde er, herr baron, i en oförnöjsam flickas funderingar öfver den olika fördelningen af lyckans häfvor, närmast tillämpade på henne sjelf.

— Ni är mycket sträng både mot mig och er sjelf, sade baronen saktmodigt. — Och jag skall söka att hålla mig innanför de utstakade gränserna, åtminstone tills ni möjligen en gång låter mig veta, att jag befunnits värdig att öfverskrida dem — att ni verkligen uti mig ser en af era närmare vänner. Men för att leda samtalet åt ett annat håll frågar jag: befinner löjtnant Gyllenfält sig på Thorsvik för närvarande? Dylikt tillhör ju ej de förbjudna ämnenas klass.

— Visst icke, och jag står till reds med uppgifter om ortens tillgång på officerare. Löjtnant Gyllenfält har vistats i sitt hem alltsedan han kom från mötet. Vidare finnas här i grannskapet löjtnant Rosenstolpe, som gästar hos sin kusin på Åkersnäs, major Allner, ryttmästare Örnsköld, kapten Mannerhjerta, löjtnant Vittlock —

— Ursäkta att jag afbryter, min nådigaste fröken, sade Edelsköld småleende, — men det kunde icke vara min afsigt att besvara er med en redogörelse för denna trakts hjelteämnen i uniform

och epåletter, då jag icke ämnar bilda något militärsällskap eller någon kår för det lokala försvaret, helst efter mitt afskedstagande det militära intresset är mindre lifligt hos mig. En sådan »tillgång», som den ni framhåller, är — särskildt med afseende på baler och slädpartier — af mera vigt för unga damer än för en medelålders landtjunkare. Det var uteslutande löjtnant Gyllenfält min fråga gälde, och jag är naturligtvis tacksam för upplysningen. Han är en ovanligt älskvärd ung man, och jag gläder mig att få förnya bekantskapen med honom under den tid jag vistas på Bokeröd.

— Gäller icke detta äfven hans systrar, som begge nu äro fullvuxna och konfirmerade samt — åtminstone i herrars tanke — öfverträffa löjtnant Kasper i älskvärdhet.

— Utan tvifvel. På mig gjorde de redan i fjol det bästa intryck. Det låg något så ursprungligt och oskuldsfullt i hela deras väsende — ett skonstladt, halft barnsligt och halft kvinnligt behag, som icke kunde annat än tilltala mig, hvilken sett alltför mycket artificiellt äfven hos dem, hvilka knappt öfverskridit barndomens gräns.

— Det gläder mig, att ni uti allt delar den allmänna uppfattningen. Dessutom äro mina f. d. elever verkligen vackra, och detta kommer naturligtvis de företräden, om hvilka ni talar, att framstå ännu mera.

— Ni har rätt — de voro det redan förra sommarn. Jag minnes särskildt, huru den skälm-ska, svartlockiga Clara utgjorde en intagande kontrast mot den yngre system, den lilla, blyga och stillsamma Ebba, hvars ljusa hårsvall motsvarade de föreställningar, skalden gifvit oss om Ingeborgs.

Agnes skrattade hjertligt och sade:

— Huru lifligt intryck de än gjort på er genom sina inre och yttre egenskaper, har detta icke hindrat er att förblanda dem med hvarandra.

— Ah — jäså — var Clara blondinen? Nåja, alltför gerna. Och — — fröken Villner, en sådan förvexling är förlätlig, ty jag såg dem alltid tillsammans med en, för hvilken dessa intagande barn måste träda i skuggan — som, hvar hon än uppträder, ovilkorligen fångslar alla blickar, ehuru hon tyckes vilja undandraga sig dem.

Agnes satt nu åter tyst och allvarlig, liksom förstode hon ej dessa uppenbara anspelningar. Medelst parasollen utförde hon en liten teckning i sanden, som hon hastigt utplånade, när hon såg Edelsköld stiga upp för att tillfredsställa sin nyfikenhet.

— Vet ni, hvarför jag särskildt intresserar mig för Kasper Gyllenfält? frågade baronen.

— Det var ju för hans älskvärdhets skull, svarade Agnes kallt.

— Nej, för det inflytande, som en annans utöfvat på honom. När jag sista gången såg denne yngling, var han rof för en öfvermäktig lidelse. Mig lyster veta, om denna blifvit bestämmande för hans framtid, derigenom att den besvarats, eller om han tagit sitt förnuft tillfånga och ser tillbaka på fjolårets känslor såsom på en öfvervunnen ståndpunkt, eller om han går och suckar öfver att hans ömma böjelse icke funnit något gensvar.

Agnes svarade beslutsamt:

— För löjtnant Gyllenfälts själstillstånd kan jag naturligtvis icke redogöra, men om ert eget, herr baron, skall jag i viss mån upplysa er.

— Jag tackar förbindligast på förhand och lyssnar.

— Passioner uppstå och försvinna, men hos er tycks en öfverlevfa alla andra. Och det är nyfikenheten.

— Ehuru det ej är första gången, som ni tillskrifver mig de gamla damernas svaghet, måste detta vara ett skämt. Ni måste inse, att här är fråga om något, som rör mig personligen, liksom detta varit förhållandet, då jag vidrört ämnen, till hvilka jag icke vågar återkomma.

— Jag förstår er icke, sade Agnes kallt, i det hon såg på sitt ur och steg upp. — Frukost-timman är snart inne, och öfversten bör ej få vänta.

Hon gick med lätta, spänstiga steg, med detta oefterhärmliga behag, som utmärkte hvarje hennes rörelse. Edelsköld följde henne harmsen, beundrande, fåfängt sökande bringa klarhet i sin uppfattning af denna unga flicka, som dock föreföll så enkel, så sann och så fri från behagsjuka.

Då han omsider såg öfversten komma dem till mötes, bröt han tystnaden med dessa ord.

— Svara mig blott på denna fråga: Är ni bunden vid Kasper Gyllenfält genom något trohetslöfte?

— Hvarken vid honom eller någon annan, sade Agnes med plötslig uppriktighet. — Och ett är säkert, nemligen att, om jag binder mig genom ett sådant, jag skall i grund känna den man, åt hvilken jag offerar min frihet — känna hans karaktär och bevekelsegrunder — känna sjelfva arten af hans känslor för mig. Skingrade illusioner, uppvaknandet ur en dröm, sedan ett oupplösligt band är knutet, måste vara det sorgligaste af allt.

— Så allvarliga ni sen ut! sade öfversten, sedan han önskat dem god morgon. — Ett intressant och innehållsrikt samtal har väl blifvit följden af ert sammanträffande denna vackra sommarmorgon?

— Ack nej! sade Agnes, — nästan idel småprat och ansatser till ordentligt skvaller om folket här på orten. Se icke så bestört på mig, käre onkel; skulden är icke min, noga räknadt. Orsaken är väl den, att baron Edelsköld ej anser lämpligt att kosta något värderikare på unga flickor.

— Jag känner honom bättre än du, sade öfversten allvarsamt, — och jag vet, hur trägen han var i motsatt riktning, då han på min uppmaning ville bidraga till Euphrosyne Rosenstolpes själsutveckling -- ett Sisyphusarbete, som icke hade några andra följder än det uppseende, som det väckte. Reser du till L** i dag, min käre Ragnar?

— Ja, och på återvägen tänker jag aflägga ett besök på Thorsvik.

— Du ville ju helsa på dina vänner der, Agnes? sade öfversten. — Då är det bäst, att du får dit med Ragnar och följer hem med honom i kväll.

— I dag har jag något att göra, och en karl från Åkersnäs kommer att tala med onkel, och jag ville — —

— Men i dag lämpar det sig väl, ty jag har lofvat prosten ett besök och kommer således icke att sakna dig. Och hvad karlen angår, så kan du framlägga hans sak vid frukostbordet, så att jag kan bestämma mig för svar. Det är väl en stackare, som Berlow drifvit bort, för att sjelf bruka hans jordlapp, eller som han gått

illa åt på annat sätt. Sådant hör till ordningen för dagen, skall du veta, min bästa Ragnar!

VII.

— Häradshöfding P.** i L. har varit på Bokeröd och uppsatt öfverstens testamente, och prosten och förvaltaren, ha undertecknat det såsom på en gång närvarande vittnen, sade baron von Berlow häftigt, i det han kom in i salongen på Åkersnäs, der hans svärmor och hans friherrinna sutto och tillverkade hvar sin fanchon i lysande färger.

— Så har det då kommit derhän, sade fru Rosenstolpe, i det ett moln lägrade sig på hennes breda, färade och af gråsprängdt hår omgifna panna. — Men nog har jag alltid tänkt mig ett sådant der doklument för tjenstfolk och fattiga på godset. Och det behöfde då icke bli så blodigt, om också en eller annan charitabel tillställning blir ihågkommen. Det beror derföre på huru testamentet är beskaffadt, och det har du väl icke kunnat få reda på, hur väl du än är underrättad om huru det tillgår på Bokeröd i stort och smått.

— Naturligtvis icke, sade baronen. — Men att han telegraferat till Grekland efter Edelsköld och så skickar honom in till L. för att tala med häradshöfding P.** om saken visar, att det icke är fråga om småsaker. Han och fröken Villner stå begge så högt hos gubben, att man kan

frukta det värsta, helst om de förena sina intressen.

— Du säger något, utropade friherrinnan. — Det vore ett kap för den odrägliga varelsen, om hon verkligen blef friherrinna och intrigerade sig till Bokeröd, som tillhör oss med all rätt. Jag förargar mig sjelf genom att sätta något så orimligt i fråga, men i flera romaner, som jag läst, förekommer sådant der, och det i synnerhet, när det är fråga om äfventyrerskor, som förstå konsten att linda gamle herrar om fingrana.

— Och det der låter naturligtvis lätt nog göra sig efter slaganfallet, anmärkte baronen.

— Det förstås, sade fru Rosenstolpe, — och det borde verkligen finnas en lag, som förbjöde gubbar, som haft slag, att göra testamente. Det heter väl »med sundt förnuft», men hvem vet, hur pass sundt det är? Mig förekommer, som vore det lika oförnuftigt som olagligt att undanrycka den närmaste slägtingen hvad som varit i min mors familj så länge som — ja, jag är icke nog hemma i historien för att veta riktigt *hur* länge, men i alla fall så länge som det funnits Silfverkransar.

— Det är aldeles klart, bästa mamma, sade baronen, — och något måste göras för att förekomma olyckan — men hvad? Att testamentet kommer att förklaras ogiltigt på grund af att han icke varit riktigt vid sina sinnen, är väl knappt möjligt, då främmande, som besöka Bokeröd, påstå, att svindelanfallet, såsom de kalla hvad som säkert var ett riktigt slaganfall, icke inverkat på hans själsförmögenheter. Kanske vore det bäst att göra ett sista försök att bryta fröken Villners välde öfver honom, äfven med risk att förarga honom. Kunde man väcka hans misstan-

kar mot henne, vore mycket vunnet, då hon är så stolt, att en brytning mellan dem kunde lätt nog bli följden af ett utbrott mot henne af den häftige gubben.

— Man kan ju försöka, sade fru Rosenstolpe. — Det händer, att mycket, som icke strax gör intryck, ligger och gror och bryter fram, när annat kommer till. Och dessutom kunde man försöka att svalka hans förtjusning öfver Edelsköld, som jag redan länge haft ett horn i sidan till, och som troligen gör hvad han kan för att skada oss och gagna sin flamma, fröken Villner, om han också håller sig för god att göra henne till sin friherrinna.

— Men det ser verkligen ut, som hade han en sådan plan, anmärkte baronen, — och det har befästat mig i tron, att testamentet är till fördel för henne. Det sägs, att på sista tiden förhållandet mellan dem begge är mycket godt, och att den unga damens stolta miner och hållning gifvit mycket med sig. Och utflykter ha de gjort till de fattiga i trakten, hvarunder öfversten oftast varit med för att spela förkläde. Edelsköld läser högt för gubben och henne, och hon spelar och sjunger till gengäld, och det ser ut, som om allt skulle utveckla sig till något i kärleksväg med thy åtföljande äktenskap. Min sagesman är den betjentpojke, som jag skaffade till Bokeröd, sedan Modig blifvit nog gammal och tung i vändningarna att behöfva hjälp. Jag har honom tillräckligt i mina händer för att få reda på hvad som tilldrager sig inom hus, ty dels gjorde han sig, innan han kom härifrån, skyldig till ett fuffens, för hvilket jag skulle kunna låta sätta honom inom lås och bom, och dels låter jag då och då en hacka glida i hans hand.

Nu liksom vid flera föregående tillfällen var det i baron von Berlows sätt att se saker och i hans handlingssätt något, som stötte fru Rosenstolpes moraliska uppfattning, och som till och med gjorde ett obehagligt intryck på hennes dotters ännu slöare. Men vid närmare eftersinnande funno begge dessa damer det helt naturligt, att man använde försvarsmedel sådana som de ofvan antydda mot så ovärdiga intriger mot deras arfsrätt. Och begge betraktade därför såsom ett fullgodt förslag, då baronen slutligen sade:

— Kunde man splittra de mot mammans rättigheter sammansvurna — kunde man göra klart för fröken Villner, att Edelsköld först sedan han fått del af öfverstens plan att testamentera henne Bokeröd föll på den idén att hålla till godo med henne såsom hustru, då han förut blott kurtiserade henne för roskull, skulle möjligen denna unga dam, som är känd för att vara ytterligt på sin kant, bryta med honom. Och derur skulle möjligen något fördelaktigare kunna utveckla sig, då jag har all anledning att tro, att gubben skulle taga mycket illa, om hans älsklingsplan att lemna Bokeröd i sina begge favoriters händer korsades på det sättet.

— Men tror du då verkligen att morbror har en så horribel intention? frågade fru Rosenstolpe upprörd.

— Jag icke blott tror det, utan vet det, svarade svärsonen med öfvertygande bestämdhet.

— Det är en hörrör, utropade den värda frun med ytterlig harm. — Vi resa i morgon till Bokeröd alla tre. Intet skall underlätas, då det gäller att befria stackars morbror ur så abominabla snaror och försäkra oss om vårt lagliga arf.

* * *

Det fans så mycket beslägtadt mellan Ragnar Edelsköld och Agnes Villner i skaplygne, i sinnesriktning och i verldsåskådning, att sedan de under några veckors dagligt samlif på Bokeröd lärt känna hvarandra bättre än förr, de skulle känt sig dragna till hvarandra, äfven om ej förut funnits på djupet af begges hjertan den känsla, som blott kräfde luft, kräfde erkännande af rätten till tillvaro, för att utveckla sig till det starka patos, som skulle bli bestämmande för hela deras framtids öde. Hos Agnes hade den alltjemt framträdt kraftigare och tydligare, emedan den icke haft att kämpa mot någon återstod af en tidigare kärlek. Då Ragnar vid sitt första sammanträffande med den unga språklärlarinna i Stockholm gjorde ett djupt intryck på henne och kom att spela konung i hennes drömmars rike, hade hon aldrig förut svärmat för någon, och alltsedan hade han alltjemt varit för henne den *ende*, huru mycket än det, som inträffat i afseende på förhållandet mellan dem, hade varit egnadt att aflägsna henne ifrån honom. Liksom hos Agnes hade kärleken hos Ragnar varit hämmad, tillbakaträngd och förnekad såsom något otillåtligt, såsom en hjertats sjukliga förvillelse, hvilken i längden skulle botas genom förnuftets och viljekraftens förenade inflytande. Nu då skiljemuren mellan dem fallit, blef det ständigt allt klarare för dem begge, att de kunde vara allt för hvarandra. Likt morgontöcknen vid soluppgången hade svartsjukan och misstron förflygtigats, och de kunde ej fatta, att något förmått skilja dem till en tid.

Att Ragnar i mycket var Agnes öfverlägsen, erkände hon nu gerna, och hon lyssnade med glädje och beundran till hvad han förtäljde henne

om de många lifsområden, som voro henne så föga bekanta. Efter att ha lemnat skolan hade hon ju egnat sig åt en undervisningsverksamhet, som omöjliggjort hennes tillväxt i kunskap i den mån, som hon önskat. Men han, den lycklige, hade kunnat fritt utveckla sina naturgåfvor, hade kunnat lära och se hvad nittonde århundradets kulturföreteelser ha stort och härligt.

För öfversten och Agnes läste Ragnar mången gång högt ur sina älsklingsskalder, så att det förekom henne, som vunne de välbekanta ställena en ny betydelse genom föredragets kraft och värma och genom dess färg, som vitnade om det djupa inträngande i dikternas anda och innehåll, hvaraf Edelsköld var mäktig. Och när sedan Agnes satte sig vid pianot och sjöng en af de gamla folkvisorna eller något stycke af modernare slag, som förtjenar att bli gammalt, satt Ragnar och lyssnade med hänförelse till den vackra, gripande röst, som utgjorde en af den sköna flickans yppersta naturgåfvor. Och den gamle öfversten lät sin blick irra från sångerskan till den lyssnande och så åter tillbaka till henne, hvars toner ej blott smekte hans öra utan äfven trängde djupt in i hans hjerta. Han gladdde sig, då han såg, att de blefvo allt kärare, allt outhärligare för hvarandra, och om möjligt älskade han dem, hvilka han redan ansåg som sina barn, högre för detta.

Då Edelsköld följde med Agnes, när hon besökte de fattigas hem, beundrade han den fin känslighet och den riktiga uppfattning af hvad som i hvarje särskildt fall borde göras, som den unga flickan ådagalade, och särskildt huru hon, långtifrån att genom allmosegifvande förslöa de behöfvandes pligtkänsla och arbetshåg, gjorde allt

för att lifva dessa och öfverhufvudtaget mycket hellre gaf arbete än penningar. Å sin sida lärde hon mycket af Edelsköld, som grundligt studerat hvad de skarpsinnigaste och erfarnaste menniskovänner lärt om pauperismens motarbetande och de lägre samhällsklassernas höjande i andligt och materielt hänseende. Med lifligt intresse lyssnade hon till hvad han förtäljde om huru han inom det område, till hvilket han såsom godsägare var närmast hänvisad, sökt fullgöra denna uppgift.

Men tiden skred framåt under dylika sysselsättningar och samtal, vecka följde på vecka, och den för Edelskölds afresa utsatta dagen nalkades. Det hade varit hans vana att denna tid på året deltaga i göromål, som eljest voro den skicklige och pålitlige förvaltaren på hans gods anförtrodda, och då han nu, tvärt emot hvad hans afsigt varit, vistades i Sverige, ville han äfven i år handla i öfverensstämmelse dermed.

Och dessförinnan ville han tala öppet med henne, som han älskade så varmt, så utesägligt, att han knappt kunde fatta, att detta ej var hans första kärlek med — Agnes, som nu helt och hållet lagt bort den sträfva förbehållsamheten och bemötte honom med enkel vänlighet. Deri låg visserligen ej något bestämdt stöd för hoppet, att hon ville blifva hans maka, men det hade dock uppspirat i hans själ och blomstrade der i full friskhet.

VIII.

Solen hade skingrat morgontöcknen, och geoginernas och astrarnes dagpperlor glittrade praktfullt i dess strålar, då Ragnar Edelsköld gick genom Bokeröds höghvälfda alléer bortåt parkens nyare, i engelsk stil anlagda del, der Agnes Villners älsklingsplats var belägen. Hans hjerta slog hårdt, och en känsla af plågsam oro blandade sig med de glada förväntningarna. Skrämd af hans fotsteg flög en fågel upp framför honom, och den af sitt århundrades kulturstrider genomträngde, skarpt och lugnt tänkande mannen önskade, att han efter de gamle romerske augurernes sed skulle kunna draga slutsatser af dess flygt. Han tviflade — han visste icke rätt på hvad. En gång förut hade hans hjerta klappat så som i dag af liknande orsak. Och han hade då älskat så varmt, att han trott det vara för hela lifvet — ja, att han ej skulle kunna öfverleva det slutliga tillintetgörandet af sina förhoppningar; och på grund deraf hade han bundit sig på det underliga, ensidiga sätt, hvarom talats i det föregående, vid henne, hvars ägande förekom honom då såsom den högsta jordiska sällhet. Nu efter några års förlopp var denna kärlek utdöd, och en ny blomstrade i dess ställe så yppigt, som om den förra aldrig sugit någon näring ur hans hjertas jordmån. Han smålog vemodigt vid tanken på allt jordisks — äfven de jordiska känslornas förgänglighet.

Och åt sådana känslor skulle han anförtro sitt lefnadsöde! Äfven om — såsom han fast trodde — denna hans senare kärlek ej skulle lida någon vexling, huru kunde han vara viss på att

hos Agnes fans en, som kunde trotsa alla skiften? Hon kunde möjligen tro detta sjelf och gifva honom sitt trohetslöfte — men huru mycket kände denna unga flicka, som sett så föga af verlden, sitt eget hjerta? Och om äfven *hon* skulle — — Han ryste för den knappt fullbordade tanken som för ett brott, ett helgerån. Hvilken rätt hade väl han att tvifla på detta ädla, underbart oskyldiga hjertas trofasthet? Och hon skulle ju med det snaraste bli hans maka — och »kärleken har ett ryggstöd i pligten», har en af vårt lands ypperste tänkare sagt. Men huru? — behöfde han då i denna stund gripa till sådana grunder för att kunna lugna sina farhågor, då han stod i begrepp att lägga sitt öde i den högt älskade kvinnas hand, som syntes honom ej blott den skönaste och älskligaste, utan äfven den renaste och bästa af alla, som han lärt känna?

Så stark var i sjelfva verket aldrig kärlekens — aldrig sjelfva lidelsens makt hos Ragnar Edelsköld, att den kunde hämma tankens verksamhet, att den kunde afhålla honom från att reflektera öfver sjelfva denna känslas, denna lidelsens natur, öfver dess föremål och öfver allt, som dermed stod i gemenskap. Och ligger något af öfverbildning eller förbildning i denna själens vana? Eller är detta ett prof på de högre, andliga krafternas makt öfver de lägre, som måste vitna om en själsutveckling i ordets ädlaste mening? Jag frågar blott.

Då Edelsköld hann fram till den bänk, der Agnes Villner hade efter sin morgonvandring sökt hvila, røjde en viss blekhet, att han var djupt upprörd. Den väldiga bokens, ännu af tätå löfmassor betäckta grenar bildade ett mörkt hvalf öfver den smärta, i enkel, ljus morgondrägt

klädda flickan, hvars ädla drag dessutom beskuggades af den runda sommarhatten. Men då han slog sig ned på stolen midtemot henne, gjorde anletets morgonfriska färging sig gällande i hela sin makt. Det var såsom hade ett leendes solglans öfverfarit detsamma, och dock kunde han ej säga, att hon log — det var en tankes, en känslas afspeglung i drag och blick, sådan han redan så ofta med stilla hänförelse iakttagit hos henne.

Och såsom skuggor för morgonsolen veko de bort, alla dessa dystra tvifvel — desse tankar färglagde af svartsjuka, af misstro, af alla de egenskaper, som bildade skuggsidan hos Ragnars karaktär liksom äfven hos Agnes'. Och hans djupa, klangfulla röst talade om kärlek, om obegränsad tillgifvenhet, om den djupt rotade öfvertygelsen, att han för sin framtids sällhet var helt och hållet beroende af henne, som han lärt att rätt känna, just då hans tro på kvinnan rubbats i sina grundvalar.

Då han talade, sänktes Agnes' hufvud så djupt, att hatten åter för honom beskuggade de kära dragen, i hvilka han så gerna velat läsa svaret på denna fråga, som han ställde till henne med det djupt rörande tonfall i rösten, hvilket kärleken hos en ädel och på samma gång kraftfull personlighet kan förläna. Men han såg på plymens lätta rörelser och på den darning, som genombäfvade den fina gestalten, att hon var ett rof för en häftig, inre strid.

Plötsligen såg hon upp, men tårar glänste i de sköna, mörka ögonen.

— Får jag hoppas? sade Ragnar Edelsköld med något vekt i röstens och blickens uttryck.

— Jag vet ej — — jag måste tänka — — jag måste fråga, sade Agnes med blott halft åter-

vunnen sjelfbeherskning. — Aek, se der kommer öfversten!

Och hon steg upp för att skynda mot den gamle.

— Hvad är ert svar, o Agnes? utropade Ragnar i högsta spänning. — Hvem vill ni fråga?

— Er sjelf om — — aek, ni måste hafva tålmod med mig. Ännu är mycket mig dunkelt — men framför allt, att ni älskar mig, och det först nu.

— Det skall bli er klarare — jag skall berätta er, huru långt tillbaka i tiden min kärlek till er i sjelfva verket går.

— En annan gång — snart! Ni reser till L** om en timma för att återkomma först i afton. Lemna mig denna korta rad af timmar, så att jag kan göra mig förtrolig med hvad ni sagt mig. God morgon, käre onkel; vi få skynda oss in, ty kaffet väntar oss säkert redan.

Hon fattade hjertligt den gamle öfverstens hand och stod midt emot honom med ett skimmer öfver det fagra anletet, som Ragnar gerna ville taga för ett återsken af hopp — af sällhet. Med en egendomlig hänryekning betraktade han den unga flickan, der hon stod i sin vårliga skönhet omgifven och öferskygd af parkens rika och höstliga prakt.

— Ja, låt oss skynda in, sade den gamle herrn, — ty Ragnar har sagt till om förspänning till klockan half tio. Och ju tidigare han reser, desto förr ha vi honom åter.

* * *

— Det går som jag trodde, innan Amelie Ekstjerna kom och tog Edelsköld med storm, sade Clara Gyllenfält och lade armen smekande kring Agnes Villners smärta lif. — Stackars Kas-

pers utsigter äro i grund tillintetgjorda. Din stolta, afvisande hållning mot baronen har lemnat rum för en viss skygghet, blandad med sympati och blidhet. Han sjelf ser ut, som om han vore på väg till sjunde himmeln, och öfversten, den hedersmannen, triumferar.

De begge unga flickorna sutto i Agnes' rum — ett stort och vackert gammaldags gemak, möbleradt i Ludvig den femtondes stil och med utsigt öfver parken och sjön. Agnes drog sig sakta undan den kära väninnans omarmning, steg upp från en soffä i hvitt och guld med rosigt öfverdrag och gick bort till den djupa fönstersmygen. Der stod hon länge och såg ut öfver den tafsa, rik på höstlig naturfärging, som utbredde sig framför henne. Ville hon dölja den djupa rodnad, som Claras yttranden framkallat, och vinna tid för att kunna hindra henne att blicka in i hennes inre verld, att uppdaga de krafter som rörde sig der?

Om så var, uppgaf hon snart denna afsigt. Ty i denna stund kände den stolta, förbehållsamma Agnes omsider så starkt behöfvet af en förtrogen, att hon ej längre tvekade att uttala sina bekymmer och förhoppningar, att bikta dessa känslor, som öfverraskat henne, just då hon trott sig säker för dessa fiender till själens lugn. Och ensam som hon var, utan föräldrar och syskon, kunde hon ej längre draga i betänkande att anförtro sitt hjertas hemlighet åt sin forna elev, den ädla, varmhjertade Clara Gyllenfält.

Hon gick tillbaka till den sjuttonåriga ungdomen, hvars strålande blick och halföppna rosenläppar tydligt vitnade om den lifliga spänning, hvarmed hon motsåg det förtroende, på hvilket hon så länge väntat. Agnes lutade sig ned mot

henne, omslöt det ljuslockiga hufvudet med de hvita, smala, darrande händerna och sade:

— Min lilla, kära Clara, jag erkänner, att du ej sett orätt — att det ej är som förr, då jag fruktade, att jag var för honom blott hvad leksaken är för barnet eller hvad ett mindre vanligt »subjekt» är för den som idkar psykologiska studier. Längre förekom det mig, som vore hans uppmärksamhet mot mig, hans bemödanden att lära känna mina personliga förhållanden, mina åsikter och mitt skaplymne en närgångenhet, som han aldrig skulle tillåtit sig mot en flicka af hans eget stånd, och det desto mera som af hans varmaste yttranden aldrig framgick, att han tänkte sig en framtid gemensam för oss begge, och som det förekom mig, att han plötsligt ryggade tillbaka, så snart han närmat sig den gräns, hvares öfverskridande förbinder en man af heder. Då jag dermed jemförde den hängifvenhet, det ädla förbiseende af olikhet i börd och samhällsställning, som visade sig i anbud, hvilka gjordes mig från andra håll, var det ju helt naturligt, att detta både sårade och smärtade mig, och att jag derföre kom att bemöta honom med en köld och en sträfhets, som eljest voro mig främmande. Hans plötsliga förlofning med fröken Ekstjerna så kort efter det, att han äfven gifvit andra anledning att tro honom vara fästad vid mig, förvandlade min harm till en förbittring, hvilken länge fortlefde jemte denna kärlek, som jag ville förneka inför mig sjelf, och som jag sträfvade att undertrycka och tillintetgöra med hela min själs viljekraft. Sorgen öfver min mors bortgång trängde dessa känslor småningom i bakgrunden, och det fans stunder, då jag djupt blygdes öfver att jag kunnat låta en

man, som frågade så litet efter mig, dela mitt hjerta med henne. Att hans förlofning omsider bröts, väckte icke någon förhoppning, icke ens någon önskan hos mig, och det var blott med känslor af ledsnad och obehag, som jag erfor att öfversten efter sitt tillfrisknande kallat honom till sig från Athen. När jag återsåg honom, var mitt sätt mot honom så kallt, som den ställning, jag innehar här, medgaf, då det var fråga om en af öfversten högt uppskattad gäst.

— Och nu? frågade Clara, i det hon strök tillbaka en lock, som fallit ned öfver väninnans panna.

— Och nu har allt klarnat, svarade Agnes Villner och lutade rodnande sitt hufvud mot Claras axel. — Samvaron med honom har förjagat denna misstro, som gaf färg åt mina ord och hela min hållning mot honom, ty jag tror, att han verkligen älskar mig. Han har lofvat mig att sprida ljus öfver allt det dunkla i sitt uppförande, men det behöfs knappt, ty det har blifvit mig klart, att hos honom fins en rikedom af ädla tänkesätt, af tro och heder, som förtjena den oinskränktaste tillit.

— Och du har lofvat honom att förena ditt öde med hans?

— Ännu icke, ty jag kände behof af att sätta mig rätt in i den stora, underbara, öfverväldigande tanken, att han, som jag i årtal älskat utan hopp, nu sagt mig, att hans lifs lycka beror på att jag blir hans maka. Han har rest bort, men han återkommer i afton för att i morgon begifva sig till sin egendom. Och i afton — ack, Clara, i afton skall jag vara Ragnar Edelskölds trolofvade. Det förekommer mig såsom en dröm, som omöjligt kan blifva verklighet

för den stackars ringa, så bittert förödmjukade Agnes Villner. Men hör du, Clara? — en vagn kör upp på gården. Kan han redan vara åter — han, som skulle komma först i afton?

— Så stark kan dragningskraften vara, — sade den sjuttonåriga med en ton af djup erfarenhet.

Agnes gick ut i korridoren och lyssnade. Snart kom hon åter och sade med ett oeffterhärmligt uttryck af sviken förväntan i anlete och röst:

— Aek, det är — det är herrskapet från Åkersnäs.

IX.

— Min älskade morbror Eberhard, — sade fru Rosenstolpe, i det hon satte kaffekoppen på bordet och kastade en blick, som skulle vara bekymrad, på sin gamle frände. — Du ser verkligen riktigt dålig ut — jag kan icke låta dig vara så här ensam i lejda händer. Jag reprocherar mig, att jag icke har tänkt derpå förr, men nu har jag satt mig det i sinnet, och det måste ske. Min käre Alexander har gått in på att undvara mig för några månader, och det har också Berlow gjort hvad lilla Euphrosyne beträffar, i fall du prefererar henne.

— Mitt hus står öppet för er båda, — sade öfversten torrt, — men jag behöfver ingen annan vård, än den jag redan har. Så länge min kära Agnes Villner stannar hos mig, kan jag vara fullkomligt trygg och nöjd i det hänseendet.

— Det är just hon, som icke behöfs, så länge morbror har sina närmaste att räkna på, — sade fru Rosenstolpe afgörande. — Skall en

af oss komma hit, måste hon ovilkorligen från Bokeröd. Hennes odrägliga impertinens, hennes affekterade, förnäma air kan skaffa ett helgon gallfeber. Och dessutom — huru skulle en modest dam, som är rädd om sitt renommé, kunna vistas i samma hus som den, hvilken koketterar för löjtnant Gyllenfält, kapten Mannerhjerta och andra unge officerare i trakten — ja, som till och med lägger ut sina nät för Amelie Ekstjernas afskedade fästman, som morbror remarkabelt nog efterskickat från verdens ända eller åtminstone från antipoderna der borta i Grekland, liksom icke vi och Henrik Berlow skulle kunna souterera morbror i alla möjliga arrangeringer?

Öfversten, som länge sökt afbryta denna systerdotter, hvilken han började att anse såsom en plågoande, sprang upp och ropade:

— Marianne, visst är du min nära fränka, och visst är jag släktkär, men jag säger dig dock att, om du nu eller framdeles på ringaste sätt angriper fröken Villner eller baron Edelsköld, förbjuder jag dig att sätta foten inom mina dörrar. Och både du och de dina skola komma att ångra er, om ni på detta sätt förbittra mig gång efter annan — det kan jag lofva er en gång för alla. Och ämna ni ej bemöta dem väl i dag, är det bäst att ni genast återvända till Åkersnäs.

Baron von Berlow, som såg den gamles kinder låga af harm, och som icke ville, att denne skulle få ett slaganfall, innan det så lifligt fruktade testamentet var tillintetgjordt, gick bort till öfversten och sade lugnande:

— Bäste morbror, missförstå icke mamma, som uttryckt sig mindre lämpligt, orolig som hon är med afseende på möjligheten af ett nytt

sjukdomsfall. Hon liksom Euphrosyne och jag vilja bemöta alla dem, med hvilka morbror omgifver sig, på det aktningsfullaste, men hon fruktar, att en ung, vacker och frad flicka sådan som fröken Villner lätt nog kan komma att försumma sina pligter, utan att hon märker det sjelf. Och därför ha vi tänkt på, att mamma eller Euphrosyne skulle vara här, tills morbror åter blefve riktigt stark, eller en stadig äldre dam sådan som fru Mannerhjerta kommer hit.

— Kom ihåg, att den saken aldrig mer får vidröras, sade öfversten skarpt. — Jag har sagt er mer än en gång, att alla försök i denna väg äro fruktlösa och blott förbittra mig mot er.

— Snälle morbror, — sade friherrinnan, som gick bort och smekte den gamle, — vi skola aldrig mer tala derom, och jag för min del har på senare tiden börjat att hålla riktigt af fröken Villner. Det är för oss alla en stor glädje, att du har hos dig den, som du trifs med, och när du är nöjd med henne, så är detta det säkraste beviset på att hon uppfyller sin pligt, och att det är bara förtal, då det påstås, att hon försummar dig för flickorna Gyllenfält och deras bror och andre unge herrar i trakten, som komma hit för att uppvakta henne under förevändning att se om morbror.

— Håller du af henne, så repa ej upp hvad du sjelf anser som förtal. Och nu vet ni min vilja, och dermed punkt! Den, som besöker mig i egenskap af släkting eller vän, må tala om och till Agnes så aktningsfullt, som vore hon min egen dotter. Men se här ha vi henne och fröken Clara också.

Liksom beherskade af samma tanke helsade de begge damerna och baronen på Agnes Vill-

ner med större vänlighet än någonsin förr. Berlow visade sig så ridderlig mot henne, som han förmådde, och fru Rosenstolpe tackade henne för den ömma vård, som hon egnade åt hennes gamle frände. Euprosyne gick längre fram på aftonen så långt i vänlighet, att hon slog armen omkring Agnes' lif och vandrade med henne fram och tillbaka i salongen, underhållande henne med skiltringar af sina triumfer i hufvudstaden föregående vinter.

Då öfversten iakttog detta, smålog han, men i detta löje låg en bitterhet, som eljest ej utmärkte den gamle herrn.

När Agnes hade gått ut i matsalen för att kasta en blick på det dukade bordet, stannade hon plötsligt i närheten af salongsdörren. Ty innanför densamma uttalades hennes namn och baron Edelskölds, och hon skulle icke varit kvinna — hon skulle icke varit menniska, om hon icke lyssnat. Läsarinnan skall sannolikt på det bestämdaste förneka detta, men försatt i samma förhållanden som Agnes, skulle hon handlat på samma sätt som denna berättelses ingalunda felfria hjeltinna.

De samtalande voro fru Rosenstolpe och baron von Berlow, som naturligtvis af en slump kommit att nalkas dörren till matsalen, då Agnes gick ut, under det att friherrinnan satt och talade med öfversten så ljufligt hon det förmådde.

— Det lär verkligen, — sade fru Rosenstolpe, — vara något på färde mellan fröken Villner och baron Edelsköld.

— Han är, — anmärkte baronen i en ton af den djupaste öfvertygelse, — mera beräknande än man skulle kunna sluta af det skimmer af högsinnet, hvarmed han omgifver sig så skick-

ligt. I fjol visade han länge fröken Villner en uppmärksamhet, som kunde gifva både henne sjelf och andra anledning att tro, det han hade allvarliga afsigter. Men dervid stannade det, som mamma vet, och i stället för att fria till en fattig guvernant, vände han sig till Amelie Ekstjerna. Men sedan hon förskjutit honom, och härads höfding P*** varit här och satt upp ett testamente — kanske på hela Bokeröd — för fröken Villners räkning, lär han ha beslutit sig för att hålla till godo med henne. Ett sådant testamente skulle kunna förgylla en ännu lägre samhällsställning än hennes, och Edelsköld kan väl i sjelfva verket ursäktas med, att de fleste skulle ha handlat som han. Dessutom skulle han numera kanske haft svårt för att göra ett annat godt parti, därför att rykten om hans tyranniska, ja, riktigt barbariska uppförande mot fröken Ekstjerna under förlofningsstiden kommit i omlopp. Då dertill kommer, att flickan är rätt vacker, och att han är säker på att vara afgudad af henne, så är det ju icke så underligt, att den stolte Edelsköld nedlåter sig till en mésallians, som säkerligen eljest icke skulle kommit i fråga. Bokeröd är en så stor egendom, att det kan löna mödan att för den resa hit från Athen, äfven om såsom bihang medföljer en ofrälse flicka, som hittills måst arbeta för sitt uppehälle.

— Stackars lilla Agnes Villner, som skall bli offer för en sådan spekulation! sade fru Rosenstolpe i en ton af djupaste medlidande. — Det är möjligt att han kommer att göra sig kvitt henne eller håller sig skadeslös på ett eller annat sätt, sedan han väl fått henne och arvet. Böra vi icke avertera henne om den simpla konspirationen?

-- Nej, mamma lilla, låt oss för all del icke blanda oss i den affären. Det kunde se ut, som om vi missunnade henne testamentet, och det gör då jag för min del alls icke.

— Icke jag heller, och alldeles så tänker min charmanta, välsignade Euphrosyne. Må morbror gerna, om han så vill, ge henne sjelfva Bokeröd, men det skulle göra mig ondt, om hon läte dupera sig af den jesuitiske intrigören, som blott roade sig med henne, så länge hon var fattig och hade inga utsigter, men som nu, då det fins svart på hvitt på, att hon blir rik, är färdig att göra henne till sin friherrinna.

Baronen satt så, att han kunde se, att Agnes stod stilla, liksom fastvuxen vid golfvet.

Omsider bemannade hon sig och gick — hon visste sjelf knappt hvart. Hon försökte att fullgöra sina åligganden, men det var, som ginge allt omkring för henne. Hon satte sig blek och vildt stirrande — nästan tillintetgjord af det slag, som drabbat hennes nyss så obegränsade tillit och med det samma hennes sköna hopp om en framtid i kärlekens solljus.

Huru klumpigt anläggningen än var uppgjord och utförd, hade den lyckats. Agnes kunde ej granska saken lugnt, upprörd som hon var genom dessa ord, hvilka gifvit nytt lif åt de gamla misstänkarne mot den, som hon älskade så högt, och om hvars ädla sinnelag och kärlek till henne hon varit så fullt öfvertygad, innan hon lyssnat till det svekfulla talet.

Denna misstänksamhet, som nu åter gjorde sig gällande hos henne, var ett karaktärsdrag, hvars utveckling starkt främjats af hvad hon haft att genomgå under sina första ungdomsår. Skenet var bestämdt emot Edelsköld, och en för-

klaring, som ej var otillfredsställande eller vilseledande, syntes henne omöjlig, så framt testamentet verkligen fans till, och han hade fått lära känna dess innehåll. Det var ju då afgjordt, att den förnäme herrn aldrig skulle ha tänkt på att göra henne till sin maka, om han ej vetat, att Bokeröd skulle tillfalla henne vid öfverstens död. Hon skulle, om hon mottog hans anbud, för honom vara ett bihang till egendomen, som han fick hålla till godo med, och denna djupa, mäktiga kärlek, hvarom han talat, var idel bedrägeri.

Agnes fick ej hängifva sig åt dessa dystra tankar, utan hon måste tilltvinga sig ett yttre lugn, ty en värdinnas pligter ålago henne. Men blekheten och den stela blicken, det om sinnesfrånvaro och smärta vitnande ansigtsuttrycket, och den möda, hvarje deltagande i samtalet uppenbart kostade henne, røjde för fru Rosenstolpe och dennas måg, att den afskjutna pilen träffat djupt.

När gästerna rest, kom Agnes och satte sig i den stora salongssoffan vid öfverstens sida och sade med en röst, hvaråt blyghet i förening med ett barnsligt förtroende gaf ett rörande uttryck:

— Jag har en fråga eller tvenne att göra — men de ha svårt att komma öfver mina läppar.

— Tala, min kära flicka, sade öfversten, i det han tog hennes lilla hand mellan begge sina. — Du har varit så blek och tyst i kväll — du riktigt skrämmer mig med den underliga glansen i dina mörka, vackra ögon. Uttala fritt dina bekymmer för din gamle vän och var viss,

att jag ej skall missförstå dig — ej bedöma dig orättvist eller hårdt.

— Det kan synas gruffligt ogrannlaga, att jag talar, men mer än onkel anar beror på det svar jag får. Man har sagt — — jag har lyssnat — —

— Hvem? — — har någon förolämpat dig, min älskling? Trygga dig vid mig; jag skall skydda dig mot alla, som angripa min kära Agnes.

— Nej — — det är ej så — det är något helt annat. Häradshöfding P**** var här kort efter baron Edelskölds ankomst — — ja, jag tror, att baronen fått i uppdrag att bedja honom komma hit.

— Ja visst, sade den gamle, i det han såg kärleksfullt på den djupt upprörda flickan. — Än se'n? Anar du, hvarför jag skickat efter honom?

— Det har talats om ett stort testamente till min förmån, huru orimligt än det låter — — ja, om sjelfva Bokeröd. Säg — o säg, att ingen grund finnes för detta rykte!

— Det kan jag icke, ty denna gång har man ej misstagit sig. Ser du, Agnes, det är mindre för din skull än för arrendatorernas och statfolkets och för de fattigas, som få understöd från Bokeröd — för fullföljandet af det påbörjade verket på egendomen, som jag bestämt den åt dig. Rosenstolpes och Berlows äro den förutan tillräckligt rika, helst jag lemna fyrahundratusen kronor åt Marianne. Och du inser ju, att jag icke kan låta mitt kära Bokeröd komma i Berlows händer, då han i hårda år uttager den yttersta skärfven af arrendatorerna och lemna det klenk affönade statfolket i händelse af sjukdom eller

andra olyckshändelser utan hjälp och stöd och hänvisar de gamla och i hans tjänst utslitna till fattighuset. Bokeröd skall bli ditt — och kom ihåg att, om du på grund af någon dåraktig betänklighet afsäger dig det, gäcker du mina förhoppningar och visar dig oförtjent af mitt förtroende och min tillgifvenhet.

Agnes lutade sitt hufvud mot den gamles axel och tryckte varmt hans hand, i det hon sade:

— Jag skall egna mitt lif åt sträfvandet att blifva värd dem begge — att visa, att onkel åtminstone rätt uppfattat min redliga vilja. Jag har så vänjt mig vid att här omfattas med faderlig ömhet, att jag icke känner mig så öfverväldigad af den stora nyheten, som onkel måhända tror. Men ännu är den viktigaste frågan icke framstäld. Vet — vet baron Edelsköld något om detta?

— Om att jag testamenterat dig Bokeröd med inventarier och allt hvad här finnes — undantagandes familjeporträten och andra saker, som för slägtskapens skull böra gå till Marianne? Jag har gjort honom till min förtrogne i detta hänseende liksom förut i andra. Han var närvarande, då testamentet uppsattes och bevitnades, och jag har utnämt honom till testamentsexekutor i förlitande på att han skall kraftigt bevaka dina intressen mot dem, som helst skulle sett, att jag icke gjort något testamente.

— Ja, jag tror nog, att han ämnar bevaka dessa intressen, sade Agnes med ett bittert leende. — Bäst vore för mig, om jag ginge bort före onkel — och det synes mig verkligen i denna stund som skulle detta ske — som skulle min lifstråd slitas af snart nog.

— Hvad säger du, barn? utropade den gamle orolig. — Du är ännu blekare än förut i qväll — du är sjuk, Agnes — det står aldrig rätt till med dig, om mina gamla ögon se rätt. Vi skola kalla in mamsell Lublin — skicka efter doktorn — —

— Älskade onkel, sade Agnes, — jag är visst icke sjuk — jag behöfver blott ensamhet och hvila. Nu kommer baron Edelsköld — jag hör redan vagnen, och jag vill lemna er begge tillfälle att samspråka i enrum den stund, som återstår för sådant i afton. Farväl, min käre, käre onkel!

— Hon går utan att helsa Edelsköld välkommen, sade öfversten förvånad. — Och jag, som trodde. — — Men unga flickor äro sfinxer alltigenom, och bäst är att vänta, tills gåtan löses af sig sjelf. Välkommen, käre Ragnar, jag tar emot dig, ty Agnes mådde ej rätt bra och har redan gått upp på sitt rum.

X.

Rastlöst och drifven af dystra, bittra tankar gick Agnes Villner fram och tillbaka i sitt rum utan att ens försöka att få njuta af den hvila, hon sagt sig behöfva. Denna unga flicka, som så djupt lidit af armod och beroende, såg sig på en gång betryggad mot dem, och dock väckte detta icke en känsla af glädje eller ens af lättnad. Hon hade fått veta, att den ädle gamle,

som gifvit henne en dotters plats i sitt hus, försäkrat henne för framtiden om en lysande ställning såsom ägarinna till Bokeröd — såsom herrskarinna i denna ståtliga boning, och det under förhållanden, som gjorde det nära nog till en pligt för henne att mottaga den stora gåfvan. Hon kände sig innerligt tacksam, men lycklig var hon icke — och lycklig trodde hon i denna det felslagna hoppets stund sig aldrig kunna blifva, ehuru hon vunnit det, hvarpå hon aldrig hade hoppats.

Någon betänklighet att mottaga den åt henne testamenterade egendomen, sådan som ofta förekommer i romaner och äfven någon gång i verkligheten, hyste hon icke, ty hon insåg fullkomligt giltigheten af de skäl, på grund af hvilka öfversten bestämt sig för, att fru Rosenstolpe ej skulle komma i besittning af Bokeröd. Men huru litet väjde ej den rikedom, hvars fördelar hon fordom uppskattat så högt, mot den smärta, hvaraf hon plötsligt drabbats! Tron på Ragnar Edelskölds kärlek till henne, på att det anbud, han gjort henne, var fritt från alla världsliga beräkningar hade försvunnit, och de ord, som fru Rosenstolpe och baron Berlow för några timmar sedan vexlat med hvarandra, ljödo ständigt i hennes öron. Hon hade då haft rätt i sin förra uppfattning af denne mans uppförande mot henne, som föredragit Amelie Ekstjerna framför henne och först, då han förskjutits af den högförnäma salongsdrottningen och öfverstens testamente, så vidt möjligt var, upphjelp Agnes' samhällsställning, hedrat henne med ett anbud. Tillintetgjordes detta testamente — blefve hon åter den fattiga Agnes Villner utan några framtidsutsigter, skulle han naturligtvis önska det ogjordt.

Så bildade hon sig ånyo en föreställning om Ragnar Edelskölds tänke- och handlingssätt, som svårligen kunde stå tillsamman med den entusiastiska uppfattning af hans karaktär, hvarpå hennes kärlek till honom allt ifrån början väsentligt stödt sig, eller med hvad hon lärt känna af hans personlighet under de veckor, som förflutit efter hans ankomst till Bokeröd. Denna mot-sägelse berodde i sjelfva verket på en annan i den unga flickans skaplynn, som framträdte i det föregående.

Den sömnlösa nattens timmar skredo framåt, utan att en stråle af ljus eller hopp genombrot detta mörker, hvilket lägrat sig öfver hennes inre. — Allt är förbi, — tänkte hon, och med outsäglig bitterhet erinrade hon sig den glada tillförsigt, hvarmed hon på förmiddagen anförtrött Clara Gyllenfält det, som rörde sig på djupet af hennes själ, och hennes beslut att förena sig med den så högt älskade.

Och kärleken till honom — hade den då försvunnit på en gång? Nej, den fortlefde alltjemt, men den tycktes ha förändrat natur. Den dolde sig under sjelfva denna bittra, lidelsefulla smärta, denna djupt sårade stolthet, denna harm öfver att för honom ha betydtt så litet. Förgäfvess sökte hon kväfva dessa känslor — fåfångt bjöd hon till att anse sig lycklig, därför att hon i tid lärt känna honom.

Först sent — mycket sent på natten inträdde en reaktion, och öfverspänningen efterträddes af ett mattighetstillstånd. Hon kunde gråta, och likt ett barn gret hon sig i sömn på bädden, der hon kastat sig oafklädd.

Ragnar Edelsköld hade äfven inslumrat sent, oroad som han var öfver att Agnes ej visat sig vid hans återkomst, som mot hans vilja fördröjts ett par timmar öfver den bestämda tiden. När han vaknade, skyndade han att kläda sig, i det hopp, att han skulle finna henne på hennes älskingsplats i parken.

Men fåfängt sökte han henne der, och då han åter gick in, svarade hennes kammarjungfru honom på tillfrågan, att fröken Villner ej gått ut. Han vandrade fram och tillbaka i den närmaste allén, för att vara till reds, när hon skulle göra sin vanliga morgonpromenad. Men denna uteblef, och Ragnars oro tilltog med allt skäl, då klockan redan var nio, och han skulle resa klockan tolf.

Omsider kom öfversten och förde honom in i matsalen, der frukostbordet stod dukadt. Blek, stel och dock darrande stod Agnes med handen på ryggstödet af den stol, som kallades hennes, och när han tryckte denna hand, förekom det honom, som om den saknat lif.

Under frukosten talade hon föga och blott med synbar ansträngning, men öfverstens och Ragnars påstående, att hon ej var frisk, besvarade hon med försäkran, att hon mådde aldeles bra, och att hon skulle visa detta genom att efter frukosten gå till prestgården, der hon länge velat aflägga ett besök.

— Onkel behöfver ej frukta, att jag blir bortröfvad, tillade hon, — ty Anna följer mig, och jag lofvar att vara tillbaka vid middagen.

— Jag tycker, sade öfversten, — att du kunde uppskjuta detta besök, tills vår gäst lemnat oss. Du vet ju, att Ragnar reser klockan tolf, och denna artighet kunde han väl fordra.

— Det hör till baron Edelskölds goda sidor att ej kräfvat några artigheter — och allraminst då de äro uppoffringar, anmärkte Agnes. — Hädanefter skall jag aldrig företaga några utflykter mot onkels vilja, blott jag nu får följa min egen. Jag känner, att promenaden skall göra mig godt, och jag skall visst icke försumma, att dessförinnan taga afsked af baron Edelsköld.

— Det skall måhända tillåtas mig att följa er ett stycke på vägen, sade Ragnar, — ty jag kommer ändå tillbaka i god tid.

— Som ni behagar, sade Agnes kallt, — men det skulle smärta mig, om onkel derigenom gick förlustig om samvaron med er före afresan, ty de sista stunderna före ett afsked äro ju de dyrbaraste.

— Jag känner icke rätt igen min lilla Agnes, sade öfversten, — och det gjorde jag icke heller i går afton. Men lycka till din promenad, och jag hoppas, att nyckerna skola flyga bort på vägen.

Efter frukosten gick den gamle herrn in i sitt rum och Agnes ut i salongen åtföljd af Edelsköld.

— Fröken Villner, hvad betyder detta? — ni undviker mig? frågade baronen, i det han tog plats midt framför den unga flickan, som slagit sig ned i skuggan af ett högt gummiträd för det oundvikliga samtalet, som hon ville göra så kort som möjligt.

— Det borde jag gjort långt förut, sade Agnes med tillkämpadt lugn, — ty då skulle denna plägsamma stund ha undvikits.

— Hvad menar ni? utropade Edelsköld häftigt. — Jag har öppet uttalat mina förhoppningar — jag har sagt er, hur högt jag älskar

er och bedt er förena ert öde med mitt. Och ni har lofvat att svara mig — ni har gifvit mig hopp — —

— Har jag det, herr baron, sade Agnes stolt och energiskt, — så ber jag er om tillgift. Jag måste ha uttryckt mig illa — ha varit förvirrad, ty en sådan förmäthenhet som att vilja bli friherrinna Edelsköld kunde väl den stackars Agnes Villner aldrig låta komma sig till last.

— Så ni talar! dyka det gamla olycksaliga misstroendet och bitterheten åter upp? Agnes, låt oss förstå hvarandra! — har jag förtjent detta af er? Jag trodde, att ni numera ej kunde tvifla på mig, då jag öppet sagt, hvad ni är för mig, och att min framtids sällhet beror på svaret från era läppar. Tror ni ej — —

— Jo — jag tror verkligen, att ni beslutit er för att ingå en mésallians, och jag erkänner det för mig smickrande deruti. Hade ni begärt min hand förut — innan mina ögon öppnats för betydelsen af detta steg, så skulle jag kanhända gifvit er den. Men ser ni, baron Edelsköld, såsom det nu är, måste ni slå all tanke derpå ur hågen.

Ragnar Edelsköld betraktade den unga flickan, ångestfullt bemödande sig att lösa den gåta, som låg i hennes handlingssätt mot honom. Han hade blifvit allt mera förtrolig med henne dag från dag, hans hjerta hade växt fast vid hennes, och han kände djupt, att han älskade henne — och endast henne. Och hon hade ju blifvit allt öppenhjertigare och blidare mot honom, och denna väsendets intagande huldhet, som hon visat andra, hvilka varit henne kära, hade också kommit honom till godo i rikt mått, och dagen förut hade hon besvarat

hans förklaring af sina känslor och förhoppningar med ord, som väl ej bundo henne, men som dock gäfvö full anledning att vänta hennes löfte om kärlek och tro. Hvarifrån kom då denna köld — denna kränkande misstro? Hvarför stötte hon honom tillbaka, när han bjöd henne sitt varma trofasta hjerta, om det verkligen funnits en tid, då hon skulle mottagit det — då hon velat förena sitt lifs öde med hans?

— O Agnes, sade han med en röst, hvarelåg något djupt bevekande, — visa mig öppet den skiljemur, som så plötsligt rest sig mellan er och mig, att jag må uppbjuda allt för att undanrödja den! Hvad är det ni talar om mesallians? Har jag någonsin röjt någon så dåraktig bördsstolthet, att ni skulle vara berättigad till dessa ord fulla af bitter misstro? Och tviflar ni verkligen på min kärleks djup och värma? Tror ni måhända, att Kasper Gyllenfälts är af bättre slag än min?

— Ja, utropade Agnes, — det tror jag fullt och fast. Han har aldrig vacklat i sina känslor för mig — han förbisåg mig aldrig för en annan, och för att han skulle begära min hand fordrades icke att — — Men hvad talar jag om? Alltför många ord ha kastats på denna sak, och jag får blott tacka er, herr baron, för den ära, ni visat mig, och önska er en lycklig resa.

Agnes gjorde en lätt afskedshelsing, i det hon vidrörde Edelskölds hand med sin utan att trycka den, och ilade sedan upp på sitt rum för att kläda sig för morgonvandringen. Midt i den själsspänning — den stolthetens och harmens berusning, hvarel hon befann sig, träffades hon af en dunkel aning, att hon skulle komma att ångra, att hon skjutit ifrån sig den art af lycka,

som nu bjudits henne. Och dock kände hon, att hon ej skulle kunnat handla annorlunda — att en förening med den ädlaste man under förhållanden sådana som de, hvilka här inverkat afskräckande på henne, aldrig skulle kunna bli lycklig i ordets högre mening. Och dessutom visade de ju, att han ej var så ädel, som hon föreställt sig. Hon var alltjemt alltför upprörd — alltför djupt gripen af de nya föreställningarna om hvad som rörde sig inom honom, om de verkliga bevekelsegrunderna till det anbud, han gjort henne, för att kunna lugnt granska dem och sammanställa dem med det begrepp, hon förut bildat sig om honom. Hon kunde ej inse, huru grundfalsk den tanken, att en man sådan som Edelsköld skulle låta i ett fall sådant som detta bestämma sig af ekonomiska beräkningar, under det att han talade till henne den glödande kärlekens ord, i sjelfva verket var, ty hon befann sig i den stämning, hvori missuppfattningar och misstag påtvinga sig människosjälen med oemotståndlig kraft.

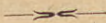
Ragnar Edelsköld stod som träffad af åskan, då Agnes aflägsnade sig. Men småningom bemannade han sig, och när han från fönstersmygen sett henne åtföljd af kammarjungfrun vandra genom den stora alléen, som förde till landsvägen — när han följt med blicken den smärta, högväxta gestaltens lätta, spänstiga rörelser, tills den försvann bakom de höga träden, sjönk han i en emma, nästan utmattad af de känslor och tankar, af hvilka han var bestormad.

— De äro sig alla lika i grunden, tänkte han, — blott skiljande sig från hvarandra i ett eller annat hänseende tillräckligt för att kunna dåra oss — för att komma oss att tro på möj-

ligheten af att vi på något håll ej skola finna våra förväntningar gäckade. Denna Agnes Villner — är hon väl mera sann, tillförlitlig och okonstlad än de verldsdamer, framför hvilka jag och många med mig tillerkänt henne ett afgjordt företräde? Hur älsklig — hur hjertlig visade hon sig icke mot mig under dessa sistförflutna veckor! Och nu stöter hon mig tillbaka med bitter köld — nästan med gäckeri! Har hon velat hämnas på mig för hvad som skedde i fjol? — har hon spelat en rol? — och jublar hon nu öfver att hon besegrat mig?

O nej! — allt detta är omöjligt. Hon är stolt och lätt sårad, men så oädelt skulle hon ej kunna handla. O Agnes! — Agnes! Hvem löser ditt hjertas — ditt väsendes gåta? Hvem sprider ljus i det mörker, som omger mig?

ÖFVERSTENS ARFVINGAR.

SVENSKT ORIGINAL

AF

CARL WERNER.

Fjerde boken.

ÖFVERSTENS ARFVINGAR.

STENSJÖ ORIGINAL.

CARL WERNER.

Fjärde boken.

I.

— Är öfversten hemma? frågade baron von Berlow den vid vagnsteget stående Modig.

— Nej, herr baron, svarade den gamle tro-tjenaren. — Öfversten och fröken ha i dag rest till Thorsvik för att äta middag tillsammans med några gamla vänner till honom. Men om ett par timmar äro de säkert tillbaka, ty öfversten sade, att de skulle komma hem i skymningen.

— Då dröjer jag för att ej ha kommit för-gäfvets, sade baronen i det att han steg ned ur vagnen, — ty jag reser i öfvermorgon till Stock-holm och är här för att taga afsked.

Men Berlows ovanliga fryntlighet och med-delsamhet gjorde intet intryck på den gamle tro-tjenaren, utan dennes hållning var stel och min-nen nästan butter, då han öppnade salongsdörren för ägaren till Åkersnäs.

— Jag går ej in der nu, sade baronen, öpp-nande dörren till öfverstens enskilda förmak. — Jag har varit ute på jagt hela förmiddagen och känner mig litet trött, och det skall bli skönt att få hvila ut på soffan, tills öfversten kommer.

En invändning sväfvade på Modigs läppar, ty hans inrotade motvilja för baronen kom ho-nom att anse detta för ett otillbörligt tilltag. Men den under hans militära lif inrotade disci-plinen och medvetandet af de trånga gränserna för en betjents handlingsfrihet gentemot husbon-dens fränder och umgängesvänner i fall sådana

som de ifrågavarande gjorde, att han beslöt tiga och finna sig i det oundvikliga.

Då baronen inträdt i det enkelt men bekvämt möblerade rummet, tillslöt han dörren och vred nyckeln tvenne gånger omkring med betänksam uppsyn. Men detta skedde ej för att den hvila, hvarom han talat, skulle blifva ostörd, ty i stället för att kasta sig på soffan gick han med hastiga, nervösa ehuru lätta steg till det gamla, vackra skrifbordet. Han stannade framför det, men säkerligen icke för att beundra dess präktiga inlagda prydnader, ty det såg ut, som om han ännu en gång noga öfvertänkte en vigtig angelägenhet. Det markerade anletet fick ett uttryck af hårdhet, af fruktansvärd energi, de tunna läpparne sammánpressades, och det var, som hade den starkt krökta näsan aldrig förr i så hög grad som nu erinrat om en roffågels näbb.

Han drog häftigt ut den låda, hvarpå hans kalla, stålgrå ögon ett par minuter varit fästade, och ansigtet fick ett nästan vildt uttryck, då han såg en nyckelknippa. Han ryckte den till sig och gick lätt, nästan kattlikt in i det inre rummet till den höga chiffoniern, hvilken han tog i skärskådande, som gälde det att reda hans föreställningar om denna möbels beskaffenhet vid minnets belysning. Han jemförde en eller annan af nycklarne, som han höll i handen, med chiffonierklaffens nyckelhål. Slutligen fann han en, som förekom honom lämplig, men när han försigtigt sökte vrida omkring den, misslyckades det, och liknande var förhållandet med flera andra. Harmen och otåligheten drefvo en liffig rodnad upp på hans kinder, men denna efterträdades af en plötslig blekhet, då ljudet af hästhofvar och vagnshjul nådde hans öron.

Han ilade till fönstret för att spana efter vagnen — men han kunde lugna sig, ty det var blott inspektorens gamla halftäckare, som stannat utanför den ena af flygelbyggnaderna. Han vänder tillbaka för att utföra sitt företag, men nycklarna på knippan ha förblandats, och undersökningen måste börjas ånyo. Med feberaktig otålighet utför han den, och just derföre går det långsammare, än det eljest skulle gjort. Ändtligen träffas den rätta nyckeln — den vrides omkring, och klaffen öppnas. Är det den odräglige Modig, som nalkas? — det höres ju steg i tamburen. Man klappar på dörren — hur kan den lymmeln understå sig detta? Skall han stänga klaffen och fråga hvad den oförskämde gubben vill? Nej — det är bäst att låtsas, som om han låg på soffan och sof, tänker baronen och står stilla, tills klappningen upphör, och stegen aflägsna sig. Då börjar han åter att söka efter en lönnlåda inom chiffonierklaffens område. Han tycks ha underrättat sig om hvar dylika pläga förekomma i möbler af detta slag, och det lyckas honom att få rätt på tvenne.

De innehålla papper — flera papper, än han väntat finna der — säkert reverser. Men nej, när han ser närmare på dessa handskrifter, är papperet gulnadt och bläcket blekt — kort sagt, allt vitnar om en hög ålder. Vore det ej fråga om — om en affär af stor vigt och dertill förknippad med fara, skulle baron von Berlow skratta, ty sedan han vikit upp dem, finner han, att de äro bref — kärleksbref nära ett halft århundrade gamla och alla skrifna med samma hand. Han skyndar att lägga dem tillbaka, skjuter in lönnlådorna, och nu först genomser han de öfriga lådorna, den ena efter den andra.

Han behöfver ej söka länge, ty i den fjerde af dem, som han dragit ut, ligger ett papper, som redan att döma af formatet och sammanvikningen tyckes vara ett testamentariskt förordnande. Han öppnar det med darrande hand — han läser det — han finner sina värsta farhågor bekräftade. Bokeröd — sjelfva Bokeröd bestämdt åt Agnes Villner, och det i de kärleksfullaste, om det mest obegränsade förtroende vitnande ordalag! Han sjelf — det vill säga fru Rosenstolpe var visserligen nämnd såsom den der skulle ärfva fyrahundratusen kronor — men dock hvilken himmelsskriande orättvisa! hvilken galenskap i att så inskränka den närmaste slägtingens arfsrättigheter! I detta ögonblick, då Berlow stod i beredskap att för slem vinnings skull begå ett stort brott, kände han — huru djupt sjunken han än var i sedligt hänseende — det behagligt att kunna så kraftigt som möjligt betona detta, för att kväfva den matta samvetsrösten, som talade på själens djup.

Han fram en stor plånbok och lade deri det åter hopvikna testamentet, för att stoppa den tillbaka i sin frackficka. Och så sköt han in alla lådorna och stängde chiffonierklaffen med lifligt klappande hjerta. Han gick ut i det yttre rummet och lade sig på soffan, som han hade sagt, att han skulle göra. Men var någon hvila — någon ro möjlig för honom, innan allt var fullbordadt? Mycket var redan vunnet, då det förhatliga testamentet var i hans våld, och han kunde tillintetgöra det, så snart han kom hem. Men så länge som öfversten lefde, kunde han likväl icke vara trygg. Skulle denne icke snart upptäcka, att testamentet var honom frånstulet och skrifva ett med liknande innehåll? Och när

han kom underfund med, att den vigtiga handlingen var borta, på hvem skulle då väl miss-tanken falla, — om icke på henne, som var den naturliga arvingen, eller på hennes arvinge — på Berlow sjelf? Och kunde då Modig upplysa, att Berlow kommit under öfverstens frånvaro, gått in i hans rum och stängt sig inne, som det hette, för att hvila ostörd, men sannolikt för att kunna utföra sitt dåd i det fördolda, huru ginge det då med arfsutsigterna och med Berlows goda namn och rykte, äfven om öfversten ej anklagade sin systerdotters svärson för stöld?

Uppskrämd af dessa tankar gick baronen fram och tillbaka i rummet. Såsom en nödvändighet, såsom en handling obehäglig att utföra, men berättigad genom de för handen varande förhållandena framstod nu för honom anslaget andra afdelning, förutom hvilken den förra, huru väl den än lyckats, skulle bli gagnlös och möjligen olycksbringande. Fru Rosenstolpe ägde ju såsom öfverstens närmaste släkting naturlig rätt till allt hvad han komme att efterlemnna, och endast genom att kringskära denna rättighet, genom att ingripa i sakernas lagligt bestämda gång medelst ett barockt och orättfärdigt testamente kunde öfversten lemna Bokeröd i andra händer. Om man då på ett eller annat sätt kunde förekomma detta — om genom någon lycklig *tillfällighet* öfverstens död, som ändå enligt all sannolikhet skulle inträffa snart nog, komme att äga rum, innan han skref ett nytt testamente — nåja den saken vore väl ej värre än mången annan, som historien och framstående personers lefnadsteckningar omförmåla, utan att någon fläck derigenom sättes på deras namn. Hvad han så ofta tänkt på såsom ett kraftigt medel att före-

bygga den olycka, hvarmed öfverstens tillgifvenhet för Agnes Villner hotade — hvad han till och med mången gång på fullt allvar beslutit, och som äfven lifligt föresväfvat honom denna dag under färden till Bokeröd, måste han utföra med det snaraste, om borttagandet af testamentet skulle ha gynsamma följder för hans hustru och framför allt för honom sjelf.

Han gick ut ur öfverstens rum och in i salongen. Hela hans nervsystem hade kommit i den yttersta spänning, och han kände instinktlikt, att han skulle begå en handling, som skulle kasta en mörk skugga öfver hela hans återstående lif. Och dock försiggick icke någon egentlig själskamp inom honom. Han var alltigenom en sådan mammonsträl att, ehuru han visste detta, han icke satte i fråga att ej utföra sitt nedriga uppsåt, då han deraf väntade såsom vinning detta Bokeröd, hvars besittning lekt honom i hågen så långt tillbaka som han kunde minnas — långt innan han första gången såg Euphrosyne Rosenstolpe. Bokeröd och Åkersnäs skulle förenas, och han såsom ägare draga af dessa egendommar hela den inkomst, som skulle bli möjlig icke blott genom jordbrukets uppdrifvande i enlighet med de nyaste teorierna, utan äfven genom användande af de hänsynslösaste, på Åkersnäs längepröfvade medel till afkastningens stegring, genom bränvinsbränning, arrendenas höjande och arbetskrafternas tillgodogörande mot minsta möjliga ersättning.

Men — hvad är det? — han har ju öfverstens nyckelknippa ännu i sin hand? Tänk om de komme tillbaka, innan den blir lagd på sitt ställe! Han gick ut i tamburen, men mötte der Modig, som kom från öfverstens förmak. När

baronen åter nalkades dörren till detta rum, blef uttrycket i den gamle trotjenarens ansigte sådant, att den förre beslöt sig för en förklaring.

— Jag glömde något derinne, sade han, i det att handen omslöt nyckelknippan, så att ingen nyckel kunde synas, — sedan jag vaknat upp ur den slummer, hvori jag fallit, uttröttad som jag var efter förmiddagens strapatser i skog och mark.

— Ja, nog måtte herr baron ha sofvit hårdt, sade Modig, — ty, jag klappade på dörren, därför att här var ett ridande bud med telegram, som kommit kort efter att baronen reste. Jag gick nu in, då dörren kunde öppnas, i tro, att baron ännu var derinne.

Och Modig »presenterade» baron von Berlow telegrammet på en silfverbricka. Baronen rodnade; han kunde ej taga det och öppna dörren utan att visa, att han hade öfverstens för Modig så välbekanta nyckelknippa i sin hand. Det fans ju intet annat medel att draga sig ur denna oförutsedda förlägenhet än att befalla den gamle betjenten att bära telegrammet in i öfverstens yttre rum. Sedan skulle han sjelf komma in och söka efter sitt cigarrfodral och läsa papperet der.

Modig undrade, men lydde och gick sedan ut på gården. Hvad som inträffat hade väckt hans nyfikenhet — ja, vissa dunkla misstankar, och det icke minst därför, att han kände »baron på Åkersnäs» tillräckligt för att anse honom vara i stånd till en dålig handling, om derigenom något betydligt kunde vinnas, ehuru det visserligen aldrig om honom försports något, som kunde bringa honom i konflikt med den jordiska rättvisans skipare. Den gamle Modig drefs af

den känsla, som för tillfället beherskade hans själ, till att göra något, hvartill han under vanliga förhållanden icke skulle nedlåtit sig. Han gick bakom de bladlösa törnrosbuskarne och hagtornshäckarne och, tack vare sin resliga gestalt, såg han genom fönstret in i öfverstens förmak. Och detta kom en trädgårdsdräng, som gick öfver gården, att släppa det redskap, han höll i handen, och gapa af idel förvåning.

Tydligt och klart såg den gamle trotjenaren vid skenet af öfverstens lampa, som han sjelf kort förut tändt utan att släppa ned rullgardinerna, huru baron von Berlow drog ut en af skrifbordets lådor och lade dit öfverstens egen nyckelknippa. Nu var det honom klart, att den förnåme herrn gjort sig skyldig till en låg handling af det slag, som tjenare i allmänhet ha svårast att förlåta, och det emedan dylika icke blott äro skändliga missbruk af det gäster visade förtroendet, utan äfven kunna kasta skugga på husfolket eller åtminstone på någon särskild deribland.

Hvad var nu att göra? Skulle han omtala allt för öfversten, och det oaktadt läkaren låtit Modig såväl som den gamle herrns öfriga omgivning veta, att man framför allt borde undvika att oroa och reta honom, därför att detta lättare än något annat kunde föranleda ett slaganfall af farligaste natur? Men att fästa öfverstens uppmärksamhet på det helt säkert moget öfverlagda tilltaget att ransaka i dennes lådor — måhända att taga något af värde, som förvarats inom lås, var dock ovilkorligen hans pligt. Och den gamle trotjenaren föresatte sig att denna afton eller senast följande morgon låta sin högt älskade husbonde veta hvad han sjelf visste i denna ännu

dunkla sak, ehuru med iakttagande af all nödig försigtighet. Hade det också blott varit fråga om tillfredsställandet af nyfikenhet, så var dock det på en gång listiga och hänsynslösa sätt, hvarpå baronen gått till väga, i Modigs tanke så ovärdigt en hederlig man, att öfversten ovilkorligen borde varnas för denne herre, som olyckligtvis kommit i släktskapsförhållande till honom, och som på grund deraf gång efter annan uppträdde med anspråk, som hvarken öfversten eller Modig ville erkänna.

Under det att dessa tankar genomforo den hederlige Modigs själ, hade han åter gått in i tamburen tidigt nog för att se baronen med telegrammet i handen gå in i salongen. Aldrig hade det såsom i detta ögonblick kostat på honom att visa ödmjukhet mot en förnäm herre, och han skulle ha offrat mycket för rättigheten att få säga den lågsinte baronen sanningen, men ännu mera för den att få visitera hans fickor.

II.

— Baron von Berlow är derinne på afskedsbesök, sade Modig till sin herre, när denne, stödd af honom, steg ned ur vagnen. — Men kanske skulle jag kunna få säga herr öfversten några ord, innan öfversten går in till honom i salongen. Det är något mycket obehagligt.

— Göm då det till i morgon, sade den gamle herrn, — ty i kväll vill jag icke höra nå-

got annat obehagligt än det oundvikliga, hvarmed han derinne nog kommer att traktera mig. Du skall veta, min käre Modig, att jag vid midagsbordet sammanträffade med några gamle vänner och med dem tömde ett par glas — tre tror jag nästan — och hur litet detta än var för sig sjelf räknadt, så var det kanske mer, än som var mig nyttigt. Doktorn visste nog hvad han sade, när han rådde mig till den största återhållsamhet. Blodet har stigit mig åt hufvudet, ser du, och blir jag sedan vid dåligt humör, så —
— Eller hvad tror du, Agnes lilla?

— Jag tror, att Modig bör spara sina förtroenden tills i morgon, sade Agnes Villner och förde öfversten in med sig i salongen.

Sedan baron von Berlow helsat på dem, sade han:

— Innan jag lemnar orten, skulle jag vilja tala med morbror om några familjeangelägenheter, och det i enrum.

Agnes aflägsnade sig men ogera. En viss oförklarlig förkänsla af en stundande olycka hade förmått henne bedja öfversten att resa tidigt hem, ehuru månen skulle gå upp klockan sju. Och nu — denne man, som ingifvit henne en oöfvervinnelig vedervilja — hvad skulle han här just i dag? Taga afsked! Nå så mycket bättre, ty så länge hans besök kunde motses hvilken dag som helst, blef det ju ingen frid på Bokeröd. Den unga flickan beslöt att återvända till öfversten redan efter en fjerdedels timmas förlopp.

Knappt hade Agnes lemnat rummet, förrän Berlow sade:

— Mycket kan jag uthärda på grund af grannligheten och tillgifvenhet för Euphrosynes

anförvandt, men allt har sina gränser, och till och med ett helgons tålmod kan taga slut.

— Hvad är det nu för historier? frågade öfversten barskt.

— Historier! utropade Berlow och gick upp och stälde sig framför öfversten, som tagit plats i den stora länstol, hvilken stod för hans räkning i grannskapet af kaminen. — Denna fröken Villner, såsom hon skall heta, fast hon icke är bättre, än att hon knappt förtjenar titel af mam-sell, och som morbror låter betjenas af kammär-jungfru, aldeles som vore hon en förnäm dam — denna intrigant och äfventyrerska från huf-vudet till fotabjellet — —

Rodnaden på den gamles kinder hade mörk-nat och spridt sig öfver pannan, då han utropade:

— Berlow! — — är du tokig? — — reta mig icke! tig eller — —

— Nej, jag tiger icke — jag kan icke tiga — i rättvisans namn måste jag tala. Denna Agnes Villner har omtalat öfverallt i trakten, att morbror testamenterat Bokeröd till henne, och det naturligtvis för att hennes tillbedjare skola göra allvar af fririer, som hon väntat på. Det gemena koketteriet för Edelsköld — —

— Tig! säger jag — —

— Kanske skall jag säga mer? kanske skall jag upplysa morbror om, att Edelsköld är en usling — en stackare ovärdig att bära sitt namn, och att han bemötte sin stackars fästmö så illa, att hon icke hade någon annan råd än att bryta med honom — att hans mor, enligt hvad gum-mor, som kände henne, kunna upplysa, var en hjertlös kokett, som öppet skröt öfver att ha dragit morbror vid näsan — att morbror sjelf är den löjligaste gamle narr, som någonsin gått

i ett par stöflar, att morbror var ett föremål för gäckeri vid regimentet och förklarad som komplett oduglig såsom regimentschef — ja, såsom officer — att Silfverkransiska familjen alltid varit en af de ömkligaste af dem, som varit intagna på riddarhuset, och att det är väl, att den med morbror utslocknar på manslinien, att — —

— Bo-ort, o-föör-skäm — — stammade öfversten, i det han försökte att resa sig. Men ansigtet öfverdrogs af en olycksbådande rodnad, ögonen blefvo stela, och han föll baklänges, just då Agnes Villner inträdde.

Baron von Berlow smålog sataniskt, i det han lade den medvetlöse gamle mannen tillrätta i länstolen och gick bort att draga i klocksträngen. Blek som ett lik af förfäran stod Agnes lutad öfver den, i hvilken hon omsider funnit en fader i den bortgångnes ställe, då mamsell Lublin och flera af tjenstefolket kommo in. De insågo alla, att det så länge befarade slaganfallet omsider inträffat, och Agnes och mamsell Lublin gjorde allt för att återkalla honom till medvetande i öfverensstämmelse med de anvisningar, som doktorn gifvit dem för ett sådant fall.

Men fåfångt! Åderlåtningen framkallade ingen blodström. Den starka rodnaden aftog och lemnade rum för en gulgrå blekhet, lemmanne, stelnade, och innan den efterskickade läkaren anlände, hade bandet mellan ande och lekamen slitits.

Framför den döde låg Agnes på knä öfverväldigad af smärta — dignande under medvetandet, att han, som omfattat henne med faderlig kärlek, hade dött, innan hon fått visa honom sin innerliga tacksamhet och hängifvenhet. Hvad

hade hon väl utträttat för afvärjandet af den fara, af hvilken hans lif hotades? Hon hade hoppats att få lefva länge för honom — att få uppjuda alla sina krafter för att göra hans lefnads afton lugn och lycklig. Hon hade velat för hans skull tränga sina sorger — de gäckade förhoppningarnas kval långt bort i själens bakgrund och glädja honom genom att i hans anda sörja för hans underhafvande — att vara hans varma människokärleks redskap mot alla dem, som hos honom sökte stöd och hjälp. Och nu var allt förbi! Han var fjerran i den eviga kärlekens rike liksom de begge andra, som högst älskat henne — hennes fader och moder, öfver hvilkas bortgång hon förut sörjt så, som hon nu sörjde öfver den ädle gamles.

Sedan doktorn förvissat sig om, att den sista lifsgnistan slocknat, vände han sig till Agnes, och i det han lyfte henne upp, sade han med en röst halfqväfd af rörelse:

— Ni har gjort allt för att förekomma hvad som nu inträffat. Jag vet det, och det veta alla, som stått den affidne nära. Ni får ej öfverlemnas åt en hejdlös sorg, ty mycket har länge vitnat om, att ni ej har helsa och krafter att uthärda bördan deraf.

Och derefter såg han sig om bland de kringstående, som alla tycktes så hårdt drabbade af det plötsliga slaget, att de hade svårt att göra sig reda för hvad som närmast ålåg dem. Vid ett bord satt baron von Berlow med det nedböjda hufvudet stödt mot händerna. Denna ställning anstod förträffligt en sörjande slägting, men när Modig kom att kasta en blick på honom, hade denna ett uttryck af nästan vild förbittring.

* * *

Då baron von Berlow blifvit nog herre öfver sina känslor för att kunna utveckla någon verksamhet, började han uppträda med den vigt och den rätt, hvilka hans ställning såsom hans svärmors naturliga ställföreträdare och den ende närvarande slägtingen betingade. Han utdelade befallningar om hvad som närmast var att göra åt de närvarande, och han sade till doktorn och till förvaltaren, hvilken äfven kommit till städes:

— Vilja herrarne följa mig, så gå vi tillsammans in i öfverstens rum och ställa om att hans chiffonier och hans skrifbord, i hvilka han plägade förvara sina papper, blifva förseglade. Denna formalitet är desto viktigare, som det ju är en möjlighet, att der kan finnas något testamenteriskt förordnande, som i någon mån inskränker min svärmors arfsrättigheter.

Detta klingade ju mycket samvetsgrant, och de trenne herrarne jemte Modig och den yngre betjenten, som återkommit med öfversten och fröken Villner från Thorsvik, gingo in i öfverstens enskilda rum, der de begge möblernas försegling utfördes omsorgsfullt och efter öflig sed.

Sedan tog Berlow afsked af Agnes, tackande henne artigt för hvad hon varit för hans aflidne slägting. Då han reste till Åkersnäs, lemnade han hos alla utom hos henne och de begge betjenterna det intrycket, att han väl ändå uppriktigt sörjde öfversten.

Telegram om öfverstens död afsändes till baron Edelsköld af förvaltaren, som väl kände det nära förhållande, hvori han stått till den aflidne, och som till och med blifvit underrättad om, att han blifvit förordnad till testaments-exekutor.

Baron von Berlow, hvars stockholmsresa upp-

sköts på obestämd tid, skref till sin hustru om dödsfallet bland annat följande:

»Tillfälligtvis var jag närvarande, när den sorgliga tilldragelsen inträffade. Jag hade kommit för att taga afsked, innan jag skulle fara till Stockholm, men fann öfversten icke hemma, ty med fröken Viller hade han rest till Thorsvik för att bevista en middagsbjudning. Der hade han sammanträffat med några gamla vänner och tillsammans med dem, i trots af doktors förut ofta upprepade varningar, tömt alltför många glas. Redan då han kom in i salongen, der jag var, kunde man se, att fara var på färde, och en fjerdedels timma hade sedan dess icke förflutit, då han fick det slaganfall, som gjorde slut på hans lif.

»Det var sorgligt — mycket sorgligt förstås! och jag har känt mig djupt gripen af den hedersmannens plötsliga bortgång. Men ser du, min söta Euphrosyne, alla måste vi en gång den vägen, och det var bäst för honom att icke plågas länge eller blifva slapp eller slö och sålunda ett spektakel för folk, som förut haft all respekt för honom. Jag måste också samla mina krafter efter det plötsliga slaget, så att jag skulle kunna ställa om allt på bästa sätt för svärföräldrarnas skull, som komma i besittning af hans stora förmögenhet, såsom ock rätt och billigt är.

»Ty vet du, min engel, jag har orsak att tro, att gubben ångrade det testamente, hvarom så mycket talats. Förhållandet mellan honom och fröken Villner var icke så godt som förut på sista tiden, och han lär en gång i vredesmod ha sönderrifvit det viktiga papperet utan att ersätta det genom något annat. Du vet ju, att jag en tid bortåt haft god reda på hvad som

tilldragit sig på Bokeröd. Hur härmed förhåller sig, få vi emellertid i alla fall visshet om, när förseglingarna borttagas efter ett par dagars förlopp. Det var jag sjelf, som efter dödsfallet stälde om att chiffoniererne och skrifbordet i öfverstens rum förseglades, och jag kan sålunda påstå att, om något testamente finnes, jag icke underlåtit något för att bevara det åt dem, som blifvit ihågkomna deri.

»Har du icke något deremot, så flytta vi till Bokeröd till våren. Det är så ståtligt bebygdt att du nog kommer att trifvas der, när du blir allrådande i de stora gemakten. Hufvudbyggnaden på Åkersnäs kan jag få uthyrd jemte park och trädgård mot en vacker summa, men begge egendomarna — med undantag af arrendegårdarna — sköter jag sjelf med statfolk. Ja, det förstas, att allt detta beror på svärföräldrarna. Men nog skola de bli nöjda med min förvaltning af deras gods.

»Och nu farväl och au revoir, min söta Euphrosyne! Det blir något annat att komma till Bokeröd när du blir herskarinna der, än i somras, då fröken Villner representerade. Jag skall göra mig underrättad om hvad öfversten bestämt åt henne för året, och derefter kunna vi löna henne till Maj. Hjertliga och vördnadsfulla helsningar till svärföräldrarna från din trofaste

Henrik von Berlow.»

Brevet tröstade märkvärdigt ej blott baronens hustru, utan äfven hans svärmor. Icke desto mindre sörjde de djupt — åtminstone att döma af deras egna försäkringar. Och till en af sina närmaste umgängesvänner yttrade fru Rosenstolpe före resan till morbroderns begrafning:

— Hvad det kostar horribelt på en sensibel själ, då någon dör, till hvilken man står i den allra intimaste familjeläsang. Och så att tänka, att Sverige — att hela världen icke har någon Silfverkrans mera! Jag vet icke, hur jag skall kunna komma mig riktigt för efter denna ofantligt graverande förlust. Jag sjelf har varit altererad mer än du kan imaginera dig, och min älskade Alexander har varit så dekontenanserad, att det gjort stort uppseende på embetsrummet. Och lilla Euphrosyne! ack, du kan ej tänka dig, hur bittra och perleklara tårar hon har gjutit! Jag medger, att jag var riktigt rädd, att hon sörjde så, att hon skulle skada sin fraicheur, men den är lyckligtvis så solid, att den skulle stå ut med att hon sörjde ett halft dussin morbröder och kanske mostrar med, om hon hade några.

III.

Till det tysta hvilorummet hade hvad den siste Silfverkrans ägt af jordiskt ursprung burits af djupt sörjande underhafvande. Processionen hade hufvudsakligen bildats af officerare vid det regimente, hvars chef han varit, och andra äldre och yngre vänner till den hädangångne från när och fjerran. Men såsom sörjande frände i främsta ledet hade man sett baron von Berlow, den der ganska skickligt utförde sin rol som sådan både under begrafningen och i sorgehuset

Af tjensteälligganden hade presidenten Rosenstolpe hindrats att infinna sig vid detta tillfälle, men både hans fru och hans dotter hade kommit till städes. De mottogo i djup sorgedrägt och med derefter lämpad hållning och mimik beklaganden öfver den förlust, de lidit genom öfverstens bortgång. Vål sade en och annan, att lyckönskningar till hvad de hade vunnit derpå skulle varit lämpligare, om blott konvensansen och grannlagenheten medgifvit dem. Men detta var ju »ren malis», såsom också framgick af fru Rosenstolpes långgrandiga beskrifningar på sin och på »lilla Euphrosynes» djupa smärta öfver att »den käre, käre morbror Eberhard» gått bort, och det måhända i förtid, emedan han ej vårdats af sina närmaste, utan af främmande, lejda personer, af hvilka man naturligtvis icke kunde vänta hvarken den ömhet eller det förstånd, som den talande sjelf och hennes dotter skulle visat. Men hon visste med sig, att hon för den käre stackars gubbens skull velat försaka till och med sin egen Alexander, och Euphrosyne hade å sin sida velat öfvergifva sin Henrik och stockholmslifvet för att egna den gamle öfversten den ömmaste vård. Olyckan var, att han ej velat mottaga den erbjudna uppoffringen.

Agnas Villner, som mer än en gång kom att lyssna till dessa reflexioner, greps mindre af de orättvisa antydningarna, än man kunnat föreställa sig. De hårda motgångar, af hvilka hon drabbats, hade småningom härdat hennes sinne mot dylika knappålsstyng, som fordom förekommit henne så pinsamma, och dessutom bekymrade hon sig föga om hvad fru Rosenstolpe och den unga friherrinnan sade i detta hänseende äfven därför, att hon visste med sig, att hon

uppbjudit alla krafter för att fullgöra sin pligt mot den afidne, som hon älskat så högt. Men Edelsköld, som en gång kom att höra ett sådant utfall mot Agnes, förbittrades häröfver och uppträdde med skärpa till hennes försvar, ehuru endast med den påföljd, att förhållandet mellan honom och öfverstens fränkor blef ännu spändare, än det varit förut.

Under sådana förhållanden var det helt naturligt, att Agnes mottog med tacksamhet fru Gyllenfälts bjudning att efter begrafningen vistas på Thorsvik, fjerran från den mot henne fiendtliga makt, som på Bokeröd efterträdt öfverstens faderliga och kärleksfulla styrelse. Och hon gjorde detta så mycket hellre, som efter hvad som förefallit mellan henne och Edelsköld den dagliga samvaron med honom besvärade och plågade henne, på samma gång som den hotade att åter störa det lugn och den sjelfbeherskning, hvilka hon lyckats tillkämpa sig. Efter hans återkomst hade de icke vexlat många ord med hvarandra, men redan hade stridiga tankar och känslor börjat att röra sig inom henne med afseende på den man, som från den stund han först sammanträffade med henne hade så djupt ingripit i hennes själslif. Då hon nu såg dessa ädla anletsdrag — denna blick, afspeglande hjertats renaste känslor af varm hängifvenhet för den bortgångne gamle vännen, förekom det henne, som hade hon gjort honom orätt, som vore det fullkomligt omöjligt, att han skulle ha låtit något så lågt som egennyttiga beräkningar ha medverkat till sitt beslut att begära hennes hand.

Och hvilka hade väl fört henne på den tanken, att så förhöll sig? Jo, just fru Rosenstolpe och baron von Berlow, hvilka emedan de sjelfva

styrdes af lumpna och sjelfviska bevekelsegrunder voro böjda för att skjuta sådana under andras handlingssätt. Och säkerligen skulle de icke ha inverkat på hennes öfvertygelse, om deras ord ej kunnat stödja sig på sakförhållanden, som förut kommit henne att tvifla på hans kärlek och att iakttaga mot honom ett stråft och slutet sätt för att dölja sitt hjertas hemlighet.

Men om nu allt detta grundade sig på miss-tag — om han älskade henne varmt och djupt och endast därför velat göra henne till sin maka, så hade hon sjelf för alltid skjutit ifrån sig sitt lifs lycka. Ty hon hade i förbittringens berusning afslagit hans anbud med ord, hvilka måste förefallit honom ytterst kränkande, och icke ens en förklaring skulle kunna ha till följd något närmande å hans sida, därför att han ju icke skulle kunna fortfara att älska den, som tänkt lågt om honom. Dylika tankar genomföra ofta Agnes' själ; men vid andra tillfällen syntes de grunder, som talade emot en sådan uppfattning af Edelskölds handlingssätt, henne starka nog, för att hon skulle vara nöjd med sitt eget.

Ett par dagar efter begrafningen anlände till kammarherre Gyllenfält ett bref med följande innehåll:

Min charmante kammarherre!

I morgon skall förseglingen på min älskade morbror Eberhards chiffonier och skrifbord brytas, och det blir en af de sorgligaste ceremonier, vid hvilka jag nödgas assistera i följd af den käre släktingens saliga död. Det har talats mycket om ett testamente, som förvaltaren och prostens skulle ha bevitnat, och det till förmån för tjänstfolk och underhafvande och kanske också för

något charitabelt etablissement. Som fröken Villner var i morbrors tjänst, när han dog, är det ju möjligt, att han också ihågkommit henne, ehuru hon icke haft just lång tid att insinuera sig hos honom. Det vore emellertid bäst för alla händelser, att både hon och kammarherren komme i morgon klockan sex hit att dricka kaffe och se efter om något testamente finnes, då månen kommer att lysa gudomligt för hemresan. Jag anhåller om framförandet af mina komplimanger till fru Gyllenfält och de söta fröknarna.

Med all estime och attention

Marianne Rosenstolpe.

Bokeröd den 2 December 1877.

Agnès efterkom ej uppmaningen att infinna sig vid det viktiga tillfället, och kammarherren uteblef äfven, hindrad som han var af ett viktigt göromål. Men i Bokeröds salong dracks på utsatt tid kaffe af flera andra tillkallade herrar, såsom de begge som testamentsvitnen uppgifne, häradshöfding P**, som uppsatt den viktiga handlingen, doktor O** och dessutom ett par andra för tillfället inbjudna grannar. Doktorn hade en särskild uppgift att fullgöra, då honom blifvit anförtrodt det sigill, som begagnades vid förseglingen, liksom förvaltaren alltsedan haft i sitt förvar nyckeln till öfverstens rum.

Med en viss högtidlighet tömde herrarne sina koppar, och äfven de begge damerna tycktes ej böjda för konversation vidare än konvensansen ovillkorligen kräde. Baron von Berlow såg belåten ut, som vore han fullt säker på sin sak och redo att möta alla obehagligheter, hvilka kunde förekomma, med ett öfverlägset småleende.

Omsider begaf sällskapet sig in i öfverstens

förmak, sedan förvaltaren, som mot vanan gått före, öppnat dörren. Rummet förekom ostädadt, och dam låg ganska tjockt på borden, erinrande om att det varit tillslutet under ett par veckor. Modig, som tillkallats, upplyste om, hvar öfverste Silfverkrans brukade förvara sina viktigaste papper, och följande hans anvisning fann man snart nyckelknippan och äfven den nyckel på densamma, hvarmed chiffonierklaffen öppnades. Nu utdrogs låda efter låda, hvori värdepapper voro förvarade, och äfven lönnlådornas innehåll kom fram i dagen. En djup rörelse afspeglades i baron Edelskölds drag, då han kastade en blick på dessa papper, hvilka nådigt beviljades honom af fru Rosenstolpe, när han upplyst henne om, att de icke voro något annat än nära ett halft århundrade gamla bref.

Men till hans utsägliga förvåning blef sökandet efter testamentet fruktlöst, huru ifrigt det än bedrefs. Häradshöfding P** och de begge testamentsvitnena grepos likaledes af häpnad öfver ett resultat, hvilket aldrig föresväfvat dem såsom en möjlighet.

— Testamentet måste finnas, utropade den gamle juristen, — ty jag har sjelf för ett par månader sedan skrivit det i öfverensstämmelse med öfverstens vilja, och han har undertecknat det i baron Edelskölds, prosten Vollinders och herr M**s närvaro, och de begge sistnämde herrarne ha satt sina namn på handlingarna. Är det ej så?

— Jo visst, ropade Edelsköld mörk som ett åskmoln och såg sig omkring, liksom sökte han ett föremål, på hvilket han kunde utgjuta sin förbittring.

De begge andra herrarne instämde äfven, och prosten tillade med djupt allvar:

— Här måste sökas på andra håll, om verkliga chiffoniern ej har flera lönnlådor. Fins här icke något kassaskrin?

— Nej, herr prost, sade Modig med dof röst och såsom kämpade han mot sig sjelf.

Sökandet förnyades. Alla herrarne — utom baron von Berlow — grepo sig an dermed, men förgäfvos. Icke blott chiffonierns utan äfven skrifbordets inre genomsöktes med yttersta noggrannhet. Man gick till och med in i garderoberna och spanade efter alla tänkbara förvaringsrum i dem. Skåp, bordlådor och byråar i alla rummen uti första våningen genomsågos, men förgäfvos! — alltjemt förgäfvos!

Omsider fann man, att alla ansträngningar i denna väg voro fruktlösa, och det desto mera, som Modig försäkrade, att öfversten aldrig förvarade ett viktigt papper annorstädes än i chiffoniern. Sällskapet samlades åter i salongen, der en obehaglig stämning gjorde sig gällande hos flertalet.

— Det är dock omöjligt! utropade Edelsköld nästan för sig sjelf. — Hur skulle det kunna förklaras?

— Mycket lätt, sade fru Rosenstolpe strålande af belåtenhet. — Min älskade morbror har besinnat sig — har kommit ihåg, att blodet är tjockare än vattnet, ja, han har kanske kommit underfund med, att den, för hvars skull han velat kringskära mina rättigheter, icke förtjenade hans godhet. Han kunde förblindas och förvillas till en tid, men i längden måste hans rättskänsla göra slut på alla abominabla intriger.

Den eljest så ridderlige Edelsköld vände den

triumferande damen ryggen, men gåtans lösning fann han ej, hur han än grubblade på henne. Emedan det, när han reste från Bokeröd — ja, när han ännu åtta dagar före öfverstens död erhöi ett bref från denne, var afgjordt, att denna egendom skulle tillfalla Agnes Villner, syntes det förhållandet, att intet testamente fans, fullkomligt oförklarligt, helst både doktorn och förvaltaren berättade, att chiffonierns och skrifbördets försegling hade försiggått omedelbart efter dödsfallet, och att sedan ingen kunnat komma in i öfverstens rum, emedan förvaltaren förvarat nyckeln dertill.

Då sällskapet omsider samlades i salongen, hade den afidnes slägtingar svårt att dölja sin belåtenhet, men de öfrigas stämning var ingalunda angenäm. Häradshöfding P** förklarade öppet, att en dylik tilldragelse aldrig inträffat, der han åtagit sig ombesörjandet af testamentens eller andra viktiga handlingars upprättande, huru många år han än hade sysselsatt sig med dylikt. Saken föreföll honom desto besynnerligare, som öfversten varit mycket ifrig att få testamentet uppsatt så, att inga rättsgiltiga anmärkningar mot det skulle kunna göras, och som den unga dam, till hvars förmån det hufvudsakligen var gjordt, allt intill hans bortgång kvarstannat i huset och, enligt hvad som upplysts, alltjemt varit i åtnjutande af den gamle herrns synnerliga välvilja och förtroende. Flera af de öfriga närvarande herrarne yttrade sig i samma syfte, och baron Edelsköld sade, att han icke skulle gifva sig någon ro, innan ljus kommit i denna mörka sak, och det desto mera, som öfversten både i testamentet och muntligen uppdragit åt honom att vaka öfver, att förordnandena i detsamma blefvo förverkligade.

De begge damerna sågo mycket förtörnade ut, men tycktes dock öfvertygade om att det hela skulle stanna vid ord. En liknande åsigt hyste på ännu bättre grunder baron Berlow, och med ett uttryck af hån och tillförsigt i anlete och ord sade han:

— Det lyster mig att veta, hvad herrarne egentligen åsyfta med allt detta här. Det uppgifves, att öfverste Silfverkrans efter sitt första slaganfall skref ett testamente, hvarigenom han ville beröfva min svärmor, som var hans närmaste släkting, en betydlig del af den förmögenhet, öfver hvilken han kunde rättsenligt föfoga, men som, om lagen fått hafva sin gång, skulle tillfallit henne odelad. Då ett par af herrarne intyga detta, och prosten och herr M** säga sig ha undertecknat denna handling såsom begge på en gång närvarande vitnen, tviflar jag icke på att så förhållit sig. Men då intet testamente finnes, oakadt jag strax efter dödsfallet lät försegla de möbler, i hvilka öfversten plägade förvara sina papper, och dörren till hans rum sedan varit reglad, och sigillet förvarats af doktorn, så är det ju temligen klart, att öfversten ånkrat detta förfarande mot en släkting, till hvilken han alltid stått i det bästa förhållande, och bränt upp testamentet. Han har sålunda anförtrott åt mina svärföräldrar, hvilkas samvetsgrannhet och ädla tänkesätt han väl kände, att efter godtfinnande sörja för dem af hans tjänstfolk och underhåfvande, som äro förtjenta deraf. Och intet är vackrare eller naturligare än detta. Och för att slutligen komma till den rent praktiska hufvudfrågan, vill jag hemställa till härads höfding P** om icke det, att här icke finnes något testamente, berättigar min svärmor att genast

tillträda sin morbrors kvarlåtenskap, sedan boupp-teckningen blifvit gjord.

— Utan tvifvel — dock så, att hennes rättigheter komma att inskränkas, i händelse att testamentet längre fram dyker upp någonstädes, svarade lagkarlen.

Han steg upp för att taga afsked, men baron von Berlow sade:

— Reser häradshöfdingen genast? Vagnen är väl icke framme?

— Medan jag väntar på förspänningen, sade P** torrt, — skall jag tala med Modig, som bedt mig om råd i en för honom angelägen sak.

Baron Edelsköld följde häradshöfdingen in i det rum, der denne stämt möte med den gamle tjenaren, och sade:

— Begriper ni detta? Misstänker ni något?

— Intetdera, sade juristen tankfullt. — Baron von Berlow hade ju icke uraktlåtit något för att bevara öfverstens värdepapper, ehuru detta tycktes vara mycket mindre nödvändigt än i många andra fall. Skulle han sjelf varit nog äreförgäten att stjåla testamentet, så hade han ej kunnat göra det utan förvaltarens och doktors bistånd. Och detta är ju otänkbart!

— Helt visst. Gåtan blir mörkare, ju längre man sträfvar efter att lösa den. Men denne Berlow skulle jag eljest kunna tilltro nära nog hvad som helst, och öfverste Silfverkrans tänkte icke stort bättre om honom. Och att den ädle gamle hedersmannen skulle ha förstört testamentet utan att ersätta det genom något annat förordnande till förmån för fröken Villner, för tjänstfolk och underhafvande, strider så fullkomligt mot hans tänkesätt, att — — Nå se der, min

käre Modig. Hvad säger du om, att Bokeröd och allt annat, som öfversten ägde, går till Rosenstolpes och Berlows — att hvarken du eller någon annan ihågkommit ens med ett minne af din gamle husbonde? Du ser upprörd ut och dock på samma gång, som bar du på en stor hemlighet. Fram med den, käre gubbe! — du vet nog, att jag står på de förbigångnas sida.

— Herr baron, sade Modig, — jag vet icke om — — Dock när jag besinnar mig rätt, tror jag, att jag kan tryggt anförtro herrarne begge hvad jag vet, viss som jag är, att det ej kommer längre.

— Lita du på oss, sade baronen och slog sig ned i soffan bredvid häradshöfdingen.

Och begge lyssnade de med ytterligt spänd uppmärksamhet till den gamle trotjenarens berättelse.

— Och du såg — såg verkligen honom lägga nyckelknippan tillbaka i öfverstens skrifbordslåda? sade baron Edelsköld, häftande en blick full af bestörtning på Modigs fårade anletsdrag.

— Så säkert som jag ser herrarne här, sade Modig och drog djupt efter andan. — Men på testamentet tänkte jag inte, besynnerligt nog. Jag trodde, att nyfikenheten drifvit honom att ransaka i öfverstens gömmor, och misstänkte jag, att han ville undansnilla något, så var det penningar och reverser. Och jag tyckte, att öfversten borde genast få reda på saken, men när jag bjöd till att tala med honom derom strax, då han kom hem, sade han, att han den aftonen icke tålde att höra något ledsamt. Ett par timmar derefter var — — var allt förbi.

Modig aftorkade sina tårar med afvigsidan af handen och fortfor sedan sålunda:

— Ser herrarne, kort efter det, att han och fröken gått in i salongen, kom hon tillbaka, och då jag, orolig som jag var, tog mig friheten att fråga hvarför, sade hon, att baron von Berlow begärt ett enskildt samtal med öfversten. Jag gick upp på mitt rum — men drefs af något ned igen till salongsdörren. Jag lyssnade och fick höra baronen tala, som hade han blifvit splitter galen, och rasa både mot öfversten sjelf och dem som den gamle gode herrn höll kärast — både mot lefvande och döda. Jag sprang in till fröken Agnes, som satt och väntade på samtalets slut, och hon gick in i salongen, men just i det samma hördes ett buller, och strax derefter ringde baronen. Jag skyndade in, och — ja, hvad som sedan hände, har gjort gamle Modig tio år äldre. Och nu frågar jag häradshöfdingen: hvad skall jag göra? Skall jag tiga eller säga hvad jag vet?

Stelnad af fasa och oförmögen att reda de tankar, som trängde sig på honom, satt Edelsköld och stirrade på Modig. Slutligen sade han till häradshöfdingen:

— Tror ni — —

— Jag tror detsamma som ni, herr baron, svarade juristen, — men det betyder intet härvidlag. Vi måste tiga, och det måste också Modig, om han ej skall störta sig i olycka.

— Men här fins ju full visshet — —

— Moralisk — ja, men icke juridisk. Hvad denne gamle tjenare sett, kunde jemte andra graverande bevis blifva af betydelse, men ensamt förslår det på långt när icke. Till och med om han hade sett baron von Berlow borttaga testa-

mentet, vore hans vitnesmål ej af vigt, därför att det ej stöddes af ett från annat håll. Hvad han därför har att göra, är att vara tyst som grafven och ej ådraga sig Berlows skoningslösa hämd. Men skulle längre fram andra bevis resa sig mot denne man, så är det tid för Modig att träda fram.

— Jag skulle vilja lefva till dess — jag skulle vilja se min käre öfverste hämnad och hans önskan uppfylld. Fröken Villner var hans ögonsten, var honom kär, som hade hon varit hans dotter, och i hennes händer ville han lemna Bokeröd. Han sade mig det ännu dagen före sin sista.

IV.

— Baron Edelsköld kör upp på gården, sade Ebba Gyllenfält, i det hon kom in i salongen på Thorsvik, der familjens öfriga medlemmar och Agnes Villner sutto inbegripna i förtroligt samspråk.

— Nå, då få vi höra något om testamentet och de efterlemnade tillgångarna, sade kammarherrinnan med en betydelsefull blick på Agnes.

Efter att ha helsat och vexlat några ord med de närvarande, sade baron Edelsköld:

— I eftermiddag reser jag till mitt eget hem, men skulle dessförinnan vilja tala i enrum med fröken Villner i en vigtig angelägenhet.

Baron Edelsköld såg allvarlig ut — aldeles som hade han en obehaglig nyhet att förkunna, och han gick in i det angränsande rummet med Agnes utan att hafva tillfredsstält de närvarandes nyfikenhet.

Då Agnes satte sig vid fönstret, slog hennes hjerta häftigt, och brokigt skiftande föreställningar om hvad som skulle komma nu uppväxte den ena efter den andra för hennes själs ögon. Mot hennes vilja dröjde hon vid den tanken att, då hon nu var ägarinna till Bokeröd, han åter skulle börja att tala med henne om sin kärlek.

Det var, som hade han sökt efter ord för att bereda henne på den nya stora motgången, der han stod och såg ut öfver den ödsliga snöbetäckta parken. Omsider satte han sig framför henne och sade med en röst stämplad af aktningfull välvilja och deltagande:

— Fröken Villner — jag kommer med en jobspost. Vredgas icke för detta på mig, som skulle vilja bereda er all lycka och glädje, om det stode i min makt.

Hon såg undrande upp på honom och sade:

— Jag inser icke, huru någon ny sådan är möjlig. De, som älskat mig högt och varit mig innerligt kära, ha nästan alla gått bort, och det är endast vid dem, hos hvilka jag för tillfället funnit en fristad, som jag är bunden genom varm tillgifvenhet.

— Endast! — Men låt oss lemna detta och blott tala om hvad som rör er sjelf. Testamentet, som skulle göra Bokeröd till ert, finnes icke.

— Icke! utropade Agnes bestört.

— Förseglingen bröts i arfvingarnes, i min och i flera andra vitnens närvaro, enligt öflig sed, ej blott med afseende på möjligheten af, att

ett testamente finnes, utan ock för bouppteckningen och den procent, som skall utgå derefter. Omsorgsfullt undersöktes alla papper både i chiffoniern och i skrifbordet. Reda penningar funnos till ej obetydligt belopp jemte reverser och andra värdepapper i öfverensstämmelse med en närlagd förteckning. Men något testamentariskt förordnande kunde icke upptäckas, och det oakadt ett sådant blifvit uppsatt och bevitnadt i min närvaro för ett par månader sedan. Fåfängt spanade vi uti chiffonierns och skrifbordets alla lådor och på alla andra tänkbara förvaringsställen, och alla papper och böcker i öfverstens rum underkastades visitation, men utan resultat. Och ni vet dock sjelf, att ett testamente uppgjorts till er förmån.

— Ja, sade Agnes, rodnande djupt vid tanken på huru hon blifvit upplyst derom. — Och ännu dagen före sin död talade han med mig om detta papper.

— I hvems närvaro?

— I Modigs. Han sade till den gamle tjenaren: När jag går bort, skall du vara fröken Villner lika trogen och hängifven som du varit mig, ty då träder hon i mitt ställe. I chiffoniern här ligger det papper, som gifver henne Bokeröd och med detsamma anspråk på dina tjänster och skyldighet att draga försorg om din ålderdom.

Tårarne stodo härvid i den unga flickans ögon, men hon betvang kraftigt sin rörelse.

— Hvilka voro tillstådes, då han sade detta? frågade Edelsköld lifigt.

— Endast jag och Modig. Några dagar förut visade han mig testamentet, der det låg i klaffen i nedersta lådan till höger. Förbisåg man kanske denna?

— Visst icke; den väckte min särskilda uppmärksamhet, därför att den var alldeles tom. Då ni sjelf ej kunnat lemna någon upplysning i saken — då ni ej fått den viktiga handlingen i förvar och ingen annan heller, så vidt det kunnat utrönas, så är för närvarande intet att göra. Jag känner visserligen, hvad som är egnadt att sprida något ljus i mörkret, men ensamt förslår det på långt när icke till laglig bevisning. Hvad detta är, må ni tillåta mig att tills vidare fördölja, men skulle något annat, som kan stärka misstanken, att testamentet stulits, dyka upp — skulle t. ex. det kunna intygas af ojäfviga vitnen, att öfversten på sin dödsdag omtalat testamentet såsom alltjemt återgifvande hans vilja, så bör ni underrätta mig eller häradshöfding P** derom skriftligen. Ty i det fallet skulle måhända en för er fördelaktig öfverenskommelse mellan er och Rosenstolpes kunna åvägabringas. Att jag skall göra allt för att främja era intressen i denna sak, helst jag derigenom skulle befordra min oförgätlige gamle väns önsknningar, behöfver jag väl knappt säga.

— Jag tackar er hjertligt, baron Edelsköld, sade Agnes vemodigt, — och vill ej vidare grubbla på saken. Jag medger, att det var en jobspost, som ni bragte mig, att jag kanske liffigare, än jag bort, fästat mig vid den tanken, att jag — tack vare öfverstens tillgifvenhet och förtroende — hädanefter skulle vara oberoende. Särskildt gladde det mig att få sörja för andra och ej blott för mig sjelf. Armodet och kampen för lifsuppehållet har jag lärt känna alltförväl, för att jag skulle kunna uppfatta dem i det idealiska skimmer, hvori de ses af ett eller annat af lycans skötebarn. Hvad som händt förekommer

mig emellertid såsom ett straff, för att jag satt för stort värde på jordiska ägodelar, såsom ett tecken till, att det är gagneligast för mig att åter komma in på det tunga arbetets och umbärandenas väg. Och jag tror, att jag skall med tålamod nu åter vandra den, och det desto mera som jag nu står ensam — som min älskade mor är höjd öfver alla pröfningar och lidanden.

I den blick, som Ragnar Edelsköld kastade på den unga flickan, skimrade djup kärlek på samma gång som nästan vördnadsfullt deltagande. Det sätt, hvarpå hon bar det plötsliga tillintetgörandet af alla framtidsutsigter, tilltalade honom lifligt, och det skilde sig genom blidhet och ödmjukhet från det, hvarpå hon blott alltför ofta bemött honom, under det att hon å andra sidan icke bjöd till att spela en likgiltighet för jordiska fördelar, som anses taga sig ståtligt ut vid dylika tillfällen. Han kände i detta ögonblick, att hon med alla sina ädla egenskaper och sina svagheter var honom utesägligt dyrbar — att ingen annan än hon kunde gifva verklighet åt hans ungdoms skönaste framtidsdrömmar. Och han kände ånyo lust att tala med henne om hvad som rörde sig i hans inre — om hvad hon skulle blifva för honom, såframt hon skänkte honom kärlek och tro.

Men så tänkte han på, att hon stött honom kallt och nästan bittert tillbaka, innan hennes framtidsförhoppningar voro tillintetgjorda, och föreställde sig som en möjlighet, att hon, ryggande tillbaka för de mörka lefnadsutsigterna, skulle gifva honom sin hand, — icke af kärlek, men för att undslippa det tunga arbetets och umbärandets väg, hvarom hon talat. Och så lät äfven han å sin sida en misstro, ovärdig både

hans kärlek och dess föremål, hejda förklaringen, som höll på att bryta sig fram i denna stund, då de skulle haft lättare, än någonsin förut, att förstå hvarandra.

Tyst återvände han med henne till salongen, der han meddelade de öfriga, att testamentet ej kunnat finnas, dock utan att antyda någon misstanke rörande orsaken dertill. Det intryck, underrättelsen gjorde, vitnade om, att Agnes här var omgifven af verkliga vänner, som ingalunda voro gynsamt stämde mot den aflidnes släktingar. Men ingen af dem hade hört öfversten den dag, då de för sista gången sågo honom på Thorsvik, tala om det testamente, han upprättat till Agnes' förmån.

* * *

Några dagar efter baron Edelskölds besök på Thorsvik aflade fru Rosenstolpe och friherrinnan Berlow ett derstädes. Sedan de genomgått de vanliga inledningsfraserna för konversationen, sade den förstnämnda:

— Nu, när vi hemtat oss tillräckligt efter vår horribla chagrin för att fullgöra våra pligter mot hufvudstadens societet, ämna vi återvända till Stockholm. Våra direkte från Paris beställda sorgtoiletter vänta oss der, och jag hoppas, att Euphrosyne skall taga sig charmant ut. Hon kan behöfva rekreation så, som hon har sörjt den käre morbror Eberhard, som till slut kom ihåg hvad han var oss skyldig och sönderref det der abominabla papperet, som han, stackars slappe gubbe, lockats att underteckna.

— Men hur vet fru Rosenstolpe — —

— Hur jag vet? — — jag är väl icke så enfaldig heller. Men åpropos, jag skulle vilja

tala litet i enrum med lilla fröken Villner. Kom in här; hvad vi ha att uppgöra, behöfver ju ingen bevitna.

Då Agnes gått in med fru Rosenstolpe i nästa rum, sade denna:

— För det första skulle jag vilja råda er att icke gå så der hånghufvad, ty det skulle kunna komma folk att tro, att ni sörjde öfver att ni icke lyckats komma åt hvad som lagligen tillhör mig genom intriganta machinationer, eller att ni tagit illa vid er, för att det icke heller denna gång lyckats er att locka baron Edelsköld i era nät. För det andra vill jag här sticka i edra händer den lön, som återstår räknadt till Maj, om det verkligen är så, att den hederlige morbror Eberhard anslagit hela sexhundra kronor årligen åt er. Och för det tredje — —

— Förlåt, att jag afbryter, utropade Agnes blek och med gnistrande ögon, i det hon stälde sig framför öfverste Silfverkrans' triumferande arfttagerska. — Af er och era närmaste mottager jag intet, och förolämpningar, sådana som ni tillfogat mig, alltsen jag först lärde känna er, undanbeder jag mig äfven. Nöj er med att äga hvad som aldrig — icke ens på öfverstens sista dag tillämnades er, och lemna mig i ro! Vi ha hädanefter intet att göra med hvarandra.

— En insolens utan like! utropade fru Rosenstolpe. — Hvad skall jag göra med dessa penningar?

— Hvad ni vill, sade Agnes kallt. — Ni vet väl utvägar att använda dem liksom det öfriga, som ni ärfver. Dock, tillade hon mildare i en nästan bevekande ton, — om ni verkligen önskar att i någon mån handla i öfverensstämmelse med den mans vilja, hvars förmögenhet tillfallit

er i följd af hans död, så hög icke arrendena och sänk icke lönerna och statorparnes inkomster! Låt öfverste Silfverkrans' tjenare och underhåfvande icke bli lidande på att testamentet, om hvilket ni talat, försvunnit — och jag skall glömma hvad ni brutit mot mig och tacka och välsigna er. Men vill ni detta, så låt öfverstens förvaltare ha godset om händer och baron Berlow åtminstone tills vidare ej befatta sig med Bokeröd.

— Hör jag rätt? sade fru Rosenstolpe förbittrad. — Vill ni gifva mig och de mina föreskrifter just nu, då ni står fattigare och ömkansvärdare än någonsin förr? Ert spel har misslyckats totalt, och ni kan skatta er lycklig, om ni får tak öfver hufvudet och subsistens för den närmaste framtiden. Och ni talar, som ni vore en prinsessa — ja, en tiggarpriinsessa, som jag icke vill vexla ord med, är ni, och dermed punkt! Ni kan icke mer räkna på min protektion, så mycket är då visst, och penningarna kunna användas bättre, noga räknadt, än att kastas på en sådan der halffransk äfventyrerska.

V.

Ett par veckor hade förflutit, och julen nalkades. I det ännu med friska växter rikt prydda kabinettet satt Agnes Villner fördjupad i läsningen af en stor skalds skapelse, för ögonblicket fri från de dystra tankar, som förmörkade hen-

nes sinne nu oftare än förut, då Kasper Gyllenfält kom in.

Han var ej längre en svärmisk yngling utan en man i stånd att utveckla stor viljekraft, att handla och kämpa mot hinder och motgångar, att skapa sitt eget lifs öde. Den djupa kärleken, som först gjort hans sinne vekt, hade i längden haft ett motsatt inflytande, då den stärkt och påskyndat hans själsutveckling och alla hans förnögheters mognad. Han betraktade lifvet från en allvarligare synpunkt än många andra vid hans år, och detta berodde väsentligen på den känsla, som så tidigt genomträngt hela hans väsende, emedan den skjutit undan i skuggan såsom obetydliga bisaker så mycket, som plågar ligga de unga om hjertat.

Han satte sig framför Agnes och tog åter upp den gamla frågan, hvilken hon tyckte sig ha, alltifrån den stund, då den först väcktes, besvarat så, att han ej borde ha hyst något vidare hopp. Han talade om, huru länge, huru varmt han älskat henne, och om huru han ännu i dag ej hyste någon lifligare önskan, än att hon skulle omsider anförtro sitt öde åt honom. Han lät henne veta, att det ej längre var till en oviss framtid, som han förlade sina förhoppningar, utan att han genast kunde erbjuda henne ett hem, väl ej så präktigt som det, hvarpå hon nyss haft stora skäl att hoppas, men ett täckt och behagligt, der han skulle uppbjuda alla sina krafter för att lyckliggöra henne. Han hade nemligen arrenderat en egendom i grannskapet utan att för detta eller ens för sin bosättning taga sin faders bistånd i anspråk, då han kunde derför använda ett kapital, som hans affidne morfar anslagit åt honom. Men han ville särskildt

framhålla, att hans föräldrar denna dag uttalat sitt gillande af det anbud, som han nu åter framstälde till henne.

Då Agnes såg upp på den ädle, unge mannen, glänste tårar i hennes mörka ögon. Framtiden låg dyster och glädjelös framför henne, och det lif, hvars bitterhet hon känt så djupt under de första ungdomsåren, skulle åter börja. Men nu bjöds henne en annan, för hvilken en kärlek af äkta slag, som hade trotsat alla pröfningar, gick i borgen. Ett ögonblick tvekade hon — men blott ett enda. Hon kände, att det fans blott en, hvars brud hon kunde blifva utan att kränka sina känslors, sitt hela väsendes oefftergifliga kraf.

— Löjtnant Kasper, sade hon, i det hon steg upp, — jag ber er i dag, såsom jag gjort det flera gånger förut, men lifligare och kraftigare: Låt detta blifva den sista gången i ert lif, som ni talar med mig om kärlek — om ett gemensamt namn och hem för oss. Jag kan omöjligt tillhöra er. Jag skulle handla orätt både mot mig sjelf och mot er, om jag gjorde det. Kärleken låter ej befalla sig, och jag kan blott skänka er en väns — en systers tillgifvenhet jemte obegränsad aktning och tacksamhet.

Hon steg upp och gick, men han stannade kvar, döljande ansigtet i sina händer. Då hon kom in i salongen, der fru Gyllenfält och hennes döttrar sutto och läste de nyss anlända tidningarna, sade Ebba:

— Hvad du ser nedstämd ut, käraste Agnes! Här har du ett bref från tant Ulfkrona, som kommer i god tid för att muntra dig.

Sedan Agnes läst skrifvelsen, sade hon:

— Fröken Ulfkrona bjuder mig till sig och

väntar mig redan på Onsdag. Hon skrifver så vänligt, att hon kommit på den idéen, att julen skulle bli trefligare, om hon finge en ung gäst i sitt hem, att hon vill kläda den vackraste gran åt mig, och att vi skola tillsammans bevista julkalaserna hos vänner och fränder. Och hon talar om, att detta skulle förströ mig, men litet inser hon hvad som fordras, för att en verklig sorg skall skingras. Stor välvilja visar hon mig i alla fall, och det icke för första gången. Inbjudningen kommer mig förträffligt till pass, då jag ser mig om efter plats såsom lärarinna, och det därför är bäst, att jag kommer till Stockholm så snart som möjligt.

— Icke vill du resa nu vid jultiden! ropade Clara. — Vi ha alla gladt oss åt att ha dig här — icke sant mamma?

— Jo visst, sade fru Gyllenfält, — Justina kan gerna vänta, och vi ha väl företrädesrättighet till dig, Agnes, fast hon kände dig först.

— Hör du, Agnes! sade Ebba hjertligt. — Du får ej resa. Nu har du en gång för alla gått in i vårt julprogram, och reste du, blef här ett förskräckligt tomrum.

— Ni ären, sade Agnes rörd, — alla obeskrifligt goda, och ingen känner det djupare än jag. Men ser du, min egen Clara, och du, lilla kära Ebba, det är min pligt, som jag lyder, då jag söker verksamhet så snart som möjligt. Tant inser det nog — finner nog, att jag gör klokast i att resa till Stockholm nu genast, då fröken Ulfkrona ber mig komma, när tant tänker närmare på saken.

Fru Gyllenfält såg uppmärksamt på Agnes och sade derefter:

— Kanske förstår du den saken bäst sjelf,

och vi få väl finna oss i, att du åter julgröten i tant Justinas lilla vackra matsal i stället för vid det långa bordet på Thorsvik.

Agnes och Clara aflägsnade sig kort derefter, medan den sistnämnda höll Aftonbladsnumret, hvars följetong hon ej slutat.

— Du tänker på stackars Kasper, sade Clara.

— Ja, svarade Agnes, — han har nyss återkommit till hvad som omöjligt låter sig göra, och jag känner, att det är bäst, att vi ej återse hvarandra, förrän hans tankar fått en ny riktning och hans känslor ett nytt föremål. Och sjelf behöfver jag kanske strängt arbete, om jag ej skall gå helt och hållet upp i saknad och drömmar. Kanske finnes här någon annons för mig?

Med dessa ord tog hon tidningen ur Claras hand och började genomse annonserna, i hopp att hennes öga skulle falla på någon motsvarande hennes önskan.

— Hvad är detta? utropade hon häftigt. — Tänk dig, Clara, så besynnerligt! Här står: »Om den fru Villner, som 1870 bodde vid Kungsholmsgatan i Stockholm med sin dotter, ännu lefver, så må hon med det snaraste infinna sig i N:o 7 — — — gatan i bygnaden inne på gården tre trappor upp, der något för henne fördelaktigt skall meddelas henne. Skulle hon vara död, må dottren infinna sig der för samma ändamål.»

— Så märkvärdigt! utropade Clara. — Kanske det fördelaktiga är, att du har att lyfta en million eller åtminstone, att du ärfver en egendom jemförlig med Bokeröd.

— Det är icke mycket skäl att antaga detta,

då den, som meddelar upplysningen, bor vid en tarflig gata långt borta på Söder och högt uppe i en inne på gården belägen bygnad. Men i alla fall är detta ännu ett skäl för mig att resa till Stockholm redan i öfvermorgon.

— Nå lycka till då, käraste Agnes! Vi få se, huru vi kunna finna oss i jul utan dig.

— Tack, Clara lilla, det går nog förträffligt, helst jag, nedstämd som jag är, gör en dålig figur i familjekretsen på Thorsvik. Jag ämnar mig i eftermiddag till Bokeröd för att taga afsked af mamsell Lublin och tjänstfolket och, om jag hinner, äfven af några andra på godset.

— Vet du, sade Clara, — att i postväskan låg också ett bref till mig, och det ytterst märkligt. I mer än ett hänseende smickrade det min lilla fåfänga. Det var — det var —

— Väl icke från en beundrare till min lilla Clara. Dock — du har nu fyllt sjutton år, och en dylik djerfhet är icke exempellös. Kanske att du har det i kjolfickan och låter mig få del af den unge herrns öfversvinneliga fraser.

— Ja, se här är brevet, men hvad fraserna angår, så äro de litet annorlunda, än du tänker dig dem. Och brefskrifvaren är icke så synnerligt ung — jag tror ett stycke bortåt trettioålet. Men vacker är han och älskvärd och begåfvad och utmärkt i alla stycken alltförmycket att kunna passa för den stackars obetydliga Clara Gyllenfält.

— Om hvem talar du? frågade Agnes häftigt.

— Du gissar rätt — jag ser det på dig. Brevet, som jag håller här i handen, är verkligen från Baron Edelsköld till mig. Här ser du utanskriften och här hans underskrift på brevet.

Agnes bleknade och sjönk ned på närmaste

stol med handen hårdt tryckt mot hjertat. Hon brydde sig icke mer om att beherska sig; hon hade omsider tröttnat vid bemödandena i detta syfte, och på detta nya slag var hon fullkomligt oberedd. För hennes minne uppdöko plötsligt alla de ord, uttryckande beundran och sympati för Clara Gyllenfält, som Edelsköld uttalat på sista tiden — alla hans försök att blifva närmare bekant med henne och särskildt det, att han sökt att få tala enskildt med henne sista gången han var på Thorsvik.

— Agnes! min egen älskade Agnes! utropade Clara oroligt, i det hon ömt lutade sig ned öfver väninnan. — Här är icke fråga om något till mig. Jag har varit mycket oförsigtig, men jag menade icke illa; jag ville blott förvissa mig om, huruvida du ännu älskade honom lika högt som då du lät mig kasta en blick in i ditt hjertas hemlighet.

— Och hvarför ville du det? frågade Agnes blott halft lugnad. — Var det ej, för att du fruktade att, om du gaf näring åt nya förhoppningar, som uppväxt i hans själ, du skulle smärta mig?

— Kväf din orimliga misstro, Agnes, och besinna, att den man, som en gång rätt älskat dig, kan sent eller aldrig älska en annan.

— Tänk sjelf efter, om detta träffar in på Edelsköld!

— Ja, icke kan jag rätt förklara den makt, som drog honom till Amelie Ekstjerna, och nog ser det ut, som hade hon iskänkt åt honom en dryck, sådan som medeltidens svartkonstnärer och hexor anskaffade åt sina kunder. Men för att han nu är dig orubbligt hän gifven, går jag i borgen och äfven detta papper.

— Käraste lilla Clara! lät mig läsa det!

— Omöjligt! — aldeles omöjligt! Men jag måste skynda mig att besvara det, ty han väntar, att jag skall göra det med omgående post. Och jag, som brevexlar med en främmande herre, utan att pappa och mamma veta något derom! — Tror du, att det är riktigt rätt? Jag tröstar mig, med att min f. d. lärarinna har reda derpå.

— Men Clara — — hvad har jag reda på? — alls intet. Hvad har han skrivit? Och hvad ämnar du skriva? Du vill väl icke kompromettera — icke förråda mig.

— Jag vill ej tala ett ord vidare i ämnet, sade Clara med komisk högtidlighet. — Jag har fattat mitt beslut, och dervid blir det. Om jag kommer att skriva bland annat, att du öfvergifver oss för att jula med tant Ulfkrona i Stockholm, så är detta ju något helt naturligt.

— Visst icke. Låt mig se hans och ditt bref! Jag vet ej, hvad jag skall tänka om saken.

— Du skall icke tänka någonting alls utan öfverlemna åt min vänskap och vishet att draga försorg om det hela. Det är ju aldeles på sitt ställe, att jag vid min mogna ålder sköter min brevexling utan andras inblandning.

Och med en obeskrifligt viktig min aflägsnade Clara sig, och Agnes stod kvar häpen och undrande. Men alla de försök att erhålla några närmare upplysningar i ämnet, som hon gjorde före sin afresa till Stockholm, voro fruktlösa.

Agnes' afsked från familjen på Thorsvik var hjertligt, men vemodigt på ömse sidor. Löjtnant Gyllenfält var ej tillstädes; han hade begifvit sig till den egendom, der han skulle visa sin förmåga såsom åkerbrukare och genom de selsättningar, som voro förknippade med hans

nya uppgift, skingra den smärta, hvilken hade sin grund i felsläendet af hans käraste förhoppningar.

VI.

— Så att du vill ut till Söder redan i förmiddag med anledning af den kuriösa annonsen, sade fröken Justina Ulfkrona och satte den tvenne gånger tömda kaffekoppen på frukostbordets snöhyta duk. — Att döma af bostadens läge skulle man kunna tro, att den förmån, som väntar dig, är tillfället att hjälpa en öfvergifven hustru, som har ett halft dussin halfnakna, hungrande barn omkring sig.

— Kanhända, sade Agnes Villner, — men i det fallet tycker jag, att man borde vändt sig till någon, som bättre förmår att bistå de nödställda än jag.

— Visserligen, svarade fröken Justina, — men man räknar också på den goda viljan, och den finnes oftast der tillgångarna äro små nog. Om du blott visste, huru hårdhertad mången svåra rik man är, då deremot de mindre bemedlade göra stora uppoffringar för de nödställda i dessa dagar, skulle det förvåna dig, min lilla Agnes. Af säker hand har jag flera upprörande historier i den vägen såsom till exempel — — Men dermed vänta vi, tills vi sitta framför skymningsbrasan, helst jag genast kan göra dig sällskap ut till — — gatan, då jag ändå skall dit

ut för att se om ett par fattiga familjer i trakten. Men vi skola laga, att vi få oss en hyrvagn, ty vägen dit ut tager fotgängarekrafter i anspråk, som ej fallit på min lott.

De begge damerna klädde sig för utfärden, och snart voro de på väg mot det omtalade målet. Nu, liksom flera gånger förut sedan Agnes' ankomst till Stockholm, sökte fröken Justina afflocka sin unga gäst några gissningar rörande testamentet på Bokeröd, som var uppsatt, under tecknad och bevitnad, men sedan försvunnit totalt. Sjelf framställde hon många — den ena orimligare än den andra. Fru Rosenstolpe och hennes »lilla Euphrosyne» hade omtalat en hel mängd förseelser å Agnes' sida, hvaröfver »den käre morbror Eberhard» blifvit så förbittrad, att han beslutat att låta lag och rätt ha sin gång och den »naturliga arvingen» bekomma både löst och fast — ja, allt hvad som i lifstiden tillhört honom. Man tyckte att, sedan de återkommit till Stockholm, de begge burit näsorna mycket högre än förut, och för sin del trodde fröken Justina, att de börjat fundera på, om icke de gått förhastadt till väga, då Berlows frierianbud antogs. En sådan arftagerska som »min lilla Euphrosyne» kunde haft anspråk på något mycket magnifikare än en en friherilig skånsk landtjunker. Det fins tyske furstar, som gjort sämre partier, så vidt jag vet, och engelske lorder likaledes — för att icke tala om romerske prinsar med stamträd så långa som ett ondt år.

När vagnen omsider stannade framför ett af de mest förfallna husen vid den ruskiga — — gatan, och Agnes undrande och halft tvehågsen såg in i den mörka portgången, hvarigenom hon skulle gå, sade fröken Justina:

-- Stig du ur, så kommer jag efter. Jag sade visserligen, att jag skulle uträtta mina ärenden, medan du skötte om ditt, men här ser verkligen så betänkligt ut, att jag icke med godt samvete kan lemna dig ensam.

De stego ur och kommo in på en med mångahanda ting belamrad gård, der trasiga, blåfrusna barn roade sig med att kasta snöboll, under det att några med smutsiga schalar ombonade kvinnor vredro tvättkläder i närheten af en gammal mörk, i grönt skiftande pump. Då Agnes frågade efter uppgången till tredje våningen i den eländiga byggnad, dit hon var kallad genom annonsen, sade en af kvinnorna, i det hon kastade en hopvriden, grof skjorta till några andra äfvenledes sköljda persedlar i en stor balja:

-- Pass på, att det är till Rönnebergskan, fruntimmerna ärna sig. Det är då också på tiden, för inte har hon långt igen, stackaren, och så ofta man tittar in till henne, frågar hon, om inte någon dam varit och frågat efter henne. Det lär vara på en annons i en tidning, hon litar för den sakens skull, men nu för tiden hjälper det sällan att sätta in sådana, derför att der är så många om'et, och herrskaperna inte så lätt nappa på kroken som förr. Men hvad Rönnebergskan anbelangar, så är hon illa deran, inte bara för sjukdomen och allt elände, som den fattige får dras med, när det är slut med förtjensterna, utan också för att hon grämer sig öfver allt hvad hon varit med om i sin dag.

— Är det en dålig kvinna — en sådan, som icke är värd att hjälpa? frågade fröken Ulfkrona, som sällan försummade tillfället att höra litet skvaller, icke ens då det rörde personer af Rönnebergskans samhällsklass, och som dessutom

ansåg riktigast att på förhand underrätta sig om dem, som togo hennes välgörenhet i anspråk.

— Åhja, nog har hon mycket att ångra, men mest att hon gaf sig i slang med Rönneberg, den skojären. Han hade varit gesäll hos sjelfve Löfgrens — skomakaren vet jag ute på Kungsholmen, men så hade han lagt sig till ett och annat, både hos mästaren och då han gått omkring och tagit mått. Han blef naturligtvis körd från verkstaden, och sitta inne fick han också, men lika galen var hon i honom. De gifte sig, bevars! och han skulle försöka sig som sjelfförsörjare, och i början gick det präktigt nog. Åtminstone hade de godt om pengar, men hvar de kommit ifrån, visste man icke så noga, för arbete hade han lite eller inte. Och så, när kassan var tom, tog han till schappen och har s'en aldrig visat sig. Men Rönnebergskan sjelf har försökt sig med hvarjehanda för att hålla lifhanken vid makt, för tienst kunde hon inte få, därför att der hon sist tjenat hade både pengar och annat kommit bort — man fick aldrig veta hur, och så var det de, som skylde henne derfor, fast intet kunde bevisas mot henne. Men detta sista året har hon varit fasligt klen, och kastat upp blod har hon också, så att nog har det gjort en riktigt ondt om henne i alla fall. Och hon har fått hjelp från flera håll, i synnerhet se'n pastor B** börjat gå till henne. Det är han, som talat med henne om hvad som varit och hvad som förestår henne, när allt är slut för henne här, så att hon blifvit en annan menniska och säger, att hon vill ingenting hellre än godtgöra hvad ondt hon gjort — om det bara är möjligt.

— Tack madam lilla för underrättelsen, sade fröken Justina och lade ett silfvermynt i tvätter-

skans hand. — Var nu snäll och visa oss upp till henne, ty vi ha icke tid att vänta längre.

De begge damerna följde den meddelsamma kvinnan uppför trenne mörka och trånga trappor till en med skräp af värdelösaste slag uppfylld vind, der en låg dörr öppnades för dem af tvätterskans rödsvullna hand.

En medelålders kvinna låg på en halmbädd, hvars lakan och täcke vitnade om, att välgöreheten funnit väg till det usla kyffet. På ett rankigt bord lågo en bibel, en psalmbok och en liten andaktsbok bredvid en spillkum full af buljong och en medikamentsflaska. Om en långt framskriden, tärande sjukdom talade det infallna ansigtet och de köttlösa, knotiga händerna samt kindernas skarpt tecknade rosor, som bjert stucko af mot den för öfrigt gulbleka hyn. Då de begge damerna kommo in, skakades den sjukas kropp af en plågsam hosta, och det dröjde ett par minuter, innan hon kunde taga dem i skärskådande.

— Är det — — nej, det är inte fru Villner, sade hon vemodigt. — Förlåt — — det är väl några damer, som pastor B**, den gudsengele, bedt se om mig i denna stora nöd, hvori jag råkat för mina många och svåra synder skull.

— Jag är icke fru Villner, sade fröken Justina, på hvilken den sjukas blick fallit, der hon stod framför Agnes, — men här står fröken Agnes Villner, hennes dotter. Fru Villner sjelf är död.

— Död — — död! — — så fick jag då ej se henne här nere! utropade den sjuka med ett uttryck af själsängest, ja, nästan af förtviflan. — Min synd — mitt brott var för stort, för att en sådan nåd skulle vederfarits mig. Men — —

ja — det är mamsell Agnes eller fröken, som det heter. Nå Gudskelof! — — så är det ju möjligt att till en del godtgöra hvad jag brutit och först och främst att bekänna det för en af dem, som lidit derigenom, såsom han har sagt det så ofta. Han har låtit mig veta, att — —

— Han — hvem? frågade Agnes förvånad.

— Pastor B** naturligtvis — — hvilken annars? Han har räckt mig handen att leda mig till friska vattubäckar — på den rätta vägen — — han har lyft mig ur syndens djupa dy, fast han säger, att det är Frälsaren sjelf, som gjort det, han har — — men derom är icke tid att tala nu. Mins fröken Agnes mig?

— Er — — ni misstär er, kära madam. Så vidt jag mins, har jag aldrig sett er förr.

— Inte — — men jag känner så väl igen frökens välsignade, vackra ansigte, fast det är sju år, se'n jag såg det dagligen och lagade mat och borstade kängerna till fröken och gjorde allt annat, som behöfdes, och mer till, som jag aldrig skulle gjort. Men Gud har lagt sin tunga hand på mig för mina mångfaldiga synders skull och beröfvat mig all min däglighet. Jag är förvissnad som blomstret på marken och förtorkad som höet, och ingen mer mins, att Marie Pettersson var vacker.

— Marie Pettersson — Marie, sade Agnes, som uppmärksamt betraktat den stackars Rönnbergskan. — Är madam den samma, som — — Ja, nu mins jag; det var madam, som tjenade hos oss, då vi först kommit till Stockholm, och jag gick i skola.

— Ja visst var det så — — och till min olycka och till herrskapets också, kan jag begripa. Men jag skall göra allt — — jag skall säga allt!

Godt, att det bara hulpe, och Herren ville ta mig till nåder och frälsa mig från de rysliga helveteslågorna. Men jag orkar inte mer — jag får hvila mig litet först. Vill herrskapet vara goda och sätta sig — på stolen här, der han plär sitta, den rare, välsignade pastorn och der borta på kistan. Den håller nog, fast den visst är skröplig, och dammig är den väl också, kan jag tro.

Fröken Justina och Agnes efterkommo undrande hennes uppmaning, och hon drack långsamt och med en viss njutning buljongen ur koppen, glömsk såsom det tycktes af den svåra bekännelse, hon skulle aflägga. Sedan hvilade hon sig ett par minuter, och derefter utbad hon sig de begge damernas löfte att bevara den hemlighet, hon anförtrodde dem för att lugna sitt eget samvete. De lofvade henne att aldrig för någon uppenbara hennes bikt, sedan fröken Justina öfvervunnit en naturlig motvilja för att utfästa sig till ett sådant förhemligande.

— Fröken Villner mins, började den stackars madam Rönnberg, — att jag var förlofvad, då jag tjenade hos herrskapet. Att jag råkade min fästman dels uti staden här och der och dels nere i portgången, kunde herrskapet icke veta, men en och annan gång såg frun honom hos mig i köket, och det tog hon illa upp. Och rätt hade hon i allt hvad hon sade, om att jag skulle ta mig i akt för honom, men jag var som förhexad, och hade han bedt mig taga kungens krona och spira och ge honom, så hade jag gjort det, om jag kunnat komma åt dem. Att han råkade i klistret, för att han varit långfingrad hos skomakare Löfgrens, och fick sitta inom lås och bom för det både länge och väl, gjorde mig inte klokare, för han visste att så lägga sina ord,

att jag tyckte, att han hade rätt och alla andra orätt. Och när jag då en dag talte om för honom, att frun fått ett rekommenderadt bref utrikes ifrån med fasligt mycket pengar — tolf tusen riksdaler — så öfvertalade han mig till att släppa honom in samma kväll, då herrskapet rest till Drottningholm, och innan jag visste ordet, hade han lockat ur mig, hvar frun brukade gömma pengarne. Och — Gud förlåte mig, att jag kunde se på det och inte ropa på hjälp! — han bröt upp chiffoniern och tog allt hvad som fans i lådan, der hon lagt pengarne. Och han talte se'n för mig så mycket, om hur herrskaper ha mycket mer än de behöfva, då deremot arbetaren får svettas för sitt dagliga bröd och ofta icke ens får det, om hur vi genom att behålla dessa pengar skulle genast kunna gifva oss, sätta bo, börja ha verkstad och bli så rika, att vi skulle kunna lemna pengarne tillbaka med ränta och ändå ha alldeles tillräckligt för hela vårt lif. Jag lyssnade till hvad han sade, och när det blef sak om de stulna pengarne, snodde jag mig så väl vid förhöret, att jag gick fri, men måste naturligtvis strax gå ur tjensten — om inte för annat, så för att frun ändå alltid misstänkte mig.

Och dessutom skulle jag ju gifva mig med Rönberg, som stält om det riktigt magnifikt, och som öppnade verkstad, väl mest för syns skull. Men hvad som är med orätt fånget, är lätt gånget, och efter ett par år stodo vi åter på bar backe, och han reste till Amerika, se'n han omigen varit framme på orättfärdighetens väg. Sjelf fick jag se'n slå mig ut så godt jag kunde med barnen, som vår Herre till sist tog. Hårdt slet jag emellertid, och när jag for rätt illa, värmdo jag mig med den drycken, som gör både

kropp och själ mer ondt än något annat på vår gröna jord. Och så kom lungsoten och gjorde mig till det stackars vrak, som ligger här i dag. Och dö skall jag snart — det säger doktorn, och det känner jag själf, och det gör jag gerna, när jag nu bekämt mina synder både för Gud och människor och —

Här afbröts madam Rönnerberg af ett häftigt hostanfall, och det dröjde åter en god stund, innan hon fortfor sålunda:

— Pengarne äro sin kos, och dem kan jag således inte ersätta, utfattig som jag är. Men med dem följde papper, som Rönnerberg trodde vara viktiga nog för fru Villner och fröken, och usel som han var, var han ogement slipad i ett och annat. En tid funderade han på att genom annan man bjuda ut dem till frun, men så var han rädd, att de kunde leda till upptäckt och han komma i en knipa, ur hvilken han inte skulle kunna reda sig. Men i kistan, som fröken sitter på, ligga de, och här är nyckeln. Vill fröken göra sig besvär att öppna den, så kan hon ta paketet i hörnet till höger. Gud gifve, att de på något sätt kunde vara fröken till någon nytta eller glädje!

Agnès följde uppmaningen och fann ett paket, hvarpå hennes mor hade skrivit. »Des papiers de la dernière importance pour l'avenir de ma fille.» Med ifver grep hon det, och då den sjuka bad henne, att hon skulle förlåta hvad som brutits emot henne, gjorde hon det af allt sitt hjerta. Och dock föresväfvade henne bilder ur det förflutna i bekymrens och armodets dystra färgton, erinrande henne om hvad hon och hennes mor lidit genom den stöld, hvarför denna deras forna tjenarinna delade ansvaret med den

afvikne brottsling, hvars hustru hon blifvit kort efter dess föröfvande.

Då fröken Justina och Agnes återkommit från utfärden, genomsåg den senare papperen. Hvad hon nu uppdagade, öfverraskade henne äfven därför, att hon deraf såg, att hennes föräldrar haft en hemlighet för henne — att hennes mor dolt ett för Agnes ytterst viktigt sakförhållande ännu sedan denna kommit till den ålder, att hon kunde rätt uppfatta dess betydelse. Men vid närmare eftersinnande insåg Agnes, att modern handlat rätt, då underrättelsen om de anspråk och förhoppningar, hvartill Agnes börd berättigade henne, blott skulle kommit henne att känna tyngden af de förhållanden, i hvilka de lefde, desto djupare, helst som, sedan papperen försvunnit, ingen utsigt gafs att göra dem gällande.

Jemte föräldrarnas vigselattest låg hennes egen dopattest, och af begge framgick, att hennes faders rätta namn icke var Villner utan Silfverkrans. I en särskild skrifvelse uppgaf denne, att han af viktiga skäl, neml. det, att han för lagbrott flytt från sitt fädernesland och i Frankrike bortfört sin brud mot hennes faders vilja, tagit ett främmande namn, men att han hoppades, att detta icke skulle sätta hans barns arfsrättigheter i fara. Detta var bevitnad af flere svenskar, som derjemte intygade, att Mr Jules Villner var samma person som baron Julius Silfverkrans, f. d. löjtnant vid Lifgardet till häst. Dessutom funnos här dennes egen dopattest, hans examensbetyg samt en del till honom före hans afresa från Sverige ställda bref, och deribland flere från öfverste Silfverkrans, samt andra papper, såsom kvitterade räkningar, visitkort m. m. Ett

dussin fotografier af honom var äfven bilagdt denna samling, som afsåg att legitimera Agnes såsom ättling af familjen Silfverkrans.

Då Agnes, lifligt upprörd, kom och visade dessa papper för fröken Justina, insåg denna genast deras betydelse och lyckönskade henne till att ändå komma att dela arvet efter öfverste Silfverkrans med fru Rosenstolpe. Och hon njöt på förhand af nöjet att för denna och hennes dotter få presentera sin unga gäst såsom fröken Agnes Silfverkrans och häntyda på öfverstens skarpa blick, då han utsåg sin okända fränka till ägarinna af Bokeröd.

VII.

I en af första klassens kupéer satt baron Edelsköld fördjupad i tankar, skimrande i hoppets vackraste färger, då tvenne rikt och smakfullt klädda damer kommo in och bråkade med fotpåsar och schalar länge nog, trots att värme-graden var ganska tillfredsställande. När den yngre omsider gaf sig tid att kasta en blick på den nye reskamraten, utropade hon med en synnerligt välljudande röst, som darrade af verklig eller spelad rörelse:

— Baron Edelsköld! — nej, Ragnar får jag ju säga — hvilket oväntadt möte! Mamma! — hur underligt det fogar sig, att vi skulle råka Ragnar här ett par mil från Stockholm.

— Friherrinnan Ekstjerna, som icke rätt

kunde sätta sig in i dotterns tankegång, helsade emellertid baronen med taktfull artighet, och sedan denne hunnit betvinga de känslor af bestörtning och verkligt obehag, som först bemärkt sig honom, kom ett samtal i gång, som vittnade om, huru verldsvana och själfbeherskning kunna göra, att en brydsam situation blir helt enkel och behaglig. Då Edelsköld fann, att de begge damerna icke syntes det ringaste besvärade och att de häntydde på hvad som föregått mellan honom och dem såsom något lyckligt öfverståndet, som ej borde hindra dem att nu vara goda vänner, så instämde han i samma ton och dölde de känslor af förbittring öfver sviken tro — öfver hjertlöshet och allherskande själfviskhet, hvilka alltjemt fortlefde inom honom. Och dessa hindrade — märkligt nog icke honom att njuta af den sällsporda fågning, af det beundransvärda behag i väsendet, som nu kanske högre än någonsin förr utmärkte den kvinna, vid hvilken han fordom fästat sina förhoppningar om jordisk sällhet.

Grefvinnan Liljesvärd berättade, att hon beslutit resa till Stockholm midt i vintern, därför att hennes man nödgats fara till Österrike i en vigtig arfsangelägenhet, och hon dessutom kunde följa med sin mor, som varit hos henne på besök. Med innerlig värma talade hon om glädjen att få tillbringa julen i det kära Sverige, liksom hon förut skildrat med hänförelse det sköna och storartade, hon iakttagit under sitt vistande i den hufvudstad, der hennes make representerade fosterlandet.

När den förstämning, som i början genomskimrat baron Edelskölds artiga hållning mot de begge damerna, hade skingrats, erbjöd sig en rike-

dom af samtalsämnen, därför att han under årtal stått dem nära. Flera, som fordom afhandlats, men nu kunde ses i ett nytt ljus, upptogos åter, uppgifter meddelades, och omdömen fälades om gemensamma bekanta, och samtalet blef vida liffigare, än Ragnar hade ansett möjligt. Och om det ej fick en afgjordt hjertlig prägel, var det icke den sköna grefvinnans skull, ty hon hade föresatt sig att åter kedja vid sin triumfvagn denne man, som så klart uppfattat och så strängt bedömt hennes svagheter, och som hade så mycket att förlåta henne. I likhet med andra, hvilka grundligt studerat och med öfverlägsen talang utöfva koketteriets konst, lockades och eggades hon af svårigheterna, och hon uppbjöd all den »naturliga magi», som stod till hennes förfogande, för att förbereda återeröfrandet af ett hjerta, som hon hade försmått mer än en gång. Just det allvarliga och storslagna i Ragnars karaktär och väsende, gjorde att hon med förkärlek valde honom till lekboll, under det att det började förekomma henne jemförelsevis trivialt att bedåra det slags beundrare, af hvilka hon vanligen omgafs.

Då de nalkades Stockholm, sade hon med ett intagande sken af blygsamhet och hängifvenhet:

— Jag kan icke säga, huru högt det glädt mig att få samspråka med Ragnar Edelsköld förtroligt och ostörd af oangenäma minnen. Må de aldrig åter dyka upp! — må vi vända ryggen åt det förflutna med alla dess missförstånd och förvecklingar, till hvilka jag gerna erkänner mig hufvudsakligen skyldig. Huru än vårt öde gestaltat sig — huru vidt skildt det än är från hvad vi begge tänkt, så är ju egentligen intet

förloradt, då vi begge kunna, höjande oss öfver yttre förhållanden och framför allt öfver den triviala, andefattiga mängdens uppfattningssätt och tankegång, blifva hvad vi alltid varit ämnade till, nemligen vänner i detta ords bästa och på samma gång vidsträcktaste bemärkelse.

Baron Edelsköld lyssnade med någon undran till detta vackra tal, men det sköna leendet och den mäktiga blicken ur de trolska ögonen verkade, för ögonblicket åtminstone, så mycket, att det syntes honom rimligt nog. Han bugade sig och sade betydelsefullt:

— Jag skulle visst glädjas, om vi kunde vara vänner, liksom det skulle varit lyckligt för mig, om vi varit det förut — och aldrig något annat.

En lätt rodnad — kanske af blygsel, kanske ock af harm — göts öfver grefvinnan Liljesvärd's fina kinder, men hon sade obesväradt:

— Aldeles detsamma tror jag, och så kunna vi ju vara nöjda. Att vi nu kunna vara vänner, vet jag och kan desto tryggare bedja Ragnar Edelsköld välkommen till oss, som jag numera ej behöfver frukta för mitt lugn, då jag är en annans maka. Mycket — mycket har jag att tala med dig om — många ord och tankar att utbyta med dig, då jag nu icke längre är en danslysten flicka, utan en fru, som betraktar lifvet och förhållandena ur en allvarigare och en högre synpunkt — ur en —, som kanske ej är så aflägsen från den vise Ragnar Edelsköld's.

Ungefär i denna anda hade Ragnar en gång förr hört denna kvinna tala — hört henne hän-tyda på en förändring, som skulle försiggått inom henne och närmat henne till honom. Men hvad betydde dessa ord, då de sväfvade öfver grefvin-

nan Liljeswärds läppar? Ville hon gäckas med honom — med hans håg för det ideala i uppfattning och lifssträfanden? Eller kände hon verkligen hvad hon sade? I hvilket fall som helst insåg han, att hans väg borde gå fjerran från denna kvinnas, som vållat honom så bittra lidanden och som dock måhända ännu kunde bli farlig för honom.

Men nej! — hon kunde det icke mera. I detta ögonblick trädde Agnes' bild för hans själs ögon, och det blef honom klart, att grefvinnan Liljeswärd icke förmådde och aldrig skulle förmå något öfver honom, huru lifligt han ännu beundrade mycket hos henne, huru starkt än hans skönhetssinne anslogs af hennes ovanliga fågring och af det behag, som allt mångsidigare och fullständigare framträdde i hvarje åtbörd och rörelse i den mån, som hon allt mer och mer lefde sig in i hvad hon ansåg för sin lifsuppgift, neml. att göra de män, med hvilka hon kom i beröring, till sina slafvar.

Och då friherrinnan Ekstjerna instämde i sin dotters anhållan, att Ragnar skulle besöka dem rätt snart, bugade han sig och tackade på ett sätt, som ingalunda rörde, att han ämnade tillgodogöra sig den så ynnestfullt medgifna rättigheten i någon större utsträckning.

Det var också icke till friherrinnan Ekstjernas, utan till fröken Ulfkronas bostad, som han följande dag styrde sin gång, sedan han på förhand skriftligen utbedt sig tillåtelsen att få uppvakta denna dam, oaktadt julbrådskan gjorde dagen mindre lämplig för mottagandet af besök. Alltsedan han erhållit ett litet, fyndigt affattadt bref från äldsta fröken på Thorsvik, hade han beherskats af längtan att bringa allt till klarhet

mellan sig och Agnes — att åter bedja henne om hvad som nu för honom syntes dyrbarare än någonsin förr — ett löfte om kärlek och tro för tid och evighet.

Då biljetten från baron Edelsköld ankom, var Agnes ute för att på uppdrag af fröken Justina köpa julgåfvor åt några fattiga barn, för hvilka denna låtit kläda en julgran i jungfrukammaren. När den unga flickan återkommit och inträdde i salongen, förnam hon en röst, som kom hennes hjerta att slå häftigt och hela hennes kropp att skälfa. Var det — var det icke Edelsköld? Men hvarför hade han kommit hit? Hon hade ju aldrig hört, att han brukade besöka fröken Ulfkrona.

Samtalet var så lifligt, att de tvenne deri deltagande ej märkte den unga flickans ankomst, förrän hon stod bredvid fröken Justina. Men då denna beredde sig att — på grund af den dagen förut erhållna upplysningen — presentera henne för Edelsköld såsom »fröken Silfverkrans,» lade Agnes, hvars snabba blick uppfattat denna afsigt, stumt bedjande sin hand på hennes armlid, och presentationen uteblef. Men detta gaf den skarp-synta damen anledning att egna en närmare uppmärksamhet åt sina begge gäster under loppet af det följande samtalet, och af blickar och ansigtuttryck, färgskiftningar och rösternas tonfall och vibreringar slöt hon snart, att baron Edelskölds besök ej var ämnadt henne sjelf utan Agnes. Och den omständigheten, att otåligheten drifvit honom hit dagen för julafton, bevekade fröken Justinas hjerta, som eljest icke ömmade för älskandes kval, så att hon, föregifvande ett viktigt göromål, aflägsnade sig och sålunda möjliggjorde hvad som nu inträffade.

Det var ej genom många ord, som Ragnar Edelsköld vann sin brud denna dag. Han sade:

— Bort med alla missförstånd — all misstro för evigt! Jag vet, att du älskar mig, Agnes, och denna tanke har drifvit mig hit att kräfvat min brud, att i grund tillintetgöra hvarje betänklighet, som hindrat dig från att blifva min. Lifvet är för kort, och jag har lidit för mycket, för att jag skulle villigt underkasta mig förlusten af en enda sällhetsminut.

— Grefvinnan Liljesvärd har — började Agnes.

— Nämn henne ej! utropade Edelsköld eldigt, — hvad är hon för mig? — hvad har hon varit för mig i jemförelse med hvad du är, utsägligt älskade? Jag såg henne i går — jag var, trots hvad som förevarit mellan henne och mig, föremål för den bländande skönhets ynnestfulla uppmärksamhet, och jag känner tydligare än någonsin förr, att mitt lugn ej kan störas af henne, att ingen annan än Agnes kan komma mitt hjerta att klappa af kärlek och hopp. Och detta hopp — är det fåfängt? — dömer du mig ännu en gång att irra ensam i ödslighet och mörker fjerran från dig, som är min sol, mitt lif?

— Nej, Ragnar! — din är jag för evigt. Glöm, att jag icke förstod dig — icke mig sjelf, då du förr talte med mig om kärlek och tro — att jag sköt ifrån mig lifvets bästa lycka.

— Min egen Agnes! sade Ragnar med djup innerlighet och smög sin arm kring hennes midja. Hon lutade sitt hufvud mot hans bröst, då — naturligtvis! — fröken Justina kom in.

Den fina rosenfärgen på Agnes' kinder förbyttes i purpur, då hon gick emot sin

värdinna, men Ragnar Edelsköld sade lugnt och värdigt:

— Tillåt mig att som min trolofvade föreställa er unga väninna fröken Villner.

— Nej, fröken Silfverkrans är er fästmö, herr baron, hon och ingen annan! sade fröken Justina med ett hemlighetsfullt leende.

Edelsköld stirrade på henne, ur stånd att fatta dessa ords betydelse. Men Agnes smålog och sade:

— Tant Justina har rätt — Agnes Silfverkrans heter din fästmö.

Förklaringar uteblefvo icke, och innan baron Edelsköld hunnit besinna sig, hade fröken Ulfkrona tvungit honom att bläddra i de papper, som gjorde Agnes till fru Rosenstolpes släkting och medarfvinge.

Hon hade antingen glömt eller aldrig erfarit, att undersökningar af detta slag icke lämpa sig för en stund sådan som denna af ny, öfversvinnelig kärlekslycka. Men han följde tåligt hennes anvisningar och måste erkänna, att hon haft rätt. Och när fröken Justina tillade, att Agnes, enligt all sannolikhet skulle blifva ägarinna till Bokeröd, såsom öfversten velat det, sade han:

— Det är sannolikt nog. Och jag skall uppbjuda allt, för att min gamle, käre väns önskan i detta afseende skall uppfyllas.

— Men uppjud nu först er förmåga i dekorationsväg, sade fröken Justina, — genom att hjälpa Agnes att kläda granen här i salongen för vår räkning och den i jungfrurummet för mina små fattiga skyddslingar. Att ni äter julgröten i morgon tillsammans med oss, ligger i sakens natur.

Inbjudningen klang temligen prosaiskt för Ragnar Edelskölds öron, men han tackade hjertligt. Och en så njutningsrik julafton, som den, hvilken han tillbragte i fröken Ulfkronas salong, hade han aldrig förut upplefvat, och de gåfvor, som han lät regna bland de öfverlyckliga barnen i jungfrukammaren, voro blott svaga uttryck af den människovänliga stämning, hvori hans ändtligen vunna lycka hade försatt honom.

VIII.

— Så att det verkligen är bevisadt till full invidens, att Agnes Villner är en veritabel Silfverkrans — en riktig och äkta dotter af min salig kusin, löjtnant Julius Silfverkrans, sade fru Rosenstolpe under en liten tête à tête med hennes älskade Alexander.

— Till full evidens, sade presidenten, — menar du visst, min kära Marianne. Derom kan numera intet tvifvel äga rum, då till de redan öfvertygade bevis, hvarmed hon uppträdde för tvenne månader sedan, nya ha kommit. De tvenne svenske officerare i fransk tjenst, som voro din käre frändes vitnen vid hans vigsel, lefva ännu och intyga, att han antog namnet Villner, under hvilket han femton år lefde i Nantes, för att dölja att han var densamme, som ådragit sig så stark förbittring genom att enlevera den till nunna bestämda fröken d'Orbigny. Och de ha begge flera gånger besökt honom der, och

sett denna Agnes under hennes barndom. Dessutom har hon i sin ägo flera andra papper, som tillhört hennes far — bland annat bref från dig, min kära Marianne, som helt visst äro äkta, fast de alla se något gamla ut och vitna, om att din piktur blifvit bättre, sedan du blifvit presidentska.

— Och dem har han gömt — det var ändå nobelt af honom. Oss emellan sagdt, ville öfversten ställa till ett parti mellan Julius och mig, och det hette, att han var indifferent, att han icke hade något attachemang för mig, men nog har det varit annorlunda. Man tar inga andra bref med sig, då man rymmer till Frankrike, än de allra käraste — och man gömmer icke några andra än dem till sin dödsdag och testamentar dem till sin dotter.

— Hvad säger du då om, att fröken Villner — nej, Silfverkrans — har bland de saker, som tillhört hennes far, fotografiporätt af öfversten, af dig sjelf liksom af andra släktingar — naturligtvis i främsta rummet af hans egna föräldrar. Hon har sökt upp dem bland moderns saker.

— I främsta rummet, säger du! — hvem vet, om icke han satte mitt i främsta rummet? Julius Silfverkrans var aldeles charmant vacker — precis som en romanhjelte! Jag mins det nog; jag kan se honom ännu, när han åkte uppför gården derhemma, just då jag satt och hjälpte hushållerskan att ränsa hallon för att döda den långa tiden, eller för att jag då icke förstod, att det icke passade för en ung och rik fröken sådan som jag. Och han har gömt mitt porätt och mina bref! O—o, så djupt rörande en sådan romanesk tendresse ändå är!

— Besinna, Marianne lilla, att det icke betyder så mycket, då han låtit hämta en hel del af sina saker från Sverige till Frankrike, och så ha brefven och porträtten kommit med.

— Så tycker du, som icke förstår dig på ungdomligt kärlekssvärmeri — som är en gammal president, och icke en ung, förälskad löjtnant. O, Julius! Julius! om vi hade förstätt hvad vi kände för hvarandra i vår ungdoms magnifikt blomstrande vår! Då hade du säkert icke slagit dig på några excesser — icke behöft rymma från fosterlandet, utan i allsköns frid blifvit ryttmästare — major — öfverste och kanske general. Och då — hvem vet? hvem vet? — hade jag hanske suttit som generalska Silfverkrans och haft morbror Eberhards hela arf odeladt.

— Min sötaste Marianne! huru skulle det då ha gått med mig, din ömme trogne Alexander? Och vår Euphrosyne sedan!

— Du har rätt — — det är min pligt att stanna på jorden och ej låta romantiska ungdomsminnen föra mig upp i högre rymder. Du min Alexander! och min Euphrosyne! jag tillhör er — jag lefver för er, det förstås! Men då jag tänker på, att en förtjusande ung man, den siste manlige ättlingen af den ärorika familjen Silfverkrans, kanske störtade sig i olycka för min skull — för att han icke vågade hoppas, att jag besvarade hans känslor, så flyga mina tankar jag vet icke rätt hvart.

— Det är ju emellertid så, att du förstår, att Agnes' rätt till namnet Silfverkrans och till hälften af arvet efter morbror Eberhard icke kan bestridas? Min advokat, som jag underställt saken, säger, att hvarje försök i den vägen vore

däraktigt. Göra vi då icke klokt, om vi strax närma oss henne och erkänna henne såsom slägtning.

— Det förstås! — — jag riktigt längtar att sluta i mina armar det kära, sköna barnet, den sista charmanta ättlingen af den familj, hvars blod äfven rinner i mina ådror blandadt med annat lika ädelt. Det har funnits missförstånd mellan mig och henne, och jag har sagt henne malitiösa saker, och hon har svarat mig på ett sätt, som jag nu finner naturligt nog, men som skulle varit höjden af impertinens, om hon varit den man trodde. Men ofta förekom det mig, som fans något superfint, något äkta sublimt hos henne — ja, en mirakulös aning gaf mig ibland lust att sluta till mitt bröst denna dotter till den stackars Julius.

Men innan fru Rosenstolpe hann att låta Agnes erfara sin färska ömhet mot henne, kom friherrinnan Berlow, som nu hade en ståtlig väning i Stockholm, till sina föräldrar på förmiddagsbesök. Presidenten hade flera gånger förut sökt öfvertyga henne om, att Agnes' arfsanspråk voro fullgiltiga, att hon var dotter till löjtnant Julius Silfverkrans och hans hustru, född d'Orbigny, men först nu lyckades det honom. Och då började friherrinnan tala om, huru hon anat detta, långt innan Agnes uppträdt såsom pretendent till namnet och halfva arfvet, och hon sade till och med, att hon varit den första, som insett det nobla i dennas utseende och hela väsende. Hon hade alltiđ hyst det varmaste intresse och den lifligaste sympati för den så förbisedda Agnes, och redan då denna gaf henne lektioner i franskan, hade hon känt sig dragen till henne af innerlig vänskap.

I allt detta lågo förställning och sjelfbedrägeri så blandade, att presidenten, som alltid hyst förkärlek för Agnes, ehuru han af undseende för sin hustru och sin dotter sällan vågat visa det, icke rätt förstod, huru han skulle uppfatta den så plötsliga förändringen af deras sinnesstämning mot denna flicka, hvilken varit föremål för deras djupaste förbittring och öppet af dem stämplats såsom äfventyrerska och bedragerska. De arbetade sig emellertid så starkt in i sin nya uppfattning af henne, att de blefvo i stånd att ganska väl spela sina roller, då de kommo på besök till fröken Ulfkrona, hos hvilken Agnes kvarstannat i öfverensstämmelse med sin fästmans önskan. Hvad som kraftigt bidrog dertill, var att de begge insågo, hvilken briljant effekt det skulle göra, att de trädde i ett synnerligt vänskapligt förhållande till denna släkting, hvars framträdande vållat dem stor ekonomisk förlust.

Då Agnes visste, att de begge damernas gamla ovilja mot henne hade öfvergått till verklig hätskhet, och då flera sårande yttranden om »den intriganta pretendentskan till morbror Eberhards halfva qvarlåtenskap», nått hennes öron, blef hon ytterst förvånad, när fru Rosenstolpe helsade henne med följande ord:

— Min egen, älskade Agnes! du min käre affidne kusins dotter! Hur sublimt, hur äkta poetiskt aldeles som i sista akten af en magnifik tragedi är det icke att omfamna dig, att trycka mina moderliga läppar mot din hvita, vackra, silfverkransiskt formade panna! Jag kände halft igen dig — jag anade alltid, att du tillhörde min mors släkt, fast ingen ville tro hvad jag sade om den enorma, den frappanta likheten med morbror Eberhard, med porträtten på Bokeröd.

med min afidna mors porträtt och med mig sjelf. Och du, Agnes, kan du af hela ditt hjerta älska tant Marianne? Låt mig höra dig säga: tant! tant Marianne! Hvad det skall ljuda härligt för mina öron — jag, som är så horribelt slägtkär!

— Tant Marianne! sade Agnes, — hvad det öfverraskar mig gladt att höra detta! Jag trodde — —

— Du skall ingenting tro, utan att Euphrosyne och jag och min dyre Alexander med hela den sublima nobless, som anstår personer af vårt stånd, helsa dig välkommen såsom vår släkting. Är det icke sant, Euphrosyne?

— Jo visst, sade den unga friherrinnan, i det hon gick fram och kysste Agnes. — Jag är mycket glad öfver att vara så nära slägt med dig, sötaste Agnes! Jag mins nog, hur mycket jag varit fästad vid dig från den stunden, då jag först såg dig, och huru jag riktigt svärmade för dig, då du gaf mig lektioner i franska. Och romantiskt är det, att du nu är en riktig Silfverkrans, med hvilken man kan umgås som med en like. Och nog var det bra väl, att den kuriösa upptäckten gjordes också därför, att Edelsköld så kunde komma att göra allvar af sitt frieri till dig, Agnes lilla.

— Åh, hvad det angår, inföll fröken Justina skarpt, — så kan jag upplysa om, att, när han friade till Agnes, ingen mer än hon sjelf och jag hade reda på den stora hemligheten.

— Nå gerna för mig, sade friherrinnan, — och jag vill uppriktigt säga dig, att jag på det hela taget icke anser detta giftermål med Amelies afskedade fästman såsom tillräckligt briljant för dig, när du nu är vår släkting.

— Men det är det ändå, svarade den unga flickan, — ty vi älska hvarandra så högt, att vi icke göra afseende på hvad som skimrar i verldens ögon.

— Aldeles så — mycket fint och nobelt sagdt, min lilla Agnes, sade fru Rosenstolpe. — Och nog vet du, min söta Euphrosyne, som svurit din Henrik tro i lust och nöd, hvad kärlek vill säga.

I denna stil fortgick samtalet, och Agnes fick många råd och vinkar af de begge fränkorna rörande hvad hon hade att göra, då hon nu omsider kommit in i förhållanden, för hvilka hon var ämnad genom sin börd, fast hon först måst genomgå en förnedringsperiod. Och det antyddes att, då hon nu skulle uppträda i stora verlden under fru Rostenstolpes ledning, det var allt skäl att antaga, att det skulle gå väl för henne.

— Jag tänker, att min mans ledning kommer att förslå för mig, anmärkte Agnes. — Ragnar vill, att vårt bröllop skall stå i April, och att vi omedelbart derefter resa utrikes.

— Näja — deremot har jag ingenting, utlät sig fru Rosenstolpe nådigt. — Det är aldeles comme il faut — aldeles som Euphrosyne och Berlow gjorde. Och jag hoppas, att du kan samla ihop lika många söta fotografier och statyetter och konsoler och allt hvad det der konstkramet heter som Euphrosyne gjorde, ty det hjälper mycket vid möbleringen. Och farväl nu, min lilla söta nièce. Jag väntar att få se dig hos mig med det allraförsta, ty vi skola visa verlden, att vi kunna umgås konfidentiellt och amikalt, aldeles som det konvenerar damer i vår situation.

— Och Agnes kommer ju också snart till mig, der jag bor vid Regeringsgatan N:r — —

Der kan du få goda idéer för din stockholmsvånings möblering, ty jag ser saker för mycket i stort för att taga illa upp, att man imiterar mig.

Och så togo mor och dotter afsked af fröken Justina och Agnes och gingo nedför trappan till presidentens våning. Men honom funno de i salongen vid ett bedröfligt lynne och med ett genomläst bref i handen. Han ropade emot dem:

— Det är från Berlow, från den erkeskojaren, den — —

— Tyst min älskade Alexander! sade fru Rosenstolpe. — Ett sådant ord är alltid för vulgärt för att utgå från en presidents mun, och allraminst passar det i vår Euphrosynes närvaro.

— Hvad skrifver han? frågade friherrinnan Berlow temligen likgiltigt.

— Att vi för intet pris skola afstå från processen mot fröken Villner, såsom han ännu kallar vår nyupptäckta släktning utan sträfva till det yttersta för att bevara arvet efter morbror Eberhard i dess helhet. Och så säger han rent ut, att detta är fullkomligt nödvändigt för — för honom sjelf, ty eljest vet han ej, hur det skall gå. Han erkänner, att han vågat icke blott hela sitt ärfda kapital utan äfven stora låntagna summor på aktieföretag och andra svindlerier af betänkligaste slag. Han är ej blott med om flera totalt misslyckade entrepriser i Sverige, utan ligger djupt inne med professor F — — i Danmark och har till och med i Tyskland haft jern inne i elden, som äro totalt brända. Han talar om enorma skulder — om — om — —

— Om hur mycket? — säg, pappa lille, såväl först som sist, sade Euphrosyne blek men med en hos henne sällspord energi.

— Om en half million.

— Är det möjligt? utropade fru Rosenstolpe. — Och jag som trodde så fast på hans finansiella kapacitet, på hans stärkelsefabrik och hans bränneri — på hans snålhet, om jag skall tala rent ut!

— Du ser nu, hvarthän allt detta fört honom. Han köpte till och med mutsedlar af Ekström & Bellov, men de skånska kolen hade förlorat sin gloria, och ingen ville nappa på den kroken. Hvad är nu att göra, då hans skulder högst betydligt öfverstiga värdet af hans fideikommiss?

— Hvad som är att göra! utropade Euphrosyne. — Jo, att vi skiljas. Det skall gå som en dans. Jag reser, och han lyser efter mig, och om ett år är allt uppgjort. Och så bevaras både hvad mamma ärfver efter morbror Eberhard och allt annat som vi äga, utan att hans kreditorer komma åt ett öre.

— Så den Euphrosyne utvecklat sig, sade fadren beundrande. — Jag tror verkligen, att du har rätt.

— Men jag trodde, att du älskade honom, stackars olyckliga barn, inföll modern.

— En stackare och olycklig kan *han* vara, han, som icke bättre förtjent, svarade Euphrosyne kallt, — men icke har jag lust att bli det. Kom ihåg, att jag ville ge Vindelhjem »ja», men att ni öfvertalade mig att taga Berlow. Hvem hade rätt — lilla Euphrosyne eller hennes visa föräldrar?

— Jag tror du, min älskling, sade fru Rosenstolpe. — Det ligger något horribelt, något nervskakande, något, som är mera romantiskt än *comme il faut*, i allt det der, men nog är det bäst, att du får din vilja fram. Har du lust

att resa med grefvinnan B** och hennes dotter till Paris i nästa vecka, innan Berlow kommer hit upp och söker pressa ut pengar?

— Det blir förträffligt! utropade den unga friherrinnan. — Jag kan genast vara färdig, ty i Paris kompletterar man bäst sin toilett. Hvad det skall bli förtjusande att komma dit och för alltid bli kvitt den smulgråten Berlow, som ändå förstörde mera penningar än den värste slösare.

— Hon har rätt, sade presidenten, — och det desto mer, som jag hör från Skåne, att hans renommée är helt och hållet undergräfd. Det hviskas om — — ja, det är bäst för oss att helt och hållet kunna lemna honom åt sitt öde.

IX.

Från fröken Justina Ulfkrona till kammarherrinnan Clara Gyllenfält:

»Bästa Clara!

Edelsköld och Agnes ha nu dragit söderut såsom äkta makar, och jag sitter ensam i mitt tysta bo, funderande öfver deras lycka och verdens uselhet. Bröllopet var mycket litet och utan brudtärnor, ty då Ebbas sjukdom och Claras oro för henne hindrade dem att komma hit, ville Agnes icke hafva några. Eljest fans det många att välja ibland, ty alla hennes forna elever — och främst deribland de, som mest plågat henne — hade plötsligen gripits af den

ömmaste vänskap för henne, och på andra håll begagnade man sig af bekantskapen med Edelsköld eller mig för att öfverhopa henne med tecken till sympati och tillgifvenhet. Hon hade blifvit modern genom det romantiska i sina öden, och många äro de, som sökt tillskansa sig några strålar af den gloria, hvarmed hon omgifves, genom att påstå, det de under hennes förnedringstid tydligt insett, att hon var af förnäm familj, och att lysande öden förestodo henne. De, som funno språkläraryrket obetydligt och tråkigt finna friherrinnan Edelsköld, född Silfverkrans, som på modernet är beslägtad med flera af Frankrikes ädlaste ätter, ytterst intressant och distinguerad ända ut i fingerspetsarne. Och allt detta skulle de ha upptäckt på en stor tillställning hos presidenten Rosenstolpes för åtskilliga år tillbaka, der hon vikarierade för den tidens Amelie Ekstjerna i ett par tablåer — och der jag sjelf hörde och såg, hur hon just af dessa bemöttes som — ja, jag vill icke skrifva hvad, ty du gissar det nog. En symamsell eller en kammarringfru, som lurendrejats in i ett fint sällskap, skulle icke undvikits omsorgsfullare.

Och nu är hon borgfru på Erlingsholm och på Bokeröd, ty Rosenstolpes hade gått in på, att hon i arfslott fick detta säteri, beräknadt efter hvad det var värdt i reda penningar. Som presidenten icke är någon agronom — du mins ju, en passant sagdt, huru löjlig han gjorde sig på Thorsvik genom att låtsa sig vara grundligt hemmastadd i landtbruk — var detta naturligt nog, helst ett sådant tillmötesgående mot den oväntade medarfvingen tog sig superb ut.

Att Euphrosyne rest till Paris för att göra slut på sitt äktenskap, har naturligtvis väckt

stort uppseende. Men då det är allmänt bekant, att Berlows affärer äro usla, tycker man, att hon handlat mycket klokt häri, och i synnerhet lär Vindelhjelm, som nyss blifvit befordrad inom det verk, hvori han tjenstgjort ett helt årtionde för sorgligt ringa lön, lifligt gilla detta steg, hvarpå han kan grunda nya förhoppningar. Berlow har emellertid förklaradt, att han ingalunda vill uppgifva sina rättigheter, djupt och innerligt som han är förälskad i sin hulda maka, och han lär till och med ha hänvisat till äktenskapstycke mellan sig och den stornäsiga Euphrosyne, för att styrka, att de äro skapade för hvarandra. Detta beror dock på, att han alltför väl inser, att det endast är hoppet, att svärföräldrarnas förnögenhet skall tillfalla honom förr eller senare, som afhållit borgenärerna från att försätta honom i konkurstillstånd, och att de skola göra detta, så snart han genom att lysa efter den bortresta friherrinnan möjliggör skilsmässan. Rosenstolpes ha bjudit honom ett stort kapital, för att han skall besluta sig derför, men hans anspråk äro ändå högre, och det lär stå i vida fältet, huruvida enighet i denna punkt skall åstadkommas genom de underhandlingar, som alltjemt bedrifvas. Men äfven i detta fall torde Vindelhjelm utsigter ingalunda vara säkra, huru högt han än alltid stått och ännu står hos Euphrosyne. Ty trots sin ungdom är hon alltför fäfang och beräkande för att låta bestämma sig af tycket för honom, ifall när hon återfunnit sin frihet, en presentabel rival i lysande ekonomiska omständigheter anmäler sig. Och kommer en markis eller en lord att fastna i hennes nät, så gör han klokast i att genast försöka sin lycka på annat håll.

Grefvinnan Liljesvärd, som tillbragt en del af vintern här, reser om några dagar till ** med sin man, som kommit att hemta sin äkta skatt. Icke förstår jag mig rätt på henne, men då jag såg henne tillsammans med Edelsköld, förekom det mig, som arbetade hon på att blåsa upp en ny låga i den tanken, att glöden ännu fans kvar under askan. Hade hon lyckats drifva det till en brytning mellan honom och Agnes, skulle hon säkert känt sig öfverlycklig, ehuru hon föredragit att vara den kolossalt rike envoyéens maka framför den lott, som hon nu missunnar Agnes. I alla händelser voro hennes bemödanden förspilda, och Edelsköld, som lärt att genomskåda denna farliga kvinna, bemötte henne med en iskall artighet, som måste ha sårat henne djupt.

Då man ser dylikt, frestas man att blifva misantrop, om man ej har ett så människovänligt sinne — är så böjd att se allt i rosenrött som jag. Lyckligtvis fins det också älskliga menniskor, sådana som du och de dina, Edelsköld och Agnes. Framför till din man och dina barn hjertliga helsningar från din

trofast tillgifna kusin

Justina Ulfkrona.

Stockholm den 16 Maj 1877.

P. S. Jag har öppnat brevet för att tillägga, att jag har ur fullkomligt säker källa, att affären mellan Rosenstolpes och Berlow omsider är uppgjord. Underättelserna ifrån ert goda Skåne om hans person liksom om hans affärer lära ha varit af det slaget, att presidenten och hans fru sett sig föranlåtna till en verkligen enorm uppoffring för att befria sin dotter från honom. Det har talats om mystiska uppträden på Boke-

röd omedelbart före öfverste Silfverkrans' död både ett och annat, som kunde kräfvat tillämpning af mer än en paragraf i brottmålslagen. Men man säger ju så hidösa saker i dessa tider, och jag är visserligen den sista, som vill tro sådant om en medmänniska, äfven om hon är så litet tilltalande som Berlow. Allt sammanlagdt, har emellertid gjort, att de köpt hans efterlysning af den stackars Euphrosyne med hundratusen kronor. Det är skarpt tilltaget, men gör icke ryktet Berlow orätt, så äro penningarna väl utgifna.

D. S.»

* * *

Från baron Ragnar Edelsköld till hofrättsrådet Clés von Arnfels:

»*Broder!*

I en ton, som är kännetecknande för en gammal skeptisk ungar, frågar du om jag är verkligt oblandadt lycklig. Jag är det så, att jag stundom känner mig frestad att utropa min sällhet såsom ett under för hela världen och stundom skulle vilja dölja den för hvarje blick, rädd att nyfikenheten skall oskära den eller afundsjukan röfva den ifrån mig. Naturligtvis gör jag intetdera, men nog sätter jag min kärlekslyckas ljufva blomma långt in i skuggan.

Skönare och fullkomligare kvinnor än Agnes finnas måhända, men för mig är hon den härligaste af alla. Mellan oss råder det mest obegränsade förtroende, och vi kunna till och med tala med hvarandra om våra fel och om, huru vi skola bäst motarbeta dem. Gemensam sträfvan efter ljus och förädling, gemensam verksam-

het i det rättas tjänst, och det särskildt med afseende på vår ställning i lifvet, är vårt valspråk.

Och så är vår bröllopsresa i flera afseenden en studieresa, och i synnerhet vinlägga vi oss om att inhemta sådant, som sätter oss i stånd att bättre fullgöra våra pligter mot folket på våra egendomar. Men äfven de stora samhällsintressena och de sociala frågorna, sådana som de framstå i de olika kulturstaterna, egna vi mycken uppmärksamhet. Och jag erkänner, att mycket af detta ser jag i ett annat — ett klarare ljus, sedan Agnes står vid min sida. Detta kan förklaras redan derigenom, att mannens uppfattning och åskådningssätt, hans böjelser och hans lifsriktning ofta äro ensidiga och därför måste vinna på att komma under kvinligt inflytande, liksom kvinnan å sin sida mottager en välgörande inverkan af mannens. Detta är den »lyckliga komplettering», hvarom vännen B** brukade tala på vår upsalatid. Märk det, du förhärdade enstöring!

Vi ha varit i Nantes, der Agnes har uppväxt, och hon har visat mig den anspråkslösa bostad, som var hennes barndomshem, och andra ställen, vid hvilka hennes käraste minnen äro fästade. Allt hvad hon förtäljde om de fröjder och de motgångar, som varit för barnet af så stor betydelse, afhöorde jag med spänd uppmärksamhet, och du skulle smålett deråt, om du följt oss på våra vandringar i denna stad och i dess omgifningar. Och stundom tyckte jag mig se henne sådan hon var, då hon här utgjorde sina föräldrars glädje och hopp — då hon likt en svällande rosenknopp med hvar dag gaf rikare löften om den skönhet, hvartill hon skulle utveckla sig. Sedan hon lemnat materialerna till

taflorna ur sitt barndomslif, hvilket jag först nu kände närmare, gjorde min inbillningskraft och min känsla det öfriga.

Men äfven hennes moders barndomshem har jag besökt. Det är länge sedan Agnes' morfar dog, och hennes morbror bebor det ståtliga slott, hvaruti hennes föräldrars kärlek uppspirade. Såsom du vet, gjorde den gamle grefve d'Orbigny sin dotter arflös, därför att hon flydde med protestanten, som hon älskade, antog hans trosbekännelse och blef hans maka. Jag skref ett bref till hans son, hvars lif Agnes' far räddat i Algier, och lät honom veta, hvem min hustru var, samt framställde hennes önskan att få lära känna sin moders anhöriga och det gamla slott, hvarom hon hört talas så mycket. Grefven, som är lika ifrig ultramontan som hans fader var i lifstiden, svarade höfligt men kallt, att han icke kunde erkänna den af hans fader bestridda giltigheten af det äktenskap, som hans ur fädernehemmet afvikna och från den allena saliggörande kyrkoläran affallna syster sagt sig ha ingått. Men om således han och hans familj icke kunde betrakta oss såsom släktingar, hade han å andra sidan icke något emot, att vi följande dag, då de ämnade besöka en af grannarne, besågo hans slott, hvilket tillhörde renässansens bästa period, alldestund det alltid var honom ett nöje att villfara de önsknigar i detta hänseende, som framställdes af resande. Hade icke anspråket på släktskap framstälts, skulle han gerna sjelf blifvit vår cicerone, men nu uppdrogs detta åt hans intendent.

Du frågar mig, huru sammanträffandet med grefvinnan Liljesvärd aflopp. Utan hjertklapping, lugnt och obesväradt. Och då jag visade mig starkt förskansad mot alla angrepp, upp-

hörde hon snart att slösa på mig strålande blickar och leenden och använde i stället dessa tjustningsmedel på de skaror af tillbedjare, hvilka i hennes salonger liksom i andras bildade den alltjemt beundransvärdt sköna och intagande kvinnans hofstat. Lorder och baroneter från Albion, furstar och grefvar från Ryssland och Italien, markiser och vicomter från Frankrike — ja, spaniorer, greker, rumäner och amerikanare trängdes omkring henne, alla lefvande på frikostigt närda förhoppningar. Grefve Liljesvärd såg lugn och belåten ut — kanske emedan de voro för många, för att anledning till svartsjuka på någon särskild skulle gifvas. Han gaf till och med en och annan vink om lyckan för ett sändebud att äga en hustru, som förstod att tillvinna sig inflytande öfver representanter för skilda nationaliteter, och lät förstå, att åtskilligt af vigt för Sverige skulle uträttas derigenom, att hans hustrus älskvardhet beredde jordmånen för hans planer. Men huru detta skulle kunna gå för sig — huru desse herrars svärmeri eller lidelse för grefvinnan Liljesvärd skulle kunna komma hennes fädernesland till godo, kunde åtminstone icke jag utfundera.

Huru lyckligt för mig, att min första kärlek var olycklig! Huru tacksam bör jag icke vara mot föremålet för densamma, för att hon i god tid bröt sina trohetslöften!

Agnes kommer in och påminner mig, att vi skola till Vatikanen i dag. Och hon ber mig helsa dig, att du är välkommen till Bokeröd nästa sommar.

Din trofaste vän
Ragnar Edelsköld.»

Rom ²⁶/₉ 77.

* * *

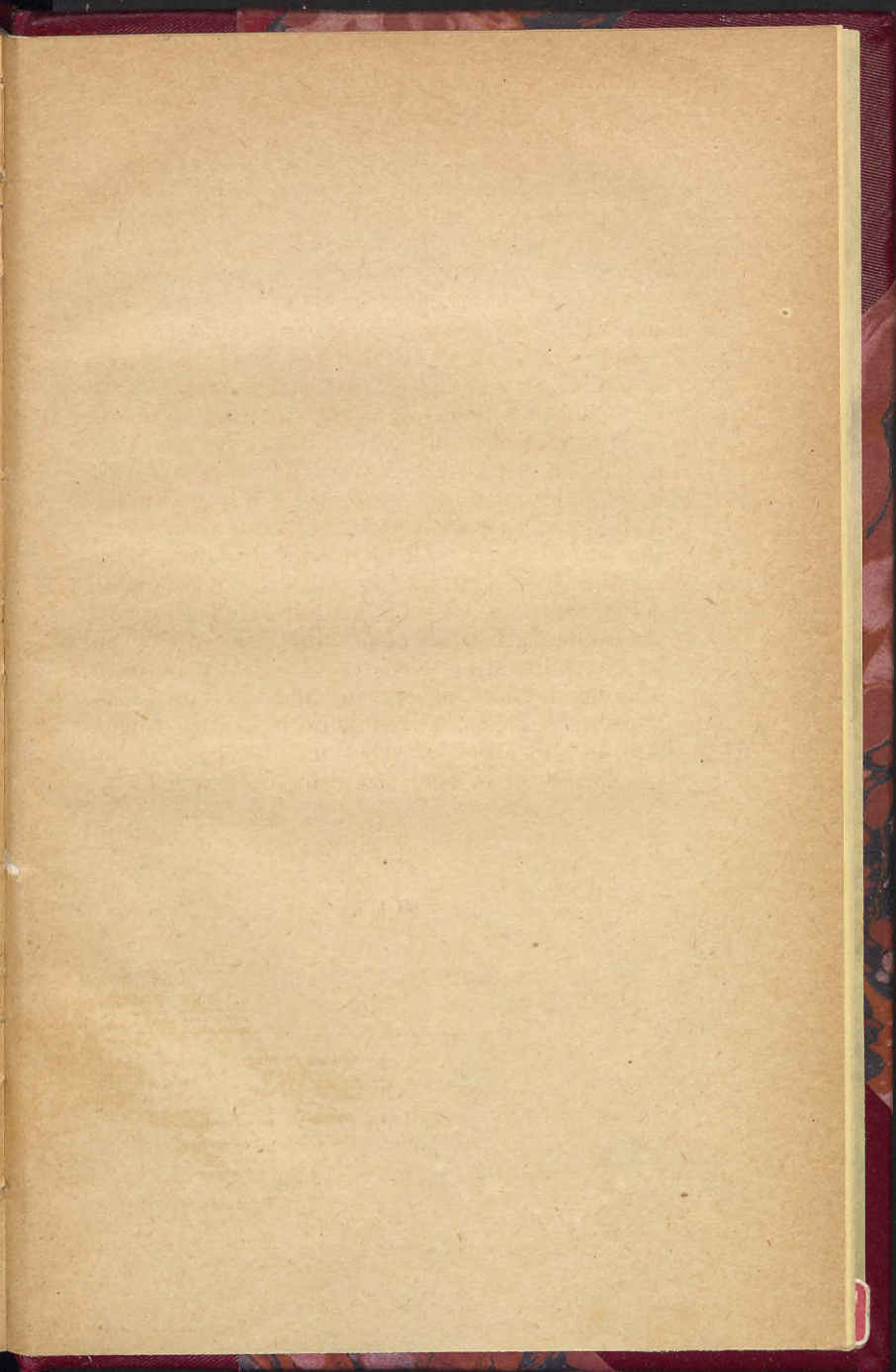
Utdrag ur bref från fröken Justina Ulfkrona till kammarherrinnan Clara Gyllenfält:

»Men för att tala om något annat än denna världsexposition, som ändå är alltför rik, alltför omfattande och öfverväldigande, för att kunna skildras annorlunda än svagt och styckvis, vill jag berätta, att jag hört åtskilligt om Euphrosyne Rosenstolpes uppträdande i societeten under grefvinnan B**s protektion. »Stackars unga kvinna, som vid nitton års ålder måst söka laglig skilsmässa från den, som hon svurit trohet i lust och nöd!» tänker du förmodligen derbota i det hederliga, men gammalmodiga Skåne. Hon har emellertid tagit det lätt nog, sett glad ut, låtit den förnämsta modesömmerskan utarbete sina dräkter af de magnifikaste tyger och hållit sig framme öfverallt der hon varit i tillfälle att njuta af stora världens ståt och förströelser. Och tack vare grefvinnan B** och andra flitigt anlidade bekantskaper inom denna verld, har hon kommit att se ganska mycket af det parisiska sällskapslifvet. Men bristen på skönhet och behag liksom på verklig bildning och intelligens och hennes äfven här bekanta ställning såsom skilsmässa sökande fru har gjort att, om hon väckt uppseende, detta icke är af smickrande natur. Hvarken hon eller hennes mor, som äfven uppehållit sig i Paris denna vinter, ha kunnat fatta detta, och den sistnämnda har en gång underhållit mig en half timma med beskrifning på den »extravaganta furor,» som Euphrosyne gjort härstädes. Ja, hon påstod, att en veritabel hertig från Faubourg St. Germain blifvit dödligt förälskad i Euphrosynes »nobelt charmanta apparition» på en bal i ryska sändebudets hotell, och att han blott afvaktade hennes lagliga skils-

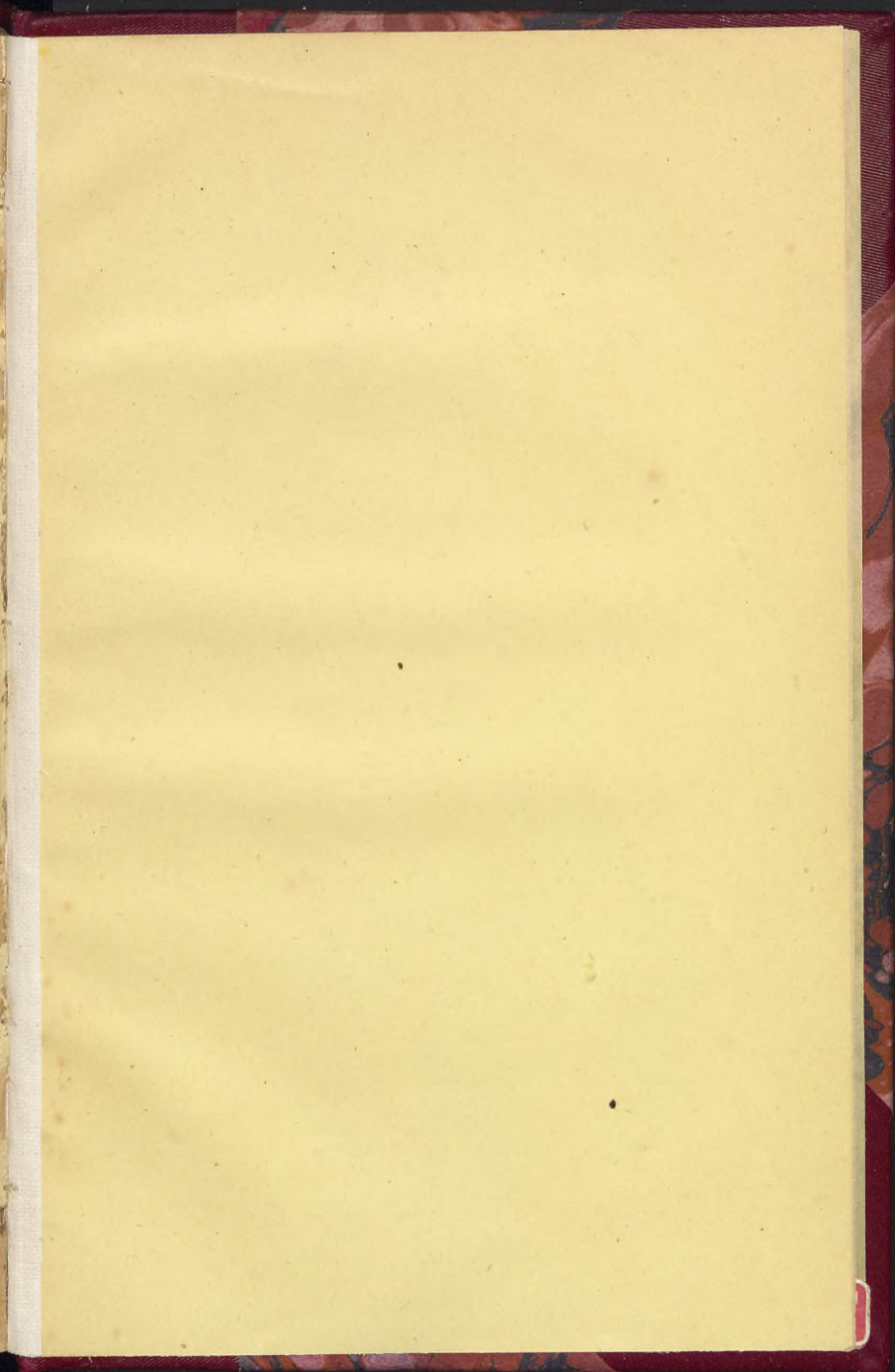
mässa från Berlow, för att bjuda henne sin »kollossala fortyn,» sina sju slott i departemangerna och sitt hjerta och sin hand på köpet. Men fastän fru Marianne visste detta »aldeles speciellt,» hade hertigen sjelf ingen aning derom, och han hade icke ens hört omtalas, att denna unga »dame du Nord,» med hvilken han tillfälligtvis kommit att samtala på ifrågavarande bal, hade för afsigt att göra sig kvitt sin man. Och då han notificerade sitt förestående giftermål med en kusin, som nyss lemnat det kloster, hvori hon uppfostrats, hade detta till följd, att Vindelhelm erhöll en vink att infinna sig i den franska hufvudstaden. Kort derefter upplyste Marianne mig om att hennes »idealiskt högstämnda» dotter hvarken ville bli hertiginna eller markisinna eller gemål till den tyske fursten, hvilken på den allra sista tiden icke kunde taga ögonen från hennes loge på operan, utan att hon i stället ämnade belöna Vindelhelms romantiskt trogna kärlek, som eljest kanske skulle kommit att kosta honom lifvet eller åtminstone förståndet.»

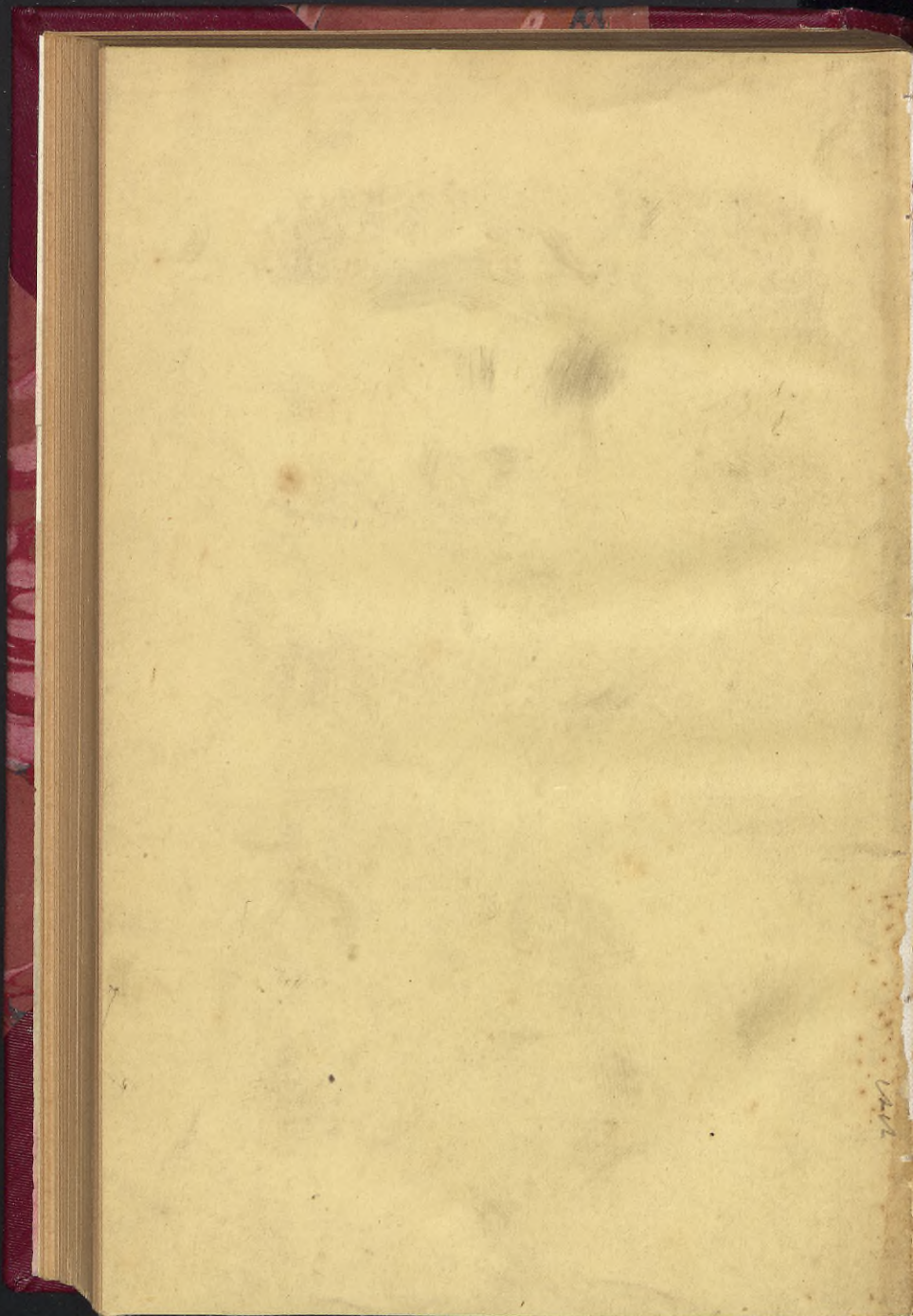
SLUT.

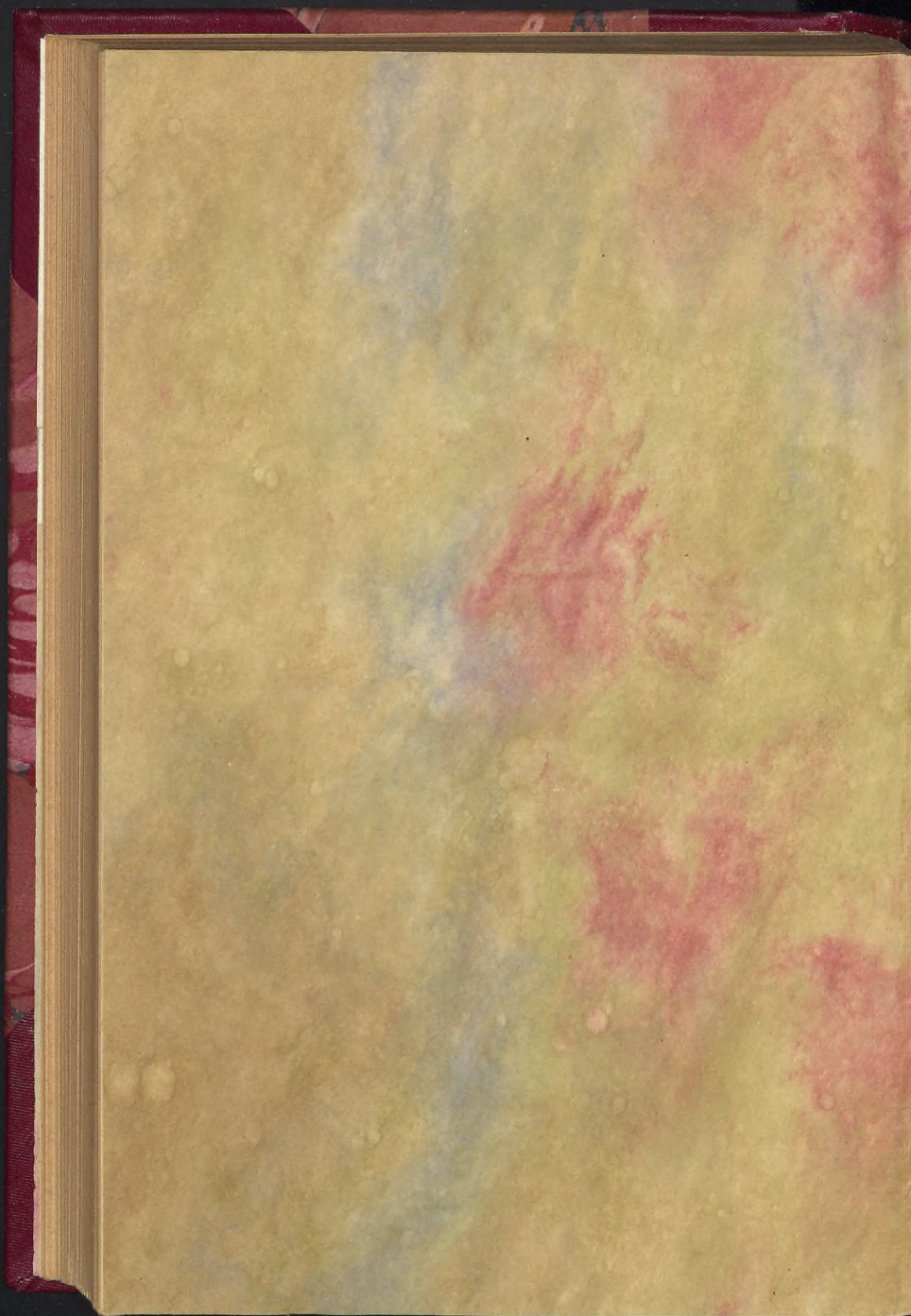
1878

1011

6000144855

Göteborgs universitetsbibliotek

165

JOHN JOHNSON
BOKBOKARE
GÖTEBORG

